

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-АҚПАРАТТЫҚ
ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ

Дана *Бала*

**1 ҚЫРГҮЙЕК
БІЛІМ КҮНІ**

3 (23) 2020

ДАНА БАЛА

**РЕСПУБЛИКАЛЫҚ
ҒЫЛЫМИ-АҚПАРАТТЫҚ
ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ**

№ 3 (23), 2020

www.rc-dd.kz

Меншік иесі: Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрлігі
«Мектепке дейінгі балалалық
шақ» Республикалық
орталығы РММ

Республикалық ғылыми-
ақпараттық
әдістемелік журнал

Бас редактор: *Роза Жолаушиевна
Базарбаева*
ҚР Білім және ғылым
министрлігі «Мектепке
дейінгі балалалық шақ»
Республикалық
орталығының директоры

Редакция алқасы: «Мектепке дейінгі балалалық
шақ» Республикалық
орталығының
Мектепке дейінгі тәрбие мен
оқыту мазмұны бөлімі

Техникалық редактор: «Мектепке дейінгі балалалық
шақ» Республикалық
орталығының
Ақпараттық талдау бөлімі

ДАНА БАЛА

**РЕСПУБЛИКАЛЫҚ
ҒЫЛЫМИ-АҚПАРАТТЫҚ
ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ**

Қазақстан Республикасы
Инвестициялар және даму министрлігі
Байланыс ақпараттандыру және ақпарат
комитетінің мерзімді баспасөз
Басылымын және ақпараттық агенттікті
есепке қою туралы №14553-Жкуәлігімен
есепке қойылды (15.09.2014ж)

ДАНА БАЛА

Құрметті ұстаздар! Қымбатты балалар, ата-аналар және барша қазақстандықтар!

Сіздерді бүгінгі жарқын да қуанышты, мереке – Білім күнімен құттықтаймын!

1 қыргүйек барша халықтың, әсіресе балалардың көптен күтетін мерекесі!

Әрбір адамның өміріне ерекше әсер қалдыратын бұл күн еліміздің барлық тұрғындарының басын біріктіреді.

Білім беру мекемелерінің педагогтары мен жетекшілері бүгін, яғни 1 қыргүйек күні білім қабырғаларын аттағалы тұрған оқушылар мен тәрбиеленушілерді қарсы алады, бұл күн тек атаулы мереке ғана емес, бұл біздің еліміздің болашағы тәуелді болған қызу қайнаған, жауапты кезең бастамасы.

Алғашқы қоңырау үнімен бірге, әр адам өмірінің жеке тұлға және азамат ретінде қалыптасу кезеңі басталады.

Баршаңызды бүгінгі «Білім күнімен» және жаңа оқу жылының басталуымен шын жүректен құттықтаймын. Сіздерге бүгінгі ерекше, жайма шуақ күні жақсы көңіл күй, жаңа жетістіктер мен ашылуларға ұдайы ізденіс, шығармашылық табыс, мықты денсаулық және жаңа бастамаларда тек қана сәттілік тілеймін!

*Ізгі тілекпен,
«Мектепке дейінгі балалалық шақ»
Республикалық орталығының директоры
Роза Жолаушиевна Базарбаева*

МАЗМҰНЫ

Содержание

УАҚЫТ ТАЛАБЫ

ПРОБЛЕМЫ ВРЕМЕНИ

- Базарбаева Р.Ж.** 2020-2021 Оқу жылында Республиканың мектепке дейінгі ұйымдарында Білім беру процесін ұйымдастырудың ерекшеліктері..... 6
- Заурбекова С.О.** Мектепке дейінгі тәрбиеленушілерді қашықтан оқыту – балабақша мен ата-ана қарым қатынасы 9
- Жиенбаева С.Н.** Білім мен кәсіби дағдылар – мектепке дейінгі білім берудің Заманауи жүйесінің негізгі бағыт-бағдарлары 11
- Бугубаева А.Д.** Организация воспитательно-образовательного процесса для детей дошкольного и предшкольного возраста: проблемы, пути решения 15
- Петелина С.А.** Организация образовательного процесса в детском саду в период карантина .. 18
- Кажехметова А.Н.** Организация образовательного процесса в дошкольных организациях Акмолинской области 21

БІЗДІҢ БАЛАБАҚША НАШ ДЕТСКИЙ САД

- Шангреева А.Ж.** Біздің балабақша – бұл балабағбандарының мекені 23
- Ельбаева М.А.** Балабақша бақыт – баспалдағы .. 27

ИННОВАЦИЯЛАР ИННОВАЦИЯ

- Жаманкулова С.А.** Мектепке дейінгі ұйымның отбасымен, әлеуметтік ортамен өзара әрекетіндегі инновациялық тәсілдер 29
- Тлеулина Г.Ж.** Музыка жетекшісінің мектепке дейінгі мекемелер жұмысындағы инновациялық денсаулық сақтау технологиялары 31
- Жанжигитова С.Е.** Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесіндегі инновациялық тәсілдер 33
- Танашева М.А.** Мектеп жасына дейінгі балаларға мемлекеттік тілді үйретуде эйдетика әдісі мен триз технологиясының элементтерін қолдану 36
- Искакова Г.К.** Дайджест: успешны инновационные практики РГП «Детский сад «Қарлығаш» МЦ УДП РК 39
- Нуранова М.Н.** Мектепке дейінгі ұйымдарында жаңартылған бағдарлама мазмұнының тиімділігі 44

- Кубеева К.С.** Обучение через открытия: инновационные подходы в системе дошкольного воспитания и обучения 46
- Накупова З.Е.** Современные образовательные технологии как инструмент взаимодействия педагога и ребенка 50
- Алпспаева Т.К.** Использование современных инновационных технологий для развития художественно-творческих способностей детей 53
- Габдуллина Б.М.** Проект «Әр бала – бір жұлдыз» системы дошкольного образования СКО: достижения и возможности развития 56

ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАР НАЦИОНАЛЬНЫЕ ЦЕННОСТИ

- Жолмағанбетова Г.Х.** Киіз басу технологиясының маңыздылығы 59
- Жолбарысова М.А.** «Рухани жаңғыру» мемлекеттік бағдарламасын іске асыру аясында рухани-адамгершілікке және отансүйгіштікке тәрбиелеудің негізгі ретінде мектеп жасына дейінгі балаларды дәстүрлі құндылықтарға баулу 62
- Денбаева Н.Е.** Мектеп жасына дейінгі балаларға ұлттық тәрбие берудің өзектілігі 65
- Демидова Е.Б.** Воспитание терпимого отношения к людям другой нации вероисповедания 68

ӘДІСТЕМЕЛІК ҚОРЖЫН МЕТОДИЧЕСКАЯ КОПИЛКА

- Акназарова Б.К.** Үш тұғырлы тіл 71
- Малдыбаева А.А.** Дамыту ойындары арқылы мектеп жасына дейінгі балалардың танымдық әрекетін арттыру 73
- Азизова Ш.Х.** Мен –қазіргі заман педагогімін .. 75
- Мусина Б.Н.** Мектепке дейінгі ересек топ балаларының тілдерін жетілдірудің тиімді жолдары 78
- Муринова К.М.** Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқыту процесіне жаңартылған білім беру мазмұнын енгізудің маңыздылығы 82
- Сыздықова К.С.** «Өлкетану» вариативтік бағдарламасының мазмұнын ұйымдастыру жолдары 85
- Сабырова А.Т.** Мектепке дейінгі ұйым педагогтердің кәсіби дамуы негізіндегі модерация технологиясы 88

АТА-АНАЛАРҒА ДЛЯ РОДИТЕЛЕЙ

- Самосенко Т.А.** Если с книгой вышел в путь 91
- Сычева В.П.** Раннее умственное воспитание детей-основной путь дошкольной подготовки к школе 93

ҮЗДІК ТӘЖІРІБЕ ЛУЧШИЙ ОПЫТ

Умбетова А.М. Экологиялық тәрбие жұмысының негізі 96

ТӘЖІРІБЕМЕН БӨЛІСУ ДЕЛИМСЯ ОПЫТОМ

Кенесбаева К. Ертегімен психологиялық қызмет көрсетудің әдістемелік ерекшеліктері 100

Дәулет Р.Ә. Саз балшық терапиясы 102

Байшиғашеева Г.Н. Мнемотехника арқылы балалардың тілін дамыту 104

Балапанова А.Ш. Мектепке дейінгі ұйымында қолданылатын денсаулық сақтау технологиялардың тиімділігі 106

Бектурова К.Б. Ертегі арқылы мектеп жасына дейінгі балалардың тілін дамыту жолдары 108

Мадыханова Н.А. Логикалық тапсырмалар арқылы балалардың ойлау қабілетін дамыту 110

Жамишова Г.О. Көшбасшы балақайлар 112

Абдрахманова Т.Д. Лэпбук технологиясы және оны қазақ тілі сабағына практикалық қолдану 115

Қуанышева А.К. Ертегілер елінде 118

Баулиева А.Ж. Бала – өмір гүлі 119

Алимбекова А.С. Лэпбук арқылы балалардың сөздік қорларын дамыту 120

Михайлова М.П. Развитие критического мышления у детей дошкольного возраста 122

Мажура О.А. Принципиально новые подходы в обучении дошкольников 125

Молдагазинова Ш.И. Игровая технология как методы обеспечения ранней социализации детей дошкольного возраста 127

Достова А.С. Сказкатерапия – как метод активизации ресурсов личности 129

Рссоха И.В. Использование дидактического пособия для знакомства детей с природными климатическими зонами 131

Байгабулова А.С., Жумажанова Г.З. Тематическая неделя «Доброта в наших сердцах» 134

Карабалиева Г.М. Игрушки 137

Дуанаева А.К. Развитие мелкой моторики руки посредством использования инновационных методик работы 139

Будько М.М. Шахматы как средство развития познавательных компетенций детей 140

Будаева В.П. Современные развивающие средства игровой деятельности детей дошкольного возраста 143

Рсаева Б.Б. Внедрение трех видов игр в организованную учебную деятельность дошкольной организации 146

ДАНА БАЛА

Негізгі тақырыптық бағыты

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту саласы бойынша озық идеялар мен тәжірибелерді тарату, педагогтар мен ата-ана қауымына ақпарат түрінде әдістемелік көмек көрсету

Основная тематическая направленность

Распространение передовых идей и опыта в области дошкольного воспитания и обучения, оказание методической помощи педагогической и родительской общественности в виде информационного материала

Базарбаева Роза Жолаушиевна

Нұр-Сұлтан қаласы
«Мектепке дейінгі балалық шақ» республикалық орталық
директоры

2020-2021 ОҚУ ЖЫЛЫНДА РЕСПУБЛИКАНЫҢ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРЫНДА БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУДЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту мазмұнының сапасын арттыру үшін Министрлік нормативтік базаны жетілдіру бойынша ауқымды жұмыстар жүргізді, нәтижесінде нормативтік құқықтық базаға өзгерістер мен толықтырулар енгізілді: Бірінші. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты мен мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспарына. Үлгілік оқу жоспарында «Драма» ұйым-дастырылған оқу қызметінің 0,5 апталық жүктемесі алынып тасталып, «Көркем әдебиет» ҰОҚ-не енгізілді, аптасына 1 сағатты құрайды. «Драма» ұйым-дастырылған оқу қызметінде көзделген міндеттер – рөлдерде ойнау, театрландыру, әңгімелеу, рөлдерді қайталау және т. б әдістемелік тәсілдердің бірі ретінде көркем әдебиет арқылы жүзеге асады. Сонымен қатар, жоспарлау мен өткізу-де қолайсыздық туғызатын 0,25 сағат «Экология негіздері» ҰОҚ алынып тасталды, «Экология негіздері» ҰОҚ-нің міндеттері «Жаратылыстану» ҰОҚ-не кіріктірілді. Қоршаған ортамен танысу ҰОҚ –не экология қызметі кіріктіріліп міндетті қоршаған ортамен танысу оқу қызметінде шеілетін болады, апталық жүктемесі 0,5 сағатты құрайды. Және де «Қарапайым математикалық консультациялық пункттердің ұғымдарды қалыптастыру» ұйымдастырылған оқу қызметінің «Математика негіздері» деп өзгерді. Сондай-ақ, ағылшын тілін оқытуды аптасына 1 сағат вариативті компонент

есебінен (яғни балалардың қызығушылығы бойынша) жүзеге асыру қарастырылды, оның негізінде «Сауат ашу негіздері» ҰОҚ-нің сағат саны көбейтіліп, апталық жүктемесі 2 сағатқа артты. Сағат санын арттыру ата-аналар мен тәрбиешілердің өтініші бойынша қарастырылды. Мектепалды даярлық балалары үшін а талық жүктеме өзгерген жоқ, бұрынғыдай 20 сағатты құрайды. Сонымен қатар, Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты мен Үлгілік оқу жоспарына бағдарланған Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы мазмұнының өзгерген жобасы әзірленді. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасындағы мектепалды жасындағы балалардың, атап айтқанда 5 жастағы балалардың біліміне, біліктері мен дағдыларына қойылатын талаптарға өзгерістер енгізілді. Бағдарлама мазмұнының бірлігі мен логикалық сабақтастығы мектеп жасына дейінгі жастан бастап барлық жас ерекшеліктеріне сәйкестендірілді. Екінші. Мектепке дейінгі біліммен қамтылмаған балалардың ата-аналары үшін жұмысы жандандырылады, онлайн оқыту сабақтары мен мобильді қосымшаларды ұйымдастыру жөніндегі жұмыс жалғастырылады. Аз қамтылған және көп балалы отбасылардан, мүгедек балаларды тәрбиелеп

отырған отбасылары балаларына арналған 1 жастан 2 жасқа дейінгі балаларды тәрбиелеу мен оқыту үшін мемлекеттік бюджет есебінен мектепке дейінгі ұйымдардың жанынан қысқа мерзімді болу топтары жоспарлы түрде ашылатын болады.

ҚР Білім және ғылым министрлігі санитарлық - эпидемиологиялық жағдайға байланысты анықталатын мектепке дейінгі ұйымдарда тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру туралы ұсынымдар әзірледі:

1) Қашықтан оқыту форматында;

2) Карантин кезеңінде кезекші топтарда тәрбиелеу - білім беру процесін ұйымдас-тыру;

3) Санитарлық-эпидемиологиялық ша-раларды сақтай отырып, толық штаттық форматта мектепке дейінгі ұйымдардың жұмысын қайта бастау.

Қашықтан оқыту форматында

Өңірлердегі санитарлық-эпидемиологиялық жағдайларға байланысты, мектеп жасы-на дейінгі балалармен сабақтар өткізу, ата-аналардың қалауын ескере келесідей форматта:

ересек, мектепалды жасындағы балалар, педагогтердің тапсырмаларын оқып, орындайтын үй жағдайында оқыту (консультация).

Тәрбиелеу-білім беру процесі Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының (бұдан әрі - Стандарт) талаптарына сәйкес іске асырылады және «Денсаулық», «Қатынас», «Таным», «Шығармашылық», «Әлеумет» білім беру салалары бойынша құзыреттерді қалыптастыруға бағытталады.

Стандартта мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мазмұнына, оқу жүктемесінің ең жоғары көлеміне, тәрбиеленушілердің дайындық деңгейіне және оқыту мерзіміне қойылатын талаптар анықталған.

Мектепке дейінгі ұйымдар қызметінің үлгілік қағидаларының талаптарына сәйкес (ҚР Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 бұйрығы) мектепке дейінгі ұйымдарда:

-1 қыркүйектен 31 мамыр бойынша – барлық жас топтары үшін оқу жылы (Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы мазмұнына сәйкес

жүзеге асырылады, меңгеру мерзімі-5 жыл); - 1 маусымнан 31 тамыз бойынша – жазғы сауықтыру кезеңі (ұйымдастырылған оқу қызметін (бұдан әрі-ҰОҚ), сауықтыру іс-шараларын ауа райына байланысты таза ауада өткізу ұсынылады).

Тәрбиелеу-білім беру процесі:

- білім беру ұйымының жылдық жоспарына;

- өтпелі тақырыптар негізінде перспективалық жоспарға;

- циклограммаға сәйкес іске асырылады.

Жоспарланатын өтпелі тақырыптар, олардың реті мен саны педагогикалық кеңесте қаралады және бекітіледі. Педагогтер перс-пективалық жоспарды бекітілген өтпелі тақырыптарға сәйкес құрады.

Білім беру процесінің тиімділігі, сондай - ақ баланың даму динамикасы туралы ақпарат алу үшін диагностика негізінде Үлгілік бағдарламаның мазмұнын меңгеру бойынша мониторинг жүргізіледі:

- бастапқы-оқу жылының басында (қыркүйекте);

- аралық-оқу жылының ортасында (қаңтарда);

- қорытынды-оқу жылының аяғында (мамырда).

Педагогикалық диагностиканы тәрбиеші басқа да педагог қызметкерлермен тығыз байланыста жүргізеді. Диагностиканың нәтижелері негізінде тәрбиеші мен педагог-психолог тәрбиеленушінің жеке даму картасын құрастырады.

Қашықтан оқыту форматындағы сабақ-тарды (консультацияларды) ұйымдастыру тәртібі.

Балалар ата-аналардың қалауы бойынша кезекші топтарға бара алады немесе қашықтан оқи алады.

Қашықтан оқыту форматында тәрбиеленушілерге бейнесабақтар өткізу ата-аналар қауымдастығының сұраныстарын және әлеуметтік тапсырысты орындауды, сондай-ақ қашықтан оқыту технологияларын қолдану арқылы тәрбиеленушілердің ата-аналарын консультациялық қолдауды қанағаттандыруға бағытталған.

Мектеп (шағын орталық болған жағдайда) және мектепке дейінгі ұйым басшылары

ата-аналардың (балалардың заңды өкілдерінің) хабардар болуын қамтамасыз қашықтан оқыту нәтижелерімен бейне ету мақсатында және ересектер тобы, талқылау педагогтермен өткізеді; мектепалды тобы балаларына қашықтан ҰБДҚ мәліметтерін, тәрбиеленушілердің оқытуды ұйымдастыру бойынша: ауысуы, педагогтерінің сапалық құрамы,

- қашықтан оқытудың барлық қатысу- материалдық база, техникалық персоналшыларының (педагогтер, балалардың ата- және т. б. туралы ақпарат базасын толтырады; аналары/заңды өкілдері) ересектер тобы, сабақ кестесін құрады;
- мектепалды тобы балаларын қашықтан педагогтердің қызметін ұйымдастырады; оқытуды ұйымдастыру туралы сабақтың тәрбиеленушілердің ата-аналарына басталу күнін көрсете отырып хабардар жеке консультация беруді жүзеге асырады; болуы; тәрбиеленушілердің ата-аналарын
- қашықтан оқытуды өткізу үшін әр (заңды өкілдерін) білім беру платформасы, отбасында қолжетімді байланыс түрлерінің, сабақ кестесі туралы хабардар етеді.

ғаламтор-ресурстардың тізімін анықтау; Педагогтер:

- «Сауат ашу негіздері», «Математика - әдіскерлермен және басқа да педагог-негіздері», «Қоршаған ортамен танысу» термен бірге жас топтарына перспектива-бойынша (күніне бір сабақ) қашықтан лық жоспар құрастырады;
- кіріктірілген сабақ кестесін құруы; - сабақтарды өткізу жоспарын құрады;
- педагогтердің демонстрациялық мате- - демонстрациялық материалдар (слайд-риалдарды, дидактикалық ойындарды жәнетар, бейне, аудио, көрсетуге арналған заттар т.б. кеңінен қолдана отырып, қашықтан (ойыншықтар, муляждар, тұрмыстық заттар оқыту сабақтарының конспектілерін (бейне- және т. б.) дайындайды;
- сабақтармен оқыту) әзірлеуі; - бекітілген кестеге сәйкес қашық
- ата-аналармен кері байланысты қам- форматта сабақтар өткізеді;
- тамасыз ету; - ата-аналармен кері байланыс орнатады;
- топтардың контингентін бекіту, сабақ - ата - аналар үшін топтық, жеке бейне
- кестесін, жұмыс кестесін, күн тәртібін жасау және аудио консультациялар өткізеді.

бойынша жұмыстарды ұйымдастырады. *Мектепке дейінгі ұйымдарда кезекші*

Басшының орынбасарлары, әдіскерлер: *топтардың жұмысын ұйымдастыру*

- Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың Кезекші топтардың жұмысы санитарлық үлгілік оқу бағдарламасын ересек, мектеп- талаптарды қатаң сақтаған жағдайда, оның алды жастағы балалардың меңгеруі-не ішінде осы тәртіпке сәйкес ата-аналардың бағытталған қашықтан оқытуды ұйымдас- (балалардың заңды өкілдерінің) өтініштері тырады; негізінде жүзеге асырылады. Өтініштер
- педагогтермен бірге ересек, мектепалды электрондық нысанда қолжетімді құралдар жастағы балаларды қашықтан оқытуды қам- арқылы қабылданады.
- тамасыз етеді; Кезекші топқа баруға ниет білдірген
- жұмысты ұйымдастыру туралы барлық жағдайда балалардың ата-аналары немесе қашықтан оқытуға қатысушылардың (педа- заңды өкілдері мектепке дейінгі ұйым гогтер, балалардың ата-аналары/заңды басшысының атына өз қалауы туралы өтініш тұлғалар) белсенді ақпараттандырылуына жазады және оны қол жетімді байланыс ықпал етеді; құралдары арқылы тәрбиешіге жібереді.

Заурбекова Сандуғаш Огизбаевна

Алматы қаласы

№132 бөбекжай-балабақшасының меңгерушісі

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ТӘРБИЕЛЕНУШІЛЕРДІ ҚАШЫҚТАН ОҚЫТУ – БАЛАБАҚША МЕН АТА-АНА ҚАРЫМ ҚАТЫНАСЫ

Елімізде болған төтенше жағдай мен карантин кезеңі мектепке дейінгі тәрбиеленушілерді оқыту-тәбиелеуде ата-аналармен қашықтан қарым-қатынас жасау салдарына алып келді. 2020 жылғы 19 наурыздан бастап мектепке дейінгі үйде тәрбиеленіп отырған мектепке ұйымдарда Пандемия «COVID-19 короновирустық инфекцияның таралуын алдын алу» шараларына байланысты бірқатар талаптар өзгертілді.

КМҚК №132 бөбекжай-балабақшасының мектепалды даярлық топтары 6 сәуір 2020 жылдан 31 мамыр аралығында қашықтан оқыту оқу қызметтері жүргізілді. Мектепалды даярлық топтарының тәрбиешілері күнделікті бір оқу қызметін қашықтан оқыту тапсырмаларын тақырыпқа сай 8-10 минуттық электронды форматта дайындап, ата-аналар чатына, инстаграм және almatybala.kz сайтына салды.

Қашықтан оқытуда «Қатынас» білім беру саласы сауат ашу негіздері, «Таным» білім беру саласы математика негіздері, «Әлеумет» білім беру саласы қоршаған ортамен танысу оқу қызметтері қамтылды. Оқу қызметтерін ектепалды даярлық топтарының тәрбиешілері Н.К. Кулназарова, Ү.А. Жәнәбілова дайындап, өткізіп отырды. Мектепалды даярлық топтарының ата-аналары тәрбиешілермен тығыз байланыста болып, жаңа тақырыптармен танысып, баланың орындаған тапсырмаларын тәрбиешіге кері байланыс әдісімен орындады. Ата-аналар кері байланыста балаларының орындаған тапсырмаларын

видеоға түсіріп тәрбиешілерге жіберіп отырды. Әрине, қашықтан оқыту барысында кері байланысты 60-70% орындалды. Кері байланысқа шықпаған ата-аналардың түрлі септері болды. Карантин жағдайындағы дейінгі балалардың ата-аналарына оқыту-тәрбиелеу бойынша кеңестер берілді.

Карантин жағдайындағы балаларға қашықтан оқытудың ұйымдастырылған оқу қызметтерінің тиімді жағы балалардың өз үйлерінен шықпай ақпарат алып отырғандығы. Себебі, бала денсаулығы басты назарда болғандықтан, ауыру жайлап тұрғанда баланың өз үйінде болып, оқшаулануы маңызды болды.

Жалпы, білім алу көзбен көріп, құлақпен естіп, қолмен ұстаған жағдайда тиімді екенін білеміз. Қашықтан оқыту арқылы ектепалды даярлық топтарының тәрбиешілері жаңа шығармашылық көзқараспен жұмыс жүргізуге үйренді. Шығармашылық ізденіс, тапқырлық, 4K моделін қолданудың қыр-сырын меңгерді. Себебі, балаларға жаңа тақырыпты жеткізу, түсіндіру, көрсетуде жан-жақты әдіс-тәсілдерді таңдауға тура келді. Интернет арқылы ақпарат іздеу, қарастыру, аудио, видео баспа жазу, заманауи құралдарды техникалық басқару тетіктерін үйренді. Тәрбиешілер қашықтан өткізілетін оқу бейнеролигін дайындап, әдіскер мен меңгерушінің тексеруіне жіберіп, толық тесерілген бейнеролик оқу қызметтері ата-аналарға жіберіліп отырылды. Қашықтан

оқытуда оқу қызметін қарастыруда басшылық және бақылау жұмысы күнделікті жүргізілді. Бейнероликті басшылыққа алу және оны күнделікті алдын-ала зерделеу, бақылау құзыры меңгеруші ретінде өзімнің толық міндетіме кірді. Қашықтан ұйымдастырылған байқауларға қатысу арқылы тәрбиешілер «Үздік жас маман», «2020 жылдың үздіктері», «Үздік әдіскер» т.б. байқауларға педагог мамандар қатысып үздіктер қатарынан табылып, төсбелгілермен, дипломдармен марапатталды. Тәрбиешілер балаларды қашықтан ұйымдастырылған мектепке дейінгі балаларға арналған байқауларға қатыстырып I, II – дәрежелі дипломадармен марапатталды. Осы жетістіктерге КМҚК №132 бөбекжай-балабақшасының педагог отбасындағы эмоциялық атмосфера, мамандары және тәрбиелеушілері қашықтан үлкендердің қарым-қатынас стилі ерекше қол жеткізіп отыр.

Карантин жағдайы мектепке дейінгі ұйым қызметкерлері мен балалардың денсаулықтарына дұрыс қарау көзқарастары қалыптасты. Қолды өңдеу, арақашықтықты сақтау, дене қызуының күніне екі рет тексерілуі. Мектепке дейінгі тәрбиеленушілерді денсаулықты күтудегі жаңа көзқарастарға тәрбиелеуде антисептикалық құралдарды қолдану, сыртқы аяқ киіммен арнайы аяққимді өңдеу жолымен жүру, үнемі қолды, бетті, мұрынды жуу әдістері үйретілді. Бүгінгі таңда сақтық шараларына арналған құралдарды пайдалануды тәрбиеленушілер жақсы меңгерді. Қашықтан «Біз біргеміз», «Дені саудың – жаны сау» челенджері ұйымдастырылы.

Білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты 31.10.2018 ж. №604 бұйрығы бойынша 2020-2021 оқу жылында мектепалды даярлық топтарының оқу қызметтерінде болатын өзгерістерді енгізуді ескеруіміз керек. 2020 жылғы 1 қыркүйектен бастап «Қатанас» білім беру саласы әліппе оқу қызметін қолданысқа енгіземіз.

2020-2021 оқу жылында балаларға оқу-тәрбие берудегі балабақша мен ата-ана рөлін күшейтеміз. Себебі, карантин жағдайы жалғасқан жағдайда үйде отырған балаларға

қашықтан оқу қызметін жүргізу, ата-аналарға кеңес беру жұмыстарының күшейтілетінін бәріміз болжап отырмыз. Ақпаратты жеткізуде тура және кері байланысты күнделікті жүргізуді жалғастырамыз. Ата-аналар оқыту-тәрбиелеуде мектепке дейінгі мамандардың көмегіне үнемі жүгінеді.

Ата-анаға оқыту-тәрбиелеу жағдайында кедергі іс-әрекеттерден алшақ болуға кеңес беріп, бала тәрбиесінде балабақшамен күнделікті тура-кері байланысты жүргіземіз. Карантин жағдайында ата-аналардың көңіл-күйлерінің өзгергенін байқап отырмыз. Балаларға ата-аналарының көңіл-күйі көрініс береді. Егер үлкендер көңілді, жылы жүзді, салмақты болса, бала да сондай болады. Әсіресе, баланың мінез-құлқына үлкендердің қарым-қатынас стилі ерекше әсер етеді.

Балаға балабақшадан немесе қашықтан оқыту арқылы білім алу үшін дұрыс өз қалыптасқан көңіл-күй қажет. Осы көңіл-күйді қалыптастыратын ата-ана, тәрбиеші, ақпараттық құрал. Дүние жүзінде және елімізде болып жатқан жағдайлар бүгінгі күні еңсені түсіріп, көңіл-күйдің әлсіреуіне алып келді. Ал, Біз болып, Сіз болып балалардың көңіл-күйлеріне жағымды әсер ететін ұйымдастырылған оқу қызметтерін қалыптастыру жолдарын қарастыруымыз керек. Мектепке дейінгі бүлдіршіндерді жақсы көңіл-күймен оқытып-тәрбиелеу басты міндетіміз деп білеміз. Оқыту-тәрбиелеудің негізі отбасы, мектепке дейінгі ұйым, орта екенін ұмытпауымыз қажет!

4К моделімен жұмыс жүргізуде

Жиенбаева Сайра Нагашыбаевна

п. ф. д., профессор, Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университетінің психология және педагогика факультетінің деканы

БІЛІМ МЕН КӘСІБИ ДАҒДЫЛАР – МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУДІҢ ЗАМАНАУИ ЖҮЙЕСІНІҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТ-БАҒДАРЛАРЫ

Еліміздегі білім берудегі қазіргі заманғы өзгерістер, педагогикалық кәсіпте жаңа перспективаларға жол ашады. Білім беруді жаңа мазмұнмен толықтыру, педагог-кадрларды даярлауға қойылатын жаңа талаптар, кәсіби білім берудің рөлін арттырады және оны сапала тұрғыда өзгертуді талап етеді. Алдыңғы қатарға білім беру мекемесі аясындағы педагогикалық үдерісті ұйымдастырудағы тәсілді өзгерту, білім алушылардың оқу, басқа адамдармен байланыс орнату біліктілігін қалыптастыру бағытындығы білім беру бағдарламаларын өзгерту ұсынылады. Аталған біліктерді білім алушылар педагогпен бірлескен іс-әрекетте меңгереді. Сондықтан, қазіргі кезде жоғары оқу орындарында педагог-кадрларды даярлаудың тиімділігін және арттырудың қажеттілігі ерекше байқалады.

Мектепке дейінгі білім беру саласында тілігін және мамандарды даярлау, жоғары оқу орындарында мектепке дейінгі және біртұтас білім беру жүйесінің алдына қойылған бәсекеге міндеттерді және мектепке дейінгі жас академиялық кезеңінің бірегейлігін ескере отырып, жүзеге асырылады. Оқу пәндерінің мазмұнындағы өзгерістер, жоғары оқу орындарында педагогтарды даярлау технологиясында өзгертуді және трансформациялауды талап етіледі. Қазіргі кезде мектепке дейінгі білім беру саласында жетекші мамандар ретінде, жоғары кәсіптік педагогикалық білімі бар мамандар алынады.

Қазақстан Республикасында білім беруді 2011-2020 жылдарға дамытудың Мемлекеттік бағдарламасы бізге біршама кеңейтілген

нұсқада ұсынылған. Педагогикалық білім беруді жақсарту мақсатында педагогикалық мамандықтар бойынша кадрлар даярлауды жүзеге асыратын жоғары оқу орындары мен колледждерді бейіндеу жүргізілетін болады. Бұл үшін педагогтер даярлауды жүзеге асыратын жоғары оқу орындары мен колледждерге қойылатын біліктілік талаптары күшейтілетін болады.» [1]. Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы (қала мен ауыл арасындағы білім сапасындағы айырмашылықты азайту, мұғалімнің білімін жаңарту, білім беруді интернационализациялау, ерттеу мен дамуды ынталандыру, QSWUR-ге университетке түсу)

НАО-ға көшу университеттің құзірет-кірісті әртараптандыруды кеңейтеді.

- Университеттердің халықаралық қабілеттілігін арттыру және үздік 10 жоғары оқу орнын таңдау жобасы.

Грант құнын ұлғайту (профессор-оқытушылар құрамының, жоғары оқу орынының қызметкерлерінің жалақысының өсуі, әлеуметтік пакеттер, біліктілікті арттыруға арналған қаражат) мәселелері қарастырылған. Студенттерді педагогикалық іс-әрекетке даярлаудың жалпы мәселелерін зерттеуге К.М.Дурай-Новакова[5], Л.А.Каныбович[5], В.А.Сластенин[6] және т.б. еңбектері арналған. Аталған зерттеулерде кәсіби даярлаудың мазмұнындағы

жалпы теориялық тәсілдерді зерттеуге, педагогтардың тұлғасын қалыптастыруды, студенттердің педагогикалық білім, білік және дағдыларын қалыптастыруды зерттеуге ерекше зейін аударылды. Алайда, аталған жұмыстарда мектепке дейінгі балалармен өзара әрекеттестікке студенттерді кәсіби даярлауды ұйымдастыруға жеткіліксіз назар аударылды.

Мамандарды кәсіби даярлаудың қазіргі сатысында жаңа тұғыр, құзыреттілік (практикалық-бағдарланған) тұғыр пайда болады, ол алдыңғы сатылардың жетістіктерін интеграциялауда және баламен тұлғалық-бағдарланған өзара әрекеттестікте көрінеді.

Педагогтің баламен «субъект-субъектілі» өзара әрекеттестік ретінде қарым-қатынастың мәні, отандық зерттеушілердің еңбектерінде ашып қарастырылады (Б.Г.Ананьев, А.А. Бодалев, Л.С. Выготский және т.б.). Баланың тұлғалық дамуының базисі қалаған кезде, яғни онтогенездің ерте сатыларындағы педагогикалық өзара әрекеттестіктің рөлі мен мәнін Л.И. Божович, Л.С. Выготский, А.В.Запорожец, М.И. Лисина, В.С.Мухина, А.Г.Рузская, Т.А.Репина, Е.О.Смирнова және т.б. қарастырады.

Бүгінгі таңда көпдеңгейлі жүйесіне өту арқылы (бакалавр-магистр-доктор), білім беру бағдарламаларының және кәсіби біліктіліктің салыстырмалы классификаторларын (біліктіліктің бірыңғай Еуропалық аясына, ЕРК негізделетін) және білім туралы өзара танылған құжаттарды беруді айқын және ашықтету ұсынылады, яғни қызығушылық танытқан барлық тараптарға түсінікті ету ұсынылады. Келісімге келудің мәнін келесі үлгіде құрастыруға болады: Болон үдерісінің қатысушысы – кез келген елде берілген білім туралы құжаттардан, бітіруші түлектің қандай дәрежеде (қаншалықты терең) нені үйренгені, қандай кәсіби әрекеттерді орындауға қабілетті болатыны және қандай жұмыс орындарына қабылдануы айқын болуы қажет. Оқыту нәтижелерін студенттің білім беру бағдарламасын аяқтағаннан кейін (немес оның бір бөлігін) көрсете алатын, білім, біліктер және дағдылардың, қабілеттері мен тұлғалық сапаларының динамикалық жиынтығы болып табылатын

құзыреттіліктердің көмегі арқылы сипаттау ұсынылады. Қазақстандағы мектепке дейінгі ұйымдарға маман даярлауда педагогикалық білім беру мәселелері:

- жоғары оқу орындарындағы ескі бағдарламалар (болашақ педагогикалық мамандықтар атласы бойынша дайындық жеткіліксіз);

- оқыту технологияларының ескіруі;
- мектепке дейінгі ұйымдармен байланыстың жоқтығы, ЖОО мен мектепке дейінгі ұйым арасындағы интеграцияның нашарлығы;

- онлайн оқытудың және техникалық жабдықтардың экожүйесінің жоқтығы;

- ПОҚ-тың қартаюуы, жас оқытушылардың үлесі төмен;

- менеджменттің ескірген тәсілдері: прогрессивті емес ұйымдық құрылым (кадрлар бөлімі, оқу бөлімдері, факультеттер, кафедралар), маркетингтік жылжудың жоқтығы;

- педагогикалық якорьлық зерттеу тақырыптарының болмауы. Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу білім беру бағдарламасы бойынша маман дайын дайындаудағы инновациялық бағыттары мынандай: Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу мамандығы бойынша инновациялық бағдарламалар дайындау;

- білім беру бағдарламаларының академиялық көшбасшысын белгілеу;

- мектепке дейінгі тәрбиелеу және оқыту стандарты, үлгілік бағдарламасын сабақтастыра отырып, әлемдік тәжірибелерді ескеріп, қазіргі заман талабына сай пәндер енгізу;

- мектепке дейінгі ұйым, колледждермен, аймақтық білім басқармаларымен стратегиялық серіктестікті құру;

- мектепке дейінгі ұйымға педагогикалық маман дайындауда жоғары оқу орнының экожүйесін құру;

- онлайн оқытуды ұйымдастырудың тиімді платформасын және технологиясын дайындау;

- халықаралық серіктестерді көбейту.

Білім беру бағдарламасы студенттің білім алу траекториясын таңдауына бойынша бітіруші студент жалпы

құзыреттілік және пәндік құзыреттілікті кезегінде қазақстандық білім меңгереді. Жалпы құзыреттілік және пәндік құзыреттілікті меңгерумен байланысты болады. Жалпы құзыреттілікке құралдық құзыреттілік, жүйелілік және тұлғаралық құзыреттіліктердің жиынтығынан құралады. 2020-2025 мемлекеттік бағдарламаларда жоғары оқу орындарының білім беру бағдарламаларын дайындауда автономия берілуі, еркіндігін әрі қарай кеңейту қарастырылған. Осындай қағидаттар еңбек нарығының қажеттіліктерін, ғылыми және білім беру дәстүрлерін, өзіндік әдістемелік жаңалықтарды (инновациялар) ескере отырып, жаңа білім беру бағдарламасын құрастыруға мүмкіндік береді. Бұл өз

беру бағдарламаларының бәсекелестігіне және алуан түрлілігіне әкеледі. Мұнда еуропалық бағдарламалармен сәйкес келетін білім беру құрудың мүмкіндігінің негізі қаланады. Бүгінгі күні 6B012-Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу білім беру бағдарламасы инновациялық бағытта өзгеріс жасалды. Қазіргі заман талабына қарай «Ұрпақтар психологиясы», (Психология поколений), Эмоциональды интеллект» (Эмоциональный интеллект), «Заманауи және ұлттық білім беру трендтері» (Глобальные и национальные тренды образование), «Білім берудегі цифрлық технология» (Цифровые технологии в образовании), «Data талдаулар» (Data аналитика), «Жобаларды басқару» (Управление проектами), «білім беру стартаптарын құру: идеядан жүзеге асыруға дейін» (Создание образовательного стартапа: от идеи до реализации)», «Білім берудегі кәсіпкерлік», (Предпринимательство в образовании), «Балабақшадағы STEM-технология» (STEM-технология в детском саду), «Балабақшадағы ритмопластика» (Ритмопластика дошкольной организации), «Қауіпсіздік» және т.б.

Биылғы жылы Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу сертификацияланған қайта даярлау курсының білім беру бағдарламасы, яғни педагогикалық білім берудің пост-дипломдық бағдарламасы, 1 жылға арналады. Мектепке дейінгі ұйымдарда педагогикалық мамандық емес және мектепке дейінгі білім беру маманы емес кадрлар саны жылдан жылға көбеюде. Сондықтан осындай мамандарды қайта даярлауға арналған серификатталған курстар өткізіледі. Сіздерге бұл курстың мақсаты және пәндері ұсынылып отыр. Тағы бір атып кететін жәйт, «Білім беру көшбасшысы» (Лидерство в образовании) магистратура ашылып отыр. Сондай-ақ, педагог кадрлардың біліктілігін арттыратын арнайы курстар мен семинарлар ұйымдастыру педагогикалық жоғары оқу орындарының құзырына берілу керек. Аталған деңгейлер жүйесінде жемісті еңбектің жетістігін көргіміз келсе, ең алдымен кадр мәселесін реттеп алуымыз керек.

«Педагогикалық білім беруді жақсарту мақсатында педагогикалық мамандықтар бойынша кадрлар даярлауды жүзеге асыратын жоғары оқу орындары мен колледждерді бейндеу жүргізілетін болады. Бұл үшін педагогтер даярлауды жүзеге асыратын жоғары оқу орындары мен колледждерге қойылатын біліктілік талаптары күшейтілетін болады.»

Қазақстан Республикасы Үкіметінің
2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 968 қаулысы

Қайта даярлау курсының білім беру бағдарламасы

Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу сертификацияланған қайта даярлау курсының білім беру бағдарламасының ПАСПОРТЫ

ПАСПОРТ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПРОГРАММЫ

Сертификационная курс переподготовки - Пост-дипломное педагогическое образование

Post Graduate Pedagogical Education (PGCE)
ДОШКОЛЬНОЕ ОБУЧЕНИЕ И ВОСПИТАНИЕ
(ОҚУ МЕРЗІМІ 1 ЖЫЛ)
СРОК ОБУЧЕНИЯ 1 ГОД

Білім беру бағдарламасының мақсаты

Сапалы мектепке дейінгі білім беруде тыңдаушылардың кәсіби құзыреттілігін көтеруді қамтамасыз ету

Қазақстандағы мектепке дейінгі ұйымдарға маман даярлауда педагогикалық білім беру мәселелері

- Жоғары оқу орындарындағы ескі бағдарламалар (болашақ педагогикалық мамандықтар атласы бойынша дайындық жеткіліксіз);
- Оқыту технологияларының ескіруі;
- Мектепке дейінгі ұйымдармен байланыстың жоқтығы, ЖОО мен мектепке дейінгі ұйым арасындағы интеграцияның нашарлығы;
- Онлайн оқытудың және техникалық жабдықтардың экожүйесінің жоқтығы;
- ПОҚ-тың қартаюуы, жас оқытушылардың үлесі төмен;
- Менеджменттің ескірген тәсілдері: прогрессивті емес ұйымдық құрылым (кадрлар бөлімі, оқу бөлімдері, факультеттер, кафедралар), маркетингтік жылжудың жоқтығы;
- Педагогикалық якорьлық зерттеу тақырыптарының болмауы.

Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу білім беру бағдарламасы бойынша маман дайын дайындаудағы инновациялық бағыттары

Білім беру ортасын құрудың	Мазмұны
Бағыттары	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу мамандығы бойынша инновациялық бағдарламалар дайындау; ▪ Білім беру бағдарламаларының академиялық көшбасшысын белгілеу; ▪ Мектепке дейінгі тәрбиелеу және оқыту стандарты, үлгілік бағдарламасын сабақтастыра отырып, әлемдік тәжірибелерді ескеріп, қазіргі заман талабына сай пәндер енгізу; ▪ Мектепке дейінгі ұйым, колледждермен, аймақтық білім басқармаларымен стратегиялық серіктестікті құру; ▪ Мектепке дейінгі ұйымға педагогикалық маман дайындауда жоғары оқу орнының экожүйесін құру; ▪ Онлайн оқытуды ұйымдастырудың тиімді платформасын және технологиясын дайындау; ▪ халықаралық серіктестерді көбейту.

Бугубаева Алмагуль Данияровна

г. Караганда

Учебно-методический центр развития образования»

Карагандинской области

методист по дошкольному воспитанию и обучению

ОРГАНИЗАЦИЯ ВОСПИТАТЕЛЬНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА ДЛЯ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО И ПРЕДШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА: ПРОБЛЕМЫ, ПУТИ РЕШЕНИЯ

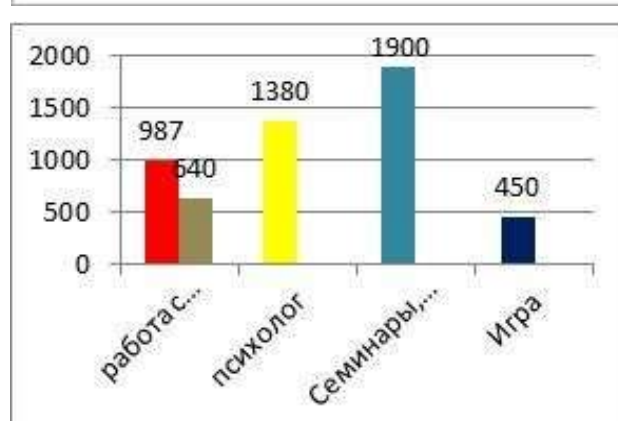
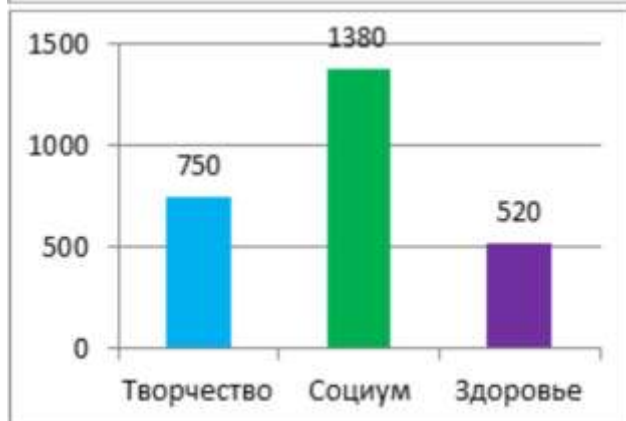
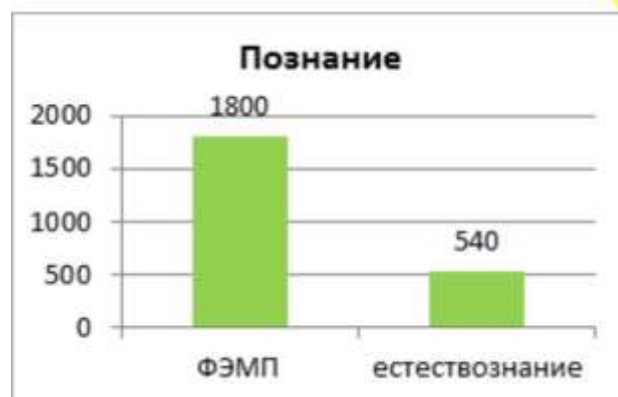
Организация воспитательно-образовательного процесса в дистанционном режиме в настоящее время является одним из составляющих нашей действительности.

В связи с этим необходимо серьезно подходить к этому процессу и рассматривать его как системный, развивающий и целенаправленный процесс взаимодействия дошкольной организации и семьи.

С 6 апреля 2020 г. во всех дошкольных

организациях Карагандинской области, как государственных, так и в частных по линии ГЧП, в классах предшкольной подготовки в условиях школы нашей области перешли на дистанционное обучение на платформе Google Classroom.

Нами было запланировано и проведено 13 курсов по разделам образовательных областей в рамках Типовой учебной программы дошкольного воспитания и обучения.

количество педагогов присоединенных на курсы согласно разделам образовательных областей

Помимо платформы Google Classroom «Ұлы дала мұрагерлері», в котором приняли участие более 400 воспитанников, 600 социальных сетей Instagram, педагогов и более 2000 родителей. В рамках Facebook, где были продемонстрированы Форум был представлен «Шелковый путь» различные виды взаимодействия родителей, городов Туркистан, Отрар, Сайрам, Тараз, где педагогов и детей. проходила ярмарка «Город мастеров». Были

Большая работа проводится для детей, организованы выставки научных проектов которые были не охвачены дошкольным дошкольников, это «Зерек», «Гидропоника», воспитанием и обучением, и которые «Шахматы, шашки, тоғызқұмалақ», пошли в 1 класс. При школах проводилась «Робототехника».

«Малышкина школа» в дистанционном В демонстрации социальных практик режиме, где педагоги дошкольных воспитанники детских садов показали классов и начального образования обучали мастер –классы таких проектов, как детей первоначальным навыкам в разделах Екі апта ауылда», «Возьми ребенка на «Основы математики», «Обучение грамоте», работу». Проект «Bukcrossing» детские сады «Ознакомление с окружающим». родемонстрировали в форме воздушного

В рамках социально-педагогического шара, который подлетал к каждому гостю проекта «Заочный детский сад» в период форума и предлагал книжки сделанные ограничительных мер по коронавирусу руками детей, всевозможные деловые игры, были проведены консультации с родителями задания для взрослых. И самым зрелищным дошкольного возраста. моментом форума стал концерт, где дети

Ключевыми вопросами стали: как показали флеш моб «Жаса Қазақстан!», 100 подготовить ребенка к дистанционному әң, 100 күй, театрализованные постановки. обучению? Как правильно организовать На Форуме, мы решили основную цель, рабочее место ребенка? Сколько времени эт обеспечение непрерывности процесса должен ребенок проводить за компьютером? формирования духовно-нравственных и т.д. ценностей, патриотического воспитания у

В дошкольных организациях с прошлого детей дошкольного возраста, возрождение года начата реализация международного казахстанской ментальности, толерантности, образовательного проекта «Крутая наука». креативности, уважение к историческому Цель проекта: проявление интереса и прошлому нашей страны.

подготовка детей к естественно-научному Огромная благодарность нашим циклу. Структура курса состоит из 4 разделов, уважаемым гостям Форума, это Управление 32 темы. образования Карагандинской области,

Цели учебных программ: Общественный Совет управления

• мотивировать к самостоятельной образования Карагандинской области, исследовательской деятельности; Общественный Совет отдела образования

• удовлетворять детскую г. Караганды, ветеранам педагогического любознательность, поддерживать интереструда, директорам школ г. Караганды.

детей к научной деятельности; Особое наше внимание мы сейчас обра-

• развивать у детей аналитические щаем на методическое сопровождение. Эта способности (анализ, сравнение, синтез, работа предполагает новые направления, сходство, классификация, обобщение); способы и принципы организации работы

• развивать креативное мышление; всех звеньев методической службы

• воспитывать стремление понимать и дошкольного образования на основе использовать полученные знания; диагностического и исследовательского

• привить навыки командной работы. подходов. В этом году мы возобновляем

Продолжая данный вопрос, в рамках обучающий курс для методистов районных реализации программы «Рухани жаңғыру» и городских отделов образования, а

в городе Караганда был проведен Форум также дошкольных организаций «Ступени

роста», направленный на выработку навыков стратегического планирования методической службы области.

В первую очередь курсы будут проведены для методистов частных дошкольных организаций по линии ГЧП, мини центров и методистов, которые находятся в резерве. Это даст возможность активизировать профессиональное саморазвитие каждого педагога, создать условия для осознанной необходимости повышения уровня собственных профессиональных качеств и развития педагогического опыта.

Все мы должны четко осознавать, что в современных условиях образование должно не догонять, а предвидеть требования времени.

Список литературы:

1. ГПРОН Казахстан на 2020-2025 годы;
2. Госстандарт дошкольного образования РК на 2019 – 2020 год.

Поэтому нам необходимо, во-первых, постоянно совершенствовать формы и методы работы, активнее внедрять инновационные технологии.

Во-вторых, готовить не просто образованных воспитанников, а детей, способных применять знания на практике и постоянно саморазвиваться. Иными словами, как сказал великий философ Иммануил Кант, мы должны учить не мыслям, а мыслить.

И, в-третьих, всегда нужно помнить, что педагог – это человек, который учится всю жизнь. Только в этом случае он обретает право учить. Только педагог-лидер может воспитать воспитанника - лидера.

ПЕТЕЛИНА С.А.

г. Петропавловск
ГККП «Ясли – сад «Айгөлек»
методист

ОРГАНИЗАЦИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА В ДЕТСКОМ САДУ В ПЕРИОД КАРАНТИНА (из опыта работы)

*«Что может даровать нам утешенье?
Работа наша, больше ничего...»
Кайсын Кулиев*

Мировая пандемия и введенные в связи с ней ограничения внесли ряд существенных изменений в жизнь общества. Ограничения коснулись сферы дошкольного образования. Наша дошкольная организация, как и другие, функционирует в настоящее время в режиме дежурных групп до 15 детей. Право выбора посещения дежурных групп принадлежит родителям на основании письменного заявления. Работа дежурных групп осуществляется при строгом соблюдении санитарных требований. Пандемия внесла коррективы в приоритетные задачи детского сада. Сейчас это контроль над приемом детей и состоянием их здоровья в течение дня. Каждое утро медработник проводит утренний фильтр всех сотрудников и детей. Организована ежедневная термометрия детей, родителей и сотрудников при входе. Так же, на каждом входе для обработки рук персонала и посетителей установлены санитайзеры с кожным антисептиком, действует масочный режим среди сотрудников детского сада и родителей. Соблюдается дистанция в приемных при раздевании детей, групповых комнатах при проведении организованной учебной деятельности и самостоятельной игровой, расстановка детских столов на расстоянии 1 метра; расстояние между детьми в спальнях во время сна на не менее 1 метра. Это же относится к занятиям по музыке и

физической культуре, которые проводятся в соответствующих залах с последующей влажной уборкой после каждого занятия, проветриванием, дезинфекцией дверных ручек, поручней. Образовательный процесс в дежурных группах осуществляется согласно утвержденному плану. Контингент, расписание, педагогический состав дежурных групп утверждены на заседании педагогического совета. Занятия в дежурных

группах проводятся по расписанию, согласно учебному плану и типовой учебной программы.

Особенностью работы детского сада в период карантина является сокращение социальных контактов, полная отмена совых мероприятий и взаимодействия воспитанников из разных дежурных групп. В связи с этим занятия, если погодные условия благоприятные, проводятся на улице. Обязательны ежедневные прогулки на территории детского сада. В дежурной группе действует привычный для дошкольников режим дня, а воспитатели следят за соблюдением режимных моментов и санитарных правил.

На сегодняшний день из-за сложившейся эпидемиологической обстановки в нашей стране, когда жизнь многих организаций, людей перешла на дистанционной работы, перестраиваться пришлось и нам. Дошкольные организации оказались в непростой ситуации, так как многим из нас дистанционно работать раньше не приходилось. Но как показывает практика, такой вид обучения является востребованным: практически в каждой группе детского сада есть часто болеющие дети, нередко группы закрываются на карантин, и тогда дети на какой-то период лишены возможности получать образование.

Главные цели дистанционного обучения детей - это предоставить ребенку возможность получить образование на дому. Основная нагрузка легла на педагогический состав.

У многих педагогов возник вопрос, как правильно организовать дистанционное обучение дошкольное образование, чтобы оно не было стрессовым для детей и родителей, и дети выполняло все задачи, в какой форме должно проходить данное обучение? Педагогам пришлось в первую очередь определять

средства дистанционного общения с детьми и их родителями, принимая во внимание наличие доступности. (E-mail, Messenger, WhatsApp чаты, Zoom, образовательная платформа online.edu.kz со страницей, где размещены образцы видео-занятий, мультфильмов, аудио-сказок с учетом возрастных групп, а также видео-занятия для групп дошкольной подготовки др.). Дистанционное обучение детей в нашем детском саду имеет четкое расписание, в которое включены дисциплины, прописанные министерством образования: основы грамоты – 2 часа; основы математики – 2 часа; ознакомление с окружающим миром – 1 час.

Время для проведения занятий педагогов варивали со своими группами, с индивидуальным подходом к каждой семье и гибким графиком. На занятия дистанционной работы, перестраиваться онлайн-необходимо присутствие законных представителей, потому что за детьми необходим присмотр. Занятия в старших группах и группах дошкольной подготовки в дистанционном формате проводятся не более 15 минут в соответствии с Санитарными правилами. Обучение в большей части проходит в асинхронном формате, посредством WhatsApp, электронной почты E-mail.

Мы понимаем, что есть разные категории родителей: не работающие, работающие, или имеющие по 2-3 ребенка-школьника и они не могут в силу обстоятельств подключиться к занятиям. В этом случае все происходит исключительно по личному желанию

возможностям родителей. Мы стараемся учитывать условия, в которых пребывают родители и не требуем от родителей неукоснительного выполнения заданий и отработки деланной работе. Все носит рекомандательный характер.

Правильная организация дистанционного обучения детей подразумевает полноценные занятия, которые требуют подготовки обучающего материала. Каждый день педагогам приходится готовить материал, чтобы дети могли самостоятельно изучать тему занятия.

Наша задача в том, чтобы предложить родителям разнообразные и эффективные методы и приемы работы с детьми. Родители, в большинстве своем не педагоги, поэтому для дистанционного обучения, у нас, к сожалению, не даются четкие и понятные рекомендации им. Педагоги обеспечивают родителей инструкциями, карточками с заданиями, иллюстрациями, презентациями, видеороликами, в соответствии с темами, в форме обучающих и развивающих занятий, чтобы расширить знания об окружающем мире, в области математики, развития речи и грамоты. Важно

И все же, должны признаться, что, несмотря на огромные усилия педагогического коллектива по разработке контента в пользу, всё еще недостаточно знаний, опыта и ресурсов, чтобы обеспечить качественным индивидуальным обучением каждого ребенка. О том, насколько эффективна и полезна дистанционная работа с детьми, мы судим по положительным отзывам большей части родителей, которые говорят, что дистан-

обеспечить взаимодействие с родителями через обратную связь, чтобы родители уточняли все вопросы по ходу занятия, а педагог имел представление о восприятии занятий ребенком.

Обратная связь со всеми участниками дистанционного обучения осуществляется и через работу консультационного пункта, где педагоги – специалисты, медицинские работники, используя электронную почту детского сада, WhatsApp, Skype размещают или проводят индивидуальные консультации для родителей воспитанников, в том числе для детей с особыми образовательными потребностями; отвечают на вопросы по запросам родителей, дают рекомендации.

ционное обучение позволило эффективно и грамотно организовать деятельность детей дома, получить больше внимания, общения с педагогами и со сверстниками, пусть даже в дистанционном формате. А кому - то просто отдохнуть некоторое время и заняться своими делами пока дети при деле.

И в заключении еще одна истина: «В разные эпохи всегда познается нечто разное, потому что в них действуют по-разному» (И. Ф. Гербард).

Перед каждым педагогом детского сада «Айгелек» поставлена сложная, но разрешимая задача — «оказаться во времени». Задача нас, методистов, — создать условия для успешного решения этой задачи.

Казахметова Айман Негметжановна

г. Кокшетау

Областной учебно-методический кабинет

Управления образования Акмолинской области,

методист

ОРГАНИЗАЦИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА В ДОШКОЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ АКМОЛИНСКОЙ ОБЛАСТИ В ТЕКУЩЕМ УЧЕБНОМ ГОДУ

Аннотация: *Статья посвящена достижению качества обучения и воспитания в дошкольных организациях в рамках обновления содержания образования, целью которого является методическое сопровождение педагогов дошкольного воспитания и обучения в условиях обновленного содержания образования.*

Ключевые слова: *инновационные технологии, обновленное содержание образования, проектная деятельность, профилактические мероприятия.*

Отдел дошкольного воспитания и обучения учебно-методического кабинета Акмолинской области работает по методической теме: «Достижение качества обучения и воспитания в дошкольных организациях в рамках обновления содержания образования» целью которого является методическое сопровождение педагогов дошкольного воспитания и обучения в условиях обновленного содержания образования. На сегодняшний день в Акмолинской области функционируют 609 дошкольных организаций из них: 249 детских садов из них государственных 138, частных 111 и 360 мини центров из них государственных 353. Их посещают на 17 сентября 2020 года всего 29412 детей из них: 11023 в детских садах и 1862 ребенка в мини-центрах от 1 до 6 лет.

Педагогами детских дошкольных организаций Акмолинской области велась планомерная и систематическая работа по организации воспитательно-образовательной, инновационно-творческой деятельности. По итогам Республиканского конкурса «Үздік педагог - 2019» среди педагогических работников организаций дошкольного обучения и

воспитания, который проводился в августе 2019 года победителем стала: Сахнова Нина Анатольевна воспитатель детского сада №4 «Еркежан» Атбасарского района;

В рамках Пилотного проекта «Погружение в казахский язык» 29 марта 2018 года был заключен Меморандум о взаимном сотрудничестве между автономной организацией образования «Назарбаев Интеллектуальные школы» и акиматом Акмолинской области. Целью настоящего Меморандума является сотрудничество в вопросах повышения профессионального уровня педагогов, а также определения точек роста инновационного образования в регионе. В рамках Меморандума из г. Кокшетау в пилотный проект вошли 3 сада: детский сад № 1 «Арман», детский сад № 5 «Қуаныш», детский сад № 7 «Айша». В рамках проекта 25-26.11.2019 года прошел 2-дневный семинар - мониторинг с участием международных тренеров –консультантов из Эстонии.

Согласно плана центра «Дошкольное детство» был проведен областной заочный конкурс «Лучший стратегический план развития дошкольной организации» в котором обладателем II места стали детский

сад №4 «Арман» г. Степногорск.

В соответствии с Планом работы на 2019 год в рамках реализации программы «Рухани жаңғыру» и общенациональной идеи «Мәнгілік ел» 9-10 декабря 2019 года среди детей дошкольных организаций прошел областной этап Республиканского (заочного) детского конкурса «Тәуелсіздік – ел тұғыры». По итогам конкурса выразительного чтения обладателем II места стала воспитанница детского сада №33 им. Ю. Гагарина, г. Кокшетау Ласточкина Екатерина.

Одной из основных задач Государственной программы развития образования Республики Казахстан на 2016-2019 годы в сфере дошкольного образования являлось совершенствование системы индикаторов по отслеживанию развития умений и навыков детей дошкольного возраста. В соответствии с ГПРОН диагностика будет проводиться в начале, середине и в конце учебного года. По результатам Стартового мониторинга дети 5-6 лет с высоким и средним уровнями умений и навыков в дошкольных организациях и предшкольных классах школ показали в мае месяце 81%.

Республиканским центром «Дошкольное детство» проводились сборы видео, аудио материалов для обобщения и распространения передового Педагогического опыта по Применению инновационных методик и технологии. Были направлены 6 материалов. Все прошли и были размещены на сайте центра «Дошкольное детство» и МОН РК.

В Акмолинской области в дошкольных организациях уделяется большое внимание и широко используется проектная деятельность. В связи с этим на основании приказа за № 640 от 05.08 2019 года учебно-методического кабинета управления образования Акмолинской области с 01.09.2019 по 01.09.2022 годы, внедрены долгосрочные инновационные проекты. Темы проектов определялись по образующим факторам учитывались реальные события, происходящие в окружающем мире и вызывающие интерес детей.

Правительством страны уделяется большое внимание системе дошкольного воспитания и обучения, так как оно является первым уровнем образования, которое обеспечивает стартовые возможности для последующего развития детей в школьном возрасте. В целях усиления мер по недопущению распространения коронавирусной инфекции COVID-19 в дошкольных организациях области деятельность осуществляется с открытия дежурных групп. По состоянию на 17 сентября в 411 дошкольных организациях открыто 1159 дежурных групп с охватом 12885 детей или 43,8%. Задействовано 2703 единиц или 76,2 % педагогического персонала и 3161 единиц или 74,4 % вспомогательного персонала. В дошкольных организациях усилены санитарно-эпидемиологические и профилактические мероприятия, и ежедневно проводить мониторинг посещаемости детей;

На современном этапе развития системы образования, возникла необходимость новых подходов к системе предшкольной подготовки, разработки и внедрения эффективных форм дошкольного воспитания и обучения. С целью формирования одаренной, образованной, воспитанной личности в подготовке образовательного процесса с детьми дошкольного возраста в текущем учебном году запланированы использовать новые инновационные образовательные технологии. В новом учебном году обновленный процесс содержания будет реализовываться путем преобразования годового плана, изменения возрастной периодизации, пересмотра учебного плана, создания условий безопасной образовательной среды, укрепления, обновления и цифровизации материально-технической базы.

В заключении хочется сказать, что педагоги дошкольных организаций Акмолинской области имеют достаточно знаний и умений для организации проведения инновационно-творческой работы и образовательной деятельности, способные заинтересовать каждого ребенка, родителя и вовлечь в разнообразные виды деятельности.

Шангреева А.Ж.

Маңғыстау облысы, Мұнайлы ауданы

№9 «Бәйтерек» балабақшасы

инновация әдіскері

БІЗДІҢ БАЛАБАҚША – БҰЛ БАЛАБАҒБАНДАРЫНЫҢ МЕКЕНІ

Белгілі педагог Ян Амос Каменский: «Адамды оқытқанда, мүмкіндігінше білімді кітаптардан емес, аспан және жерден, емен ағашы және ғәріптерден, яғни басқа біреудің бақыламалары мен түсініктерін оқып қана қоймай, өздерінің көріп-ұстаған заттарын зертей отырып оқып, үйрену қажет» деген.

Кіріспе: Қазіргі кезеңде экологиялық проблемалардың қоғамда көптеген өзекті де өткір мәселелерді оңтайлы шешу жеткіншектер мен жастардың экологиялық мәдениетін еселеуге, қоршаған ортаға деген құрметін, Табиғат-Анаға азаматтық сүйіспеншілігін қалыптастыруға тікелей байланысты. Осыған сәйкес қазіргі уақытта білім беру мекемелерінде балаларға экологиялық тәрбие беру - оқу-тәрбие үрдісіндегі әлеуметтік мән-маңызы зор, сондай-ақ құнды бағыттардың бірі. Сондықтан да айнала қоршаған ортаны қорғау мақсатына бағытталған күрделі іс-шаралар жүргізіліп жатыр.

Мектепке дейінгі шақта бала бойына сана-сезімінің негізін білім мен біліктілікті, шығармашылық пен ізденімпаздықты, еңбек сүйгіштікті, маңызы танымдық қасиеттерді жинақтап дамыту барысында табиғатпен тереңірек таныстырудың ерекше орны бар. Бала өмірінің алғашқы жеті жылы – денсаулықтың, ақыл-ой, адамгершілік, еңбек және экологиялық дамудың негіздері қаланатын өте маңызды кезең.

Бүгінгі педагогикалық оқуда мен келешекте білімді ұрпақты тәрбиелеуде болмақ деген сұрақтарға жауап берілді. қазіргі кезде маңызды мәселелердің бірі мектеп жасына дейінгі балаларға экологиялық тәрбие берудің маңыздылығы және балабақшаны дамыту жолдары бойынша өз тәжірибемдегі қолданып

отырған жұмыс түрлері мен нәтижелері баяндаймын.

Негізгі бөлім: Балабақшамыздың жылдық мақсат, міндеттерін басшылыққа алып, 2015-2020 жылдарға арналған экологиялық бағыттағы даму жоспарын жасақтап, сол бойынша жұмыс жасап келеміз.

Жоспарда баламен, ата-аналармен және тәрбиешілермен жүргізілетін жұмыстарда кездесетін кемшіліктер, кедергілер және шешу жолдарымен жоспарладым.

Мектеп жасына дейінгі балаларға экологиялық тәрбие берудің маңыздылығы және дамыту жолдары» Экологиялық білім берудің мақсаты: балалардың экологиялық

қалыптастыру, қоршаған ортамен үйлесімді өмір сүрудің уралы түсініктерін жетілдіру.

Экологиялық мәдениетін тәрбиелеу, табиғи құбылыстар мен объектілерге саналы-дұрыс қалыптастыру.

Даму жоспарын үш кезеңге бөлдік:

Дайындық, негізгі, қорытынды.

1. **Дайындық** (ұйымдастыру) кезеңінде не үшін дәл осы бағыт таңдалды, бұл қандай мәселелерді шешеді және нәтижесі қандай болмақ деген сұрақтарға жауап берілді. Сонымен тақырыбы, мақсаты, міндеті, мәселесі, уақыты және қоры анықталды. Жұмыс жоспары жасалды, шығармашылық жұмыс тобы құрылды, жауапты адамдар тағайындалды.

2. *Негізгі кезең* – жоспардың жүзеге асу кезеңі, бұл кезеңде ақпарат жинақталды, жоспар бойынша негізгі іс-шаралар өткізілді, жоспарларды бақылау және түзету жұмыстары жүргізілді. Іс-шаралар жүзеге асырылуы арасында өзгерістер енгізілді. Бастысы бағдарламаның дәл, дұрыс орындалуы емес жұмыстың тиімділігі болды.

3. *Қорытынды* кезеңде жасалған жұмыстарды қорғау, рефлексия, қойылған

мақсат тұрғысынан алынған нәтиженің бағалануы және түзетулер енгізіліп және қорытындыланады.

Балабақшада экологиялық тәрбие үш бағытта жүргізіледі:

ПЕДАГОГТЕР ЖӘНЕ ТӘРБИЕШІ - БАЛА - АТА-АНА

Мектеп жасына дейінгі балаларға экологиялық мәдениет тәрбиесінің тиімді болу үшін, барлық жұмыс мына ұстанымдарды сақтау қажет:

Ғылыми	Ғылыми ұстаным жағынан шамалағанда ол жас ерекшелігін ескере отырып, баланың көзқарасының негізін қалыптастыру, танымдық қызығушылықтарын дамыту және элементарлы экологиялық білімдерінің жиынтығымен таныстыстыру.
Қолжетімділік	Экологиялық мәдениет тәрбиесінен ғылыми терминдерді алып тастау қажет, бірақ кейбірінің мән-мағынасын балаларға жас-шамаларын ескере отырып, түсіндіріп кету қажет.
Адамгершілік	Өз денсаулығына қамқор болатын және салауатты өмір салтын сақтайтын адамдағы жаңа құндылықтарын қалыптастыру деген сөз. Экологиялық білім беру мазмұны адам табиғаттың бір бөлігі екені және табиғаттың құндылығы туралы, планетамыздағы барлық тіршілік етушілерге құрметпен қарауды, бағалауды балада қалыптастыруға мүмкіндік беруі қажет.
Болжамдаушылық	Әдетті және қоршаған ортаға деген қарым-қатынасқа күнделікті іс-әрекеттеріне баға беруді, табиғатқа зиян келтіру ниетін тоқтата білу қасиеттерін қалыптастыру
Қызметтілік	Бұл мектеп жасына дейінгі балаларға экологиялық мәдениет тәрбиесінің негізі. Қоршаған ортаны аялай отырып қорғауға арналған әр-түрлі игі іс-әрекеттерге қатысу барысында баланың оқыту барысында алған экологиялық білімінің мінезінде қалыптасуына себеп болады. Қызметтілік ұстанымы түрлі экологиялық жобаның негізінде жатады
Интеграция	Интеграция қағидатының астарында баланың әртүрлі іс-әрекеттерін экологияландыру.

Мектеп жасына дейінгі балаларға экологиялық мәдениет тәрбиесінің бір маңызды шарты ол дамытушы - заттық ортаны дұрыс ұйымдастыру және экологияландыру болып табылады.

Ондай ортаны құрудың негізгі шарттары бар: балада экологиялық мәдениеттің қалыптасуына жағдай жасау; табиғат аясында экологиялық дұрыс тәртіп орнату, өзіне және қоршаған ортаға қауіпсіз жағдай орнату;

- баланың табиғатпен жанасуына және қарым-қатынасына жағдай туғызу.

Тәрбиешілермен педагогтерге экологиялық тәрбие берудің бағыты: Балабақшаның алдында қойған мақсаттарын жүзеге асыру,

педагогтар экологиялық тәрбие мен білім берудің технологияларын сауатты меңгеріп, жаңа педагогикалық әдіс-тәсілдерді кәсіби шеберлікпен игеріп, оны тәжірибеде пайдалану, экологиялық бағытта жұмыс жүргізетіндіктен экологиялық тәлім-тәрбие беру .

Тәрбиешілер мен ұстаздарға экологиялық бағытта жұмыс жүргізу түрлері

- экологияға қатысты материалдарды оқып үйрену
- бағдарламалармен танысу
- жекелей топтың жұмыс жоспарын құру
- топтағы табиғат бұрыштарын ұйымдастыру

- зерттеу жұмыстарын жүргізу

Тәрбиешілермен өткізілген іс-шара бастапқы кезде зерттеу жұмыстары бойынша біраз қиындық туғызды: оқу құралдарының тапшылығы, әдістемелік нұсқаулардың жеткіліксіздігі т.б. Бірақ педагогикалық ұжым үнемі ізденудің арқасында бұл жұмысты алып шықты. Шығармашылық жұмыс тобының отырысында Экология тұжырымдамасы құрылды, жас ерекшелік топтың бағдарламасы жасалды, әдістемелік нұсқаулар жинақталды.

Сонымен қатар төмендегідей іс-шаралар өткізілді. Олар: озық тәжірибелі педагогтардың әдістемелік кітапшалары, қалалық аудандық, балабақшалар арасындағы семинарларға қатысып, тәжірибелермен алмасу. Өзіміздің базада семинар, ашық оқу-іс әрекетін өткізу, пікір алмасу т.б.

Әдістемелік-бағдарламамен қамтамасыз ету: С.Н. Николаева Жас эколог. Бағдарлама тәжірибелерге қатысуда балалардың өз және балабақшада қолданып дамытуы. М.А. Васильева Балабақшадағы оқу-тәрбиені пайдаланады. Оларды ауа мен судың бағдарламасы. Ө. Ақылбекұлы Экологиялық қасиеттерімен таныстыруда түрлі ойындар әліппе т.б.

Экологиялық тәрбие бойынша педагогтермен жүргізілген жұмыс түрлері: Әдістемелік кеңес, Психологиялық жаттығулар, Іскерлік ойын, Дөңгелек үстел, Тәжірибелік семинарлар, Шебер сыныптар ұйымдастырылды.

Шығармашылық топ тәрбиешілермен бірлесіп қолдан әдістемелік қолөнерлер жасақтады (дамытушы кітаптар, ойын құралдары)

Барлық оқу қызметтерінде Экологиямен дарды қолдану көп жетістіктерге жеткізді. Ұштастырып байланыс жасап, жаңа инновациялық технологиялардың элементтерін, ақпараттық құралдарды қолданып жұмыстандық. Монтессори элементтерін, ТРИЗ технологиясы, Құм терапиясы және ақпараттық құралдар технологиясын қолданып келеміз.

Мектепке дейінгі балалардың экологиялық мәдениетін құру моделі: Экологиялық алаңды ұйымдастыру, экологиялық соқпақ, табиғатқа жол бағыты. Табиғат бұрышын безендіру. Табиғат күнтізбесін модельдеу. Экологиялық акциялар. Жас экологтың лабораториясын ұйымдастыру, тәжірибелер

жасау. Экскурсияларға бару.

Алайда бұндай дүниелерді қазіргі талапқа сай, көзартымды жасақтау мемлекет тарапынан қаражат бөлінбегендіктен қиындықтар туғызды. Бұл қиындықтарды шешуші жолдарын іздестіріп, ата-аналар қауымдастығын құрып оларды балабақша өміріне қызыға қатыстыруды ұйымдастырдық.

Балабақшаның балаларға экологиялық білім мен тәрбие беру бағыты: Балаларды туған табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеп, оның әсемдігін терең сезінуге, өсімдіктер мен жануарлар дүниесін қамқорлыққа алуға тәрбиелеу;

Балабақшада табиғат жөнінде қарапайым білім беріп, осының негізінде тірі және өлі табиғаттағы құбылыстар жөнінде нақты жалпылама түсініктерді қалыптастыру. Балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып барлық іс шаралар жүргізілді. Қызықты

жұмысының қорытындысын көруге деген мақсатында балаларды облыстық мұражайға апарып, өлкеміздің табиғаты туралы түсініктерін кеңейіп, балалардың табиғатқа деген қызығушылықтары оянды.

Мәселен: «Су-тіршілік көзі» «Өсімдіктердің өсу кезеңдері» «Құмның қасиеті және ерекшелігі», «Пияздың құрамын зерттеу» Маңғыстау табиғатымен таныстыру мақсатында балаларды облыстық мұражайға апарып, өлкеміздің табиғаты туралы түсініктерін кеңейіп, балалардың табиғатқа деген қызығушылықтары оянды.

Ұйымдастырылған оқу қызметтерінде, мақсатты серуендер мен саяхаттарда ойын-ойын тәрбиешілер мен мектеп жасына дейінгі балалардың оқу әрекетінің өзара байланысты технологиясы десек те болады. Экологиялық дамытудың түпкі мақсаты оның сапалы болуы.

Балабақшаның ата-аналарға экологиялық білім мен тәрбие беру бағыты: Ата-аналарға экологиялық бағытта білім мен тәрбие бере отырып, балабақшамен тығыз байланыста болуға баулу. Ата-аналарға экологиялық білім мен тәрбие беру барысында табиғат пен экожүйенің даму заңдылықтарын ұғындыра білумен қатар экологиялық саналы тәрбие беру.

Балабақшада ата-аналарға экологиялық тәрбие берудегі өткізілетін жұмыс түрлері: Ата-аналар жиналыстары, көрме, акциялар ұйымдастыру, ашық есік күні, ойын-сауықтар, семинар, дөңгелек үстел. Ата-аналармен бірлесіп экологиялық бұрыштар жасақталды. Балабақшаның балаларға экологиялық сапалы білім беруге арнайы жасалған жағдаяттар: Экология кабинеті. Апталықтар (акциялар, көрмелер) «Жас эколог» үйірмесі. «Балабақша тынысы» қабырғасы. Океанариум бұрышы, Аққу айдыны бұрышы, Джунгли бұрышы. Құм терапиясының құралдауы. Балалар ата-аналарымен бірге Экологиялық акция «Құстарға қамқор болайық», «Табиғатпен үндес» сайысына қатысып аудан бойынша 2-орынға ие болды. Балабақша ішілік семинарда «Ата-анамен бала арасындағы танымдық зерттеу» дөңгелек үстел ұйым-дастырылды, балалар отбасында тәжірибе жұмыстарын жасап бейнебаян жасап, жасаған жұмыстарын қорғап шықты. Бала-ларды тәрбиелеудегі ата-аналармен, тәрбие-шілермен бірлесіп жасаған жұмыстар балалардың бойында дұрыс мінез-құлық қалыптасуын қамтамасыз етті, дағдыларды, білімдерді, іскерліктерді меңгеру үрдісін тездетті. Мұндай бірліктің негізі ата-аналардың педагогикалық білімділігі,

олардың мектепке дейінгі ұйым жұмысымен хабардар болып табылды. «Баланың экологиялық мәдениеттілігі», «Отбасындағы бала тәрбиесі» т.б кеңестер дайындауға болады. Ата-аналарға арналған кештер: «Кітап бала өмірінде», «Бала және табиғат», «Әжелер мектебі», «Әкелер мектебі» т.б. өте қызықты өткізіп, нәтежеде бала тәрбиесіне үлкен көмегін тигізеді.

Ұсынылды: Балабақшаның алдағы жылдары ата-аналар комитеті төрайымы өз ұсынысмен балаларға арналған шағын жылы жай (теплица), шағын су бұрқауы (фантан) және спорттық алаң жасақтау жобасын ұсынды. Балабақша

Қорытындылай келе: Балаларды, ата – аналар мен тәрбиешілерді кешенді сүйемелдеу қалыптары дайындалды; Әрбір педагог жеке кішігірім жобалар жасап, шағын конспектiлер дайындады; балабақшада даму ортасы жетiледi; педагогтардың ақпараттық коммуникациялық технологиялар туралы бiлiмдерiн анықтай алды. «Адам табиғатқа тәуелдi болса, табиғат та оған тәуелдi» демекшi алға қойған мақсатымыздың дұрыс және нәтижелi болуы бiздiң қолымызда. Және де осындай жұмыстардың арқасында болашақта табиғатты аялап қамқор болатын, еңбекқор, бiлiмдi ұрпақтар тәрбиеленiп жатқанына сенемiн.

Әдебиеттер тізімі:

1. Балабақшадағы экологиялық тәрбие /Отбасы және балабақша-1996. №11-12/
2. Көбеева Н «Бала және табиғат» \\\
3. Құлмағамбетов Т. Табиғат тануды оқыту әдістемесі -Алматы, қ университеті, 1988.
4. Керімбаева Р Табиғат. Бала. Тәрбие. \\\ Отбасы және балабақша. – 1997. № 1 – 3.
5. Жұмабекова Ф.И Көркемдік тәрбиені ұйымдастыру ерекшеліктері. \\\ Бақшадағы көркемдік тәрбие.
6. Құлмағамбетов Т. Табиғат тануды оқыту әдістемесі -Алматы, қ университеті, 1988.

Ельбаева Мендихан Адиловна

*Маңғыстау облысы, Қарақия ауданы, Жетібай ауылы
МКҚК «Айналайын» бөбекжай-бақшасының әдіскері*

БАЛАБАҚША БАҚЫТ – БАСПАЛДАҒЫ

«Бала тәрбиесі- бір өнер, өнер болғанда да ауыр өнер, жеке бір ғылым иесі болуды тілейтін өнер» Мағжан Жұмабаев

Балабақша – баланың тұлға болып әрі алғыр болып жетілуіне жетелейді. Тәрбие қалыптасуына ықпал ететін, отбасынан берудегі басты мақсат балаға дұрыс тәрбие кейінгі екінші институт. Балабақшадағы беріп, еліне адал қызмет жасайтын саналы баланың өмірі күн режиміне сәйкес барлық азамат етіп өсіру. қажеттіліктерін орындаумен өтеді. Бүгінгі Мен, балабақша тәрбиешісі ретінде бала таңда жас сәбидің өмірін толыққанды мен балабақша арасындағы байланысты ұйымдастыру үшін балабақшаның орны берік орнатуға тырысамын. Себебі баланың ерекше. Себебі бала, бақшадан өзіне бақшаға бейімделуі барысында бала-қатысты бес білім беру саласынан өзге бақша туралы алғашқы түсінігін қалай тәрбие мен қоғамдық ортаға бейімделуді қалыптастырсаң, онымен ары қарай жұмыс үйренеді. Балабақша баланы өмірдің алуан жасау кезінде аса қиындық тумайды. түрлі, қыры мен сырын үйретіп, тағылым Бала – әр шаңырақтың үкілі үміт күтетін талғамға, әдептілікке баулиды. Бала негізгі келешегі, егемен елдің ертеңі. Баланың тәрбиені отбасыдан үйренеді, әкеден ақыл, балабақшадағы өміріне толықтай жауап анадан мейір алады, одан кейінгі ілімді беретін ол- балабақша тәрбиешісі. Тәрбиеші тәрбие ошағы балабақша береді. Бала, өзінің тәрбиеленушісіне мейіріммен қарай балабақшада өзінің жеке тұлға ретіндегі отырып, ұстаздық және аналық жылулық алғашқы қадамын жасап, мейлінше икемді силап, рухани қуат беру қажет. Тәрбиеші мен қырын таныта біледі. Соның нәтижесінде бала арасындағы қарым-қатынас, отбасы баланы шығармашыл, әрі өзіне жүктелген мен бала арасындағы байланыс сынды міндетті жауапкершілікпен атқара білетін жүйелі әрі үйлесімді болғаны абзал. Себебі, қоғам мүшесі ретінде қалыптастыруға отбасылық тәрбиемен педагогикалық болады. Балабақша жалпы айтқанда баланың тәрбиені ұштастыра білу-тәрбиешінің басты жан-жақты жетілуіне, ой-өрісі мен білімінің міндеттерінің бірі. Тәрбиеші, баланың дамуына үлес қосатын, алғашқы мінез-құлқы балабақша да өткізген әрбір күнін, бала мен адамгершілік нормалары қалыптасатын жадында балалық шағының тәтті естелігі қоғамдық ортасы. Ата-ана балабақшадан болып қалуы үшін жұмыстанады. Әр баланы баласының сапалы білім мен тәрбие алуын еңбексүйгіштікке, үй шаруасындағы еңбекке, мақсат етеді. Бұл мақсаттың орындалуы білімділікке, өзіне-өзі қызмет етуге үйрете- үшін, балабақша мен отбасы арасында ді. Білімнің негізі балабақшада қаланады. шебер байланыс болуы қажет. Себебі бала Балаларды Отанды сүюге, адалдыққа, екі жақты тәрбиенің нәтижесінде ғана адами ізгілікке, салт-дәстүрді құрметтеуге өзіне қажетті деректі алады. Екі тараптың үйретіп баулу балабақша қызметкерлерінің үйлесімді жұмысы ғана баланың жан-жақты жауапты міндеттерінің бірі. Қазіргі заманның

талабына сай тәрбиеші өз жұмысын жаңаша ұйымдастырып, түрлендіруге ұмтылады. Тәрбиешінің көп ізденісі, біліктілігі, баланың жаңа технологияларға деген қызығушылықтарын арттырады. Тәрбиешінің тәртібі, іс-қимылы, балалармен, үлкендермен қарым-қатынасы кішкентай сәбилер үшін үлгі және олардың жеке басының қалыптасуына ықпал етеді. Балабақша мен отбасы арасындағы тығыздық артқан сайын бүлдіршіндеріміздің адамгершілік құнды қасиеттері де арта түседі. Тәрбиеші балаға тәрбие беру барысында тұлғаның дамуына әсер ететін түрлі әлеуметтік факторларды есепке алады. Қазақтың біртуар ұлы Мұхтар Шаханов

«Бала жүрегі – кішкентай күйсандық. Ол сандықтың кілтін тапсаң ғана ашылады. Тәрбиешінің қолында әр кезде сол кілт жүруі керек» - деп айтқандай әр тәрбиеші өзінің шеберлігімен, педагогикалық ұсталығын пайдалана отырып бала жүрегінен жол таба

білуі керек. Менің де баламен байланыс орнату барысында ұстанатын өзіндік педагогикалық ұстанымдарым бар. Атап айтсам, бала мен ата-ана арасындағы байланысты берік нығайту үшін, отбасылық сайыстарды жиі ұйымдастырамын, баланың сөзді қоры молайып, шығармашылығын шыңдау мақсатында көркем сөз оқу сайысын және бейнелеу өнеріне баулу үшін сурет, қолөнер байқауларын айлық жоспарымен үнемі қосып отырамын. Сондай-ақ бүлдіршіндерді

салауатты өмір салтына бейімдеу мақсатында спорттық шараларды да өткіземін. Мұның барлығы баланың игілігі үшін, белсенді әр саналы ұрпақ даярлауға деген қадам. Осы жоспарланған іс-шараларды, жүйелі орындаудың өзі тәрбиеші қызметінің оңай еместігін, артқан жүгінің ауырлығын сездіреді. Тәрбиешінің тартысты еңбек жолы тәрбиеленушілерін толеранттылыққа баули отырып, тәрбиені тал бесіктен бала бойына дарыта отырып, дара тұлға дайындау.

Ұрпақ тәрбиесі-ұлт болашағы. Балаға жастайынан берілген ілім-білім, үлгі-өнеге өмірлік азық болмақ. Баланы тәрбелеу, ақ параққа санаңдағы саналы адамды бейнелумен тең. Кіршіксіз жадына жаңа дерек орнату, оны өмірдің ағымына бейімдеу, белестерді бағындыруға баптау ерте жастан басталатын процесс. Бұл ретте мектепке дейінгі ұйым қызметкерлеріне тағылатын талап жоғары. Себебі баланың жанарынан қандай да бір қызығушылық байқап, оның жарқ етіп жанып әрі жан-жақты дамып шығуына ықпал етеді. Мен педагог, әрі кемел елдің келешегіне алаңдайтын, болашаққа үлгілі ұрпақ тәрбиелеу борышым деп санайтын қоғам мүшесі ретінде, жарқын болашағымыз үшін балғындарымыз қашанда аман, шыңдалған шымыр, ойы өткір, білімі терең, қиялы ұшқыр, арманы асқақ болып қанаттары талмай биік самғаса екен деп тілеймін.

Әдебиеттер тізімі:

1. Республикалық ғылыми-әдістемелік, педагогикалық журнал «Мектепке дейінгі мекемелерде оқыту мен тәрбие ісі» №5-6, 2018 жыл.

2. Республикалық педагогикалық журнал «Бала мен балабақша» №5, 2016 жыл.

3. Республикалық педагогикалық журнал «Балабақша: тәрбиелеу және оқыту» №10, 2015 жыл.

Жаманкулова Сауле Ансабековна

Жамбыл облысы

Білім басқармасының бөлім жетекшісі

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМНЫҢ ОТБАСЫМЕН, ӨЛЕУМЕТТІК ОРТАМЕН ӨЗАРА ӨРЕКЕТІНДЕГІ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТӘСІЛДЕР: КОНСУЛЬТАЦИЯЛЫҚ ПУНКТТЕРДІҢ, ОТБАСЫЛЫҚ КЛУБТАРДЫҢ, ЖАС АТА-АНАЛАР МЕКТЕПТЕРІНІҢ ЖҰМЫСЫ

Қазақстан Республикасының білім беруді жүргізілетін жұмыстарды стандарт талабы- және ғылымды дамытудың 2020-2025 на сай жүргізілуін реттеп, өңдеп онлайн жылдарға арналған мемлекеттік бағдар- режимінде қадағалап, каналға жіберіп ламасында (2019 жылғы желтоқсандағы отырады. Шығармашылық топтың басты мін- №988 қаулы) Мектепке дейінгі тәрбие дегте рі осы карантин кезінде жүргізілетін мен оқытуға тең жағдайларды және қол ұйымдастырылған оқу қызметтердің сапалы жеткізуді қамтамасыз ету үшін мемлекеттік әрі тәрбиеленушілерге түсінікті, қызықты жекеменшік әріптестік, оның ішінде мектепке болу үшін әр пәнге арнайы әдістемелік дейінгі ұйымдардың штатты жанынан кешендерді жарыққа шығарады. Бүгінгі тәрбиешілер институтын құру ұсынылған. таңда әдістемелік кешендер оқу-әдістемелік Бұдан басқа, аз қамтылған және көп кабинеттің ғылыми шығармашылық тобының балалардан, мүгедек балаларды тәрбиелеп зерделеуіне ұсынылған.

Отырған отбасылардан шыққан 1-2 жастағы Осы шығармашылық топтан өңделіп балаларды қысқа мерзімде болу топтарын жіберілетін тапсырмаларды ата-аналар жақ- құру жөнінде әзірленетін болады. Жамбыл сы қабылдап, балаларымен үй жағдайын- облысында 2020-2025 жылдарға арналған да дұрыс көңіл-күймен жүргізу мақсатында мемлекеттік бағдарламасының аясында «Бақытты отбасы» айдары ашылды. және дүние жүзінде белең алып жатқан «Бақытты отбасы» (1180 ата-аналар) COVID-19 індетіне байланысты мектепке айдарында берілетін тапсырмалардың дейінгі ұйымдардағы тәрбиеленушілердің ба рлығы ойын түрінде жүргізіледі және ата- денсаулығын нығайту, тәрбие мен білім беру аналарға арнайы жинақтар нұсқау ретінде толқынды қамтамасыз ету мақсатында және таратылады.

Бірінші сыныпқа жан-жақты дамыған қабілет- Осы бағытта облысымыздағы «Білім ті тұлға дайындау мақсатында бірінші каран- шырағы» газетіне айына бір рет ата-аналарға тин кезінде облысымыздағы мектепке дейін- арналған мақалалар жарық көреді.. гі ұйымдардағы педагогтарға әдістемелік Бүгінгі таңда «Бүлдіршіндер мекені» көмек көрсету мақсатында «Б үлдіршіндер каналында 2140 ге жуық педагогтар тіркеліп, мекені» каналын ашып, педагогтар арасында іс-тәжірибемен бөлісуде.

Шығармашылық топ құрылды. Шығарма- Облысымыздағы әле уметтік жағдайы тө- шыл топта әдіске рлер, психологта р, мен отбасылардың мектеп жасына дейінгі тәрбиешілер, логопед, музыка жетекшісі, балаларымен балабақша жанынан ашылған денешынықтыру жетекшісі, бейнеле у консультациялық пункттер қызмет атқарады. пәні педагогтары бар. Шығармашылық Мектепке дейінгі тәрбие мен білім топ 3-6 жастағы тәрбиеленушілермен беруге қамтылған балалардың ата-аналары

үшін көне технологиялық пункттердің желісі кеңейтіліп, осы бүлдіршіндердің ата-аналарына көмек көрсету мақсатында онлайн оқыту мен мобильді қосымшалар желілері іске қосылуда.

Қазіргі елімізде болып жатқан жағдайларға байланысты мектепке дейінгі және бастауыш білім беру арасындағы сабақтас-тықты күшейту шеңберінде педагогтардан құралған шығармашылық топтар ата-аналарға көмек ретінде вебинарлар өткізіп тұрады.

Мектепке дейінгі ұйымдардағы тәрбиешілер мен ұйымдастырылған оқу қызметтерді жүргізетін әр пән педагогтары жұмыс жоспарындағы кестені ата-аналардың жұмыс уақтысын, үй шаруасын ескере отырып,

психологиялық, физиологиялық жағдайына байланысты баланың жас ерекшеліктері мен жеке даму ерекшеліктеріне қарай бағытталған жұмыстарды жүзеге асырады.

Балабақшада жүргізіліп келе жатқан түрлі технологиялардың тиімділігін ескере отырып ата-аналарға үй жағдайында осы технологиялардың жалғасын табу, балаларды еңбекке баулу, табиғатты қорғау, тәрбиелеу, ұлттық дәстүрлерімізді жалғастыру мақсатында жобалау технологиялары арқылы бүлдіршіндеріне тапсырма беру әр пән педагогтері арқылы өмірге бейімделіп өзіне қызмет жасай алуды, іні қарындас-тарына көмектесуді, ата-анасына қолқанат болуды мақсат етеміз.

Тлеулина Галия Жамалетдиновна

Ақмола облысы Ақкөл ауданының білім бөлімі
жанындағы МКҚК «Ақбота» балабақшасы»
музыка жетекшісі

МУЗЫКА ЖЕТЕКШІСІНІҢ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ МЕКЕМЕЛЕР ЖҰМЫСЫНДАҒЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ

Аннотация. Балалардың денсаулығын сақтау және оны нығайту әр мектепке дейінгі мекеменің негізгі міндеттерінің бірі болып табылады. Сонымен қатар, тек физикалық ғана емес, сонымен бірге балалардың психикалық және әлеуметтік әл-ауқатына да қамқорлық жасау, сонымен бірге олардың денсаулығына құндылық пен саналы көзқарасты қалыптастыруға бағытталған психологиялық және педагогикалық шаралар кешені. Барлық технологиялардың тиімділігі мектепке дейінгі білім беру мекемесінде оқу процесінің қалай ұйымдастырылғанына, балаларға зиян тигізбейтініне байланысты. Кинезиология, ритмопластика әдістер арқылы балалардың денсаулығын сақтау инновациялық тиімді құралдарын іздеу, олардың қозғалыс қажеттілігін қалыптастыру мектеп жасына дейінгі балалардың моторикасын дамытуды жетілдіру – негізгі мақсаттар болып табылады.

«Мен білетін жалғыз әдемілік – ол денсаулық» Гейне Генрих

Қолбағыс етіп ұлтжанды, білімді жас ұрпақ тәрбиелеу баршамызға – ортақ міндет. Осы міндетті асыру мақсатында мектепке дейінгі ұйымдарда оқушылар инновациялық технологияларды интенсівті енгізуде. Музыкалық-эстетикалық тәрбие беру жүйесінің ұйымдастыру жаңашыл тәсілдерін, жаңа түрлерін таңдау және енгізу – негізгі мақсаттар болып табылады. Қазіргі технологиялар мемлекеттік білім беру стандарттарын іске асыруға бағытталады. Музыкалық жетекшінің жұмысының негізгі түрі – ән-күй сабақтары. Денсаулық сақтау, музыкатерапия, ритмопластика, ертегітерапия, өнер синтезі, ақпаратты коммуникация, сыни ойлау, кинезиология, ойын технологияларын сабақ барысында қолдануға мүмкіндік жеткілікті. Соңғы уақытта мектепке дейінгі мекемелерде балалардың дене тәрбиесінің дәстүрлі емес жұмыс түрлерін: ырғақтық гимнастика, ритмопластика, би және т.б. жаттығулар жиі қолдана бастады. Қазақстандағы салауатты өмір салтын дамытудың бастамасы

мектепке дейінгі ұйымдардағы балалардың денсаулығын сақтаудың аса қажет екендігін көрсетеді. Балабақша жұмысына денсаулық сақтау технологияларын енгізу қажеті заман талабынан туындайды.

Денсаулық сақтау технологиясын оқу-тәрбие жүйесіне «Кинезиология» әдісі арқылы енгізілген. «Кинезиология» сөзі латын тілінен шыққан: «Kinesis» - қозғалыс дегенді білдіреді. Кинезиология-бұл дене бұлшық етіне әсер ету арқылы, яғни дене белсенділігі арқылы денсаулықты сақтау әдістемесі, қозғалыс арқылы мидың дамуы туралы ғылым. Нейропсихология, психология сияқты бағыттарымен қозғалыс туралы ғылым тығыз байланыста. Кинезиологиялық жаттығулар мектеп жасына дейінгі балалар үшін ықпал болып, ақыл-ой, дарындылық қабілеттерін дамытады. Үштілдік - заманның талабы. Үш тілдікті оқу-тәрбие жүйесіне кинезиологиялық жаттығулар арқылы да енгізу мүмкін.

Мысалы: Алқ (Қолдардың саусақтары кезекпен және мүмкіндігінше тез, сынақ

дәйекті түрде басбармаққа, сұқ саусаққа реттеуші және үйлестіруші рөлі жетілдіріледі. және әрі қарай жалғаса береді. Тура және Кинезиологиялық гимнастика жаттығулары кері ретте орындалады) күнделікті желіде жұмыс бағдарламасына

Түрлі-түсті тастардан

Алқа жасап істейік.

Шашақтарды қосайық, Кинезиологиялық

Анамызға сыйлайық.

(Орыс топтарда тапсырманы билингваль- оларды әрбір 6-7 апта бойы қолданып, оқу

дік компонент ретінде қолдануға болады) жылы ағымында кезектестіреді.

Ожерелье

Ожерелье мы составим,

Маме мы его подарим.

(Қазақ топтарда билингвальдік компонент ретінде)

One, two, three.

One, two, three,

Let me see —

Who likes coffee

And who likes tea?

енгізілуі, дидактикалық бөлігі немесе

музыкалық сабақтың бөлімі болуы мүмкін.

гимнастика блоктарға

бөлінеді, оларды кешендерге бөлуге болады,

Терең тыныс демалу тыныштандыруға,

стрессті жоюға, ағзаны сауықтыруға,

иммунитетті нығайтуға, ойлау қабілетін

жақсартуға көмектеседі. Сонымен қатар,

ол жүрек-қантамыр, ас қорыту, қан, лимфа

жүйесіне жағымды әсер етеді. Қазіргі уақытта

тыныс алу жаттығулары ұйымдастырылған

оқу іс-әрекетінде кеңінен қолданылады:

«Сорғыш», «Тез - баяу», «Көбелек».

«Қайық», «Стакандағы дауыл», «Ақ мамық»,

«Сорғыш», «Тез - баяу», «Көбелек».

Жаттығуларды қазақ тілде оқытатын және Ритмопластика, билер балаларға орыс тілде оқытатын топтарда билингвальдік физикалық керектік болып табылады. компонент ретінде сабаққаенгізуге болады. Ритмопластикалық және би қимылдары

«Құлақ-мұрын», «Көлдене сегіздік», балалардың грацияға, координацияға, дем «Саяхатшы-көз», «Дирижер», Айқас алуға, қанайналуына, жүректің соғуына әсер қадамдар», Шексіздік белгі», Сақина», етеді, сонымен бірге ақыл-ойды дамытады, «Алақандар», «Тазару», «Саты», «Сырнай», бұлшық еттерін нығайтады. Музыка «Алақан ойындары», «Алқа», т.б. жаттығулар қимылдарын реттейді, эмоцияға және көңіл-арқасында жаңа нейронды желілер күйге, мәнерлік орындауына әсер етеді. Сол жасауға мүмкіндік бар, ми шарты шарлары себептен музыкалық сүйемелдеу баланың арасындағы қатынасты жақсартуға болады. талғамын тәрбиелейді, би қимылдарын Кинезиология – әдіс ретінде баланың орындау үлгіріміне, мазмұнына сәйкестіріп интеллектуалдық, шығармашылық, эмоцио- таңдауын талап етеді. Классикалық, налдық, физикалық дамуына, мектепке халық, ұлттық музыкасымен қатар қазіргі дайындауға арналады. заманның композицияларын қолдалған

Музыкалық кинезиологиялық гимнастика жөн.Билер музыка қимылдарын реттейді, - бұл музыканың, қозғалыстың, сөздің эмоцияға және көңіл-күйге, мәнерлік өзара байланысына негізделген кинезиологиялық орындауына әсер етеді. Сол себептен кинезиологиялық практиканың арнайы ұйымдастырылған түрі. Кинезиологиялық тәрбиелейді, би қимылдарын орындау кешен қуықаралық өзара әрекеттесуді үлгіріміне, мазмұнына сәйкестіріп таңдауын жандандыруға бағытталған және мидың талап етеді. Классикалық, халық, ұлттық мүмкіндігін арттырады. Кинезиологиялық музыкасымен қатар қазіргі заманның гимнастиканың практикалық маңыздылығы композицияларын қолдалған жөн. Әрине, музыка негізінде бірегей ырғақты жаттығу- арнайы тігілген киімдері балаларға лар мен ойындарды қолданудан тұрады. би мазмұнын жеткізуге көмектеседі. Кинезиологиялық жаттығулардың әсерінен Балалардың қызығушылықтарын арттыру ағзада оң құрылымдық өзгерістер болады. мақсатында түрлі заттарды (қоңыраулар, Жүйке процестерінің күші, тепе-теңдігі, мишура, қалпақтар, қол шатыр, қуыршақ қозғалысы, икемділігі жоғары деңгейде бесігі, құрсаулар, ағаш қасықтар, түрлі-жүзеге асырылады. Жүйке жүйесінің түсті лента, гүлдер, қолдан жасалған ағаш

жапырақтар, бұтақтар, самақтар, қолға тағып билейтін үкілер т.б.) қолданамыз. Балалардың сабақтағы белсілдігін арттыру

мақсатында «Би сызбалар» және «Алтын дән» атты би жинақтар құрастырылды және «Өн - күй» сабақтарға енгізілген.

Әдебиеттер тізімі:

1. А.В.Бояринцева, Т.В.Ермолина. *Хрестоматия по кинезиологии на основе ритма и музыки.* Москва, 2015 г.

2. Михеева Е. В. *Здоровьесберегающие технологии в ДОУ. Методические рекомендации.* Москва, 2009 г.

Жанжигитова Сандуғаш Ерсайиновна

Батыс Қазақстан облысы, Тасқала ауданы

«Бөбек» бөбекжайының меңгерушісі

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ТӘРБИЕ МЕН ОҚЫТУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТӘСІЛДЕР

Мектепке дейінгі тәрбие – барлық жаңаша ойлап, айналаға сергек қарауға, тәрбиенің бастауы. Адамгершілік тұрғыдағы зерек те, елгезек болуға баулуды мақсат құнды қасиеттерге ие болу, рухани бай тұтқан ұжым, жобаны жүзеге асыру тұлғаны қалыптастыру, патриоттық сезімге барысында күтілетін нәтижені белгіледі: тәрбиелеу балабақшалардан бастау алатыны кеңістік заңдылықтарымен қоса, бабалар сөзсіз. Патриоттық сананы қалыптастыруға аманатынан хабардар, салт-дәстүр мен ауыз бағытталған «Рухани жаңғыру» бағдарлама- әдебиетінің озық үлгілерін терең меңгерген сын іске асыру мақсатында ата-бабалары- ұлтжанды, ана тілінің нәрімен барынша мыздан жалғасып келе жатырған байлығы- сусындаған, еркін, дені сау ұрпақтың мыз, асыл қазынамыз - ұлттық ойынымыз қалыптасуы. Стратегиялық маңызы жоғары асықты пайдалана отырып, жаңа заман осы нәтиженің орындалуын қамтамасыз талабына сай модернизациялау, жаңғырту, ету – ұлтжандылыққа тәрбиелеудің кешенді жаңарту мақсатында «Алтын сақа» авторлық міндеттері арқылы шешіледі.

жобасының жұмысын ұсынамыз.

Балабақшада педагогикалық процесті

БҚО, Тасқала ауданы, «Бөбек» бөбек- ұйымдастыруда ұлттық құндылықтар негізге жайының ұжымы, мектепке дейінгі ұйым- алынады. «Денсаулық», «Коммуникация», дарда «Мәңгілік ел» жалпыұлттық идеясын «Таным», «Шығармашылық», «Әлеумет» жүзеге асырудың негізгі алғышарты – сынды білім беру салаларында инновациялық ұлтжандылықты дамыту деп болжап, оны қиялық технологиялар мен ұлттық тәрбие балабақша кеңістігіне бейімдеуді қолға үлгілері кіріктіріліп, заманауи талаптарға алды. Мектепке дейінгі мекеменің заттық- сай пайдаланылады. Ұйымдастырылған оқу кеңістіктік ортасын ұлттық болмысқа сай қызметтерінде және сабақтан тыс тәрбие іс- жасақтай отырып, балаларды ақпараттық шараларында халық ауыз әдебиеті үлгілері қоғамның өзгермелі тыныс-тіршілігін қолданылады. Ертеңгіліктерде, топтық қабылдауға, замана талабымен бірге серуенде, ойын үрдісінде, балалардың

еркін іс-әрекеттерін ұйымдастыруда аңыз әңгіме, ертегі, мақал-мәтелдер, санамақ, мадақтамақ, бата-тілек тілеу, жаңылтпаштар т.б. арқылы балалардың ұлттық дүниетанымын қалыптастыруға зор көңіл бөлінеді. «Рухани жаңғыру» жалпыұлттық идеясын мектепке дейінгі ұйымның оқу-тәрбие үрдісіне ендіруді «Таным» білім беру саласы арқылы жүзеге асыру –балалардың танымдық құзіреттілігін қалыптастыруда ұлттық өркениеттің озық үлгілерін қолдану нәтижесінде жүзеге асырылуда. Тәрбиешілеріміз балалардың ой ұшқырлығын, тапқырлығын, танымдық сергектігі мен рухани елгезектігін дамытуда ұлттық педагогика құралдарын пайдалану әдістемелерін жасап, оны тәжірибеде тиімді қолдануда.

Ауыз әдебиеті жанрларын балалардың жас ерекшеліктеріне сай іріктеп, оны ұйымдастырылған оқу қызметінде балалардың қабылдау, есте сақтау, түйсік, қиял сынды танымдық үрдістерін дамыту мақсатында тиімді пайдаланып келеді. Баланың өзін-өзі тану үрдісін Қ.Йасауидың «рух еркіндігі» теориясы, «кемел адам» концепциясы және Абай мен Шәкәрімнің «толық адам» ілімдері негізінде дамытуда. Педагогикалық ұжым мектеп жасына дейінгі балалардың ұлттық дүниетанымын қалыптастыруда көшпенділер танымы, орта ғасыр ойшылдарының мұралары және қазақ халқының қоршаған ортаны қорғау,

табиғаттану дәстүрлерін қолдануда.

Балабақшада заттық-дамытушы ортаны ұйымдастыруға қойылатын жалпы талаптар шеңберінде ұлттық салт-дәстүр, әдет-ғұрыптың заманауи үлгілерін қолданамыз. Мәселен, заттық ортаны ұйымдастыруда ұлттық бұйымдар, музыкалық аспаптар, ыдыс-аяқ, ұлттық ойыншықтар, ою-өрнек, әшекей үлгілері пайдаланылады. Мектепке дейінгі ұйымдарда бүлдіршіндерге ұлттық тәрбие беру мазмұнын ізгілік қағидасына сәйкес құру тиімділігін көздей отырып, олардың жас және даралық ерекшеліктерін ескеру маңызды. Балабақшадағы негізгі іс-әрекет түрлеріне орай, педагог материалды жетік білу және әдістемені шебер меңгерумен қатар, бала жанын ұғыну, оны өзіне тарта білу, танымдық қызығушылығын арттыру; өмірді сүюге баулу; білуге құлшынысын ояту және әр балаға жеке қатынас жасауға міндетті. «Білім – берушіден» қағидасына сәйкес, білімді тасымалдаушы, бала жанына жеткізе білуші, тәрбиелеуші, дамытушы деңгейінде жүргізу жоғары нәтижелілікке қол жеткізері анық. Мәселе – тәрбие мазмұнына қоса, тәрбиешінің өз ісін қаншалықты жауапкершілікпен, нәтижелі атқара алуында.

Жоба шеңберінде белгіленген міндеттерді сапалы орындау мақсатында мамандардың біліктілігін жетілдіру ісіне БҚО, Тасқала ауданы, «Бәбек» бәбекжайының әкімшілігі үлкен жауапкершілікпен қарайды.

Танашева Маржангуль Адильбековна

КМҚК №1 «Сәби әлемі» бөбекжай-
бақшасының қазақ тілі мұғалімі

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРҒА МЕМЛЕКЕТТІК ТІЛДІ ҮЙРЕТУДЕ ЭЙДЕТИКА ӘДІСІ МЕН ТРИЗ ТЕХНОЛОГИЯСЫНЫҢ ЭЛЕМЕНТТЕРІН ҚОЛДАНУ

Қазақ тілі – еліміздің рухани дамуының тиімді әдісте рін қарастыруда. қайнар көзі. Мемлекеттік тіл мәртебесі қазақ Мектепке дейінгі ұйымдарда заманауи тілінің өміршеңдігін білдіреді. Елімізде білім беруде 4К моделін орындалуын жүзеге балабақшадан бастап қазақ тілін оқыту асырады. Бұл баланың ойлау негіздері, мәселесінің маңызы күннен күнге арып ақыл-ой мен шығармашылық қабілеттер, келеді. Өзімнің еңбек жолымда мектепке жаңа дағдыларын қалыптастырады. Білім дейінгі ұйымдарда орыс тілді топтарға беруісінде 4К моделіне: креативтілікті, сыни мемлекеттік тілді үйретуде түрлі әдіс- ойлауды, коммуникативтілікті дамытуға және тәсілдерді қолданып, жұмыс жасап келемін. командада жұмыс істей білу. Яғни жаңа әдіс- тәсіл арқылы мемлекеттік тілді үйретуде Яғни балаға қазақ тілін тиімді үйретуде тиімді әдіс-тәсіл пайдалану арқыт етпейді. креативтілік бұл баланың жаңа идеяларды

Бұл педагогтардың мектепке дейінгі ойлап табуына, коммуникативтілік баланың білім беру ұйымдарында балалардың тілдік, сөздік қорының жетілуіне, командалық жеке басының қалыптасуы мен дамуында жұмыс бұл баланың топпен топтаса отырып педагогикалық технологияларды қолдана жұмыстануына көмектеседі, сыни ойлау білу сауаттылығына да байланысты. Жаңа баланың ойлау, қиындықтан шығу жолын технологиялар оқыту үрдісінің оңтайлы табуға айрықша көмегін береді. Мектепке жолдарын жүзеге асыруға мүмкіндік беріп, дейінгі ұйымдарда педагог ретінде өзім осы күтілетін нәтижені алуды көздейді. Оның жаңартылған бағдарламаның бағыттарын өзі кез келген пәнді әр түрлі технологиялар пайдалана отырып, орыс тілді балаларға бойынша жобалауды қажет етеді. мемлекеттік тілді үйретуде тиімді әдіс-

Жұмыстың өзектілігі мектеп жасына тәсілді қолдану арқылы меңгерту дегенін. Осы дейінгі балаларға қазақ тілі оқытумен, осыған орайда мектеп жасына дейінгі балаларға оқу орай әдістемелерді жетілдіру қажеттілігімен үрдісінде жаңартылған бағытты негізге ала туындайды. Осының өзі ана тілімен қоса, отырып, мемлекеттік тілді үйретуде ТРИЗ, екінші тілді меңгерген шығармашыл тұлға ЭЙ ДЕТИКА, Мнемокесте технологиясының қалыптастыру мәселесіне ерекше назар әдіс-тәсілдерінің элементтерін қолдану аударылып отырғанын айқындайды. Қазақ ұйымдастырылған оқу қызметтерінде тиімді тілін оқыту әдістемесінде жұмыс бағыттары болып табылады.

көрсетілген, ал жұмыс бағытын жетілдіру Мақсаты: Өзге ұлт өкілдерінің мемлекеттік үшін жаңартылған бағытта жаңа әдіс- тілді үйренуге деген қызығушылығын тәсілдерді ұтымды таңдап, тиімді қолдана арттыру, өз тілін құрметтеуге үйрету, қазақ білуіне байланысты. Қазіргі таңда барлық тілін үйретуде түрлі әдістерді қолданып, оқу орындары мен мектеп жасына дейінгі есте сақтау қабілеттерін, сөздік қорларын ұйымдарда жаңартылған бағытпен жұмыс дамыт у. жасай отырып, балаға білімді жеткізудің Қазіргі таңда балалардың тілі қазақ

тіліне қарағанда орыс тіліне бейім болып келеді. Сондықтан оларға бірден қазақ тілін меңгерту қиынға соғады. Себебі отбасында орыс тілде сөйлеуге бейімделген балаға қазақ тілін, ана тілімізді жетік меңгеріп кетуіне түрлі жолдармен жақсы нәтижеге қол жеткізу педагог үшін тиімді болмақ. Мен өз еңбек жолымда әр бала өз ана тілін, мемлекеттік тілдің тамырын біліп өсуін, кішкентай болсада қазақ тілінде сөйлегенін, сөздің мән-мағынасын білгенін қалаймын. Өйткені бұл әдістер баланың ойлау, есте сақтау және өзінің шығармашылық қабілетін ашып, жетілдіруіне көмектеседі.

Балалардың шығармашылық ойлау қабілетін қалыптастыру, басқаша айтқанда әртүрлі әрекеттер кезінде ерекше, күтілмеген оқиғаларды тиянақты шеше алатын, шығармашыл тұлғаны дайындау бұл педагогтың ең негізгі мақсаты. Бұны педагог ТРИЗ технологиясының әдістері арқылы жүзеге асыра алады. Бұл әдіс – баланың бойындағы әлеуетті көркемдік – шығармашылық қабілеттерін ашу және дамыту, миға шабуыл жасай алады. Негізгі міндеті: балаларды өз шешімдерін іздеуге және таба білуге үйретеді. Балалардың өнертабысы шығармашылық қиялымен, жаңа нәрсе ойлап табуымен көрініс табады. Ол үшін балаларға бірқатар арнайы тапсырмалар ұсынылады. Бұл жерде әр педагогтың міндеті: баланың шығармашылығын жүзеге асыру; жеке тұлға дамуында заманауи инновациялық әдістерді қолдану; балаларды адамгершілікке, байқағыштыққа, тапқырлыққа тәрбиелеуде.

Қазіргі таңда балалардың меңгеруі тиіс ақпарат ағыны зор. Баланың есте сақтауын жүктемей, берілген тапсырманы бала барлығын қалай есте сақтау керек? Бұндай есте сақтау методикасы Эйдетика деп аталады. Эйдетика грек тілінен аударғанда бейне деген мағынаны білдіреді. Яғни аты айтып тұрғандай бала барлығын бейне арқылы есте сақтайды. Эйдетика бұл образдармен ойлау қабілетін дамытатын, ақпаратты есте сақтау әдісін үйрететін, қиялдың дамуына ықпал ететін оқыту әдістемесі.

Эйдетика әдісінің негізін қалаушы ғалым

Сербиядан шыққан Виктор Урбанчич. Ол 1907 жылы ол көру бейнелері арқылы ақпаратты есте сақтау феноменін ашты.). 1920 жылдары Бұл ғалымның идеясын неміс психологі и философі Эрик Йеншжалғасты-рған. П. П. Блонский, А. Р. Лурия, Л. С. Выгот-ский. Бұл әдісті теориялық және практика жүзінде жұмыстанған. Қазіргі таңда бұл әдіспен Ресейде И.Ю.Матюгин ересектер-мен балаларға арналған үйірмелерде осы әдіспен жұмыс жасайды. 1936 жылы Кеңес одағы кезінде эйдетика әдісіне тыйым салы-нып, тек 90-жылдары ғана елге оралды. Көбі кейбір адамдарға бұл фотографиялық жадты көбісі табиғи жолмен беріледі деп ойлайды. Бұл болжам негізінде қате ұғым. Ғалымдар фотографиялық жад барлық адамда қалыптасқан, тек оны дамыту керектігін дәлелдеген. Ал балада қызығушылық ояту үшін 3-4 жастан бастау керек деп санаған. Осы жаста баланың бейне арқылы есте сақтау қабілеті жақсы дамиды.

Эйдетика әдісі арқылы балалар ақпаратты жақсы есте сақтау ғана емес, ол назар аударуға, қиялын дамытуға, басқа тілдерді меңгеруге, фантазияны құрастыруға көмектеседі, сондай ақ оқу ақпаратын беру тәсілі ретінде қолдануға болады. Эйдетика оқыту әдісі баланың бейнелі ой-өрісінің жақсы дамығандығына сүйенеді. Себебі ол табиғи заңдылықтарға сәйкес келеді. Эйдетика әдісі баланың есте сақтау жадының үйлесімді дамуына ықпал етеді.

Эйдетикалық әдіспен ойлау бұл кез келген түрдегі ақпаратты өңдей отырып қорытындылап, талдау жасап, салыстыру арқылы ұсақ бөлшектерге назар аударады және алған нәтижесін одан әрі белсенді қолдану үшін оларды жадқа сақтайды.

Менің мектеп жасына дейінгі балаларға мемлекеттік тілді үйретудің тағы бір тиімді әдісім Эйдетика әдісі. Бұл баланың назарын, қиялын, есте сақтауын, кеңістікті бағдарлауына көп көмегін тигізеді. Мектеп жасына дейінгі балаларда эйдетика әдісін қолдану, меңгерту түрлі тиімді ойындар мен тапсырмаларды беру арқылы жүзеге асады. Эйдетика әдісі баланың үйлесімді дамуына ықпалын тигізеді. Бұл әдіс баланың көріп қана қоймай, сонымен қатар көруге,

байқауға, түсінуге, берілген бейнелерге назар аударуына көмектеседі. Яғни бұл әдіспен баламен жеке жұмыс жасауда тиімді жолын береді. Эйдетика әдісінің өзі іштей түрлі әдістерге бөлінеді.

Қазіргі заманауи инновациялық технологиялардың дамуына байланысты балаға жағдай жасаудың көп мүмкіндігі бар. Эйдетика әдісі көбіне 3-4 жас аралығында меңгерту және дамыту өте тиімді. Себебі олар ол уақытта тез есте сақтағыш, байқағыш болып келеді. Осы тәсіл арқылы бала сандарды бір затпен байланыстыру арқылы, ұзақ өлең жолдарын бала өзінің әлеміне енгізу арқылы жақсы есте сақтайды. Осындай адамның есінде, яғни жадында

сақталмайтын нәрселерді кезінде эйдетика әдісі арқылы есте сақтау қабілеті арқылы ұзақ мерзімге сақталатын дәлелдеген.

Кейде жұмыс барысында мектеп жасына дейінгі балаларға Цицерон әдісінің кейбір элементтерін қолдануға болады. Мектеп жасына дейінгі бала берілген жаңа сөздердің бейнесін көру арқылы оңан солға, жоғарыдан төменге көре отырып, қатарын сақтай алады. Қазіргі таңда мектепке дейінгі ұйым тәжірибесіне жаңа әдіс тәсілдер кеңінен енгізіліп келеді. Бұл әдісте мектеп жасына дейінгі бала үшін есте сақтау қабілетін жинақтауға, байқауға көп көмегін тигізеді.

Әдебиеттер тізімі:

1. Н.Ә. Назарбаев «Болашаққа бағдар: Рухани жаңғыру» атты бағдарламасы. Астана 2017
2. Қазақстан Республикасындағы Білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы. Астана 2011
3. Альтшуллер Г.С. /Найти идею: введение в теорию решения изобретательских задач/ Новосибирск: Наука, 1986.
4. Қазақ тілін оқыту: жетістіктер мен жаңа даму бағыттары.
5. Интернет ресурстар.
6. Балабақшадағы ТРИЗ технологиясында ұйымдастырылған оқу қызметі.

Искакова Гульнара Кайроллоевна

г. Нур – Султан
РГП «Детский сад «Қарлығаш» МЦ УДП РК
директор

ДАЙДЖЕСТ: УСПЕШНЫЕ ИННОВАЦИОННЫЕ ПРАКТИКИ РГП «ДЕТСКИЙ САД «ҚАРЛЫҒАШ» МЦ УДП РК

Современный этап модернизации казахстанской системы дошкольного образования предполагает доступность для каждого маленького гражданина качественного дошкольного воспитания и обучения, возможность раскрыть и развить индивидуальные особенности, исследовательские и творческие компетенции, критическое мышление, приобрести навыки общения и умения работать в команде.

Разрешите представить краткий дайджест успешных практик Республиканского государственного предприятия на праве хозяйственного ведения «Детский сад «Қарлығаш» МЦ УДП РК.

На сегодняшний день Предприятие представлено тремя детскими садами, общей проектной мощностью 750 мест. В детских садах Предприятия созданы все необходимые условия для интеграции современных технологий в работе с детьми в общий инновационный образовательный процесс.

Одним из внешних условий педагогического процесса является предметно-развивающая среда, мотивирующая наших детей исследовать окружающий мир. В детских садах Предприятия все свободное пространство (холлы, лестничные марши, коридоры) предназначены для познания и экспериментирования. Зоны практической деятельности используются педагогами для коллективных и индивидуальных исследований, проектов и презентаций. Так, например, созданные творческие мастерские и ателье по принципу «open-spa», насыщены различным материалом, инструментами и устройствами, что способствуют естественной любознательности и творчеству детей. С целью усвоения основ экологических знаний, трудового воспитания создана Green-студия с аква и гидропоникой, где дети могут наблюдать взаимодействие живых организмов, способных производить органику и питать друг друга, проводить различные

эксперименты и опыты. STEAM- лаборатории, сенсорные комнаты, центры интерактивных игр созданы для развития интеллектуальных и творческих способностей детей. Для классификации и систематизации игр и игрушек дети используют принципы бережливого производства Кайдзен. Хочу отметить, что содержание среды периодически изменяется, обогащается и варьируется.

Следующими этапами инновационного процесса являются процессы апробации, внедрения новшества и его использования,

оценка результатов. В детских садах Предприятия действуют экспериментальные площадки по познавательноречевому, физкультурно-оздоровительному и художественно-эстетическому направлениям. В ходе опытно-экспериментальной работы в результате педагогического творчества «вызревают» новые тенденции в образовании. Педагоги внедряют новейшие лучшие методики, технологии и подходы в развитии детей.

Это - метод языкового погружения в целевой язык, данную методику мы

СЕНСОРНЫЕ КОМНАТЫ

*Метод языкового погружения
(Эстония)*

*МИЦ Edu play, Edu Qwest
(Израиль)*

адаптировали после посещения детских садов Эстонии.

Это – метод обучения детей английскому языку и развитию логического мышления посредством мультимедийных интеллектуальных центров Edu плей, Edu Qwest (Израиль).

Это – Реджио-подходы (опыт Италии), одна из самых перспективных методик развития.

Это – технология развивающих игр Воскобовича, которая адаптирована нашими педагогами с учетом национального

компонента.

Это - STEAM-технологии (опыт Японии и Кореи).

Это – сингапурские технологии, развивающие критическое и логическое мышление детей (микс фриз групп, хай-файф, тэйк оф-тач даун и др.)

С учетом имеющихся кадровых и материально-технических ресурсов, руководство Предприятия приняло решение об увеличении количества новых технологий и методик работы с детьми. В результате, решением Экспертного совета

*Реджио-подходы
(Италия)*

*Технология развивающих игр
Воскобовича (Россия)*

*STEAM-технологии
(опыт Японии и Кореи)*

*Сингапурские технологии
(Россия)*

«Квест – технологии»

Сингапурские технологии

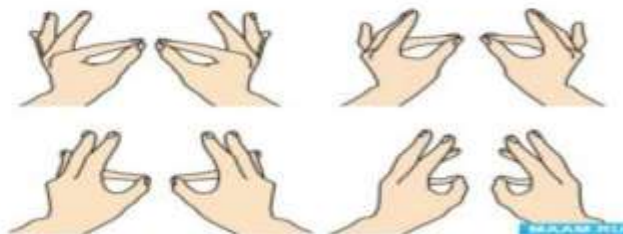
Медицинского центра УДП РК (протокол №1 от 17.01.2020 г.) внесены в План внедрения инновационных методик и технологий МЦ УДП РК 4 инновационные методики и технологии работы с детьми. Это - 5 элементов Кнайпа, образовательная кинезиология, квест-технология. Указанные технологии направлены на сохранение здоровья детей, формирование и развитие у детей дошкольного возраста креативности,

критического мышления, физических и психофизиологических качеств. Данные методики и технологии активно применяются в дошкольных организациях России и далеко за рубежом.

После образовательной стажировки в Чехию, наши педагоги внедрили организацию пеших и выездных познавательно-экскурсионных проектов для детей, ориентированных на усвоение и закрепление

«5 элементов Кнайпа»

Здоровьесберегающая
технология «Кинезиология»

определенной темы.

Нашей гордостью является авторский проект «Виртуальный музей», который погружает детей в удивительный мир истории. Дети имеют возможность посетить музеи нашей страны и мира, не выходя из стен детского сада.

Также мы имеем опыт организации медицинского сопровождения воспитательно-образовательного процесса. Учитывая важность сохранения и укрепления здоровья детей в период дошкольного детства, в детских садах применяются здоровьесберегающие технологии, закаливание и метод ранней диагностики здоровья детей. Разработаны стандарты операционных процедур воспитателя, помощника воспитателя и медицинских сестер, а также ряд документов по организации питания, созданию условий пищевой безопасности.

В рамках цифровизации, как важной тенденции современности, нами внедрена уникальная информационная система по «Электронный детский сад», которая служит цифровым инструментом для размещения обучающих ресурсов для детей и родителей.

С целью эффективного взаимодействия с родителями воспитанников и получения просвещения и тесного сотрудничества обратной связи, создан «личный кабинет с профессиональными сообществами по родителю», в котором размещена полная информация об образовательной деятельности детских садов Предприятия и достижениях ребенка.

Сфере дошкольного образования необходим Педагог Нового формата и новые будущие профессии. На смену опытным педагогическим и медицинским работникам, получившим хороший «советский» опыт воспитания, обучения и оздоровления детей дошкольного возраста, должны прийти молодые креативные кадры, которые продолжат их дело, внедряя цифровые технологии, развивая у малышек навыки, необходимые в 21 веке.

В этой связи, для формирования в утреннего кадрового резерва в сентябре 2019 года создано новое структурное подразделение Предприятия «Ресурсно-образовательный центр» (РОЦ), деятельность которого направлена на практическое обучение работников современным методикам и технологиям, подготовку тренеров для дальнейшей передачи передового опыта, а также авторизацию методических ресурсов Предприятия. В данное время центр ведет активную работу дистанционному обучению наших педагогов и медицинских работников с использованием социальных медиа. Facebook, Twitter, Telegram, Instagram как никогда актуальны и служат инструментом для

Нуранова Маряш Нурановна

Маңғыстау обл., Мұнайлы ауданы

МКҚК №1 «Балдырған» балабақшасы

I санатты тәрбиеші

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРЫНДА ЖАҢАРТЫЛҒАН БАҒДАРЛАМА МАЗМҰНЫНЫҢ ТИІМДІЛІГІ

Білім беру жүйесінде заман талаптарына жағымды ортаны қалыптастырумен қатар сай күнделікті өзгерістер жиі енуде. Сол ре сурстарды, уақытты, кеңістікті тиімді себепті бүгінгі білім берудің мәні күрделі, таңдау мен орында қолдану және оның тұрақсыз тез өзгерттін әлемде, өз орнын қызығушылығына ерекше мән берілді. таба білетін және өзіндік дара жолын сала Балалар әрдайым ойнайды, бірақ адамзат алатын, тұрақты білім жүйесі қажет. Заман ойынның құндылығын енді түсіне бастады. ағымынан қалмай, заманауи жаңалықтармен Ойын арқылы баланың ой-өрісі кеңіп, етене бірлікте дамуы үшін баланың дене құндылық дағдылары бойына дари бастады. зияткерлік және эмоциялық қажеттіліктерін Ойынды ойнатудың өзіндік мақсаттары бар. қанағаттандыру, оның әлеуметтік дамуын 4К моделі ойынды мақсатқа сай қамтамасыз ету, тиісті мінез-құлықты ұйымдастырылса, тиімділігі көріне түседі. қалыптастыру болып табылады. Әрине, бұл Ойынның түрлері баланың сын тұрғысынан тұста мектепке дейінгі оқыту мәселесі өзекті. ойлаумен кретивтілікке, коммуникативтілік

Еліміздің болшағы біздің бүлдіршін- пен командада жұмыс істеуіне баулиды. деріміз екені ақиқат. Мектепке дейінгі Балабақшаны әр баланың бақытты тәрбие мен оқытудың сапалы болуына балалығын өткізетін орын деп қара у ертеңгі еліміздің болашағы тәуелді. маңызды. Сондықтан ұйымдастырылған Бағдарламада ұсынылып отырған ерекше оқу қызметінде педагог жетекшілігімен идея – бұл ойындарды ұйымдастыру тәсіліне жүргізілетін ойында, SMART мақсатым жаңаша бір серпілістің енгізілуі. Себебі, баланың үнін естіу болды, күтілген нәтижеге бала табиғатты ойын арқылы таниды. Ахмет жету үшін 4к моделін қолданылды. Бұл Байтұрсынов айтқандай: «Баланың «ойыны» ойынның ерекшелігі балалар үшін алаңсыз қайсы, «жұмысы» қайсы айыруға болмайды. ойнауға жағдай жасадым. Ойын/оқу

Ойыны да – ойын, жұмысы да – ойын, ортасының қалыптасуы, баланың ортада бәрін ойын үстінде ойын үшін істейді.....» басқа балалармен өзара қарым-қатынаста Мектепке дейінгі оқытуда ойынның түрлері ойынға керек дағдыларын дамыта алатынын өте көп қолданылады. Бағдарлама аясында түсіндім. Баланы бақылау және жетелеуші ойынның үш тәсілі ұсынылады: Педагог сұрақ беру арқылы баланың ой өрісі жетекшілігімен, құрылымдалған және еркін дамиды. Балалар бұл ойында санады, ойындар. Бұл ойынды ұйымдастырудың үш заттарды ретімен қоюға дағдыланды. Өз тәсілін бір мезетте немесе белгілі бір дағдыны ойын еркін жеткізеді, сөздік қоры молайды, қалыптастыруда баланың даму қарқынына ауызша сөйлеуге үйренді және бір-сай кезең-кезеңімен қолдануға болады. Яғни, бірін тыңдауға дағдыланады. Балаларды баланың дамуы үшін ұйымдастырылатын топтастыру әдісін қолдандым «Қайсысы ойынның да мақсатты жүзеге асырылуына көп, қайсысы аз», «Суреттерді құрастыр», мән беріледі. Мен баланы тәрбиелеу үшін «Сиқырлы суреттер» дидактикалық ойындар

арқылы, тапсырма бердім және слайд арқылы ойын шартымен таныстырдым. Ойындардағы мақсатым балалардың ойын еркін жеткізіп, бөлшектерді санауға үйретіп, логикалық ойларын, сөйлеу қабілеттерін даптамын. Бұл ойынды қолданған кезде бала еркін отырып өздері жасап көріп бір-біріне өз жасағандарын айтып балаларда қызығушылық артады.. Ойында 4 К моделі болды, «Бала үні» анық естіліп саралап оқытудың түрлерін қолдану өте тиімді.

Шығармашылық білім саласында мүсіндеу оқу қызметінде «Кірпіге көмектес» құрылымдалған ойынды алдым басқа ойындардан ерекшелігі балалардың қызығушылығы басым болды. Себебі бала ермексазбен ойнауды жақсы көреді. Бұл ойында SMART мақсаты балалардың қол мен көздің үйлесімділігін және дәлдігін жетілдіру, қолдың икемділігін, ырғағын, бұлшық еттері мен саусақтарының ұсақ моторикасын, тіл функциясының дамуына көмектесу. Күтілетін нәтиже: Балалардың қол моторикасы жетіледі өзі-өзіне қызмет көрсетеді, іс-әрекеттерін орындайды. Осы себептен, өзіне деген сенімі, өзін бағалауы, эмоционалдық көңіл-күйі жоғарлайды. Бұл ойында мнемотехниканы әдісін пайдаландым (көреді, тыңдайды және жасайды). Балаларды жетелеуші сұрақтар арқылы бақланды. Балалар мүсіндеу

тәсілдерін пайдаланды, шығармашылық қабілеті оянады танымдық қасиеттерін дамды, материалдарды ұқыпты пайдалуға дағдыланды Қызғушылығы жоғары себебі балада өзіне деген сенім пайда болады, және бір-біріне көмектесуге дағдыланды. Осы құрылымдалған ойында әлсіз тұстары қазіргі заман балалардың жалпы моторикасы және тіл дамуының жетілуі төмен деңгейде, ол көбінесе осы жылда қабылдаған балаларда көп байқалады. Сондықтан, қол моторикасы жетілмеген балалар өзі-өзіне қызмет көрсету іс-әрекеттеріне епсіз орындайды, ұйымдастырылған оқу қызметін де (сурет салу, жапсыру, мүсіндеу, құрастыру) басқа балаларға ілесе алмайды

Еркін ойынды күнің екінші жартысында ойнайды.. Ойын дегеніміз – жас ерекшелікке қарамайтын, адамның көңіл-күйін көтеретін, ойландыратын үрдіс. Өз бетінше еркін кимыл-қозғалыс жасау баланың дамуының *маңызды* шарттарының бірі. Сондықтан бөлмеде қажеті бос орынның, ойыншықтар санының, құрал жабдықтардың жеткілікті болуы катамасыз етілді. Еркін ойын балалардың талқылау, проблеманы шешу, қақтығыстардың алдын алу, келісімге келу және т.б. қарым-қатынас дағдылары қалыптасады. Бала өз белсенділігін тынымсыз іс әрекеті арқылы көрсетеді. Жеке ойнауға мүмкіндік берілді.

Әдебиеттер тізімі:

1. Назарбаев Н.Ә. *Қазақстан халқына Жолдауы: Қазақстандықтардың әлауқатының өсіуі: табыс пен турмыс сапасын арттыру.* -05.10.2018ж
2. Ахмет Байтұрсынұовтың идеялары:
3. *Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы (ҚР БҒМ 2018ж №72 б)*
4. *Achieving Rindergarten Readinss for All Our Children// The Pritzker Children s Initiative and The Bridgespan Group*2015

Кубеева Карлыгаш Сапабековна

Костанайская область

Руководитель отдела развития дошкольного образования методического кабинета
Управление образования

ОБУЧЕНИЕ ЧЕРЕЗ ОТКРЫТИЯ: ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ В СИСТЕМЕ ДОШКОЛЬНОГО ВОСПИТАНИЯ И ОБУЧЕНИЯ

На современном этапе модернизации дошкольного образования особое внимание уделяется обеспечению качества образования в дошкольном возрасте, что вызывает необходимость поиска способов и средств развития логических приемов умственных действий, учитывая потребности и интересы дошкольников.

Особое место, нужно отводить применению приобретенных воспитанниками знаний и умений в реальных жизненных ситуациях.

В связи с этим, значительное внимание уделено развитию содержательных аспектов дошкольного образования. Обновлен Государственный общеобязательный стандарт дошкольного воспитания и обучения. Постепенное усложнение задач в игровой деятельности, позволяет ребенку идти вперед и совершенствоваться самостоятельно, т.е. развивать своё креативное мышление.

Акценты в образовании смещаются в сторону модели 4К: развития креативности, критического мышления, коммуни-кабельности и умения работать в команде.

Основы мышления, умственные и творческие способности, новые навыки формируются в самом раннем детстве. Малыши в дошкольных организациях получают первые навыки и знания, учатся мыслить критически и креативно, работать в команде, общаться. Все эти навыки, безусловно, помогут им в будущем. Однако и от их педагогов требуются особые знания и опыт.

Воспитатель становится не основной фигурой в обучении, он уходит на второй план, становится организатором, умелым диспетчером, координатором процесса обучения. Обновленное образование предъявляет к каждому ребенку и каждому педагогу высокие требования – находиться все время в потоке.

Для того, чтобы достичь хороших результатов, работая по модели «4К» методическим кабинетом Управления образования акимата Костанайской области созданы экспериментальные площадки в дошкольных организациях Костанайской области. Это дизайн-мышление, геймификация, медиаграмотность.

С января 2019 года детский сад №12 города Рудного и ясли-сад №1 города Костаная стали участниками областного эксперимента по внедрению технологии дизайн-мышление в образовательное пространство дошкольной организации.

В ходе определения направления работы экспериментальной площадки было решено реализовать метод проектов через современный инновационный подход – дизайн мышление. Этот подход актуален и очень эффективен, т.к. дает ребенку возможность экспериментировать, синтезировать полученные знания, развивать творческие способности и коммуникативные навыки, тем самым позволяя ему успешно адаптироваться к школе.

Дизайн-мышление интересен и полезен не только детям, но самим педагогам, т.к. он дает возможность сконцентрировать материал по определённой теме, повысить уровень собственной компетентности по проблеме, вывести на новый уровень взаимоотношения с родителями, ощутить себя действительно партнером детей в решении исследовательских задач, сделать процесс познания не скучным и чрезмерно назидательным.

В нескольких регионах в феврале т.г. создана площадка по медиаграмотности. Обучение детей дошкольного возраста медиаграмотности позволяет поддерживать становление и развитие ряда качеств, составляющих важнейшие характеристики

данного возрастного периода - любознательность, наблюдательность, стремление к самостоятельному поиску ответов на возникающие вопросы.

Работа проводится по двум направлениям - детская журналистика и мультипликация, которые будут способствовать формированию навыков усвоения информации, коммуникабельности, раскрытию творческих способностей дошкольников. В процессе работы стараемся научить воспитанников ориентироваться в современном потоке информации, чтобы став старше любую информацию из разных источников они смогли проверить.

Ребята принимают активное участие в создании мультфильмов вместе с педагогами. Возрастная особенность детей 5-6 лет раскрывает способности в творческой деятельности на основе игры, диалога, экспериментирования, моделирования.

Мы считаем, что единое информационно-развивающее пространство детского сада объединит усилия педагогов и родителей и позволит создать условия для активного взаимодействия с ребенком.

Геймификация является одним из актуальных и перспективных направлений развития образовательных технологий современной системы образования. В своей работе мы используем геймификацию в

совместной деятельности с детьми. Как показал практический опыт, воспитанники с удовольствием участвуют в таких играх, преимущество которых в том, что во время игры участники занимают активную позицию, что способствует повышению мотивации к образованию и более эффективному закреплению знаний.

Данная технология дает ребенку возможность совершать открытия, развиваться и развивать коммуникативные навыки. Она является лишь небольшой частью четырехмерного образования, где переплетаются знания, навыки, характер и мета – познание.

Педагоги четырех садов создали игры, которые прошли экспертизу в городе Казань Российской Федерации. Разработанные игры способствуют развитию критического мышления, коммуникабельности и умения работать в команде.

Овладение ключевыми компетентностями в формате 4 К обеспечивает дошкольникам ориентацию в многообразии окружающей действительности, понимание того, что мир богат и может быть осмыслен с разных сторон, а также будет способствовать успешному обучению в школе.

Накупова Замира Еркнатовна

Щербактинский район

КГКП «Ясли-сад «Балдаурен» аппарата акима

Щербактинского сельского округа, воспитатель

СОВРЕМЕННЫЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК ИНСТРУМЕНТ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ ПЕДАГОГА И РЕБЕНКА

Аннотация. Современные тенденции технологии лежит научная идея, включаю- и стремительные перемены в социуме щая философское, психологическое и приводят к осознанию того, что современные педагогическое обоснование достижения дети должны иметь целостную систему образовательных целей.

универсальных знаний, учений, навыков, то 2) Системность: наличие всех признаков есть ключевые компетенции, определяющие системы (логика процесса, взаимосвязь всех современное качество образования. его частей, целостно сть).

Ключевые слова: современные компе- 3) Управляемость: возможность диагнос- тенции; образовательные; педагогические; тического целеполагания, планирования, технологии; критерии технологичности; проектирования процесса обучения, поэтап- портфолио; технологии обучения и ой диагностики, варьирования средствами воспитания. и методами с целью коррекции результатов.

Применение новых обучающих техноло- 4) Эффективность: гарантируя резуль- гий позволяет современному педагогу таты, соответствующие образовательным закладывать позиции самостоятельности, стандартам, технологии должны быть эффек- активности, инициативности в поиске тивными по результатам и оптимальными по ответов на вопросы у дошкольников, учить затратам.

систематизировать информацию, исполь- 5) Воспроизводимость: возможность зовать полученные знания, умения и навыки применения (повторения, воспроизведения) в играх и практической деятельности педагогической технологии в других обучающихся. однотипных образовательных учреждениях,

В науке существует множество опре- д ругими субъектами.

делений понятия «технология». 6) Гибкость: возможность вариаций По мнению ученого Беспалько В.П., в соде ржательном и роцессуальном технология является инструментом компонентах технологии для обеспечения профессиональной деятельности педагога. комфортности и свободы взаимодействия Обновление ДООУ возможно только через педагога и обучающихся с учетом конкретных научно обоснованное совершенствование условий педагогической действительности.

педагогических технологий, которое стало 7) Динамичность: возможность разви- одной из важнейших проблем педагоги- тия или преобразования технологии в ческой науки и практики. развивающемся образовательном прос-

транстве таким образом, чтобы в условиях Как утверждают ученые, любая образо- изменяющейся парадигмы образования не вательная технология должна удовлетворять некоторым основным методологическим отсекал «старое», но полезное, а обеспечить требованиям (критериям технологичности): эволюционное развитие образовательной

1) Концептуальность: в основе каждой технологии.

Из этого следует, что образовательная группа.

технология определяется, во-первых, Второй раздел «Я расту!». Здесь как деятельность педагога и ребенка, во-вторых, вносятся антропометрические данные (в вторых, эта деятельность обязательно художественно-графическом исполнении): опирается на педагогические законы и «Вот я какой!», «Как я расту», «Я вырос», «Я закономерности, в-третьих, обучающая большая».

и учебная деятельность предварительно Третий раздел «Портрет моего ребенка», тщательно проектируются, в-четвертых, она где помещаются сочинения родителей о дает гарантированно высокий результат. своем малыше.

В настоящее время в теории и практике Четвертый раздел «Я мечтаю...», в работы дошкольных учреждений существуют- котором фиксируются высказывания самого ют различные классификации образователь- ребенка на предложение продолжить фразы: ных технологий. «Я мечтаю...», «Я бы хотел быть...», «Я хочу

Исследователь Хабарова Т.В. выделяет видеть себя...», «Мои любимые дела...».

следующие современные образовательные В пятом разделе «Вот что я могу» технологии: технологии проектной дея- помещаются образцы творчества ребенка тельности, технология «ТРИЗ», информа- (рисунки, рассказы, книги-самоделки). ционно-коммуникационные технологии, В шестом разделе «Мои достижения» технология «Портфолио дошкольника», фиксируются грамоты, дипломы (от различных организаций: детского сада, игровая технология и др. различных организаций: детского сада,

В данной статье рассмотрим технологию СМИ, проводящих конкурсы). «Портфолио дошкольника». Седьмой раздел «Посоветуйте мне...» Портфолио – это копилка личных дос- содержит рекомендации родителям тижений ребенка в разнообразных видах воспитателем и всеми специалистами, деятельности, его успехов, положительных работающими с ребенком.

эмоций, возможность еще раз пережить Восьмой раздел «Спрашивайте, приятные моменты своей жизни. родители!», где родители могут задавать Разработкой данной технологии зани- свои вопросы к специалистам ДООУ. мальсь ученые Л. Адаменко, В. Дмитриева, Таким образом, данное содержание Е. Егорова, Л. Орлова, И. Руденко и др. портфолио дошкольника включает разделы,

Исследователи выделяют следующие которые ориентированы на достижения функции портфолио: обучающегося. Такое портфолио помогает

1) диагностическая функция (позволяет детям креативно мыслить, планировать, фиксировать изменения и рост за быть творчески развитой личностью. определенный период времени); Педагог Л.И. Адаменко в структуре

2) содержательная функция (раскрывает портфолио выделяет блоки. весь спектр выполняемых работ); 1 Блок «Какой ребенок хороший»

3) рейтинговая функция (показывает содержит информацию о личностных диапазон умений и навыков ребенка). качествах ребенка и включает в себя:

Процесс создания портфолио является ответы ребенка на вопросы в процессе образовательной технологией, которая неформальной беседы «Расскажи о себе»; имеет определенную структуру. ответы друзей; самооценку ребенка;

Исследователи предлагают различное психолого-педагогическую характеристику содержание портфолио дошкольника. ребенка и т.д.;

Портфолио И. Руденко состоит из 8 2 Блок «Какой ребенок умелый» содержит разделов, направленных на изучение, информацию о том, что ребенок умеет, что знакомство и достижения дошкольника. знает, и включает в себя: ответы родителей на вопросы анкет; отзывы воспитателей о ребенке; рассказы детей о ребенке; Так, в первом разделе «Давайте позна- 3 Блок «Какой ребенок успешный» комимся» помещается фотография ребенка, указываются его фамилия и имя, название

содержит информацию о творческих способностях ребенка и включает: отзыв родителей о ребенке; рассказ ребенка о воспитании, ориентированные на личность своих успехах; творческие работы (рисунки, стихи, проекты); грамоты.

Анализ блоков Л.И. Адаменко показывает, что содержание данного портфолио направлено на формирование правильной самооценки дошкольника и ориентировано на успешность обучающегося.

Таким образом, изучив и проанализировав содержание портфолио И. Руденко и Л. Адаменко, можно сделать следующие выводы:

1) Необходимо использовать наиболее эффективные средства обучения и дошкольника.

2) Современный педагог должен владеть современными компетенциями.

3) В зависимости от целей и задач обучения педагог выбирает технологии обучения и воспитания.

4) Содержание каждого портфолио ориентировано на развитие и формирование определенных качеств личности

Список литературы:

1. Шошина Т.И. Использование проектных технологий в ДОУ // Дошкольное образование и воспитание (Республиканский научно-методический журнал). – №3 (22). – ИП «Литера-НМИ» Астана, 2015. – С. 13
2. Горовая В.И., Петрова Н.Ф. Образовательные технологии и технологическая культура современного педагога // Современные наукоемкие технологии. – 2008. – № 10 – С. 35-36
3. Хабарова Т.В. Педагогические технологии в дошкольном образовании. – Детство-Пресс, 2012. – 7 с.
4. Кочкина Н.А., Чернышова А.Н. Портфолио в ДОУ: сборник /авт.-сост. Н.А. Кочкина. – М., 2012. – 72 с.
5. Матвеева Т.Г. Современные образовательные технологии в ДОУ // Педагогическое мастерство и педагогические технологии. – №3 (5), 2015. – С. 292
6. Султанова И.Г. Современные образовательные технологии в ДОУ // Солнечный свет. – 2016. – С. 23

Алпспаева Татьяна Кабдулаевна

г.Павлодара

Ясли – сад № 51, воспитатель

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СОВРЕМЕННЫХ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ДЛЯ РАЗВИТИЯ ХУДОЖЕСТВЕННО-ТВОРЧЕСКИХ СПОСОБНОСТЕЙ ДОШКОЛЬНИКОВ

«Это правда! Ну чего же тут скрывать? Дети любят, очень любят рисовать на бумаге, на асфальте, на стене. И в трамвае на стекле ...»

Э. Успенский

Большое влияние на воспитание в ребёнке общечеловеческих ценностей доброты и красоты имеет изобразительная деятельность. Человек, воспитанный искусством, способен жить в гармонии с окружающим миром, познавать и совершенствовать этот мир. Именно такими людьми мы хотим видеть детей в будущем. На современном этапе развития дошкольной педагогики проблему детского творчества невозможно рассматривать вне вопросов обучения изобразительной деятельности. Творческий процесс предлагает создание детьми выразительного образа доступными им изобразительными средствами. Чем разнообразнее детская деятельность, тем успешнее идет разностороннее развитие ребенка, реализуются его потенциальные возможности и первые появления творчества. Вот почему одним из наиболее доступных видов работы с детьми в детском саду является изобразительная, художественно-продуктивная деятельность, создающая условия для вовлечения ребенка в собственное творчество, в процессе которого создается что-то красивое, необычное.

Изобразительная деятельность приносит много радости дошкольникам. Но, учитывая огромный скачок умственного развития и потенциал нового поколения, для развития

творческих способностей недостаточно стандартного набора изобразительных материалов и традиционных способов передачи информации. Важно не навязывать детям стереотипные представления, которые не возбуждают их фантазию, а закрепощают. Меня с самого начала работы в детском саду интересовало художественное направление, волновали вопросы: почему некоторые дети с неохотой берутся за краски на занятиях, а в свободной деятельности наоборот. Учитывая, что каждый ребенок обладает определенным потенциалом художественного развития, задача педагога: обеспечить необходимые условия для раскрытия творческого потенциала детей. Основным акцентом нужно делать на нетрадиционные способы изображения. Здесь присутствует элемент необычности, доставляет детям множество положительных эмоций, раскрывает возможность использования хорошо знакомых им предметов в качестве художественных материалов, удивляет своей непредсказуемостью. Разнообразие материалов ставит новые задачи и заставляет все время что-нибудь придумывать. Ведь изначально всякое детское искусство сводится не к тому, что рисовать, а на чём и чем, а уж фантазии и воображения у современных детей более чем достаточно.

Наша задача – научить детей манипулировать с разнообразными по качеству и свойствам материалами, использовать нетрадиционные способы изображения. Разумеется вводить нетрадиционные приемы в изобразительную деятельность с дошкольниками жгутик). Из него изгибается контурное изображение предмета, накладывается значения классических техник, а главное на картон, заполняется тонким слоем пластилина, украшается бисером, блёстками, тиснением. Тема: «Виноград», «Валентинка», «Новогодняя елочка».

В случае присутствия у детей нарушения эмоционально – волевой сферы снижения психоэмоционального контроля, преобладание негативных эмоций. Один из эффективных методов в работе с предметно – развивающей средой. Это детьми является использование арт - центра «Творчество». В нём дети могут как в арт-терапии. Принято считать, что образы самостоятельно, так и под руководством художественного творчества отражают все педагога осуществлять продуктивную деятельность под сознательных процессов (страхи, неуверенность в себе, тревожность). Это педагогическое средство изображения. С детьми часто используются самые необычные средства психического здоровья детей и выполняет психологические и коррекционные функции. На занятиях в нашей дошкольной организации применяем одну из разновидностей арт-терапии – инновационные технологии расческу, зубную щетку, ватную палочку, ватные диски, спички, зубочистки. Любят дети рисовать мыльными пузырями. Для этого нужны шампунь, гуашь, вода, лист бумаги и трубочка. В баночку с гуашью вливаем шампунь, добавляем немного воды, все хорошо размешиваем и дуем в трубочку до тех пор, пока не образуется пена. Осталось приложить бумагу и дорисовать детали рисунка. Темы: «Одуванчики», «Облака», «Зимний пейзаж», «Букет маме».

по ткани с использованием резервирующих составов, объемная аппликация, рисование с помощью открыток, жгутиковое плетение (из полоски фольги скатывается трубочка, перекручивается по всей длине и получается контурное изображение предмета, накладывается значения классических техник, а главное на картон, заполняется тонким слоем пластилина, украшается бисером, блёстками, тиснением. Тема: «Виноград», «Валентинка», «Новогодняя елочка».

В случае присутствия у детей нарушения эмоционально – волевой сферы снижения психоэмоционального контроля, преобладание негативных эмоций. Один из эффективных методов в работе с предметно – развивающей средой. Это детьми является использование арт - центра «Творчество». В нём дети могут как в арт-терапии. Принято считать, что образы самостоятельно, так и под руководством художественного творчества отражают все педагога осуществлять продуктивную деятельность под сознательных процессов (страхи, неуверенность в себе, тревожность). Это педагогическое средство изображения. С детьми часто используются самые необычные средства психического здоровья детей и выполняет психологические и коррекционные функции. На занятиях в нашей дошкольной организации применяем одну из разновидностей арт-терапии – инновационные технологии расческу, зубную щетку, ватную палочку, ватные диски, спички, зубочистки. Любят дети рисовать мыльными пузырями. Для этого нужны шампунь, гуашь, вода, лист бумаги и трубочка. В баночку с гуашью вливаем шампунь, добавляем немного воды, все хорошо размешиваем и дуем в трубочку до тех пор, пока не образуется пена. Осталось приложить бумагу и дорисовать детали рисунка. Темы: «Одуванчики», «Облака», «Зимний пейзаж», «Букет маме».

В группе детского сада находится из эффективных методов в работе с предметно – развивающей средой. Это детьми является использование арт - центра «Творчество». В нём дети могут как в арт-терапии. Принято считать, что образы самостоятельно, так и под руководством художественного творчества отражают все педагога осуществлять продуктивную деятельность под сознательных процессов (страхи, неуверенность в себе, тревожность). Это педагогическое средство изображения. С детьми часто используются самые необычные средства психического здоровья детей и выполняет психологические и коррекционные функции. На занятиях в нашей дошкольной организации применяем одну из разновидностей арт-терапии – инновационные технологии расческу, зубную щетку, ватную палочку, ватные диски, спички, зубочистки. Любят дети рисовать мыльными пузырями. Для этого нужны шампунь, гуашь, вода, лист бумаги и трубочка. В баночку с гуашью вливаем шампунь, добавляем немного воды, все хорошо размешиваем и дуем в трубочку до тех пор, пока не образуется пена. Осталось приложить бумагу и дорисовать детали рисунка. Темы: «Одуванчики», «Облака», «Зимний пейзаж», «Букет маме».

позволяющим детям легко выбирать те или иные средства изображения. С детьми часто используются самые необычные средства психического здоровья детей и выполняет психологические и коррекционные функции. На занятиях в нашей дошкольной организации применяем одну из разновидностей арт-терапии – инновационные технологии расческу, зубную щетку, ватную палочку, ватные диски, спички, зубочистки. Любят дети рисовать мыльными пузырями. Для этого нужны шампунь, гуашь, вода, лист бумаги и трубочка. В баночку с гуашью вливаем шампунь, добавляем немного воды, все хорошо размешиваем и дуем в трубочку до тех пор, пока не образуется пена. Осталось приложить бумагу и дорисовать детали рисунка. Темы: «Одуванчики», «Облака», «Зимний пейзаж», «Букет маме».

Как показывает практика работы с детьми, особенно яркими и разнообразными средствами выразительности становятся приемы, позволяющие экспериментировать с материалами. Дети, фантазия которых еще не обременена изобразительными стереотипами, мешающие творческому процессу, с удовольствием включаются в эксперимент. Учитывая это, мною были введены такие инновационные технологии: зарисовка камешков, батик - ручная роспись

- определение видов работы;
  - формирование целей задач порядка работы;
  - пробудить интерес, менять формы работы;
  - никакой критики;
  - учить доводить дело до конца;
  - временной промежуток 20-30 минут.
- Используемые техники:
Рисование песком. Смолью со старшего

дошкольного возраста. Прорезывается контур рисунка клеем, сверху притрусить солью или песком. Рисунок можно оставить в первоначальном виде, можно высушенную работу раскрасить красками. Темы: «Салют», «Цветочная поляна», «Зимний лес». Еще одна нетрадиционная техника, рисование клейстером тоже используется в работе со старшими детьми. Для работы необходимо заварить клейстер и смешать его с краской. Затем нанести его равномерно на бумажный лист достаточно объемным слоем. Палочкой процарапывается рисунок и оставляется до полного высыхания. Тема: «Пейзаж», «Красивая весна», «На полянке».

Техника рисования пеной для бритья интересна детям уже с младшего дошкольного возраста. Пену для бритья распределяют ровным слоем по картону. Накапать в произвольном порядке гуашь на пену и аккуратно её снять. Тема: «Цветы для мамы», «Дождливое утро».

Шариками в краске или цветным льдом с младшего дошкольного возраста. На дне коробки располагается бумага. Шарик окунается в краску и выкладываются на дно коробки. Шарик перекачивается в разных направлениях. Тема: «Весенний ковер», «Узор на стекле», «Платье для куклы».

Безумное рисование: на большом куске бумаги с горки шариками в краске или цветным льдом.

Традиционные формы работы не могут в полной мере решить проблемы развития творческой личности. Необходим

дифференцированный, индивидуальный подход к каждому ребёнку. С этой целью в нашем детском саду наряду с традиционными формами работы используются приёмы, позволяющие экспериментировать с материалами. Дети с удовольствием занимаются изготовлением своими руками необыкновенных вещей, подарков, поделок из природного, бросового материала. Эти приёмы позволяют детям проявлять неординарность, открывается индивидуальность ребёнка, снимаются комплексы, дети делаются раскованнее.

На занятии используются:

- работа в паре,
- работа в группе,
- коллективная работа.

Технология ТРИЗ пользуется ещё многими методами и приемами, успешно применяемыми в обучении детей дошкольного возраста. Она позволяет развивать воображение, фантазию детей, позволяет преподнести знания в увлекательной и интересной для них форме, обеспечивает их прочное усвоение и систематизацию, стимулирует развитие мышления дошкольников, проявление творчества, как детьми, так и педагогами. Игры ТРИЗ помогают и обучают детей переносу признаков одного объекта на другой, взятых из литературы, прививают интерес к поиску нестандартных решений, новых словосочетаний: «Злой цветок», «Доброе дерево».

Список литературы:

1. «Дошкольное воспитание» № 6 2008г., №2 2009г., №10 2005г., №4 2017г.
2. Никитина А.В. «Нетрадиционные техники рисования в детском саду»
3. Лыкова И. А. «Изобразительная деятельность в детском саду»
4. Комарова Т.С. *Изобразительная деятельность: обучение детей техническим навыкам и умениям*, «Дошкольное воспитание» №2 2016 г.
5. Комарова Т.С. «Как можно больше разнообразия», «Дошкольное воспитание» № 9 1991г.
6. Методическое пособие «Изобразительная деятельность» Н.А.Королькова, А.А.Оналбаева Алматыкітап баспасы

Габдуллина Бахыт Мырзагалиевна

г.Петропавловск,
 Центр методической работы и информационных технологий в сфере образования
 заместитель директора

ПРОЕКТ «ӘР БАЛА – БІР ЖҰЛДЫЗ» СИСТЕМЫ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ СКО: ДОСТИЖЕНИЯ И ВОЗМОЖНОСТИ РАЗВИТИЯ

В Государственной программе развития на повышение качества дошкольного образования и науки Республики Казахстан на 2020-2025 годы определены основные направления развития дошкольного воспитания и обучения, комплекс мер по улучшению качества дошкольного образования. Совершенствуется нормативная правовая база, обновляется содержание образования, уделяется внимание вопросам обеспечения дошкольных организаций педагогами с профильным образованием, привлечению родителей в совместный процесс воспитания и развития детей, усилению предшкольной подготовки детей и другое.

Среди этих мер особый акцент сделан на увеличении охвата детей раннего возраста, их раннюю социализацию. Социализация дошкольные организации нашего региона, ребенка - одна из важнейших задач раннего реализующие различные инновационные направления деятельности: патриотическое, От того, насколько успешно начнется этот полилингвальное, здоровьесберегающее, процесс, зависит дальнейшее развитие и интеллектуальное, творческое, информационно-техническое и другие.

Результатом ранней социализации является готовность детей к школе и свободное общение со сверстниками и взрослыми. Раннее развитие ребёнка – это необходимость современного стремительно меняющегося мира. Задача педагогов дошкольных организаций на этом этапе развития выявить и поддержать способности и возможности каждого воспитанника. Именно поэтому у нас инициирован масштабный образовательный проект «Әр бала - бір жұлдыз» - «Каждый ребенок-звезда». Проект направлен учитывая личностные особенности, интересы

повышение качества дошкольного образования, так как качество образования и качество жизни ребёнка – дошкольника - это единое целое. Миссией проекта является создание условий для непрерывного профессионального развития современного педагога, обогащение его творческого потенциала, совершенствование профессионально важных личностных качеств с целью достижения оптимального уровня образования, воспитания, развития личности детей дошкольного возраста. Работа в проекте позволяет выявить приоритетные направления деятельности дошкольных организаций, способствует распространению эффективного педагогического опыта. Участниками проекта являются все дошкольные организации нашего региона, реализующие различные инновационные направления деятельности: патриотическое, полилингвальное, здоровьесберегающее, интеллектуальное, творческое, информационно-техническое и другие.

и склонности их детей. В проекте активно задействованы все участники педагогического процесса. В итоге получаем успешного выпускника дошкольной организации.

Качество образования в решающей степени зависит от кадрового состава специалистов, работающих в дошкольной сфере, уровня их профессиональной подготовленности, инициативности, самостоятельности, творческой активности и ответственного выполнения своих обязанностей.

Повышение уровня мастерства педагогов - первостепенное направление деятельности методической работы, которая занимает особое место в реализации проекта «Әр бала-бір жұлдыз» и представляет важное звено в целостной системе повышения квалификации педагогических кадров, так как, прежде всего, способствует активизации личности педагога, развитию его творческих способностей.

Традиционные формы методической работы, в которых главное место отводилось докладам, выступлениям утратили свое значение из-за низкой их эффективности и недостаточной обратной связи. Сегодня надо использовать новые, активные формы работы, которым свойственно вовлечение педагогов в деятельность и диалог, предполагающий свободный обмен мнениями. Для обеспечения профессионального роста педагогов, формирования их методологической культуры, личностного профессионального роста, использования ими современных педагогических технологий в рамках реализации проекта проводятся различные конкурсы, семинары новой формации, конференции, фестивали. Это стимулирует непрерывное повышение профессиональной компетентности педагогических работников.

Так, на заседании Республиканского учебно-методического Совета через маршрут образовательного лифта прош-ла презентация проекта «Әр бала-бір жұлдыз». Инновационный опыт был представлен на 4 базовых площадках 22 дошкольными организациями, которые реализуют следующие направления: цифровые образовательные ресурсы,

развитие творческих способностей, технологии воспитания и социализации, система поддержки одаренных детей. Участниками Совета в детских садах оставлены самые теплые отзывы об объеме полезной и разнообразной информации, которой были наполнены площадки, о тесном сотрудничестве теории и практики, атмосферности, логичности, содержательности мастер – классов педагогов дошкольных организаций, а также они поделились яркими впечатлениями и пожеланиями.

Взаимодействие педагогов с семьей является одним из приоритетных направлений деятельности проекта. Стали традиционными конкурсы, проводимые для улучшения качества взаимодействия дошкольных организаций с семьями воспитанников.

В Государственной программе развития образования и науки Республики Казахстан на 2020-2025 годы целевым индикатором определено воспитание и обучение гражданина, владеющего навыками XXI века; государственная политика в сфере дошкольного воспитания и обучения будет направлена на повышение профессиональной компетентности и престижа профессии педагога, совершенствование образовательного процесса, ориентированного на модель 4К (развитие креативности, критического мышления, коммуникабельности и умения работать в команде), развитие функциональной грамотности воспитанников.

Таким образом, проект «Әр бала - бір жұлдыз» - «Каждый ребенок-звезда» является важнейшим компонентом образовательной инфраструктуры области. Что, в свою очередь, позволяет и в будущем, не меняя вектора и содержания работы, акцентировать внимание на методическом сопровождении реализации современной модели развития дошкольного воспитания и обучения в системе образования области. Каждый ребенок, действительно, - звезда, нужно только уметь зажечь ее, и проект «Әр бала - бір жұлдыз» является путеводителем на небосклоне будущих звездочек.

Жолмағанбетова Гүлнара Хабылқызы

Маңғыстау облысы, Жаңаөзен қаласы
№13 Ақмарал бөбекжай-бақша, тәрбиешісі

КИІЗ БАСУ ТЕХНОЛОГИЯСЫНЫҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ

Түйіні: Әрбір технология өзіндік жаңа әдіс-тәсілдермен ерекшеленеді. Әдіс-тәсілдер педагогтың ізденісі арқылы, бала қабілетіне, қабылдау деңгейіне қарай іріктелініп, қолданылады. Тиімді, пайдалы әдістер жетілдіріле түседі. Білікті ғылыми педагогтардың жаңа технологияларын пайдалана, іс-тәжірибемде пайдалана, балаларға қазақтың салт – дәстүрлерін қойдың жүнінен жасалған. Негізгі көліктері жаңа технологияны пайдалана отырып дамытуды көздеймін. Өскелең ұрпаққа ата-баба дәстүрін насихаттап, жүнмен, киізбен түйеге үйлерін артып, жұмыстың адам денсаулығына туралы кеңінен түсінікке ие болды.

Еліміздің қоғамдық өмірінде жолдағы ауылдар сәнді киініп, торсыққа жатқан әлеуметті-экономикалық өзгерістер, қымыз, іркіт, айран т. б. сусындарын алып білім беру жүйесіне, соның ішінде мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту саласына Баланың жан-жақты болып өсуінде өзгерістер еңгізуді талап етеді. Сондықтан да, Қазақстан Республикасының мемлекеттік саясатындағы басым бағыттардың бірі мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесін дамыту болып табылады.

Бүгінгі таңда мектепке дейінгі білім беру жүйесіне, оның сапалы мазмұнын жаңғырту мәселелеріне айрықша көңіл бөлуіміз қажет. Білім беру мазмұнын жаңарту мен жаңғыртудың маңызды құралдарының бірі-мектепке дейінгі ұйымдардағы инновациялық үдерістер. Әрине мектепке жаратты, дейінгі білім беру ұйымының тәрбиешісі болғандықтан өз алдыма ежелгі киіз басу әдісінің жаңаша тұстарын пайдалана ретінде қадірледі.

Қазіргі зерттеп жүрген жұмыстың негізі жастау балаларға кішкентай – сонау ежелгі ата-бабаларымыздың қолөнер түрлерімен, әсіресе өз халқының ұлттық киіз басу дәстүрін қайта жаңғыртып дәстүрі, ұлттық мұрасы және мәдениетімен

таныстыру. Туған елін, ана тілін, табиғатын қадірлейтін, аялайтын, жанын салып қорғайтын көкірегі ояу, көзі ашық азамат тәрбиелеуде киіз басу өнерінің ерекше сұлулығын түсіну үшін қажетті шарт. Сонда екенін түсіндім. Тәуелсіздік туын тіккен жас мемлекетіміздің болашағына тұтқа болар білімді де білгір, білікті, саналы азаматтар даярлау. Біздің өсіп келе жатқан бүлдіршіндеріміз халық өнерінің шынайы мұрагерлері болуы керек. Қазіргі заманда өз балаларымыздың жан-жақты терең білім алуына, ол білімдерін келешекте өздігінен қажет болатын іскерліктер жүйесімен қамтамасыз етуге, танымдық қызығушылығы мен қабілетін дамытуға, өздігінше шығармашылық тұрғыдан ойлайтын тұлға ретінде тәрбиелеуіміз тиіс.

Педагог жаңа инновациялық технологияларды, оның түрлерін білуге міндетті. Себебі өз жұмысының жан-жақты маманы болуына, жаңа инновациялық технологиялар көп септігін тигізеді. Сондықтан мен жаңа инновациялық технологиялармен танысып, зерттеп, өзіме, балаларға киіз басу технологиясымен тәрбие беруде жобаны өз алуды жөн көрдім. Киіз басу арқылы баланың ұсақ қол моторикасын, баланың ой-өрісін, көркем ойлау қабілетін, талғампаздығын жүннен қазіргі технологияға сай өзімізге арттыруға болады. Сол себепті өз жұмысымда ұлттық тәрбиені беру үшін жеткіздім. Ұлттық дүниетаным ерекшелігін алдымен оның мақсаты мен мүмкіндіктерін бөліп шығару қажет екенін байқадым. Киіз басу өзектілігі - ең алдымен ұсақ қол моторикасын дамытады. Екіншіден, киіз басу технологиясы балаларды йландыра отырып шығармашылығын, өнерге деген ынта-қабілетін жетілдіреді. Үшіншіден - бұл ұлттық тәрбие, өзге тілді ұлт өкілдеріне қазақ өнерін насихаттау. Киіз басу технологиясы арқылы – балалардың бойында рухани мәдениеттің аса маңызды ажырамас бөлігі ұлттық мәдениетті қалыптастыру арқылы шығармашылық қабілеттерін арттыру. Отанға, өз халқына деген сүйіспеншілік, өз халқының рухани мәдени мұрасына, салт-дәстүріне сезімдерін ояту. Балалардың киіз басу технологиясы арқылы түсінігін сезіну, шығармашылық ерекшелігін меңгеру. Бүгінгі таңда балаларды жастайынан өнерге баулу арқылы жаңа тұлғаны, жаңа адамды

тәрбиелеп қалыптастыру. Ұлттық дәстүрді қабылдау, әрине күрделі процесс, киіз басуға әуестену және оны ұнату, оның ғажайып ол өзінің тәрбиелік және танымдық рөлін атқара алады және балаларға ұлттық-эстетикалық тәрбие беруде жаңа технологияларды пайдалану негізі болып саналады.

Жұмыстан күтілетін нәтиже: Қазақ халқының салт - дәстүрімен сусынданады; Қолөнер түрлерін ажырата біледі; Ұлттық бұйымдар туралы түсініктері молаяды; Қолмен ұстап, көзбен көргенін талқыға салып талдайды, қорытады, бағалайды. Өз тәжірибемде әсіресе, киізге қолөнер бұйымдарын бастыруға көп көңіл бөлемін. Соның ішінде «Киізден гүл жасау», «Шаш түйрегіш», «брошка», «Тұмар», «Гүл салғыш», «Моншақ», «Білезік», «Сыйлықтар», «Суретке рамка жасау», т.б.

Қорыта айтқанда, қазақтың ұлттық өнері - киіз басу қазіргі заманда көптеген басқа ұлт өкілдерінің де сүйікті ісіне айналып үлгерген. Қазіргі кезде мұны «валяние из шерсти» деп өз ермегіне айналдырған адамдар аз емес. Сол себепті ата-бабамыздан келе жатқан қолөнеріміз - киіз басу өнерін бізде дәріптеп, қажет бұйымдарды жасауға болатынына көз қажет бұйымдарды жасауға болатынына көз танытатын осы өнер саласын заман талабына сай жетілдіріп көркем рухани қазына ретінде пайдалана білдік. Менің түсінігімде киіз басу дегеніміз – дәлдік, есеп, теңдік, үйлесім, сәндік, тазалық, парасаттылық, ойлылық, ақылдылық, зеректік, көңіл-күйдің көңілге шабыт, шаттық ұялатады, көңілді ашады, шабыт береді, ептілікке, іскерлікке, еберлікке, икемділікке, дәлдікке баулиды, тәрбиелейді. Еліміз тәуелсіздік алғаннан бері қайта жаңғырған қолөнерімізде ұлт мүддесіне негізделген серпіліс, мақсатты бетбұрыс байқалады.

Бүгінгі таңда қайта көркейген, жаңа мазмұнға ие болған, өмірімізге өзіне лайықты орын алған бұл өнер саласына өткеннің ескерткіші ғана емес, күнделікті тұрмыс тіршілігіміздің ажарын ашатын рухани құндылық ретінде қарауымыз керек.

Ол сонау ғасырлар қойнауынан жеткен жай таңба-белгі емес, бұл халқымыздың оюмен жазылған шежіре тарихы. Ендігі міндет сол тарихты өзі оқи алатын, өзгені де оқыта алатын ұрпақты, қас шебер мамандарды даярлау, сөйтіп өнердің өрісін кеңейту.

Халқымыз ата-баба дәстүріне, салтына, мәдени мұраға адалдықпен қараған. Осындай бабалар мұрасын қастерлеп сақтауда, мәдени мұрамызды дамытуда мектеп жасына дейінгі балаларды оқытып – тәрбиелеуде үлесі орасан зор деп білемін.

Әдебиеттер тізімі:

1. Қазақ халқының дәстүрлі өнері. Алматы кітап 2004 ж.
2. Сырмақ өнері. Алматы кітап 2007 ж.
3. Энциклопедия. Қазақтың ою-өрнектері. Алматы кітап 2003 ж.
4. Қазақтың ою-өрнектері. Бірінші кітап. Алматы. Өнер 2006 ж.
5. Шаңырақ үй-тұрмыс энциклопедиясы. Алматы, 1989

Жолбарысова Мөлдір Айтқалиқызы

Өскемен қаласы

№ 13 «Дария» балабақша-бөбекжайының директоры

«РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ» МЕМЛЕКЕТТІК БАҒДАРЛАМАСЫН ІСКЕ АСЫРУ АЯСЫНДА РУХАНИ-АДАМГЕРШІЛІКKE ЖӘНЕ ОТАНСҮЙГІШТІКKE ТӘРБИЕЛЕУДІҢ НЕГІЗІ РЕТІНДЕ МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫ ДӘСТҮРЛІ ҚҰНДЫЛЫҚТАРҒА БАУЛУ

Шығыс Қазақстан облысы, Өскемен қаласы әкімдігінің № 13 «Дария» балабақша-бөбекжайы Елбасының 2018 жылдың 21 қарашасында жарияланған «Болашаққа бағдар: Рухани жаңғыру» бағдарламасының жалғасы болып табылатын «Ұлы даланың жеті қыры» мақаласында айқындалған міндеттерді жүзеге асыру барысында мектеп жасына дейінгі балаларды тәрбиелеу мен оқытуда әр түрлі жұмыс түрлерін өткізіп келеді.

Ұлы дала кеңістігінен шыққан өркениеттік жетістіктерді ұмытпау әрі дәріптеу, ата-бабаларымыздың сан ғасырлық мұрасындағы ұлттық құндылықтарымызды өскелең ұрпақ бойына сіңіру мақсатында салт-дәстүр, ұлттық ойындар, ақбауыр, асық ойындары мектеп жасына дейінгі балалар арасында ұйымдастырылып тұрады.

Қазіргі таңда №13 «Дария» бөбекжай-балабақшасының жұмыс барысында «Рухани жаңғыру» бағдарламасы аясында этнопедагогика элементтерімен қатар көнені жаңғыртып аң стиліне жақын келетін асық терапиясын бала тәрбиесінде пайдаланып келеді. Балабақша асықты тек қана ойын құралы ретінде емес, білім берудің бес саласында да тиімді қолданады. Асық терапиясы бала денсаулығына өте пайдалы. Баланың логикалық ойлауы, көзбен көру арқылы есте сақтау қабілетінің артуына, эстетикалық талғамдарының дамуына және

бір-бірімен бөсекелесіп орындау барысында шапшаңдыққа үйренуіне пайдасы мол. Осыған орай мектепке дейінгі ұйымда асық терапиясы кабинеті ашылды.

Балабақшада «Ұлы даланың жеті қыры» ұлықтайтын, туған жерінің тарихын білуге, құндылықтарын қастерлеуге шақыратын, «Рухани жаңғыру» музейі ашылды. Мектеп жасына дейінгі балалар музейге саяхат барысында төл тарихымызға тереңнен үңіледі.

Сонымен қатар республикалық челленжді Алматы облысы Қаратал ауданы Үштөбе қаласындағы №97 балабақшасынан қабылдап алып, Ұлы даланың жеті қырының үшінші қыры еліміздің рухани байлығы «Аң стиліне» тереңнен тоқталып зерделеп, челленжді Нұр-Сұлтан қаласындағы №35 «Ертегі» балабақшасына жолдады.

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев Қазақстан халқына Жолдауында Үкіметке 2020 жылы ақын және ағартушы Абай Құнанбайұлының мерейтойын жоғары ұйымдастырушылық және мазмұнды деңгейде атап өту туралы тапсырма берді.

Осыған орай №13 «Дария» бөбекжай-балабақшасында Абай Құнанбайұлының 175 жылдығына арналған «Абай жаққан бір сөуле» атты мәнерлеп оқу байқауы өтті.

Балабақша тәрбиеленушілері мен тәрбиешілері бірлесе отырып Ұлы ақынның

рухани мұрасын насихаттау және мектеп жасына дейінгі балалардың поэзияға деген қызығушылығын арттыру мақсатында Абай атамыздың өмірінен сахналық қойылым көрсетті. Байқауға төрт жастан бес жасқа дейінгі және бес жастан алты жасқа дейінгі 28 мектеп жасына дейінгі балалар қатысып өз өнерлерін көрсетті.

Мектепке дейінгі ұйымдар арасындағы

іс-тәжірибиімен бөлісу мақсатында қала балабақшаларының басшыларына арналған атты қалалық семинарлар өткізіліп, оған қырықтан аса директор қатысты.

Ұлы даланың жеті қырын білетін, тарихымызды, салт-дәстүрімізді құрметтейтін, патриоттық сезімі қалыптасқан ұлағатты ұрпақ тәрбиелеу басты мақсаттарымыздың бірі.

Денбаева Нуртолкын Есибаевна

Маңғыстау облысы, Түпқараған ауданы,

«Айналайын» балабақшасы, әдіскер

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРҒА ҰЛТТЫҚ ТӘРБИЕ БЕРУДІҢ ӨЗЕКТІЛІГІ

Аңдатпа. Мақалада ұлттық тәрбие ұғымы жан-жақты қарастырылып, мазмұны ашылды. Мектеп жасына дейінгі балаларға ұлттық тәрбие берудің маңыздылығы, мақсаты және баланың дамуына берер мүмкіндіктері айқындалды. Ұлттық тәрбие беру мәселесі туралы зерттеген ғалымдардың еңбектеріне шолу жасалынып, мақаланың әдіснамалық негізі құрастырылды.

Түйін сөздер: ұлттық тәрбие, мектепке дейінгі ұйым, салт-дәстүр, ұлттық ойын, халық ауыз әдебиеті.

Елбасы Н. Назарбаевтың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты мақаласында «Ұлттық салт-дәстүрлеріміз, тіліміз бен музыкамыз, әдебиетіміз, жоралғыларымыз, бір сөзбен айтқанда ұлттық рухымыз бойымызда мәңгі қалуға тиіс», – деп ұлттық рух, ұлттық тәрбиені дамытуға көп мән береді. Ұлтымыздың тәлім-тәрбиесін, салты менен дәстүрін, тілін балаға балабақшадан бастап бойына сіңіруіміз керек. Осы орайда, балабақша тәрбиеленушілеріне ұлттық тәрбие беру бүгінгі таңда өте өзекті.

Ұлттық тәрбие беру мәселесі Әл-Фарабидің, Ж.Баласағұнидің, М.Қашқаридің еңбектерінен бастау алады. Ұлтымыздың ұлы тұлғалары түркі халықтарының тәрбиелік ерекшеліктеріне үлкен мән бере отырып, ұлттық тәрбие берудің әдіснамалық негізін жасады. Халқымыздың кемеңгер ағартушылары Ш.Уәлихановтың, Ы.Алтынсариннің, А.Құнанбаевтың, Ш.Құдайбердиевтің, М.Жұмабаевтың, А.Байтұрсыновтың, Ж.Аймауытовтың, М.Дулатовтың, Х.Досмұхамедовтың, т.б. педагогикалық мұрасында тұлғаның қалыптасуы мен дамуындағы ұлттық тәрбиенің маңыздылығы мен мазмұны ашып көрсетілді. Ұлттық тәрбиенің негізі халықтық педагогика мен этнопедагогика

болып табылады. Көрнекті қазақстандық ғалымдар Қ.Б.Жарықбаев, С.Қ.Қалиев, С.А.Ұзақбаева, Ж.Ж.Наурызбай, К.Ж.Қожахметова, Ә.Табылдиев, М.Х.Балтабаев, Р.Қ.Дүйсембінова, С.Ғаббасов, Қ.Қ.Шалғынбаева, т.б. тың зерттеулер жүргізіп, өз еңбектерінде этнопедагогика ғылымының қалыптасуы мен дамуын, этнопедагогика құралдарының ұрпақ тәрбиесіндегі мәнін, мектептің оқу-тәрбие процесінде алатын орны мен оларды пайдалану мүмкіндіктерін қарастырды.

Ы.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының әзірлеген Тәрбиенің тұжырымдамалық негіздерінде: «Тәрбие – жеке тұлғаны мақсатты қалыптастыру процесі. Бұл арнайы ұйымдастырылған, басқарылатын және бақыланатын, соңғы нәтижесі қоғамға қажет және пайдалы тұлға қалыптастыру болып табылатын тәрбиешілер мен тәрбиеленушілердің өзара іс-әрекеті» деген анықтама береді, демек, жеке тұлғаны мақсатты қалыптастырудың негізгі жолы – ол оның еліне, жеріне, Отанына деген сүйіспеншілігін қалыптастырудан бастау алады.

Мектепке дейінгі білім беру ұйымдары – халықтық жалпы білім беру жүйесіндегі бірінші және ең жауапты орын. Халық

шығармаларымен танысу баланың сезімін зерттеуге талпынады. Яғни, қазіргі заман және тілін байытады, қоршаған ортаға ағымына қарай белсене қатысады. Ұлттық қарым-қатынас қалыптастырады, баланың ойындарымыз балаларға тәрбиелік мәнімен, жан-жақты дамуында баға жетпес рөлге ие дене бітімінің әсем де сымбатты болып бітуге болады. Ерте жастан-ақ балаға өз халқының айдасы зор. Бір-ақ мысал ретінде: «Қуыр-ұлттық мәдени құндылықтарын құрметтеуді қуыр, қуырмаш» ойыны балалардың ұсақ қалыптастыру, қарапайым ұлттық мәдени қол маторикасын дамытуға, тіл байлығын түсініктерді игерту керек. Балалық шақ – жетілдіруге, көңілін көтеруге қолдануға ұлттық мәдениеттің бастауына шынайы, болады. Балаларды қазақ халқының ұлттық үлкен қызығушылықпен, ойын, күлкі, ойындарымен ойната отырып жан-жақты қуанышпен үңілу мүмкіндігі бар кезең. Ана тәрбиелейміз.

тілін меңгеру мектепке дейінгі балалық Ұлттық ойындардың мектеп жасына шақтың ең маңызды мәселесі. Әр халықтың дейінгі балаларға лайықтары Көкпар», өскелең ұрпақты тәрбиелеудегі өз ұлттық Орамал алу», «Тақия жасыру», «Алтын ерекшеліктері бар. Бүгінгі күннің мақсаты қақпа», «Ақсерек-Көк серек», «Айгөлек», – қазақ халқының тамаша дәстүрлеріне «Ақ сандық – Көк сандық», «Ақ сүйек», сүйене отырып, тәрбие үдерісінде кеңінен «Теңге алу» т.б.

пайдалану. Бала өз халқының, елінің өнерін, Ойын баланың көңілін өсіріп, бойын тұрмыс, салт-дәстүрін, мәдениетін неғұрлым сергітіп қана қоймай, оның өмір құбылыстары кең, терең сезінсе, басқа елдердің де өнерін жайлы таным-түсінігіне де әсер етеді. соғұрлым терең сезінетін, түсінетін болады. Балалар ойын арқылы тез тіл табысып жақсы Қазақ халқының ұлттық тәрбиесі – ұғысады, бірінен-бірі ептілікті үйренеді. әлемде теңдесі жоқ тәрбие. Жалпы «ұлттық» Ойын үстінде дене қимылы арқылы өзінің деген сөздің астарында елге, жерге, денсаулығын нығайтады. Халқымыз тілімізге, дінімізге деген құрмет жатыр. Ал ойындарға тек балаларды алдандыру, ойнату осы ұлттық тәрбиені бала бойына сіңіруде әдісі деп қарамай, жас ерекшеліктеріне сай оларды көзқарасының, мінез-құлқының мектепке дейінгі мекемеде атқарылатын қалыптасу құралы деп ерекше бағалаған. жұмыстың орны ерекше. Тәрбие алуды Қазақтың халық ауыз әдебиеті, көне сәби ана құрсағынан бастаса, оны білім ертегілері, жыр-дастандары да балаларға теңізінің балабақша атты кемесінде ұлттық құндылықтарымызбен жетілдіріп, ұлттық тәрбие беруде ерекше орын алады. балабақшада ұлттық тәрбие енгізу Балалардың дамуы мен ойын үстіндегі әр арқылы біз ұлтжанды, парасатты ұрпақ түрлі іс-әрекеттерді оларға өздерін қоршаған тәрбиелейтініміз анық. қалыптасу құралы деп ерекше бағалаған.

Балабақшада ұлттық тәрбиенің құралдары ретінде ұлттық ойындарды, салт-дәстүрлерді, ән-жырды насихаттап, оқу-тәрбие үрдісінде қолдана аламыз.

Ұлттық ойындар – қазақ халқының ерте заманнан қалыптасқан дәстүрлі ойын-сауықтарының бір түрі. Оның бастауы алғашқы қауымдық қоғамда шыққан. бүгінгі күннің ұрпақ тәрбиесіне деген өз Ұлттық ойындар негізінде әр халық түрлі-талабы, өз ерекшелігі бар.

түрлі жаттығулар жасау жолымен дене Мектеп жасына дейінгі балаларға ұлттық шынықтыру ісінің негізін салды. Бертін келе, тәрбие берудің мақсаты – ұлттық сана-сезімі шынайы спорт ойындарының шығуына түрткі қалыптасқан, ұлттық мүдденің өркендеуіне болды. Оның адам денсаулығын жақсартуда үлес қоса алатын ұлттық құндылықтар пайдалы аса күшті екені баршаға аян. мен жалпы адамзаттық құндылықтарды Балалар тек ойнап қана қоймайды, сонымен өзара ұштастыра алатын ұлтжанды тұлғаны бірге ойлайды, аңғарады, көп нәрсені білуге, тәрбиелеу.

Білім беру саласында ұстаздар, балабақшалар мен мектептен тыс мекемелердің қызметкерлері оқу-тәрбие ісіне ұлттық сипат беруге, оны бүгінгі заман талабына

сай әсерлі, мазмұнды жүргізуі аса маңызды. Қазақ халқының мәдениеті мен дәстүр-салтын оқып үйрету үшін жағдайлар жасау – негізгі міндеттердің бірі болып табылады.

Әдебиеттер тізімі:

1. Н.Назарбаев. «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты мақаласы // Қазақстан Республикасы Президентінің ресми сайты: <http://www.akorda.kz> [қаралған күні: 15.06.2020].
2. Тәрбиенің тұжырымдамалық негіздері. – Астана: Ы.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы, 2015. – 21 б.
3. Ешмұратова Д. С. Бастауыш сынып оқушыларына ұлттық тәрбие берудің педагогика-лық шарттары. п.ғ.к. ғылыми дәр. дисс. авторефераты. Қарағанды, 2008.
4. Жұбанова М. Қ. Ұлттық тәрбие тағлымы. – Алматы: «КИЕ» лингвоелтану инновациялық орталығы, 2012. – 136 б.

Демидова Елена Борисовна

г. Тараз
ГККП «Ясли-сад №22»,
воспитатель высшей категории

ВОСПИТАНИЕ ТЕРПИМОГО ОТНОШЕНИЯ К ЛЮДЯМ РАЗНЫХ НАЦИЙ И ВЕРОИСПОВЕДАНИЙ

Толерантность — реализуемая готовность к осознанным личностным действиям, направленным на достижение гуманистических отношений между людьми и группами людей, имеющими различное мировоззрение, разные ценностные ориентации, стереотипы поведения.

Основным принципом в общении между людьми должны стать терпимость, причем терпимость не пассивная, а активная, когда люди настойчиво ищут не то, что их разъединяет, а то, что объединяет. Людям свойственны разные воззрения и интересы (социальные, экономические, национальные, вероисповедные). В этой связи терпимость (толерантность) становится основой цивилизованных отношений между людьми. Особенно она важна сегодня в Казахстане, когда мы переживаем период радикальных трансформаций, переоценки ценностей, возникновения полярных по своим убеждениям партий, расслоения общества.

Толерантность считается признаком высокого духовного и интеллектуального развития индивидуума, группы, общества в целом. Она полностью соответствует тем гуманитарным задачам, которые ставит перед нами новый век в новом тысячелетии.

Мы знаем, что различных людей следует воспринимать такими, какие они есть — со своими обычаями, традициями, стереотипами поведения. Людям следует помогать, ибо помощь, слабому — это наш долг, причем в первую очередь — перед своей совестью. Однако в реальной жизни, в обыденном мнении часто создается негативное отношение к тем или иным группам людей, проявляется агрессивность.

Толерантность означает уважение, принятие и правильное понимание богатого многообразия наших форм самовыражения и способов проявления человеческой индивидуальности. Ей способствуют знания, открытость, общение и свобода мысли, совести и убеждений. Толерантность — это гармония в многообразии. Это качество является составляющей гуманистической направленности личности и определяется ее ценностным отношением к окружающим. Оно представляет установку на определенный тип отношений, который проявляется в личностных действиях человека.

Толерантность — интегрированное качество. Если оно сформировано, то и проявляется во всех жизненных ситуациях и по отношению ко всем людям. В то же время опыт показывает, что человек может быть толерантным в отношениях с близкими, знакомыми, но пренебрежительно, нетерпимо относится к людям другой веры или национальности. В этой связи, на наш взгляд, можно говорить о межличностной, социальной, национальной толерантности и веротерпимости. Межличностная толерантность проявляется по отношению к конкретному человеку; социальная — к конкретной группе, обществу; национальная — к другой нации; веротерпимость — к другой вере.

Проявление толерантности, которое не права на отличие. Оно проявляется в равнозначно уважению прав человека, не принятии другого человека таким, каков означает терпимого отношения к социальной он есть, уважении другой точки зрения, несправедливости, отказа от своих или сдержанности к тому, что не разделяешь; в уступки чужим убеждениям. Это означает, понимании и принятии традиций, ценностей что каждый свободен придерживаться и культуры представителей другой своих убеждений и признает такое же право национальности и веры. В то же время за другими. Это означает признание того, терпимость вовсе не означает безразличия к что люди по своей природе различаются по любым взглядам и действиям. Так, например, внешнему виду, положению, речи, поведению аморально и преступно мириться с расизмом, и ценностям, но обладают правом жить в насилии, унижением достоинства, мире и сохранять свою индивидуальность. ущемлением интересов и прав человека.

Это также означает, что взгляды одного человека не могут быть навязаны другим. Если невозможно сразу и однозначно оценить, что лучше, что оптимальнее, где Толерантность является структурным истина, то целесообразно уважительно компонентом личности и затрагивает все и спокойно отнестись к инакомыслию, сущностные сферы человека. оставаясь при своих убеждениях.

Актуальность воспитания толерантности В рамках педагогического влияния на обусловлена теми процессами, которые межнациональное общение необходимо тревожат как мировую общественность. говорить о воспитании межнациональной Прежде всего это рост различного рода экс- толерантности, потому что она проявляет- тремизма, агрессивности, расширение зон ся в отношениях между представителями конфликтов и конфликтных ситуаций. Эти разных национальностей и предполагает социальные явления особо затрагивают способность видеть и строить межнациональ- молодежь, которой в силу возрастных ные отношения с учетом соблюдения инте- особенностей свойственен максимализм, ресов и прав взаимо-действующих сторон. стремление к простым и быстрым решениям В словаре «национальная толерантность» сложных социальных проблем. трактуется как «специфическая черта

Сегодня решение задачи воспитания то- национального характера, духа народов, лерантности должно пронизывать деятель- неотъемлемый элемент структуры ность всех социальных институтов и в менталитета, ориентирующий на первую очередь тех, кто оказывает непосред- терпимость, отсутствие или ослабление дственное воздействие формирование реакции на какой-либо фактор в личности ребенка. Педагоги часто сталки- межнациональных отношениях». Таким ваются с неблагоприятным воздействием образом, межнациональная толерантность стереотипного мышления членов семьи, ан- — это свойство личности, которое тисоциальных норм неформальных объеди- проявляется в терпимости к представителям нений, «героической» агрессивности, другой национальности (этнической пропагандируемой средствами массовой группы) с учетом ее менталитета, культуры, информации. своеобразия самовыражения.

Детский сад и школа имеет большие Межнациональная толерантность тесно возможности для воспитания у детей связана с веротерпимостью, которую также толерантности. Они могут быть реализо- необходимо воспитывать у молодого ваны в процессе организованной учебной поколения. Сегодня часто бесцеремонно деятельности, так и в свободной деятель- в духовную жизнь граждан вторгаются ности. Именно в детском коллективе у различные, в том числе и зарубежные, ребенка могут быть сформированы гуманис- религиозные организации. В Конституции тические ценности и реальная готовность к говорится о праве свободно искать, получать, толерантному поведению. производить и распространять информацию Основой толерантности является призна- любым законным способом, о запрете

цензуры. В то же время существует запрет каждого воспитателя, учителя, от его личной на пропаганду религиозной нетерпимости позиции в решении этой проблемы, от или религиозного превосходства. профессионализма в подходе к данному Однако следует заметить, что не все вопросу в учебной и вне-учебной работе. религиозные объединения заслуживают Воспитание толерантности и толерантного отношения, особенно веротерпимости является важнейшим когда речь идет о религиозных культурах элементом и условием формирования экстремистской направленности. Некоторые культуры межнационального общения. из них, имеющие скандальную славу Родители являются первыми и основными на Западе, зарегистрированы в нашей воспитателями детей, и невозможно стране и пополняют свои ряды за счет сформировать толерантность у ребенка, как молодежи. Деятельность этих организа- и другое качество, если они не являются цией должна рассматриваться с позиции союзниками педагогов в решении этой их негативного влияния на семью, детей, проблемы. Общей для педагогов и родителей молодежь. Здесь воспитывается человек, является проблема межнациональной отвергающий родную семью, традиции, толерантности. Семья во многом может свой народ. Действительно, подобные помочь. В этой связи целенаправленную обстоятельства усложняют деятельность работу необходимо проводить с родителями, педагогов по воспитанию веротерпимости разъяснять им важность воспитания у детей у детей, однако очень многое зависит от культуры межнационального общения.

Акназарова Бакытгуль Канджарбековна

Жаңаөзен қаласы

«Ай-Наз» жекеменшік балабақшасы, әдіскер

ҮШ ТҰҒЫРЛЫ ТІЛ

«Үш тұғырлы тіл саясаты» – елдігіміз бен бірлігіміздің тірегі. «Тіл» – ақылдың өлшемі, ұлттың жаны – деген ұлы данышпан жандардың сөзіне сүйенер болсақ, елдің елдігін де, бірлігін де айқындайтын тіл екендігі белгілі. Бүгінгі күні, үшінші мыңжылдықтың есігін ашып, XXI ғасыр табалдырығын аттап кірген шақта, Тәуелсіз Қазақстан Республикасының мемлекеттік тілі – қазақ тілінің тағдыры екендігін баршамыз жан-тәнімізбен сезініп, терең түсінеміз. Терең түсінеміз де, Ұлы дала академиктері айтып кеткен: «Еліңді, жеріңді, тіліңді Еліңді жамандасаң, көмусіз жеріңді қорғамасаң, қадірсіз қорғамасаң, қадірсіз боласың» - деген дана Бүгінгі таңда Қазақстан үшін үш тұғырлы тіл – елдің бәсекеге қабілеттілігіне қабілеттілікке бірінші қадамы десе де болады. Өйткені, рөл атқарады. Ағылшын тілі сабақтарында бірнеше тілде еркін сөйлей де, жаза да көптілді қазақстандықтар өз елінде де, қолданылады. Белгілі бір шетелдерде де бәсекеге қабілетті арқылы айналады. Сондықтан, елімізде тілдердің үш тұғырлығы саясатының жүргізілуін деп есептеймін. Үш тілді қатар меңгеру – әлемде ең дамыған 30 елдің қатарына қосылуды жеделдете түсетіні сөзсіз. Көптілді оқыту – жас ұрпақтың білім кеңістігінде мен еркін самғауына жол ашатын, әлемдік ғылым құпияларына үңіліп, өз танытуына мүмкіншілік беретін күнгі ең басты қажеттілік. Еліміздегі жүріп жатқан өзгерістердің мәнін бәрінен бұрын жастарды ұстаздарға жүктейді. Елбасымыздың жолдауында көрсеткендей, қазіргі

ертеңгі күні әлем кеңістігіне еркін ену үшін білім беру жүйесі халықаралық деңгейге көтерілуі керек. Сондықтан да жиырма бірінші ғасырда ағылшын тілін үйрететін ұстаздарға қойылтын талаптар ауқымы үлкен. «Адам өмірінің шегі бар, ал білімнің шегі жоқ» - деп атап өткен Елбасы, жастарды ғұмыр бойы білімнің тұңғығына терең үңілуіне шақырды. «Мен бүгінгі ұрпақтың үш тіл білуін қолдаймын. Мемлекеттік тіл мемлекет құрушы ұлттық тілі, ал орыс тілін білуі – ұлы байлық. Ағылшын тілі ілгерілеушілік пен технологиялардың тілі болғандықтан біз оны үйренуге тиіспіз». Қазіргі кезде шет тілін оқыту мынадай төрт мақсат көздейді: коммуникативтік мақсат, білімділік, тәрбиелік және жетілдіру мақсаты. Осы аталған мақсаттардың ішінде коммуникативті мақсат жетекші мақсат болып табылады. Ағылшын тілі сабақтарында оқытудың элементтері ғана білетін оқытуда оқу қызметтері интеграция түрінде іске асыру. Интеграция дегеніміз – оқу қызметтерінің өзара байланысын жоғары деңгейде тұтастықты қалыптастырып, білімді жүйелеу мақсатында әртүрлі салаларды біріктіреді, бірақ оқу қызметіне бірнеше оқу қызметтері мақсатының бірігуіне мүмкіндік береді. Үш тілде еркін сөйлеу біліктілігін дамытуды жүзеге асыру барысында мынадай міндеттерді іске асыру көзделеді: үш тілде еркін сөйлеу біліктілігін дамытуды оқыту технологияларын тиімді пайдалану, заманауи интерактивтік және

инновациялық технологияларды қолдану, үш тілде де қарым-қатынас жасауға, сөйлеуге үйрету, баланың тілдік қабілетін толық ашу, сөздік қорын молайтуда аударма және түсіндірме сөздіктерін пайдалана алу, танымдық қызығушылығын қалыптастыру. Балалардың танымдық және шығармашылық қабілеттерін дамыту мақсатында ағылшын тілі оқу қызметінде әртүрлі қосымша материалдарды қолдануға, үш тілде бірдей қолдануға болады. Тақырып бойынша тақпақтар, шағын қойылымдар, мақал-мәтелдер, әңгімелер қолдануға болады. Мұндай қосымша материалдар оқу

қызметін жандандырады, өткен тақырыпты жақсы қабылдап, түсінуге, ойлау қабілетін дамытуға әсерін тигізеді, балалардың тілдік қорын дамытып, толықтырады. Балалар оқу қызметі кезінде белсенділік көрсетіп, оқу қызметінің қызықты өтуіне ат салысады.

Қорыта айтқанда: «Білекке сенер заманда – ешкімге есе бермедік. Білімге сенер заманда – қапы қалып жүрмейік!» - деп, Абылай хан айтып кеткендей, ертеңгі күннің болашағы бүгінгіден де нұрлы болуына ықпал етіп, адамзат қоғамын алға апаратын құдіретті күш тек білімге ғана тән екенін естен шығармайық.

Әдебиеттер тізімі:

1. Жарықбаев Қ. *Аталы сөз.* – Алматы: Жалын, 1980.
2. Ақиқат. 2013 жыл, №1. «Қазақстан – 2050» стратегиясы – қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты. Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Қазақстан халқына жолдауы.
3. Мейірманқұлова Т. *Білім берудегі инновациялық технология А*, 2005
4. 5. *Ағылшын және орыс тілдерін оқыту әдістемесі.*

Малдыбаева Альбина Абдрахмановна

Алматы облысы, Жамбыл ауданы,
Ұзынағаш ауылы, «Ұлан» балабақшасы,
тәрбиеші

ДАМУ ОЙЫНДАРЫ АРҚЫЛЫ МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ТАНЫМДЫҚ ӘРЕКЕТІН АРТТЫРУ

Аңдатпа. Қазіргі кезде мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында балаларды оқыту мен тәрбиелеу үдерісіне көптеген жаңа тәсілдер енгізіліп жатыр. Соның ішіндегі ең бір маңызды да қолайлы тәсіл – дамыту ойындары арқылы баланың психикасы мен ойлау қабілетін, танымдық әрекетін арттыру.

Түйін сөздер: интеллектуал, Триз технологиясы.

Бүгінгі күні мектепке дейінгі жастағы балалардың даму мәселесі әлі де өзекті болып отыр. Себебі, қазіргі таңдағы балалардың ұялы телефондар мен компьютерге аса көп көңіл бөлетіндіктерінен олардың ойлау қабілетінің төмендігі, сөздік қорының аздығы, зейінінің болмауы жиі кездесетін жайт. Ал, интеллектуалды толық дамыған мектеп табады.

Баланың даму мәселесі әлі де өзекті болып отыр. Себебі, қазіргі таңдағы балалардың ұялы телефондар мен компьютерге аса көп көңіл бөлетіндіктерінен олардың ойлау қабілетінің төмендігі, сөздік қорының аздығы, зейінінің болмауы жиі кездесетін жайт. Ал, интеллектуалды толық дамыған мектеп табады.

Баланың даму мәселесі әлі де өзекті болып отыр. Себебі, қазіргі таңдағы балалардың ұялы телефондар мен компьютерге аса көп көңіл бөлетіндіктерінен олардың ойлау қабілетінің төмендігі, сөздік қорының аздығы, зейінінің болмауы жиі кездесетін жайт. Ал, интеллектуалды толық дамыған мектеп табады.

бағытталған имитациялық ойындар, атап тілімен бір үй жануарын таңдап, атын атап, айтсақ «Біздің көңіл-күйіміз», «Қоянның оның үй немесе жабайы жануар екенін көңіл-күйі», т.б. мимиканы, әр түрлі айтып, қысқа тілімен төлін көрсетеді. Сергіту эмоцияны білдіретін сөздерді және оларды кезеңінде тақпақ айта отырып, мысықтың салып көрсетуге үйретеді. қимылдарын көрсетеді. Одан кейін әженің

Ал, сөздік ойын арқылы сөзді орынды итіне үйшік жасап беру ұсынылады. Бұл қолдана білуге, дұрыс жауап айтуға, сөз жерде «Сиқырлы планшет» тақтайшалары мағынасын түсінуге, орынды сөйлеуге қолданылады. «Сиқырлы планшет» үйренеді. Мысалы, «Сөз ойла», «Сөз көмегімен баланың қол моторикасы, қиялы, құра», «Жұмбақ ойла», «Жақсы-жаман», ептілігі дамиды, ұқыптылыққа тәрбиелейді. «Жалғастыр», «Үш сөз ата» ойындары.. Бұл Қорыту кезеңінде өтілген тақырып аталған жаттығу, тапсырмалар балалардың бойынша алған білімдерін бекіту үшін және сөздік қорын дамыта отырып, таным кері байланыс жасау үшін тағы да ТРИЗ белсенділіктерін және саусақ бұлшықетін технологиясы бойынша «Сиқырлы шеңбер» дамытады. танымдық ойыны ойнатылды. Жалпы,

Негізгі кезеңде ауылдағы әженің оқу қызметі барысында неғұрлым ойын ауласындағы жан-жаққа қашып кеткен технологиясы көп қолданылса, соғұрлым күшіктерін орындарына жинап беру. меңгерілген білім жақсы болады.

Бұл жерде түстерді ажырата білуге Қорыта келгенде, мектеп жасына дейінгі үйрету. Балалар танымдық, әрі қимыл- балалардың танымдық әрекетін арттыруда қозғалыс ойынын ойнайды. Одан кейін дамыту ойындары маңызды рөл атқарады. үй жануарлары туралы білімдерін бекіту Ойындар қолданылған оқу қызметінде үшін ТРИЗ технологиясы бойынша ТРИЗ балалар өздерін еркін сезініп, ұялшақтықтан сағаты қолданылатын «Анасын тап» ойыны арылып, қиялдары дамиды, танымдық ойнатылады. Бұл жерде бала сағаттың ұзын қабілеттерінің деңгейі өседі.

Әдебиеттер тізімі:

1. Ред. алқасы: Сламбеков Е.Т., Хасенова А.И. Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің Гуманитарлық колледжі әлеуметтік серіктестерінің XIII қалалық ғылыми-тәжірибелік конференциясының жинағы. – Нұр-Сұлтан: 23 қаңтар, 2020. – 534б.

2. Қаженбаева А.Е. «Бала танымын ойынмен дамыту» // «Отбасы және балабақша», №1, 2002. – Б. 9-10.

Азизова Шолпан Хожагалиевна

Маңғыстау облысы,

МКҚК «Бейнеу» бөбекжайы» тәрбиеші

МЕН – ҚАЗІРГІ ЗАМАН ПЕДАГОГІМІН

Ескіден қол үзбей, жаңаға қол жеткізгендер ғана мұғалім бола алады Конфуций

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрі Үкімет отырысында тәрбиеленушілердің функционалдық сауаттылығын дамыту жөніндегі 2015-2018 жылдарға арналған ұлттық іс-қимылдар жоспарының орындалу барысын талқылау барасында «Ұлттық іс-қимыл жоспары тек нақты мақсатты – алған білімді іс жүзінде қолдануды айқындап қана қоймайды, сонымен қатар орта білім парадигмасын түбірімен ауыстырудың да негізі болады. Бұл дәстүрлі мектептен тиімді мектепке, одан әрі ең заманауи – баланың жеке адам ретіндегі рөліне негізделген және бүгінде алдыңғы қатарлы әлемдік тренд болып табылатын феноменалды моделіне көшу», - деп атап көрсетті.

Қазіргі кезде заман талабына сай жаңа ақпараттық технологияларды мультимедия, интернет жүйесі арқылы пайдалану ерекше дамыған. Қазіргі оқу орындары мен педагогикалық ұжымдар ұсынылып отырған көпнұсқалыққа байланысты өздерінің қалауына сәйкес кез келген үлгі бойынша қызмет етуіне мүмкіндік алды. Бұл бағытта білім берудің әр түрлі нұсқадағы мазмұны, құрылымы, ғылымға және тәжірибеге негізделген жаңа идеялар, жаңа технологиялар бар. Сондықтан әр түрлі оқыту технологияларын оқу мазмұны мен балалардың жас және психологиялық ерекшеліктеріне орай таңдап, тәжірибеде сынап қараудың маңызы зор. Қазіргі

білім беру саласындағы оқытудың озық технологияларын меңгермейінше сауатты, жан-жақты маман болу мүмкін емес.

Жаңа технологияны меңгеру педагогтың интеллектуалдық, кәсіптік, адамгершілік, рухани, азаматтық және басқа да көптеген адами келбетінің қалыптасуына игі әсерін тигізеді, өзін-өзі дамытып, оқу-тәрбие үрдісін тиімді ұйымдастыруына көмектеседі. Өйткені, инновациялар бір мезгілде қайта құрудың әрі негізгі нәтижесі, әрі ең тиімді тәсілі болып табылады. Мұндай жағдай білім беру мен тәрбие жұмысын ұйымдастырудың, сондай-ақ, «ПЕДАГОГ-БАЛА» қарым-қатынасындағы әдістеме мен үлгісін және мазмұнын да жаңалыққа жетелейді. Еліміз егемендік алған алғашқы жылдарынан бастап білім беру ісіне аса мән берілуде.

Бүгінгі ғаламдастыру дәуірінің талабына сай білім беру барысында баланың жеке тұлғасын жан-жақты жетілдіруге, олардың танымдық әрекетін дамытумен қатар ғаламдық ой-санасын қалыптастыруға ерекше назар аударылуда. Ғылым мен техниканың дамуымен әлеуметтік өмір деңгейі де өзгеріп отырады. Осының бәрі табиғат байлығына адам миы мен күшінің жұмысынан туады. Әр адамның ойы мен білімі әр қоғамға қандай керек болса, табиғат пен оның байлығы да сондайлық керек. Мұның өзі дүние бір бірімен байланыста дамитынын ондағы адам мен қоғамаралық қатынасты да қадағалай білген жөн.

Осы әдістерді жұмыста қолдана отырып яғни, инновациялау инновациялық үш баланың ойлау тәсілдерін бақылауға бөлімнен тұрады:

болады. Берілген материалдан бала ең маңыздысын, ең бастысын бөліп алады, басқа нәрселермен салыстырады, оны жүйелеп, қорытындылайды, нақтылайды, анықтайды және ұғымға түсінік береді, оны дәлелдейді немесе жоққа шығарады, модельдейді.

Жаңағы тәсілдерді қолданғанын баланың ой белсенділігін қалыптастыруда ойын сөзінен, тұжырымынан байқауға болады. сабақтарын өткізу балаларды өз бетінше

Өз тәжірибемдегі баланың ойлау қабілетін ізденуге, ойлау қабілетін арттыруға, арттыру үшін қолайлы деп санайтын тапқырлыққа баулиды. Сондықтан балалар әдістерім: ойын, жарыс, сайыс, баланың сұрақтар мен сөзжұмбақтарды шешу қиялын, бақылауын қолдану, танымдық үшін өтілген материалды үнемі кайталап ойын және шығармашылықпен орындауға отыруды әдетке айналдырады. Балалардың арналған тапсырма. Ұстаздық тәжірибемде сабаққа деген ынтасы артып, олардың оқытудың пәрменді әдіс – тәсілдерін шығармашылық ой-өрістерін, түсінік-қолданудан сабақтың тиімділігі арта танымдарын еселеп, арттыра түседі. Ойын түсетініне көз жеткіздім. Қорыта келгенде сабақ балалардың логикалық ой-өрісін, XXI ғасыр компьютерлік ақпараттар заманы. сана-сезімін дамытуда, олардың әр түрлі Сондықтанда жер бетінде болып жатқан шамалар мен бірліктердің, терминдер мен жаңалықтар мен өзгерістер туралы спутник, заңдылықтардың, құбылыстар мен өзгеріс-интернет арқылы мағлұматтар балаларға тердің атын есте сақтауға көмектеседі. жеткізіліп, айтылады .

Білім берудің мақсаты, оның ұйымдас-тырушылық құрылымы, технологиялық мен анықтама кітаптарды пайдаланады, жағынан жабдықталуын, оқыту әдістемесі яғни бір сөзбен айтқанда балалардың өз қоғамның әлеуметтік сұранысынан туын-бетінше шығармашылық ізденіспен жұмыс дайды. Бұған дейін білім беру үрдісінің жасау қабілетін арттырады. Ең бастысы негізгі бөліктері: Мақсат —> мазмұн —> ойындар балалардың көңілін өз бетінше форма —> әдіс —> оқыту көрнекілігі болса, ізденушілікке аударып, қабілетін арттырады. бүгінде жаңа технология бойынша оқып Ойынның әлеуметтік бейнесін үйрену —> меңгеру —> өмірге ендіру —> зерттеуші белгілі психолог Д.Б.Элькониннің дамыту болып өзгерген. Егемен еліміздің сөзімен айтсақ: «Ойын - ол адамдардың экономикасы мен саясатының, білім арасындағы әлеуметтік ара-қатынас, мен ғылымның тұтқасын өзге емес, өз практикалық білімдері және қызметі». еліміздің азаматтары ұстауы керек. Оның Оқу ойындарын қолданудың жағымды негізі бүгін қалануы тиіс. Бұл міндетті жақтарына американдық авторлар шешетін - болашақ қазақ мектебі. Құрғақ мыналарды жатқызады: ойындар абстрактілі қиялдан болашаққа нақты ұсыныс керек. оқытуға қарағанда өз тәжірибесімен Инновациялық оқыту білімді тереңдетумен оқытуға мүмкіндік береді; ойындар қатар баланың оқу әрекетіне жетелеп, ойын басшысының тәжірибесіне немесе олардың оқуға деген ынтасын оятады. Қазіргі дағдысына тәуелсіз; ойындар интуицияны кезде педагогикалық технология ұғымы жаттықтырады, мәселені шешу қабілеттілігін педагогикалық лексиконымызға берік еніп және қажетті әлеуметтік мінез-құлықтың келеді. Технология – бұл қандай да болсын түрін таңдауға, үрдістер мен құбылыстардың істегі, шеберліктегі, өнердегі амалдардың деректерін түсінуге, стратегиялық баламаны жиынтығы деген ұғымды білдіреді. шешім қабылдауға, тәуекелге бел байлауға

Қазіргі кезде көп айтылып, талқыланып үйретеді; ойындар жеке мәселелерді оқуда жүрген жаңалықтарды оқыту үрдісіне енгізу, және шешуде қабілетті әрі қарай арттыруда,

ойынға қатысушылар оқытушының ролін Осы тақырып бойынша жұмыс жоспары ойнап, бірін-бірі белгілі бір деңгейде құрылып, жоспарланған іс-шаралар уақы-оқытады, бірақ әрқайсысы бір ойында тылы ұйымдастырылып отырды, яғни, өздерінің қабілеттілігі мен қажеттілігіне интеллектуалдық іс-шаралар. Өзіндік білі-қарамай көп нәрсеге үйренеді. Жаңа мiмдi көтеру үшiн тақырыбым бойынша технология жүйесінде проблемалық, әдістемелікәдебиеттерді үздіксіз оқып іскерлік ойын арқылы оқытудың маңызы үйреніп, жаңа технологиялармен танысып зор. Балалар әр түрлі проблемаларды отырамын, танысқан жаңашылдықтарды талдайды, оның шешу жолдарын іздестіреді. жұмыс барысында, оқу үрдісінде қолдану Мұндай сабақтарбалалардың логикалық үстіндемін. Теориялық білімді жетілдіру ойлау қабілетін дамытады, пәнге деген үшiн үнемі педагогикалық әдебиеттерді, қызығушылығын арттырады, өмірде журналдарды оқып, жаңа технологиялармен кездесетін түрлі қиындықтарды жеңуге танысып отырамын. Әр пәнге байланысты тәрбиелейді. Іскерлік ойын сабақтарын дидактикалық материалдар жинақталды. өткізу технологиясы 3 кезеңнен тұрады. Мысалы: картшалар, кестелер, суреттер т.б.

I кезең. Дайындық (рольдерді бөліп беру, Өзара білім алмасу мақсатында бала-балаларды топтарға бөлу, проблемаларын бақшадағы тәрбиешілердің сабақтарына алдын ала таныстыру, қажетті материалдарды қатысып отырдым. Балалардың ақыл-ойын, жинау) танымдық белсенділігін арттыру үшін,

II кезең. Ойын кезеңі (балалар жасаған сабақтан тыс іс-шаралар, интеллектуалдық хабарламаларды тыңдау, пікірталас жасау, ойындар өткізіледі. Тақырып бойынша алға қабылданатын шешімді талқылау және оны қойылған міндеттер әрі қарай толықтырылып бақылау, талқыланған шешімді қабылдау) жинақталады. Қорыта келсек, инновациялық [4]. әдістерді кеңінен қолдану баланыңның

III кезең. Қорытындылау (проблеманы пәнге деген қызығушылығын арттырып қана шешудің тиімді жолдары іздестіру) қоймай, жаңа форматтағы білім алушылар пайда болады.

Әдебиеттер тізімі:

1 Д. Рахымбек. Педагогиканы оқыту әдістемесі. Шымкент, 2010. – Б.25-26.

2 Ә. Бүркіт. Педагогиканы оқытуда көрнекілік принципті қолдану әдістемесі. Шымкент, 2012. – Б.14-15.

3 Қ.Жарықбаев. Психология. Алматы, 2010. – Б.47-48.

4 М.Л.Туғанбаев, Ә.Бүркіт. Оқу үдерісінде көрнекілік принципті жүзеге асыру әдістемесі. Шымкент, 2013. – Б.85-86.

Мусина Балгын Науановна

Петропавл қаласы,
«Балауса» бөбекжай бақшасы
тәрбиеші

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ЕРЕСЕК ТОП БАЛАЛАРЫНЫҢ ТІЛДЕРІН ЖЕТІЛДІРУДІҢ ТИІМДІ ЖОЛДАРЫ

Андатпа. Бала - жас өскелен, біздің тірлігіміздің нәтижесі. Ақылды және жан-жақты дамыған бала – ата-ананың арманы, білім беру ұйымының мақсаты, еліміздің мақтанышы. Өз болашағымыздың нық тұрғанын көру үшін, жас ұрпақты тәрбиелеуде жалықпауымыз керек. Қазақстан халқына арналған кезекті жолдамасында Елбасымыз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев мектепке дейінгі білім беру сапасын жақсарту керек екендігі туралы айтты. Елбасымыз ойлау негіздері, ақыл-ой мен шығармашылық қабілеттер, жаңа дағдылар сонау бала кезден қалыптасатынын ескертті. Президентіміз білім беру ісінде 4К моделіне назар аудару керектігін белгіледі: креативтілікті, сыни ойлауды, коммуникативтілікті дамытуға және командада жұмыс істей білуді. Қазіргі уақытта жаңашырлыққа сәйкес жеке тұлғаны дамыту – заман талабы. Осы кезде педагог түрлі жаңа технологияларды дұрыс қолдануды білу керек. Біз балабақшада қызмет істегеннен кейін бала берілген ақпаратты түсініп, өзі қолдана білу үшін, сол ақпаратты толық мазмұнымен дұрыс жеткізу керектігі. Әр мектепке дейінгі мекеменің басты міндеті: балалардың тілдерін жетілдіру, сөздік қорын байыту. Балалардың тілдерін жетілдіре отыра, жеке тұлға ретінде жан-жақты дамытып, мектептің даярлық білім деңгейіне сәйкес дайындау – балабақшаның міндеттерінің бірінші сатысында тұрады. Осы мақсатты жүзеге асыру бағытында балабақша педагогтары іздену арқылы тілдік жетілдіру бойынша дамыту технологияларының қолдануын қарастырады.

Кілтті сөздер: бала, тәрбие, білім, балабақша, даму, нәтиже, технология, отбасы.

Мектепке дейінгі ұйым тәрбиеленуші- салушы грек философ және ақыны Симонид лерінің тілдерін дамыту бағытында көптеген Кеосский саналады. Мнемоедіс-балалардың технологияларқарастырылған.Эртехнология қоршаған орта, табиғат туралы білімін өзінше тиімді және қызық. Солардың ішінен кеңейтуге, әңгіменің барысын тиімді есте мен өзімнің ересек тобымның балаларымен сақтауға, әңгімені айтып беруге және тіл 3 технология бойынша жұмыс жасаймыз. Әр дамытудағы іс-әрекетінің жүйесі.

технологияның тиімділігі ерекше: Мнемоедісінің басты міндеттері келесіге

Мнемоедіс

бағытталған:

Проблемалық оқыту

- есте сақтау қабілетін дамыту;

Воскобовичтың дамыту ойындары

- логикалық ойлауды дамыту;

I. Мнемоедіс

- бейнелік ойлауды дамыту;

«Мнемоедіс» – грек тілінен «есте сақтау өнер» дегенді білдіреді. Ерте заманда асыру;

- жалпы білімдік мақсаттарды жүзеге

ГрецияеліндеМнемосинажебеуші болыпты. - тапқырлықты дамыту, зейінді жаттықты-Мнемосинаның есте сақтау қабілеті туралы ру;

мифологтар келесіні жазған: «Мнемосина не - түрлі жағдайларда өзара байланыс та- болғанын, не болып жатқанын, не болатынын буға дағдыландыру.

біледі, есінде сақтап ұмытпайды». Мнемоедіс сатылы процесс арқылы жүр-

Мнемоедіс 477 жылынан бастауын алады гізіледі: оңайдан қиынына. Біріншіден мне- деген нұсқасы бар. Мнемоедісінің негізінің меквадраттармен жұмыс жүргізіледі, содан

мнеможолдарға өтеміз, содан кейін ғана көбінесе мектепке дейінгі балаларының мнемокестелерге өтеміз.

Мнемоквадрат-баланы суретте көр- дамуының жағдайына тиімді әсерін тигізеді. сетіл-ген затты танып, сипаттап, білгенін ай- Проблемалық оқыту технологиясының туға үйрету жұмысы. Балалар көрген зат ту- ерекшелігі: ралы білгенін айтады.

Мнеможолдар-бірнеше мнемоквадрат- пайда болатын басқарылмайтын процесс; ты қосып әңгімелеуге үйретуге бағыталған Тәрбиеленуші дүниені тануда адамзат та- жұмыс. Осы әдіс тақпақ, мақал-мәтелдерді, нып жүрген жолмен өтеді; өлеңді жаттатуға тиімді. Алдарыңызда келесі Бала көру, тындау сезімдері арқылы қа- тақпақ суреттелген: «Оң қолымда бес саусақ, былдап қаңа емес, білімге деген қажеттілігін сол қолымда бес саусақ. Беске бесті қосқан- меңгереді; да, болып шықты он саусақ».

Әдістің соңғы сатысы-мнемокесте. Балалар берілген сұрақты немесе жағдай- Бұл-ертегі кейіпкерінің бейнесінің, табиғат ды топпен талқылап, шешім қабылдағаны құбылысының кейбір іс-әрекетінің, басты дұрыс. Топпен жүргізілген жұмыста әр қа- мазмұнды әңгіменің сюжетін әңгімелеп бе- тысушының ой-пікірі тыңдалады, ұсынылған руге бағытталған жұмыс. Балалар көрген су- пікір талқыланады, бірнеше нұсқаларды қа- реттерді өзара байланыстырып әңгіме құра- растырған соң, дұрыс шешім қабылданады. стырады.

II. Проблемалық оқыту технологиясы жұмыс арқылы тілдік жұмыстарына үлкен

Проблемалық оқытудың теориялық міндет атқарылады. мәселесін алғаш рет келесі ғылымдар Балалармен тіл дамыту және сөздік қо- зерттеген: М.М.Махмудов, Ю.Н.Бабанский, рын байыту бағытында жүргізілетін жұмы- И.Я.Матюшкин. Проблемалық оқыту стардың бірнеше нұсқалары: «проблема», «проблемалық сұрақ», Суретші суретте не шатастырып алды? «проблемалық тапсырма», «проблемалық (Осы жұмыс арқылы балалардың тілдерінің жағдай» дегенді білдіреді. Проблема дамуымен ойлау қабілеттері дамиды). дегеніміз-субъектінің өзінде бар іздені Сурет арқылы «Дала құстары» құралдарымен (білім, икемділік, іздену тақырыбында әңгіме құрастыру. Болымды тәжірибе) дұрыс шешім тауып шешуге және болымсыз жақтағы сөздерді қолада болатын жағдай. Кез келген сұрақ- білуді үйрету.

жағдайлар проблема бола алмайды. Сол III. Воскобовичтың дамыту ойындары сұрақ-жағдайдың шеші жолдарын өздігінен Мектепке дейінгі мекемеде дамыт у тауып, шешу жолдарын қарастырып, ең технологияларының көптеген түрлері дұрысын таңдап, жағдайды шешу амалын қолданылады. «Воскобовичтың дамыту жасап: міне бұл проблемалық оқытуға ойындары» - сол дамыту бағытының бірі, жататын әдіс. Проблемалық жауап қызықты және тиімді. Осы технологияның кезеңінде тәрбиеленушінің іс-әрекеті негізін қалаушысы Вячеслав Владимирович ойлауымен, пайымдауымен өз бетінше Воскобович, мамандығы бойынша инженер- ізденуімен сипатталады. Проблемалық физик. Осы дамыту ойындарын ойлап оқыту – ойлау операциялары логикасы тапқанының себебі: 90-шы жылдарының (талдау, ойлау, анықтау, қорытындылау) басында елде қайта құрылыс жүргізіліп мен тәрбиеленушілерінің ізденіс әрекетінің жатқанда, дүкендерде балаларға заңдылықтарын (проблемалық ситуация, ойынайтын, әсіресе дамыту ойындарын табу танымдық қызығушылығының) ескере өте қиын болған. Инженер болғандықтан, отырып, жасалған оқу мен оқытудың өз балаларына олардың жастарына сәйкес бұрыннан мәлім тілдерін қолдану даму беру үшін дамыту ойыншықтарын ережелерінің жаңартылған жүйесінің ойлап шығаруға тура келді. Воскобовичтың түрі. Сондықтан да проблемалық оқыту технологиясы теориялық білімдері мен

практикалық әрекеттерді түсіну және есте жануарлары» тақырыбы бойынша ұйымдас-сақтауда негізделген. Қазіргі уақытта 50-ден тырылған оқу қызметінде «Үй және астам ойындардың түрі жетілдірген. Олар дала жануарларын топтастыр» немесе көпфункционалды шығармашылық құрал- «Атауыларының буындарын сәйкестендеір» дар түрінде берілген. Олардың көмегімен атты дидактикалық ойындарын өткізгенде, бала қызықты және еркін түрінде үйретіледі. Коврограф үлкен көмекші болады. Арнайы Воскобовичтың ойындары тұлғаның жан- жабысатын қыстырғыштар арқылы суреттерді жақты дамуына қарастырылған. Технология орналастырып, жабысатын жолақтар арқылы баланың шығармашылық және логикалық тапсырмаларды орындайды.

ойлауының дамуына үлкен назар аударады. Балалармен әріптермен танысу жұмы-Осыған қарағанда, технология 3 маңызды сымда «Әріптер және сандар кассасы» принциптерінде жетілгенін көруге болады: материалы үлкен көмегін көрсетеді. Бала-қызығушылық-таным-шығармашылық. ларға дауысты және дауыссыз дыбыстарды

Методиканың мақсаты мен міндеттері- сәйкес түстермен ажырату және жазу тәртібі мен келесі көрсеткіштер табылады: көрсетілген.

Баланың бойындағы жаңашырлықты Балаларға қандай да жаңа түсінікті топ-тануға қызығушылығын қалыптастыру; тық жұмысқа қарағанда жеке жұмыс түрінде

Қоршаған ортаны бақылауға, зерттеуге көрсетсен, балалар тез түсініп ұғып алады. икемділігін дамыту; Жеке жұмыстарға мен және балаларым үшін

Ойлау жасампаздығын, қиялдауды ең қолайлы материал «Игровизор», мен осы дамыту; жұмыс бағытын қазақ тіліне «Ойын дидары»

Математикалық және сөйлеу деп аударып, балаларға жұмыс жасау үшін дағдыларының дамуы; қолайлы жасауға тырыстым.

Қоршаған орта мен адам арасындағы Коврографтың кішірейтілген көлемінде байланысты анықтай білуді; берілген жұмыс алаңы дәл солай 100

Психикалық дамуына көмектесу; торкөздерге бөлінген. Жұмыс алаңы Ұсақ моторикасын дамыту. кеңістіктің 4 жағына бөлінген, бұрыштардың

Өз педагогикалық қызметімде осы суреттеріне қарай бала қай кеңістік екенін технология бойынша жұмыс жасау үшін есте сақтайды. Мысалы: «СанЖар» - Сол авторлық нұсқаулықтарымен жақын жақ Жоғары; «СалТанат» - Сол жақ Төмен; танысып, мектепке дейінгі мекеме «ОлЖас» - Оң жақ Жоғары; «ОйраТ» - оң балалардың әр жас ерекшелігіне сәйкес жақтөмен. «Ойын дидарының» үстіңгі беті-қосымша жұмыстарының жасауға бастадым. нен пленка жабыстырылған. Сондықтан, осы Балалармен алғаш жұмыстарымды екі алаң көпфункционалды, түрлі бағыттағы бағытта бастадым: математикалық және қосымшалармен жұмыс жасауға болады.

тіл дамыту жағынан. Балалармен топтық Таңдалған 3 технологияларының қолда-жұмыс жасауға арналған Коврограф ларчик нуының әсерін, тәрбиеленушілерінің даму алаңы арналған. Осы алаңның кішігіріп деңгейінде көруге болады. Балалардың тілдік көлемінде балалармен жеке жұмыс жасау дамуы жақсарды, сөздік қоры жоғарлады, үшін нұсқасы бар. Коврограф ларчик алаңы балалар ұсынылған әр жұмысты еш қиын-1 метр көлеміндегі төртбұрыш. Коврограф дықсыз, кедергісіз қы зығушылықтарын алаңында әріптер, сандар, пішіндер, түрлі танытып орындай алады. Осы методиканың атрибуттарымен жұмыс жасауға болады. материалдары балалар мен педагогтардың Балаларға кеңістікті бағдарлауға жеңіл шығармашылық қабілеттерінің да муына үйрену үшін Коврограф 100 торкөздерге жақсы мүмкіндік береді. Себебі, әр материал бөлінген. Осы жұмыс алаңын түрлі оқу бірнеше жұмыс түрінде қолданылады. қызметінде қолдануға болады. Балабақша педагогтары осы методикасын

Мысалы, балалармен «Коммуникация» басқа технологияларымен біріктіріп, бәләм беру саласы бойынша «Сөйлеуді ұйымдастырылған оқу қызметтерінде дамыту» бөлімінде «Үй және дала жаңашырлығын ашып, жаңа түрінде

көрсетеді. Ал бұл балалардың дамуына тек оң жіне тиімді әсерін тигізеді. Балаларды балабақшадан мектепке сәйкес біліммен жіберу үшін, балабақша тәрбиеленушілерімен үздіксіз жұмыс жүргізілуі

керек. Тек осы жағдайда ғана бүгінгі бүлдіршіндерді болашақтағы жан-жақты дамыған тұлға ретінде өсіріп тәрбиелеуге болады.

Әдебиеттер тізімі:

1. Алексеева М.М. *Методика развития речи и обучения родному языку дошкольников.* -М., 2000. 2. *Электронный сайт «Раннее развитие детей», авторская статья «Metodika-Voskovicha».* 3. Большева Т.В. *Учимся по сказке: Развитие мышления дошкольников с помощью мнемотехники: Учебно-методическое пособие.* СПб: Детство-Пресс, 2011. 4. Максаков А.И. *Развитие правильной речи ребенка в семье – М.: Мозайка-Синтез, 2011.*

Муринова Кымбат Макаримовна

Хромтау аудандық білім, денешынықтыру және спорт бөлімі Мектепке дейінгі ұйым әдіскері

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ТӘРБИЕЛЕУ МЕН ОҚЫТУ ПРОЦЕСІНЕ ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫН ЕНГІЗУДІҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ

Ұлт көшбасшысы Қазақстан сай келешек ұрпақтың сұранысын Республикасының Тұңғыш Президенті қанағаттандыратын тың бағдарлама Н.Назарбаев «Қазақстандықтардың әл-болып табылады. Бағдарламаның негізгі ауқатының өсуі: табыспен тұрмыс сапасын идеялары балалардың бойында ерте жастан арттыру» Қазақстан халқына Жолдауында дамыту қажет негізгі дағдылармен тығыз білім беруде 4К моделіне: креативтілікті, байланысты: сыни ойлауды дамытуға, коммуникативтілік - сыни ойлау; пен командада жұмыс істеуге басымдық - проблемаларды шығармашылықпен беріле бастағанына назар аударды. шеше біл у; Мемлекетіміздің білім беру үдерісіне, - сындарлы диалог немесе қарым-соның ішінде, мектепке дейінгі тәрбиелеу қатынас; мен оқыту үдерісіне енген жаңартылған - командада жұмыс істеу. білім беру бағдарламасы — заман талабына

4 К моделі	<i>креативтілік; командада жұмыс істеу; коммуникативтілікті дамыту; сыни ойлау.</i>
Бала үні	<i>дербестігі; қызығушылықтары; қажеттіліктері</i>
Ойын	<i>тәрбиеші жетекшілігімен жүргізілетін ойын; құрылымдалған ойын; еркін ойын</i>
Бақылау	<i>қадағалау; танымдық оқиға; фактілерге негіздеу; деректерді тіркеу</i>
«Тұтас бала бейнесі»	<i>Бала-Тәрбиеші-Ата-ана Мектепке дейінгі білім-Мектепалды даярлық - Мектеп</i>

Бұл идеялар балалардың қажеттілік-Балаларды оқытуда «Бала үніне» тері мен мүмкіндіктерін, олардың психо-бағалан сайын маңызды көңіл бөлінуде. физиологиялық және жас ерекшеліктерін Қазақстандық орта білім беру жүйесінде ескерумен тығыз байланысты және баланың қолданылып жүргеніне 5 жылдан асқан зияткерлік, әлеуметтік және тұлғалық «Оқушы үні» оқытудың тиімділігіне оң әсерін дамуына оң ықпал етуге бағдарланған. тигізді. Сондықтан бүгінгі таңда мектепке

дейінгі тәрбие мен оқытуды жетілдіруде «Бала үнін» ескеру аса маңызды.

«Бала үні» теориясын белсенді жақтаушылардың бірі Джин Раддок балалармен қарым-қатынастың мақсаты білім мен оқытудың мәнін оны қабылдау тұрғысынан түсіну және жекелеген балалар мен топтарды оқытуды жетілдіру жолдарын іздестіру деп санайды (Rudduck & Flutter, 2004). Балаларға өз ойын ашық айтуға мүмкіндік берілуі тиіс, бұл олардың есею және білімін жетілдіру жолында аса маңызды.

Мектеп жасына дейінгі баланың ой-пікірін қалай білуге болады?

Бұл мынадай түрде болуы мүмкін: 2. Бала өзінің тұлға екенін түсінуі және - мұқият ойланып, содан кейін ғана жауап беруді қажет ететін сұрақтар арқылы; одан әрі дамуға ұмтылуы керек. Мысалы, ересектер таптаурын болған сөздермен суреттері мен ойыншықтары қамтылған емес, мұқият ойластырылған жауап алу «сөйлейтін қабырғалар» түрінде.

үшін әртүрлі түрлендіруге болатындай 3. Балалардың бойында қазіргі құрастырған сұрақтарға жауап беру арқылы, әлемде қажет болатын шығармашылық - балалардың өз ой-түсініктерін сызбалар, қиялды, креативтілікті дамыту қажет, сурет нобайлары түрінде бейнелеп, көп жағдайда ересектер (оның ішінде педагогтер) бұл қасиеттерді жоғалтып алған.

кеңістік туралы, белгілі бір проблема Балалардың бойында бұл дағдыларды туралы өз идеяларын сипаттауға тырысатын дамыту үшін арнайы жазбалар жүргізуге, суреттері арқылы. Бұл жерде ересектердің балалардың қойған сұрақтары мен міндеті – суреттерге мұқият көңіл бөліп, қызықты жауаптарының, айрықша ой-баланың ой-пікірін тыңдау, ол өз ойын айту пікірлерінің конспектілерін жасауға, оларды арқылы өзінің түсінігін немесе қалауын мүмкіндіктері мен қажеттіліктері әртүрлі білдіреді; балалардың қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін қолдануға болады.

- баланың жан-дүниесі туралы және үшін қолдануға болады. қоршаған әлем туралы түсінігін бейнелейтін Мектепке дейінгі ұйымдарда тәрбиелеу әңгімелер арқылы; мен оқытудағы қазіргі қалыптасқан жағдайға

- баланың нені білетінін, қалай түсінетінін, талдау жасау теориялық және әдіснамалық көңіл күйі мен жетістіктерін бейнелеуге базаның әлсіздігін, мұның бәрі мектепке мүмкіндік беретін ойындар арқылы. дейінгі ұйымдардағы балалардың мектепке

«Бала үнін» не үшін есту қажет?

даярлығы әртүрлі деңгейде болуына алып

1. Бала ересектердің өзін тұлға ретінде келетінін көрсетеді. «Балаларды оқыту» сыйлайтынын сезінуі және түсінуі қажет. Бұл деген тұжырымның өзі заманауи талаптарға үшін төмендегілер аса маңызды: сәйкес келе бермейді. Сонымен қатар

- ересектер баланың сұрағына жауап орта білім беру жүйесінде білім мазмұнын берерде сәл кідіріс жасап, ойланып жауап жаңарту кең көлемде енгізіліп, колледждер бергені жөн; мен жоғары оқу орындарында ішінара

- баланың қойған сұрағына орай қарсы енгізілуде. Бұл қазіргідей өзгермелі сұрақтарды дер кезінде дұрыс қоя білу қоғамдағы заманауи өзгерістерге тез керек; бейімделе алатын жан-жақты тұлғаны

- баланың көңіл күйін, салған суретін, дамыту үшін, білім беру саласының барлық ертеңгілікте өнер көрсетуін, тамағын, сатыларының сабақтастығы мен үздіксіздігі ұйқысын және т.б. баламен бірге талдау; қадағалануы тиіс екендігін білдіреді.

«Ұстаздық еткен жалықпас, үйретуден байқағың келсе, сол өзгерісті уақытында балаға», - деп дана Абай атамыз айтқандай, жаса» деген ілімін негізге ала отырып, жаңартылған оқу бағдарламасы аясында тек өз ісіне берілген, жаңалықты жатсынбай өз мамандығын шексіз сүйетін, бала үшін қабылдайтын, баланың нәзік жүрегіне ұстаз ғұмырын құдіретті деп санайтын білімді жол таба білетін, жаңаша оқытатын, жаңа де білікті педагог қана жұмыс істей алады. Көзқарасты педагог болуға тырысуымыз Үнді халқының тарихи тұлғасы Махатма қажет. Өйткені, жаңартылған білім беру – Гандидің «Егер сен болашақтағы өзгерісті болашағымыздың кепілі

Әдебиеттер тізімі:

1. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы, 2016 ж»;
2. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты, 2018ж»;
3. «Әдістемелік нұсқаулық хат 2018-2019 ж.ж.»;
4. «Мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы. Тыңдаушыға арналған нұсқаулық, Астана 2019 ж»;
5. «Мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы. Жұмыс дәптері. Астана 2019 ж».

Сыздыкова Қалимаш Сагындыковна

Павлодар облысы, Ақсу қаласы

№18 бөбектер бақшасы

әдіскер, педагог-психолог

«ӨЛКЕТАНУ» ВАРИАТИВТІК БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ МАЗМҰНЫН ҰЙЫМДАСТЫРУ ЖОЛДАРЫ

Аңдатпа. «Өлкетану» вариативтік бағдарламасы мектепке дейінгі жастағы балаларды білімдендіру үдерісінде ұйымдастырылған оқу қызметі туралы.

Отанға деген сүйіспеншілік алдымен Бағдарламаның міндеттері: туған жерге деген сүйіспеншіліктен - баланың танымын, туған өлкесіне деген басталады. Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың қызығушылығы мен құштарлығын дамытуға «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты ықпал ету; мақаласында «Туған жер» бағдарламасын - мектеп жасына дейінгі балаларды жүзеге асыруға еліміз деген әр азамат тәрбиелеуде туған жерге қатысты ақпаратты үлес қосуы керектігі айтылған. Еліміз орынды және сыни тұрғыдан ұсыну; жаңа тарихи кезеңге аяқ басты. Елбасы - туған өлкенің өткен, болашағын халыққа Жолдауында Қазақстанның үшінші құрметтеуді қалыптастыру. жаңғыруы басталғанын жариялады. Біздің «Мектепке дейінгі ересек жастағы балабақшаның педагогтары бұл бағытта өз балалардың білім-білік дағдыларына үлесін қосуда. Біздің мақсатымыз айқын, қойылатын талаптар: бағытымыз белгілі, Елбасының: «Болашаққа – туған қаланың (ауылдың) тарихы бағдар: рухани жаңғыру» жолдауындағы туралы білімді игеру; сөзімен түйіндейтін болсам, «ұлттық салт- – қаланың (ауылдың) көне және қазіргі дәстүрлеріміз, тіліміз бен музыкамыз, уақыттағы жағдайы туралы білу және әдебиетіміз, бір сөзбен айтқанда ұлттық әңгімелеп беру; рухымыз бойымызда мәңгі қалуға тиіс» – қаланың (ауылдың) көшелері мен шағын демек, ұлттық рухымыздың жаңғыру жас аудандарын білу, атауларын түсіндіріп бере маманның, жас ұрпақтың қолында. Осыған алу; орай мектепалды даярлық топтарына – қаланың (ауылдың) бірнеше ескерткіш-еңгізілген «Өлкетану» вариативтік терін білу, олар туралы қысқаша мағлұмат компонентінің маңызы зор. беру;

«Өлкетану» бағдарламасының басты – көне жылдардың сәулет ғимараттарын, мақсаты: мектеп жасына дейінгі мектепалды заманауи құрылыстарын ажырата білу; даярлық тобының балаларының жас – қаланың (ауылдың) атақты адамдары ерекшеліктері мен мүмкіндіктеріне сәйкес туралы әңгімелеп беру; туған жеріне деген рухани - адамгершілік – қаланың (ауылдың) көрікті жерлері құндылықтарын қалыптастыру, өз өлкесінің туралы әңгімелеп беру; тарихы, мәдениетімен таныстыру; – қаланың (ауылдың) өнеркәсіптік, жалпыадамзаттылық, ұлтжандылық пен мәдениеттік, әлеуметтік маңызды мекемелері және ондағы адамдардың негізгі

мамандықтарын білу;
– туған жерінің өсімдік және жануарлар әлемі туралы білімдерін тереңдету;

– қала (ауыл) туралы географиялық мәліметтерді игеру.

Күтілетін нәтиже

Балалардың бойында:

– туған өлке туралы білімдері қалыптасады;

– туған жеріне, азаматтарына деген патриоттық сезімдері оянады;

– туған өлкенің көпұлттығын құрметтеу дағдылары қалыптасады;

– қоршаған ортаны, мәдени мұраны, табиғатты білу біліктері дамиды;

– табиғаттың эстетикалық құбылыстары мен адам әрекетіне эмоционалды жауапкершіліктері артады;

– іздену, шығармашылық, коммуникативті, танымдық біліктері, ұжымдық жұмыс дағдылары қалыптасады.

Бағдарлама «Туған өлке», «Павлодар облысының табиғи ерекшеліктері», «Аялы табиғатымыз», «Ата-бабаларымызды құрметтейміз», «Мәңгілік есте», «Ер дәулеті - еңбек», «Салт-дәстүрім», «Өлке мақтаныштары», «Неткен сұлу, неткен көркем! Осы менің туған өлкем!» атты тоғыз бөлімнен тұрады.

Бағдарламаны іске асыру үшін мынадай әдіс-тәсілдерді пайдаландық:

- мақсатты серуендер мен экскурсиялар; бақылау; әңгімелер; көркем әдебиеттер; репродукциялар, фотосуреттер, суреттер қолдану; бейне және ұнтаспа материалдарын қолдану; Құрметті азаматтармен кездесу; инновациялық технологияларды қолдану: ТРИЗ-технологиясы, «Сын тұрғысынан ойлау» технологиясы, «АКТ», «Әлеуметтік ойын технологиясы»; «Жоба іс-әрекеті»; ата-аналармен жұмыс.

Ата-аналар арасында сауалнама өткізілді. Нәтижесінде: 40% ата-ана сауатты: балаларына туған өлке туралы қарапайым түсінік бергілері келеді, әдебиеттер оқиды. Бірақ алған ақпаратты қалай қолданатынын білмейді. Ата-аналардың 52% туған өлкеміздің тарихі туралы білімі мүлдем аз. 8% ата-аналар бала тоқ, үсті – басы таза болып жүрсе жеткілікті деген пікір білдірді. Осы тұрғыда сабақтастықты орнату бағытында

ата-аналарды оқу–тәрбие үрдісінің мазмұны мен әдістемесімен таныстырып, ата-аналармен педагогикалық-психологиялық ағарту жұмысын ұйымдастыру, ата-аналарды бірлескен әрекетке тарту сияқты негізгі жұмыс мазмұнының қызметтеріне сүйене отырып, өзара әрекет байланысының міндеттерін жүзеге асырдық. Тәрбиешілер «Өлкетану» бағдарламасын іске асыру барысын шығармашылықпен түрлендіріп ата-аналарды таныстырды. Әрине ата-аналар бірден жұмысқа кіріскен жоқ, балабақшамыздың педагог-мамандары бірнеше жыл бойы бар тәжірибесіне сүйене отыра, төмендегідей қойылған міндеттердің арқасында нәтиже көрді: ата-аналардың белсенді педагогикалық көзқарасын қалыптастыру; ата-аналарды педагогикалық білім-білікпен қаруландыру; ата-аналарды бала тәрбиесіне белсенді қатыстыру.

Сонымен қатар, балабақша өміріне, бала тәрбиесіне ата-аналарды қызықтыру үшін жобалау әдісі қолайлы екені көзіміз жетіп басшылыққа алдық. Жобалау қызметінің үрдісі бойынша педагог тек дайын білімді беру емес, балалардың танымдық қызметін ұйымдастырушы рөлін атқарады. Жобалау қызметі белсенді, шығармашыл педагогқа білім беру салаларының мазмұнын тиімді ықпалдастыра отырып, әр түрлі, қызықты, толық мазмұнды қызметтер арқылы мақсат – міндеттерді ойдағыдай шешуге мүмкіндік береді. Балалар мен ата-аналардың қарым-қатынасы дамиды. Бала жақын үлкендерге өздеріне таныс ситуацияларда жаңаны ашып, түрлі идеяларды ұсынғандықтан, өзінің ата-анасына мазмұнды қызықты қырынан көрінеді. Баланың және ата-ананың болмыс өмірі мағыналы мазмұнымен толысады, оның өзі түрлі альбомдар, қызықты істер мен дәстүрлермен көрсетіледі. Жобалық іс-әрекеттің қорытындысы – бұл басқа балаларға және ата-аналарға нәтижелерін көрсететін презентация[3]. Атап өтсек, балалар ата-аналармен тәрбиешілердің қолдауымен жоба іс-әрекеттерін мынадай тақырыптарда іздестіріп, жинақтау, зерттеу жұмыстарын жүргізді: «Орманда туған қарағай» (Асанали анасымен), «Қарағай қасиеті» зерттеу жасады. «Ертісім

мақтанышым» (Арнұр анасымен) т.с.с. білмеген қабілеттері ашып, жүргізіліп жатқан жобалар ұйымдастырып, қорытынды жұмыстарға белсенділік танытты. 100% слайд-презентация, эксперимент ретінде пайыз ата-аналар жиналысқа қатнайды, өткізіп, топтың балаларын қатыстырды. мерекелік шараларда, ойын-сауықтарда, «Мәңгілік есте» тақырыбы бойынша апта жоба әрекетінде белсенділік танытады. бойы ата-аналар мен балалар Ұлы Отан Нәтижесінде ата-аналар балаға тәрбие соғысына қатысқан аталары туралы мәлімет беру тәжірибесі молайды. Балалар да ата-жынақтап, фото-портреттерін жасатып, аналарына, олардың еңбегіне деген құрмет, әңгімеледі топта. Балабақшаның тарихында мақтаныш сезімдері басым болды. қалатындай, «Мәңгілік есте» жоба аясындағы Балаларды білімге деген ынтасын шара өтті. Балалармен ата-аналардың есінде арттыра отырып, уақыт талабына сай білім қалар, тірі аңызға айналған Капсалямов мен тәжірибе, іскерлікті игере отырып, Құдайберген ардагер-атамен кездесу өтті. өзекті мәселелердің бірі-өлкетану жұмысын Сонымен қатар, тәрбиешілер мен ата-аналар ұйымдастырудың жолдарын айқындалды. дидактикалық ойындар жасады: «Туған Әрбір саналы азамат төл тарихын жете біліп, өлкемнің таңбасы», «Көрікті жерлері», қадір-қасиетін ұққанда, өткен жолын, тар «Ертістің ғажайып балықтары», «Менің жол тайғақ кешулерін көз алдынан өткізіп, сүйікті қаламның көшелері» т.б. Бастапқы елдің басын біріктірген тарихи тұлғалардың кезеңде жоба іс-әрекет тәрбиешінің жат жұрттан жерін, суын, даласын қанын бағыттаушы ролін ескерді, ал кейін ата- төгіп қайсарлықпен қорғап қалған ерліктерін аналар бастамасын өз қолына алып қызыға қастерлей білгенде ғана Отанға, халқына түсті. Тәжірибемізден байқағанымыз: деген мақтаныш сезімі оянады. Өлкетану балалар «Өлкетану» бағдарламасын мең- бойынша мақсатты, жүйелі жұмысты геруге қиынға соққан жоқ. Балалардың ұйымдастыра білсе, тәрбиеленушілерге шығармашылық бастамаларын дамытуға білімдік, танымдық, дамытушылық, тәрбиелік әсер ететін ата-аналардың қызығушылық маңызы зор. деңгейі артты. Көптеген ата-аналарда өзі

Әдебиеттер тізімі:

1. «Өлкетану» бағдарламасы. Павлодар, 2018 жыл. Құрастырушылар: Барамбаева Б.С. - Білім беруді дамытудың инновациялық орталығының әдіскері; Юнаш Г.А. - Павлодар қаласының №27 сәбилер балабақшасының әдіскері; Тоғанбекова Д.К. - Павлодар қаласының №29 сәбилер балабақшасының әдіскері; Сыздықова Қ.С. - Ақсу қаласының №18 сәбилер балабақшасының әдіскері; Гарифуллина Д.Т. - Павлодар қаласының №120.

2. Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты мақала. 2017 ж.

3. https://alashainasy.kz/ustazdar_ustahanasy/jobalyik-adst-engzu--mektepke-deyng-blm-beru-mazmunyin-janartudyin-br-bagyityi-62376/ Alashainasy.kz

4. Н.Е.Веракса. «Проектная деятельность дошкольников» 2006 жыл

Сабырова Асемгуль Турлюбековна

Целиноград аудандық білім бөлімі

«Қошақан» балабақшасы МКҚК

I санатты әдіскер

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМ ПЕДАГОГТЕРДІҢ КӘСІБИ ДАМУЫ НЕГІЗІНДЕГІ МОДЕРАЦИЯ ТЕХНОЛОГИЯСЫ

Аннотация. В этой статье говорится о модерации, как технологии помогающей решить проблему профессионально-личностного развития педагогов в дошкольном учреждении, оказывая методическую поддержку педагогам, которая значительно повысит результативность и качество образовательного процесса. Используемые в процессе модерации приемы, методы и формы организации познавательной деятельности направлены на активизацию аналитической и рефлексивной деятельности участников модерации, развитие исследовательских и проектировочных умений, коммуникативных способностей и навыков работы в команде.

Түйін сөздер: Модерация технологиясы- интерактивті оқытудың тиімді технологиясы.

Қазіргі заман талабына сай білім алатын тиімді технология. Модерация мазмұнын жетілдіруде оның құрылымын процесінде қолданылатын танымдық іс-анықтауда жаңа технологияны пайдалануда әрекетті ұйымдастырудың әдіс-тәсілдері мен барша педагог қауымы педагогикалық формалары модерацияға қатысушылардың технологияларға сүйенуі тиіс. Педагогикалық аналитикалық және рефлексиялық қызметін технологиялар банкідегі: дамыта оқыту жандандыруға, зерттеу және жобалау технологиясы; ойын арқылы оқыту техно-дағдыларын, коммуникативті қабілеттер технологиясы; саралап оқыту технологиясы; мен командада жұмыс істеу дағдыларын бағдарламалап оқыту технологиясы; оқыту-дамытуға бағытталған.

Модерация бірнеше кезеңдерден тұрады. беруді ізгіле денсаулық сақтау технологиясы; 1. Инициация «Бастама» (оқу қызметінің ТРИЗ; Монтессори технологиялары т.б. бастал уы, танысу)

жайлы нақты мәліметтерді жаңа ақпараттық 2. Тақырыппен таныстыру, тақырыпты ашу технология негізінде қажетіне қарай өз (мақсаттар мен міндеттер туралы хабарлау) жұмыстарында пайдалана білуі керек. Осы кезеңде рде қатысушылар тақырып-

Осы технологиялар ішіндегі Модерация пен танысады, оның өзектілігін анықтайды, технологиясы-мамандарды интерактивті іс-шараның мақсаты мен міндеттерін тұжы-оқытудың тиімді технологияларының бірі ырымдайды. Модерация технологиясы миға болып саналады. Бұл педагогтердің ынтасын шаб уыл, кластер, морфологиялық талдау, арттыруға, олардың ақыл-ой белсенділігі мен психикалық карталар және т.б. сияқты шығармашылығын ынталандыруға мүмкін-ба рлық кезеңдерде белсенді оқытудың дік береді. Кез келген білім берудің мақсаты, әртүрлі әдістерін қолдануды қамтиды. Осы тек білім ғана беріп қоймай, сонымен қатар кезеңдерде біз көбінесе «Тауыпал», «Ойлап, осы алған білімдерін өз өмірінде, жұмысын-тап», «Не жасырынды» әдіс-тәсілдерді да тиімді пайдалануы. қолдана отырып, қатысушылардың тақы-

Модерация – бұл білім беру процесінің ырымдайды қандай деңгейде білетіндерін анық-тиімділігі мен сапасын едә үір арттыра тап аламыз. Мұнда қарым-қатынас және

мотивация сияқты модерация процестері жапсырады. Жай ғана жапсырмай, мазмұнына маңызды болып табылады, оларды шебер қарай жасауға тырысады. Басына-білім басқара отырса, келесі кезеңдерде педагог-жағынан қиындықтар болса, қажетті құрал-тердің шағын топтарда тиімді өзара жабдықтар жетіспесе, осыдан кейін педагог әрекеттесуіне әкеледі. мамандардың тақырып бойынша білімдерін

3. Қатысушылардың үміттерін қалыптас- жандандыру, оларды кеңейту және тереңдету тыру (іс-шараның әсерін жоспарлау) үшін интерактивтік дәріс кезеңі модерация құрылымына енеді, оның негізінде одан әрі мұғалімдердің топтық жұмысы құрылады.

4. Интерактивті дәріс (ақпаратты беру және түсіндіру) 5. Тақырып мазмұнын пысықтау (педагогтердің топтық жұмысы)

Қатысушылардың үміттерін қалыптастыру кезеңінде проблемалар мен қиындықтар анықталады. Ол үшін «Тілектер ағашы», «Күннің сәулелері», «Түрлі-түсті жапырақтар» сияқты белсенді оқыту әдістерін қолдануға болады. Бұл жерде педагогтарға өздеріне немесе өз мекемелеріндегі өзекті бір мәселені тұжырымдап, түрлі-түсті стикерге жазуды сұраймыз. Содан кейін барлық стикерлер араласып, тілек білдірген бірнеше адамнан тұратын шығармашылық топ алынған жауаптарды өңдеп, оларды мазмұны бойынша бірнеше топқа топтастырады.

Педагогтар өздерінің қиындықтарын дауыстап айтпағаны өте маңызды, осылайша біз шынайы жауап ала аламыз.

Модерацияның тағы да бір маңызды процесі- ол визуализация (көру, ұстау) болып табылады. «Маған айтсаң-мен келесі кезеңде мұғалімдердің әр тобына мәселенің мазмұнын пысықтау, себептерін анықтау, мәселені жою бойынша бірқатар шараларды әзірлеу ұсынылды. Стикерде жазылған қиындықтарды қатысушылар өздері билет секілді тартады. Қатысушылар басқа бағытқа кетіп қалмас үшін, оларға сауалнама секілді толтыруды ұсынады.

Қалай болуы керек? Қалай негізінде болды? Пайда болған қиындықтың себебі неде? Астында: «Не?». Нақты іс-шараларды көрсету. «Не үшін?» Іс-шараның мақсатын тиіс екенін көрсету «Қашан?» Нақты жасалуы керек мерзімдер көрсету.

Барлық топтардан бір адамнан өз қалғандары толықтырулар айтып, немесе басқа өз ойларын білдіреді.

Қорытындылау кезеңінде барлық мәселелерді шешу, педагогтардың көбінесе өз қолында екеніне назар аудару. Жаңа білімнің белсенді мәртебесін ынтымақтастықта оқыту, іс-әрекетке үйрету, рефлексия, материал-мүмкіндігін қамтамасыз етеді. Әр кезеңді терең түсіну және нақты түсінуді анық-асыруға, модерацияға қатысушылардың тайды, сонымен қатар дағдыларды игеруді нәтижелері мен жетістіктерін «ұстауға» және оларды практикалық жағдайларда, мүмкіндік береді. Мысалы ретінде, ватман оның ішінде дайын жауаптар болмаған қағазды біріктіріп, қабырғаға қыстырып, кезде белгісіздіктің жоғары деңгейі бар бір педагогты сол қағазға тұрғызып, пішінін жағдайларда қолдануға дайын болуды маркермен сыздырып алу. Осы процесс қамтамасыз етеді. Мектепке дейінгі білім арқылы біз визуалды әсер аламыз. Содан беруді стандарттау жағдайында мектепке кейін, педагогтардың қиындықтарын дейінгі білім беру ұйымдарының кәсіби және саралаған шығармашылық топ түрлі-түсті жеке даму мәселесі мұғалімдерге осындай стикерлерді қағазға салынған бейнеге әдістемелік қолдауды ерекше өзектендіреді.

Әдебиеттер тізімі:

1. «Кәсіптік білім берудегі оқытудың интерактивті технологиялары» ҚО каф. доценті, п.ғ.қ Самашова Г.Е. баяндамасы
2. <https://sabaqtar.kz/bastauish/15138-moderaciya-topty-zhmysty-belsendendrud-tsl.html>
3. <https://infourok.ru/moderaciya-kak-innovacionnaya-pedagogicheskaya-tehnologiya-579835.html>

Самосенко Татьяна Анатольевна

Акмолинская область,
ГККП «Детский сад
№ 33 им. Ю.А.Гагарина»
Воспитатель

ЕСЛИ С КНИГОЙ ВЫШЕЛ В ПУТЬ... (консультация для родителей)

Аннотация. Данной статьей хочется донести до сознания родителей важность семейного чтения, которое нужно прививать каждому ребенку с самого рождения. Чтение – это не просто времяпрепровождение, а еще и повышение уровня интеллекта нации, о котором часто упоминает.

Елбасы Н.Назарбаев

Ключевые слова: книга, семейное чтение, традиция, духовные ценности, интеллектуальный потенциал.

«Надо читать, а не сидеть в социальных сетях.
Сейчас это мода, это пройдет. Были хиппи, были стилиаги.
Все прошло. И это пройдет»
Н.А. Назарбаев

Наше время – время достижений науки, техники, время замечательных открытий.

Но, говоря словами М. Горького, одним из всех чудес, созданных человеком, наиболее сложным и великим является книга. Книгу называют единственной машиной времени, с помощью которой можно совершать путешествия в прошлое, настоящее и будущее. Книжки делают жизнь полнее, интереснее, воспитывают не чувства прекрасного. Книжки с малых лет побуждают детей к хорошим поступкам, способствуют нравственному становлению, внушают добрые чувства и благородные поступки. Доказательством служат слова Л.В.Успенского: «Если в доме много книг, если они являются предметом уважения и любви, и вокруг себя малыш видит читающих, а то и слышит чтение вслух, любовь к книге, интерес к печатному слову, конечно, у него возникнет, и будет расти». {2} В связи с этим хочется вспомнить замечательные строчки из поэмы «Читающая мама»:

Может быть, у тебя и много богатств, стать
Скрытых в ящиках и сундуках,

Но богаче меня ты никогда не станешь,
Ибо у меня - читающая мама.

Ведь это ценное качество – любовь к книге – начинает закладываться в душу ребенка с раннего детства, с его семьи. Если родителям удалось сделать это, значит, они одарили свое дитя самым дорогим, самым драгоценным в его жизни подарком, способным сделать его очень богатым. Но как быть тем, кому не удалось этого добиться? Как привить своему чаду любовь к книге, когда вокруг масса интересного, когда мультики, фильмы, всевозможные развлечения, игры - в том числе и компьютерные – порой затмевают культурные ценности, не оставляя времени ценным и полезным вещам?

Лидер Нации Н. Назарбаев в Послании народу Казахстана «Стратегия «Казахстан-2050»: новый политический курс состоявшегося государства» отметил, «чтобы стать развитым конкурентоспособным государством, мы должны высокообразованной нацией... Это важно, чтобы наши дети были

адаптированы к современной жизни». постигают азы чтения, необходимо помочь И в ежегодных Посланиях Президента им полюбить книгу, так как неумение читать РК не раз подчеркивалось, что развитие не только отрицательно влияет на успех страны напрямую связано с ростом ребёнка в обучении, но и на его общее интеллектуального потенциала нации, развитие. Пока ребёнок мал, взрослые подготовкой высокопрофессиональных с упоением читают ему книги. Когда он кадров, что заставляет говорить о на научился читать, то облегченно вздыхают, возрастающей роли информации, ее надеясь, что вот теперь-то отдохнуть. А качества, в том числе и о повышении ведь это неверно. Многочисленные опросы уровня грамотности, книжной культуры свидетельствуют о том, что только в населения. Но, исследования последних лет нескольких семьях практикуется семейное показывают, что в современном Казахстане, чтение вслух. Немногие родители могут как и во всем мире, наблюдается кризис точно назвать книгу, которую недавно чтения.{1} прочитали ребенку.{4}

«Все в мире сейчас начинают понимать, что надо не только с планшетником сидеть, но и учиться, читать книги», - терпения и труда. Нужно собственным добавил Нурсултан Назарбаев в ходе примером показывать, что взрослые любят встречи с представительницами женской читать, бережно относятся к книгам, что у общественности Казахстана «Көктемшуағы» каждой книге есть свое место на книжной в Акорде.{4} полке.

Книга – довольно редкий атрибут в руках казахстанцев. К сожалению, это факт. наших сограждан чаще можно видеть разговаривающими по сотовому телефону, общающимися в соцсетях или даже фотографирующими местные достопримечательности, нежели что-либо возможности с помощью вечернего чтения читающими на любом носителе. Чтение отдалить отход ко сну. Время, отданное нынче не модно? ритуалу семейного чтения, сблизит родителей

В XIX - начале XX века в интеллигентных и детей, разбудит желание наблюдать, семьях была замечательная традиция размышлять, чувствовать и сопереживать. семейного чтения, когда дети слушали И тогда ребёнок получит заряд внимания, взрослые произведения в чтении старших. доброты и родительской любви, который

Еще А. С. Пушкин вспоминал свою няню будет согревать его всю последующую Арину Родионовну, завораживающее жизнь, и можно быть уверенным, что ритуал впечатление свое от чтения, хотя и было семейного чтения из семьи «перетечёт» в не все понятно, но воздействие было очень семью уже повзрослевших детей.{3}

Книга вводит ребёнка в самое сложное в жизни - мир человеческих чувств, радостей необходима в нашем современном и страданий, отношений, побуждений, обществе. Это то, от чего мы ушли; это то, к мыслей, поступков, характеров. Книга чему просто не обходимо вернуться. Именно учит «вглядываться» в человека, видеть и в семье рождается читатель. понимать его, воспитывает человечность.

Книга это: источник знаний; развитие Прочитанная в детстве книга, оставляет и познание мира; развитие речи, памяти, более сильный след, чем книга, прочитанная мышления; формирование собственной в зрелом возрасте.

позиции читателя; формирование вкуса к РОДИТЕЛИ ПОМНИТЕ: БУДУЩЕГО ЧИТАТЕЛЯ НЕОБХОДИМО ВОСПИТЫВАТЬ, литература.

Сегодня, когда наши дети только

КОГДА ОН ЕЩЕ ЯВЛЯЕТСЯ СЛУШАТЕЛЕМ.

Список литературы:

1. Н.А. Назарбаев. *Послание народу Казахстана «Стратегия «Казахстан-2050»: новый политический курс состоявшегося государства»*
2. Студенцова Д.М. *Роль семейного чтения в формировании интереса у ребёнка к книге.*
3. Костина Т. В. *Семейное чтение как источник формирования интереса к книге и духовного обогащения семьи.*
4. Интернет-ресурсы.

Сычева Валентина Павловна

Акмолинская область г., Есиль,
ГККП «Ясли-сад №1 «Гульдер»
воспитатель, категория высшая

РАННЕЕ УМСТВЕННОЕ ВОСПИТАНИЕ ДОШКОЛЬНИКОВ ОСНОВНОЙ ПУТЬ ДОШКОЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ К ШКОЛЕ

Аннотация. статья предназначена для воспитателей дошкольного учреждения, а также для родителей трехлетних детей. Она содержит необходимые направления для развития умственных способностей младших дошкольников. Раскрывает важный рубеж перехода от раннего детства к дошкольному возрасту. Приводятся примеры последовательной организации работы с такими детьми.

Ключевые слова: умственное развитие, ранний возраст, дошкольная подготовка, развитие восприятия.

Подготовка детей к школе в наши дни, стала задачей общенародного и государственного значения. Новый общеобразовательный государственный стандарт указывает на необходимость обеспечения условий для обучения пятилетних и шестилетних детей. Но начинать подготовку детей к школьному обучению нужно не с шести лет, а гораздо раньше. Дети, начиная с трехлетнего возраста, систематически посещающие дошкольное учреждение и занимающиеся по программе детского сада, имеют возможность быть значительно лучше подготовленными к обучению в школе. Но нельзя полагаться только на воспитателей, необходимо родителям стать учителями своих детей. И здесь для воспитателей встает острый вопрос о необходимости строить планомерно, целенаправленно работу по приобщению родителей к обучению детей.

Руководить умственным развитием ребенка – это значит учить его чему-то, ставить перед ним определенные задачи и находить способы их решения. Имея достаточно солидный педагогический стаж, мне приходилось видеть трехлетних «математиков», знатоков марок автомобилей, «географов» того же возраста, помнящих название столиц почти всех государств земного шара, когда в три-три с половиной года дети овладевали чтением. Для того чтобы добиться устойчивых знаний, надо знать, как его учить, какими методами пользоваться.

Самое простое решение – взять за образец школьную программу и предложить ее дошкольникам, по возможности упростив ее. Учить детей, прежде всего читать, считать, с письмом получается намного хуже – к нему не готова еще рука дошкольника.

Но можно выкладывать слоги, писать на пиущей машинке, печатать трафаретом. Ну, за одно, учить началам географии, истории, простейшим опытам, знакомить со свойствами некоторых веществ, предметов, явлений. В общем «тянуть» его вверх по возрастной лестнице.

Углубленное изучение особенностей дошкольного детства в свое время советских ученых, привело к выводу, что каждый возрастной этап формирует определенные психические свойства и способности, необходимые для перехода к следующему этапу.

На этапе дошкольного детства особое значение имеет развитие образных форм познания окружающего мира - восприятия образного мышления, воображения. Оно включает в себя усвоение значения окружающего мира и развитии речи. Развитие детского восприятия включает ознакомление с цветом, формой, величиной и пространственном расположении предмета. Главное направление образного мышления состоит в овладении способностями к замещению и моделированию. Это является фундаментальной особенностью человеческого ума.

Огромное значение в этом направлении имеет использование условных обозначений, моделей, схематических рисунков. Важность этих приемов состоит в способности употреблять заместители и пространственные модели в уме, видеть результаты собственных действий.

Для успешного обучения трехлеток, необходимо использовать те виды деятельности, которые привлекают ребенка, соответствуют его возрасту. Таким видом деятельности является игра, слушание рассказов, сказок, стихов, творческой продуктивной деятельностью. Техника рисования детей не так уж быстро. Здесь приходится помогать обведение контура, работа с формами, помогает более точно передавать его в рисунке. Этими приемами пользоваться при рисовании предметов, состоящих из одной или трех частей. Мячик, кукольная тарелка, по

совочек, уточка вполне подходят для этих целей. При обведении прямоугольников нужно специально фиксировать углы, чтобы ребенок увидел их, почувствовал, что они острые. Возможно, что он изобразит в виде штрихов, протыкающих контур – не спешите поправлять его. Придет время – и он сам благодаря обводящему движению поймет, что угол это элемент контура, а не дополнительная деталь. А ценнее способа, которым ребенок овладел с помощью подсказки. Постепенное обогащаться дополнительными деталями. И здесь необходимо учить ребенка более внимательно обследовать объект, замечать его особенности. Аппликация в чем то беднее рисования, но она позволяет решать такие задачи, которые в рисовании были трудны из-за отсутствия технических навыков. Прежде всего это композиционные задачи, связанные с размещением на листе. На материале рисования удобно формировать умение создавать ритмические композиции, т.е. чередование двух элементов. Признаком

Я считаю, что младших дошкольников можно и нужно знакомить с началами математики и грамоты. Это поможет им в последствии успешно учиться в школе. Но ни в коем случае не следует делать такое ознакомление стержнем умственного воспитания. Этим стержнем – повтрю еще раз – должно являться развитие восприятия, образного мышления и воображения. Давльно часто современные дети сами интересуются буквами. Спрашивают: «Какая это буква?», «Что здесь написано?», особенно если в семье есть старшие дети, которые

учатся в школе. Конечно необходимо поддерживать интерес ребенка к печатному слову. Но, как правило в дальнейшем это интерес теряется и появляется снова только к пяти, шести годам.

Умственное развитие – очень важная, но не единственная сторона общего психического развития. Ребенок должен развиваться гармонично, т.е. в умственном, нравственном, физическом, эстетическом направлениях. Решение этой трудной задачи, требует определенных знаний не только педагогам, но и родителям.

Список литературы:

1. Вагнер Л. А. «Педагогика способности». М., 1973.
2. Мухина В.С. «Возрастная психология» М., Академия, 2004
3. Эльконин Д.Б. «Психология игры» М., педагогика, 1978

Умбетова Айгерим Мамбеталиевна

Нұр-Сұлтан қаласы
№95 «Алматы» балабақшасы
тәрбиеші

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ТӘРБИЕ ЖҰМЫСЫНЫҢ НЕГІЗІ

Жеткіншек ұрпақты табиғат қорғауға таныстыру және экологиялық тәрбие тәрбиелеу әр отбасында басталып, оған жұмысында пайдалануында тәрбиелік ұлттық негізіндегі өнегелі тәлім-тәрбие бағасы жоғары дүниелер. Мәселен: Ы. бастаулары басшылыққа алынады. Олай Алтынсарин өз еңбектерінде жастарды болса, ата-аналардың, отбасымен балалар- әсемдікке, адамгершілікке, табиғатты аялай мен жүргізетін экологиялық тәрбие жұмыс- білуге баулиды, сұлу табиғатты, қоршаған тарының мынадай негізгі бағыттары ортаны бақылай біліп, оның сырын меңгерген ұсынылады: адамның кезкелген қиындықты женетінін

1. Баланың табиғатқа деген сүйіспен- көрсетеді. Ыбырайдың балаларға арналған шілік, қамқорлық қарым-қатынасын қалып- «Бір уыс мақта», «Өрмекші», «Құмырсқа, тастыруда ата-ананың ықпалы, (ұлттық қарлығаш», «Таза бұлақ» шығармалары педагогиканың қарапайым элементтерін) күнделікті отбасында балаға айналамен табиғат қорғауға байланысты аңыз-әңгіме- таныстыру және табиғат қорғау байланысты лер, ырым-тыйым сөздер, мақал-мәтелдер. пайдалануға болатын тәрбиелік тағылымы

2. Балалардың жануарлар дүниесі мен мол дүнелер. Мәселен: «Бір уыс мақта» әң- өсімдіктердің құпия сырларына деген гімесінде әкесінің шапаның жамап, айырып қызығушылығын отбасында (балаларға қалған мақта қиқымын терезеден лақ- арналған теледидар хабарлары, ботаникалық тырып жіберген немересіне әжесі: «Балам бақ, хайуанаттар паркіне саяхат) арқылы дүниедегі жаратылған жанды-жансыздың орнықтыру. ешқайсысының да керексіз болып, жерде

3. Табиғаттағы әдемі, сұлу көріністерді, қалатыны болмайды», -деп ақыл айтады. құбылыстарды көріп, балалардың тани Осылайша сөйлесіп, терезеден қарап отырса, білуіне отбасының ықпалы (бала қиялына мақтаны тұмсығына тістеп алып ұшып кетеді. қанат бітіру, ойлау мүмкіндіктерін арттыру). Кішкене торғайдың бұл қылығына таңқал-

4. Баланың табиғатқа жақын қарым-ған немересіне әжесі: «Көрдің бе, балам, күн қатынасын қалыптастыруына экологиялық айналмай, манағы айтқан сөздің келгенін. соқпақ түрлі жарыс ойындарды, «Мереке Ол кішкентай мақтаны торғай ұясына төсеп, күні», «Алтын күз», «Арайлы көктем» т.б. жас балапандарына мамық етеді»-дейді: Ал мерекелерді ата-аналардың қатысуымен «Таза бұлақ» шығармасының да балаларға жүзгізілуі. үйретер өнегесі, берер тағылымы мол. Үш

5. Отбасында баланың табиғаттағы жолаушы жүріп келе жатып, суы салқын, қарапайым еңбек түрлеріне қатысуы әдемі, таза бұлақ басында кездесіп қалып, (құстарға жем беру, гүлдерді су ару, ағаш болсаң, осы бұлақтай бол, -деген сөйлемді бұтақатарын отырғызуға көмектесу). оқиды да, өз ойларын ортаға салады.

Ш. Уәлиханов, Ы. Алтынсарин, Бірінші жолаушы: «Бұл жазу-адам, А.Құнанбаевтың табиғаттың құпия сырла- сен де тынбай қызмет қыл, еш уақытта, рын жырлаған шығармалары айналамен жалқауланып тоқтап қалма, сөйтсең,

ақырында сен де зорайып мұратына жетесің деген өсиет шығар»-деп болжам айтса, екінші жолаушы: «Бұл бұлақ, ыстықтағанның бәрін салқындатып, жанын рахаттандырады, ол үшін ешкімнен ақы дәметпейді, демек, біреуге жақсылық етсең, ол жақсылығынды ешкімге міндет етпе, сөздерінің мағынасын түсіндіріп, адамгершілікке дағдыландырады.

Балалардың эстетикалық талмағын қасиетімен бірге өз құрбыларына қалыптастыруда табиғат үлкен әсер етеді. Бала өзін қоршаған ашық түстерге ұмтылады. Бірақ табиғаттың әсемдігін сезіп, қабылдап алу дағдысы оған өзінен өзі келе қоймайды, оны дамытып отыру, отбасында ата-ананың сұрақ-жауап арқылы баланың ойын, қабылдау мүмкіндіктерін таныту жолдары арқылы көрінеді. Балалар айналадағы әсемдікті жиі береді.

байқай бермейді. Бұл жағдай үлкендердің табиғатқа деген аялы алқандарының әсемдікте сезіп бағалай білулері, табиғат әрекеттерін қалыптастыруға мүмкіндік беруді негіздейтін құжаттар бірге табиғаттың поэтикалық бейнесінен, әр түрлі формаларын, әсер алып, өзінің және оны бағалай білуге әр түрлі формаларын, әсер алып, өзінің және оны бағалай білуге айтылған тақпақ, сазды әуен, ойнатылған ойынның ықпалы жоғары. Осылайша Отанға деген сезім, туған табиғаттың әсемдігін сезіне білуден басталады.

Адам баласының табиғат әсемдік сезімін өзі теңдесі жоқ әсем дүние екенін білеміз. Сондықтан оған зер салып, үңіле қараңыз.

Алдымен гүлді немесе жапырақтарды, өрмекші торын немесе терезе әйнегіндегі аяз өрнегін алыңыз. Мұның бәрі ұлы суретші табиғаттың өнер туындылары. Солардың онда тезарада өзің тұратын планетаңды да ішіндегі сізге ұнағанын сөзбен анықтап тәртіпке келтір».

беруге тырысыңыз. Мұныңыз бақылаған затқа зейін қойып түсінуге, одан саналы түрде баға беруге, оның мәніне тереңірек үңілуге септігін тигізеді. Әйткені ол әдемілік атаулығы деген жақсы тағылым мен оған деген сүйіспеншіліктің пайда болуына көмектеседі.

Баланың табиғатқа жақын-қатынасын қалыптастыруда ата-аналардың қатысуымен ұйымдастырылатын жолдың соқпақ және

жауапкершіліпен қарап, табиғатпен Балаларды жануарлар мен өсімдіктерді үйлесімдікте өмір сүре алады. сақтап қалу себептерін түсінуге үйрету ке-

Мектепке дейінгі ұйым, үздіксіз білім рек. Осыған байланысты халықта мынадай беру жүйесінің бастапқы буыны, яғни баланың мазмұныны экологиялық білім беру мазмұны мен сәйкес болу керек. Кішкентай кезден бастап алынған экологиялық білім келешекте экологиялық бағыттағы пәндерді меңгеруге көмектеседі.

нақыл сөз бар:
«Адамның – табиғатсыз күні жоқ,
Табиғаттың мұны айтуға тілі жоқ»
Біз осы нақыл сөздерді пайдалана отырып, серуенге шыққан кезде табиғатты қорғауға тәрбиелейміз. Балаларға гүлдерді жұлмай

Мектепке дейінгі балалардың табиғатқа керектігі, жасыл шөпті баспау керектігі, деген танымдық қызығушылығы өте жақсы жәндіктер мен құстарды, жан-жануарларды дамыған, яғни осы кезде олар әлемді тұтастай жәбірлемеу керектігі жөнінде айтып, қабылдайды. Бұл танымдық қызығушылықты тәрбие беріп отырамыз. Топ бөлмелеріндегі қолдау өте жақсы нәрсе. Жасына қарамас-табиғат бұрышындағы гүлдерді, құстарды, тан балалар түсінікті түрде қоршаған орта аквариумдағы балықтарды жануарларды табиғат жайлы ғылыми тұрғыдан түсінік алуы ылғи да бақылап, оларға қамқорлық жасатып өте қажет. Бір жағынан мазмұн балалардың отырамыз. «Қысқы бақ» бұрышында әр түрлі қоршаған ортаны тұтастай қабылдауын бөлме өсімдіктері өсірілген. Осы өсімдіктерге жән тұтас бөліктердің басқасы мен өзара әр дайым балалардың көмегімен қамқор байланысын қалыптастыруға себепті болады. жасалып отырады. Сонымен қатар,

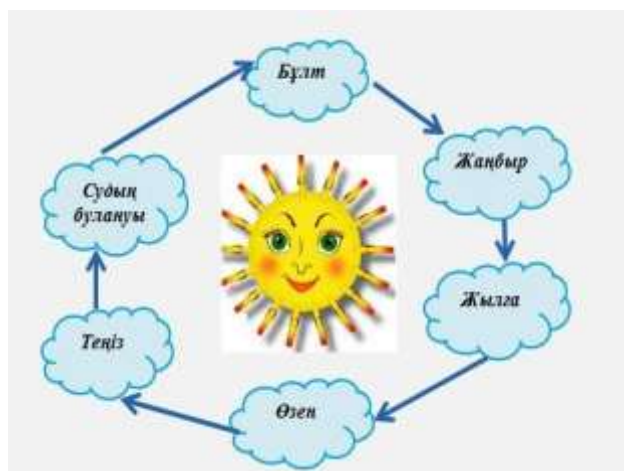
Экологиялық тәрбие жалпы білім балаларды балабақша іші мен ауласында берудің бір бөлігі, ол пән аралық сипатка экскурсия кезінде тәжірбиелік жұмыстарға ие болып, баланың тұтастай тұлға болуына, арластырып отырамыз. Осындай жұмыстарға яғни адамгершілік тәрбие алуына себепті балаларды ұйымдастырып отыру, кішкентай болады. Балалар экологиялық сауатты бүлдіршіндердің болашақта жан-жануарлар қауіпсіз тәртіптің нормаларына өздігінен мен табиғатты аялап, қорғап жүруіне элементарлы экологиялық білім комплексі- алғашқа қадам жасайды. Егер педагогтар нің негізгі мен табиғаттағы себепті байла-табиғат бұрышындағы жұмыстардың ныстырып, қабылдау арқылы түсініп үйрену бәрін өздері істеп, балаларды бұл іске керек. Бала өзін табиғаттың бір бөлігі екенін араластырмаса онда, бүлдіршіндерде түсіну керек. Балалардың көз қарасымен немқұрайлылық, аяушылық сезімі жоқ қарым-қатынасы ең басты мәселе болып болып, жалпы өмірге деген бағалау дүниесі саналады. Балалардың табиғатқа деген дамымайды. Балабақшадағы тәрбиеші - эмоционалды қарым-қатынасы, жануарлар педагогикалық процесс пен экологиялық мен өсімдіктер түрлерімен танысуы, оларды тәрбиелеуде басты тұлға болып табылады. күтуі үлкен рөл атқарады. Балалардың Экологиялық мәдениеттің жеткізушісі бола экологиялық сауатты болып қалыптасуы отырып тәрбиеші, балалардың табиғат үшін оларға экологиялық білім қажет. туралы ұғымының қалыптасуына олардың Олардың табиғат пен эмоцияналдық табиғатты сүйіп, аялап, қорғау сезімінің қарым-қатынасы үлкен нәтиже бермек. оянуына алып келеді. Бұл процессте бала Жұмыс барысында көптеген педагогтар мен үлкен адамның бірігіп іс-әрекет е туі балалардың назарын тірі объектілер яғни басты міндет болып табылады.

жануарларға аударлады, ал табиғаттың Экологиялық тәрбиелеу жүйесіндегі жансыз объектілеріне қажетті назар аз басты міндет- балаға көз алдындағы тіршілік аударылады. Барлығына мәлім балалардың дүниесінің жақсы дамып жатқанына көз қызғушылығы әсіресе жансыз объектіге жеткіздіру. Балабақшада балалардың жас тұтас келеді. Дұрыс ұйымдастырылған ерекшеліктеріне байланысты «Таным» жұмыс барысында жеңіл түрде жансыз білім беру саласы «Жаратылстану» табиғат жайлы білімді тез меңгеріп, оның оқу қызметтерінде жүзеге асырылады. жанды табиғатпен байланысын тез сезеді. «Жаратылстану» оқу-қызметтерінің негізгі-

балаларды табиғатты сүйеге, құстарды, үй жануарларын, жабайы жануарлар мен жәндіктерді күтіп, баптауға, камқорлық жасауға тәрбиелеу. Сонмен бірге бұл сабақтарда табиғатқа байланысты тыйым сөздер мен мақал-мәтелдер, жаңылтпаштар пайдаланылады. Балабақшада тәрбиешілер мен ата-аналар арасында экологиялық тәрбие беру барысында тығыз шаралар жүргізіледі. Бұл шараларға ата-аналар белсене қатысады. Ата-аналар мен тәрбиешілер арасында өткен байқаудың тақырыбы мынадай: «Икебано әлемі», «Ең әдемі үлескі», «Табиғат күнтізбесі». Жаз мезгілінде балалар арасында «Планетаны қауіптен сақтайық» атты асфальтқа сурет салу байқауын өтеді. Бұл байқаулар ата-аналар мен тәрбиешілердің, балалардың

арасындағы қарым-қатынасты жақсартады. Оқу жылының басында ата-аналармен бірлесіп топтарға табиғи материалдардан бұйымдар жасалды. Әр топ балаларының жас ерекшеліктеріне сәйкес гүлдер отырғызылды. Осы бұйымдар балабақшада жыл сайын өтілетін жәрмеңкеде қойылады. Сонымен бірге жәрмеңкеде «Гүлдер әлемі», «Әлемді қорға» көрмелері ұйымдастырылады.

Баланың экологиялық тәрбие процесінде тәрбиеші мен мектепке дейінгі ұйым балалары және ата-аналардың біріккен жұмыстары ең үлкен рөл атқарады. Яғни педагог тәрбиеші экологиялық мәдениетті тасушы, экологиялық тәрбие әдістемесімен таныс, тәжірбиелік икем-дағдыларын қалыптастыруға себепші болмақ.

Әдебиеттер тізімі:

1. Балабақшадағы экологиялық тәрбие /Отбасы және балабақша-1996. №11-12/
2. Көбеева Н «Бала және табиғат» \\\n Меңжанова А.К. Балаларды көркем шығармалар арқылы адамгершілікке, еңбекке тәрбиелеу – Алматы: Рауан, 1991.
3. Жұмабекова Ф.Н. Мектепке дейінгі педагогика – Астана, 2000.
4. В.И.Ядышко, Ф.А.Сохина Мектепке дейінгі педагогика – Алматы, 1982.
5. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жалпы білім бағдарламасы мазмұнының базалық минимумы - Астана, 2004.

Кенесбаева Кымбат

Жаңаөзен қаласы

«Еркелер» жекеменшік шағын

орталық балабақшасының тәрбиешісі

ЕРТЕГІМЕН ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУДІҢ ӘДІСТЕМЕЛІК ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Аңдатпа. Заманауи білім беру парадигмасы оқытудың негізгі міндеті ретінде балаларды нақты өмір жағдайына бейімдеуді анықтайды – жаһандық өмірталабы. Қазіргі техника дамыған заманда, балаға ертегі оқып беру маңыздылығын түсіну қажеттілігі.

Түйін сөздер: мектеп жасына дейінгі балаларды тәрбиелеуде дұрыс бағыт таңдау, ең тиімді, сапалы білім беру жолын ұстану.

Әрбір адам туылғаннан бастап ертегі, тәрбие, білім, тұлғаның дамуы және мінез батырлар жырын, аңыздарды, өсиет құлықты түзету мақсатында қолданылатын әңгімелерді тыңдап өседі. Тіпті біздің жақсы практикалық психологияның бағыты. көретін кейіпкерлеріміз де бар. Кейзде Ертегі әдетте негізгі үш функцияны ертегінің біздің күнделікті өмірімізге атқа рады: диагностикалық, тәрбиелік, еніп, оған қалай ықпал ететінін байқамай (коррекциялық), және болжамдық. Диагност-қаламыз. Ертеде білім мен ақыл ұрпақтан-тикалық ертегілер бала мінез-құлқының ұрпаққа ертегі түрінде жеткізіліп отырған, стратегиясын және әлдеқашан орын алған себебі ол қабылдайға жеңіл, әрі есте жақсы өмірлік сценарийін анықтауға мүмкіндік сақталады. Міне, сол себептен де, психология береді. Диагностикалық ертегілер ғылымының шеңберінде ертегі туралы баланың айта алмай жүрген жағдайларын білімді түсініп, құрылымын қарап және анықтауға көмегін тигізеді. Жағдаяттың олардың адам психикасына ықпалының потенциалдық дамуы қарастырылған қарастырылуы таңқаларлық жайт емес. жағдайда, диагностикалық ертегілердің Ертегімен терапия жүргізу – адамзат болжамдық функцияларын қарастыруға дамуындағы тәжірибелік психологияның болады. Тәрбиелік ертегілер негізінде ең көне әдістерінің бірі және қазіргі бала жағдайында және мінез-құлқында заманғы ғылым тәжірибесіндегі жалпыға жағымды өзгерістер байқалады. Баламен танымал әдістердің қатарына жатады. жүргізілетін ертегілер әртүрлі тәсілдер Көптеген зерттеу жұмыстары көрсеткендей арқылы жүргізіледі: Жұмыс үшін авторлық – ертегідегі теңестірулер, яғни, метафора, немесе халық ертегілерін қолдануға адамның бейсаналық күйіне тікелей әсерін болады; Педагог пен бала бірігіп ертегі тигізеді. Метафоралық ғажайып әсерлер құрастыруларына болады; жеке тұлғаның өзіндік, жекелік қасиеттерін Баланың ертегіні жеке өзі құрастыруына белсендіре түседі. Ертегі терапиясы болады. Адам ғажайып өмірді басынан адамдарға қоршаған ортамен өзара қарым-өткере отырып қосымша күштерді меңгереді. қатынас орнатудың жаңа мүмкіндіктерін Ғажайып ертегі бейнесінде ол өмірде өзіне ашады, адам санасын оятып, белсендіреді. жетіспейтін күштерді сезінеді және өз Ертегі терапиясы адамның рухани жан бойындағы күштерді анықтайды. дүниесін үйлестіре отырып тәрбиелейді. Бұл Психологиялық ертегілердің функция-

лары: ертегі клиенттің жеке өмірлік мезеттегі әрекеттерінің мағынасын балалар тарихындағы олқылық жағдайларды жалпы тез ұғады. Өз пікірлері туындап, ары адами ақпараттармен толықтырылады; қарай талқылайды. Кейіпкерлердің мінез ертегі қарым-қатынас пен мінез-құлықтың – құлқына сипаттама береді. Ұйымдас-конструктивті моделін жасап, болып тырылған оқу қызметінде ертегі тақырыбы жатқан жағдайды сезінудің жаңа деңгейіне былай жоспарланады.

өткізе отырып, оған жаңаша көзқарас 1) Өтілген ертегіні еске түсіру, сол қалыптастыруға мүмкіндік береді; ертегі ертегідегі әрекеттерімен болған уақиғалар клиенттің ішкі қарама-қайшылықтарын қысқаша айтылады.

көрсетіп отырады және сол туралы ойлануға 2) Жаңа ертегі тақырыбын оқып шығып, көмегін тигізеді; ертегі клиенттің жеке мазмұны әңгімеленеді. Мағынасын ашады. өміріндегі жағымсыз сәттерді ығыстырып Ертегі не туралы? Қай кейіпкерлердің мінез – шығаруға мүмкіндік береді; ертегі өмірлік құлықтары туралы айтылғанын түсіндіріледі. әртүрлі мәндегі жағдайларды қабылдаудың 3) Дауыс ырғағын айнытпай салып, альтернативті (балама) концепциясы; ертегі қандай көңіл күйде болғанын, жағымды көптеген проблемаларды жағымды жаққа – жағымсыз іс - әрекеттерін сұрақ – жауап қарай шешуге сенімділік қалыптастырады. арқылы талқылайды.

Ересек адамдар ертегі терапиясына бірден 4) Мысалы: «Торғай мен түлкі» ертегісін дайын бола алмайды. Психотерапиялық алсақ -

ертегілерді қолдануда негізгі үш нәрсені - Түлкі не істеді?
естен шығарып алмау керек: орындылық; - Оның жасаған іс - әрекеті қандай?
шынайылық; мөлшерлілік. - Ал торғайдың іс - әрекетіне не айтар

Психолог ертегіні қаншалықты жақсы едіңдер?

көргенімен оны орынды қолдана білуі қажет. - Досына солай етуге болама?

Ондай болмаған жағдайда, барлық идея - Ит қалай көмектесті?

бұрмаланып кетуі мүмкін. Психотерапиялық - Қайсы кейіпкерге аяушылық білдіре-
ертегілерді айтып беру, бұл бала пен сіңдер?

психолог арасындағы «ара қашықтықты» 5) Балалар өз ойларын ортаға салады, жақындатады. Осыған орай ертегі терапиясын содан Пропп картасы белгілері арқылы жүргізуші терапевтен ашық-жақындылық талқыланады. Пропп картасының бірнеше пен шынайы келбет танытуы талап етіледі. белгілерін қолдану өте тиімді.

Мектеп жасындағы балаларға ертегіні 6) Ертегіге байланысты еңбек, достық үйретудің тиімді жолы «тірек-сызбаларын» туралы мақал – мәтелдер, жаңылтпаштар қолдану болып табылады. Көркем әдебиет үйренеді.

тақырыптарындағы ертегілерді өткізуде 7) Соңында балалар ертегі кейіпкерлері- бірінші сол өтілетін ертегіге қызықтыру, яғни не «Бес жол - өлең» өз ойларынан құрасты- қызығушылығын арттыру керек және алдын рады. Ертегі арқылы бала тілін дамыту – - ала дайындықтан басталады. Балалар бүгін ауызша сөйлеуге үйренеді. Ақыл ойлары біз қызықты ертегімен танысамыз. Ол үшін жетіледі. Пікірлерін толық жеткізе алады. сендер мұқият зер салуларың керек. Сол Тілдік қорлары көбейіп, белсенділігі артады. ертегіге байланысты суреттер, атрибуттар, ең Кейіпкерлер сөздерін дауыс ырғағымен маңыздысы тірек сурет сызбалар дайындау жатқа айта отырып, іс-әрекеттерін көрсетіп, қажет. Ол үшін сол ертегі мазмұнына сәйкесб тілдерін дамытады. Үйренген сөздерін болған уақиғалардың сурет сызбасын толық күнделікті өмірде қолдана алатын болады. көзбен көретіндей сызылу немесе салыну Ертегіні толық меңгерген баланың қиялдары керек. Уақиға желісі, іс-әрекеттері рет- шарықтап, өз бетіншеде ертегі құрастырып ретімен толық салынады. айта алады. Тәрбиелік мәні: Ертегіні талдау

Ертегі оқығанда және мағынасын арқылы адамгершілікті, адал достықты, әңгімелегенде сол суреттерді көре отырып, мейірімділікті, қайырымдылықты, еңбек – естеріне тез сақтайды. Кейіпкерлердің сол сүйгіштікті, жақсылық жасауды үйренеді.

Әдебиеттер тізімі:

1. *Инклюзивті білім беру мазмұны мен әдістемесі М.Оспанбаев 2019ж.*
2. *Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы Астана - 2016 жыл*
3. *Мектепке дейінгі ұйымда оқу-тәрбиелік процесте ойын технологиясын қолдану Астана-2014ж.*
4. *Мектепке дейінгі дайындық кезеңдегі бала психологиясы Алматы-2013ж.*

Дәулет Рауан Әлімбайқызы

Маңғыстау облысы, Жаңаөзен қаласы
«№13 Ақмарал бөбекжай-бақшасы» МКҚК
тәрбиеші

САЗ БАЛШЫҚ ТЕРАПИЯСЫ

Білім беру мазмұнын жаңарту мен қабілетін жақсартуға, психологиялық ойлау жаңғыртудың маңызды құралдарының мен дамуды қалыптастыруға, физиологиялық бірі - мектепке дейінгі ұйымдардағы тұрғыдан қажетті дәрумендермен инновациялық үдерістер. Әрине мектепке қам тылуын қамтамасыз етуге болады. дейінгі білім беру жүйесіне қатысты Сондай-ақ, алақанның сезу мүшелері де тәрбиеші болғандықтан өз алдыма жаңа дамиды болады.

технологияларды пайдалана нұ арқылы Б үгінде арт-терапияның маңызды балаларды сазбалшық терапиясы арқылы саласына жататын саз балшық терапиясының оқытып - тәрбиелеуге аса көңіл бөлемін. Саз адам денсаулығына пайдасы ұшан-теңіз балшықтан түрлі мүсіндер жасау кезінде екені ғылымда әлдеқашан дәлелденіп баланың сезім мүшелері, қиялы, ойлау қойған. Дегенмен, біздің елде әлі де қабілеті дамиды. Саз балшық – бала мінезінің толық, терең зерттеле қоймаған салаға қалыптасу жолында оның ойлау жүйесі қазі р жұртшылық арасында қызығушылық мен таным көкжиегін қалыптастыратын, өте жоғары. Мамандардың айтуынша, өміріне қауіпсіз әрі денсаулығына зиян өнер терапиясы көмегімен жеке тұлғаны тигізбейтін құрал. Сонымен қатар, адам мазалайтын өзекті мәселелер шешімін физиологиясының кальцийді топырақтан тауып, эмоционалдық қысым, агрессия алатынын ескерсек, сазбалшықтың төмендейді екен. Сондай-ақ, ағза алақанмен құрамында 60 пайызға дейін кальций саз балшықты илеу арқылы сүйектің элементтері бар. Ендеше, бала алақаны қатаюына қажетті кальциймен байытылады.

арқылы организмге қажетті қаншама Саз балшық терапиясы бүгінгі таңда пайдалы дәрумендер тарайтындығын балалардың ескі дәуірден жеткен көненің түсінуге болады. Бала саз балшықты көзіне деген ерекше қызығушылығын илеу арқылы сүйек қатайтатын кальцийді қарқынды дамып келе жатқан салаларының алады, еңбек етуге үйренеді, шеберлігін бірі болып табылады. Дәстүрлі емес, сайыс, шындайды. Балаға балшықты илету арқылы ойын, кіріктірілген оқу қыметі, аралас оқу көптеген психо-неврологиялық аурулардың қызмет түрлері өткізіледі. Заман талабына алдын алуға да болады. Мысалы, алақанда сай оқытудың жаңа технологиясын игере орналасқан нүктелер арқылы көз, құлақ, отырып, пәнаралық байланысқа үнемі көңіл мұрын сынды сезу, көру, есту мүшелерінің бөлінеді.

Басты мақсаты - баланың шығармашы- бұрын үстелге сазбалшық салынған ыдыс
лық ойлау мәдениетінің негізі ретінде пен жалпақ таяқша қойылады, ол мектепке
оның сезімдік-эмоциялық саласы мен дейінгі ересек жастағы балаларға мүсіндеу
қиялын дамыту, балалардың өзіндік үшін сазбалшықты керегінше алуға үйретеді.
шығармашылық қызметін іске асыруын 5. Сазбалшықпен жұмыс жасау кезінде
қамту. Бұл өнер түрінің артықшылығы бір айналмалы қондырғылар қолданған жөн,
жағынан балаларды шығармашылыққа, оның үстінде тек затты (халық ойыншығын,
эстетикалық көркемдікке, өнерге баулыса, кіші көлемді скульптураны) зерттеп көріп
екінші жағынан еңбекке, қол қимылының қана қоймай оның пішінін бұзбай мүсіндеуге
дамуына жәрдемдеседі. Балалардың бойын- де болады.

да еңбексүйгіштік, дербестік, талапкерлік, 6. Мүсіндеуде — пластмассадан, ағаштан,
ұйымдастырушылық, мақсатқа жету үшін темірден жасалған арнайы стека таяқшасын
табандылық, шыдамдылық қалыптасатын- қолдану керек. Балалар стекалармен,
дығын ерекше түсіндім. мүсіндеп жасаған бейнені өңдеуді үйренеді,

Мүсіндеу бойынша іс-әрекеттер ұйым- себебі мектепке дейінгі ересек жастағы
дастыру кезінде төмендегі нұсқауларды балалар заттардың сыртқы пішіні мен
ұстануы қажет: белгілерін (ұзын, қысқа, жуан, жіңішке)

1. Саз балшық қоюланып, балалардың көрсете білулері тиіс.

қолдарына жабыспау үшін оны ұйымдас- Біздің бөбекжай-бақшамыздағы бала-
тырылған оқу қызметі басталмас бұрын лары бұл арт терапиямен айналысқанды өте
алдын ала әзірлеп қояды. жақсы көреді. Біздің ерекшелігіміз шет елден

2. Дайын саз балшықты полиэтиленді алып келінген айналмалы құрылғы. Сонымен
пакетке салып оны дымқыл шүберекпен балалар өздерінің қиялдарына ерік беріп
орап тастау керек. түрлі пішіндегі мүсіндер жасап шығарды.

3. Саз балшықтан мүсіндеу жұмыстары Әрбір технология өзіндік жаңа әдіс-
кезінде балалар заттың бір бөлігін екінші тәсілдермен ерекшеленеді. Әдіс-тәсілдер
бөлікке біріктірулері үшін және пішінді тәрбиешінің ізденісі арқылы, бала
тегістеулері үшін су құйылған орташа тегеш қабілетіне, қабылдау деңгейіне қарай
немесе сулы шүберек дайын тұру керек. іріктелініп, қолданылады. Тиімді, пайдалы

4. Мүсіндеу жұмыстары басталмас әдістер жетілдіріле түседі.

Әдебиеттер тізімі:

1. Мұқашев М.С., Сейтімов А.Ф., Хамзин Н.А. Бейнелеу өнерін оқыту әдістемесі:
Оқулық. Астана: Фолиант, 2008. 102-104 бет

2. Болатбаев Қ., Ибрагимов Ұ., Бейнелеу өнері оқыту әдістемесі., Алматы
«Атамұра» 2000., 21-22 бет.

3. Жәнібеков Ә. «Қазақ қолөнерінің мәдениеті». - Алматы, Өнер. 1992.

4. Ибраева К. Казахский орнамент. - Алматы. 2004.

5. Қасиманов С. Қазақ халқының қолданбалы өнері. - Алматы: Қазақстан. 2006

6. Тәжімұратов Ә. Шебердің қолы ортақ. - Алматы: Қазақстан. 2007

Байшигашева Гульбахит Наурызбаевна

Алматы облысы, Жамбыл ауданы

КМҚК «Ұлан» бақшасының тәрбиешісі

МНЕМОТЕХНИКА АРҚЫЛЫ БАЛАЛАРДЫҢ ТІЛІН ДАМУ

Аңдатпа. Мақалада балалардың тілін дамыту үшін мнемотехника әдісін пайдаланудың тиімділігі мен оны пайдалану жолдары қарастырылған.

Аннотация. В статье раскрыто использование мнемотехнических приемов и методики для развития речи детей дошкольного возраста.

Annotation. The article reveals the use of mnemonic techniques and techniques for the development of speech in preschool children.

Ключевые слова: Мнемотехника, мнемоквадраты, мнемодорожки, мнемотаблицы.

Бүгінгі күні білім беру жүйесі жаңа бекіту, мазмұнын айқын түсіндіру, заттарын педагогикалық технологияның негізделуін ойын арқылы нақтылап, есіне сақтау және де ақпараттық құралдарды кеңінен мақсатында өтіледі. Мнемотехника - қолдануды қажет етеді. Мектепке дейінгі оңай жолдан қиынына қарай құрылады. мекемеде оқу-тәрбие үрдісінде жаңа Жұмысты ең оңай мнемоквадраттан бастап, технологияны пайдалану заман талабынан жай ғана мнеможолдарға өтіп, сосын туындап отырған мәселе. Балаларды жан- мнемокестеге өту қажет. Мнемокесте жақты дамыту, олардың барлық кемістіктерін қарапайымнан басталып, күрделене түседі. жөндеу, мектепке дайындаудағы балабақша Мысалы: сурет-бір сөзді немесе сөз тіркесін алдындағы басты мақсат болғандықтан, білді ретін сурет, мысалы: үй, ағаш, гүл мен өз жұмысымда балалардың үйренген және т.б. Бала мнемоквадраттарды игерген сөздерді дұрыс, анық айтуға, ол сөздерден кезде, мнеможолдарды көрсету арқылы өздігінен сөйлем құрай білуге көп мән тапсырманы қиындатады. Олар төрт суреттен беремін. Балабақша жасында көрнекілік- тұратын кесте. Суретте бала 2-3 қарапайым бейнелік есте сақтау және есту, суретін сөйлем құра алады. Ең күрделі құрылым- көру арқылы баланың есінде нақты қалады. мнемокесте. Ол әңгіме құруға немесе өлең Балалардың жас ерекшеліктерін ескере үйренуге мүмкіндік беретін схемалық отырып, тілін дамытуда мнемотехниканы суреттер блогынан тұрады. Мнемокестенің қолдану өзекті болып тұр. Мнемотехника- мазмұны - ол графикалық немесе жартылай тіл дамытуда тиімді есте сақтау, оны дұрыс графикалық ертегі кейіпкерінің бейнесінің, жеткізе білудегі әдіс пен тәсілдер жүйесі. табиғат құбылысының кейбір іс-әрекетінің, Өз тәжірибемде мнемотехникалық басты мазмұнды әңгіменің сюжеті. әдістерді жиі пайдаланамын. Мысалы: Мнемокестені тақпақтарды жаттату кезінде суреттерді пайдалану арқылы мақал - мәтел, пайдалану өте тиімді, суреттер арқылы жаңылтпаш, тақпақтар жаттауда, әңгіме бала көрсете отырып, тақпақты жаттайды, құрастыруда байқағаным, балалардың қызығушылығы артады, сабақты ойынға белсенді сөздік қорлары, есте сақтау айналдырады. Мысалы: қабілеттері, тілдері дамйы түсті. Көргенін Ормандағы аюдың айтып беру арқылы сөйлеуге жаттығады. Құлпынайы көп екен. Өйткені, әрбір ойын оқылған материалды Теріп, теріп алайық

Қалтамызға салайық.

Ең бастысы – көрнекілік, тірек-сызба, бейнелеген суретіміз балаға түсінікті болуы қажет, мысалы: жұмбақ жасыру және шешуде.

Қыста ғана болады?

Ұстасаң қолың тоңады

Бұл не?

Сызба - мнемокесте балалардың тілін терін дамыту.

дамытудағы дидактикалық құрал болып Омартаға балалар барар, табылады.

Оны біз қолданатын кезіміз: Дөң жатыр,

- Сөздік қорын байыту үшін; Дөңде тон-тоң көн, жатыр

- Әңгіме құруға ұйретуге;

- Көркем әдебиетті мазмұндауда;

- Жұмбақ жасыру және шешуде;

- Өлең жаттауда.

Құрылған сызба балаларға өз бетінше заттың ерекшеліктерін байқауға, олардың айтылу кезегін белгілеуге көмектеседі. Балалардың сөздік қорын байытады. Сурет бойынша әңгіме құру үшін сөз байлығын кеңейту керек. Сондықтан, сызбаларға қарап, 3-5 сөйлем құрастыруды тез үйренеді. Әсіресе, отбасы тақырыбына арналған сызбаны әр сабақта қолдануға болады. Бұл сызбаға қарап, балалар отбасы мүшелерінің атауын тез есте сақтауға, адамдардың әрекеттерін әңгімелеуге үйренеді.

Мнемокестені қолдану 3 кезеңнен тұрады:

- Кестені қарап, онда не бейнеленгенін бақылау.

- Мәліметтерді кодтандыру, белгі / ерекшеліктерін ескеру керек[3].

символды/бір бейнемен сәйкестендіру. Қорыта келе, сабақ барысында ойын-- Қолданғаннан кейін әңгіме немесе тапсырмалармен жаттығулар тілді дамыту-ертегіні әңгімелеуге көшеді [2]. мен қатар, баланың танымдық белсенділігін Сөз тіркесін құрастыруға арналған ойын- арттыра түседі. Тірек кестелермен белгілерді тапсырмалар: ұғынып, есте сақтап, баланың өзіндік

Әдебиеттер тізімі:

1. О.В. Горохова «Заманауи методикалар» Балаларға арналған мнемотехника С. – Петербург 1999 жыл

2. Мнемотехника для дошкольников: методическое пособие. – 1-е изд. / под ред. М.Н. Хусаиновой, – 44 с.

3. Мырзакеримова А.Н. Балабақшада тіл дамыту арқылы мнемотехника әдісін пайдалану /мақала. Қостанай облысы, Арқалық қаласы «Ақбота» балабақшасы

4. <https://alashainasy.kz/psychology/mnemotehnika--balalardyjn-tln-damyitu-ushn-tabystyi-ads-62535/>

www.rc-dd.kz

www.rc-dd.kz

105

Дидактикалық ойындар арқылы, мысалы:

Ненің баласы екенін тап?» «Қай сөз артық?»

«Не артық?» бала салыстырып, заттың

маңызды белгілерін жалпылап, ерекшелеуге

әрі талдауға икемді болады.

Жаңылтпаш жаттаймыз. Мақсаты: тірек

суреттер арқылы есту, көру, жаттау қабілет-

Балаларды аралар талар.

Кіші және орта балабақша жасындағы

балаларға түрлі-түсті мнемокесте беру

керек, өйткені балалардың есінде тек

бөлшек бейнелер ғана есте қалады: шырша-

жасыл, жидек- қызыл. Кейіннен суретті кіш-

кене қиындатып немесе басқа суретпен ауы-

стырылады. Жеміс-көкөністерге арналған

сызба бойынша балалар олардың түрін,

түсін, дәмін, қайда өсетінін сипаттап бере

алады. Мысалы, алманы сипаттау: алманың

түсі қызыл, пішіні – домалақ, дәмі – тәтті.

Ол ағашта өседі, жеміс. Біз оны жейміз. Ой-

ыншықтарға арналған сызба бойынша ба-

алар олардың түсін, пішінін, мөлшерін атап

беруге үйренеді. Бала еске сақтауға тиіс

материалды көзімен көріп, қолымен ұстап,

тәжірибе жүзінде ұзақ тікелей әрекет етсе,

есінде жақсы сақтайды, ал тез есте сақтаса

тез ұмытады, әсіресе оқу әрекетін меңгерту

кезінде баланың әр түрлі есінің типтік

жұмыс «Балалар не істейді?» мақсаты-

суретке жасауына жағдай жасайды.

Балалардың есту, қарап шартты

белгілерді сәйкестендіру. көру, есте

сақтау, ойлау, қиял, зейін, атап «Олар не

жейді?» мақсаты-сызба айтқанда

танымдық іс-әрекеттері арқылы бойынша

сұраққа жауап беруге үйрету.

жетілдіріледі.

Балапанова Айгерім Шарызадаевна

Павлодар облысы, Терең көл ауданы
«Талбесік» бөбекжайы
тәрбиеші

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМЫНДА ҚОЛДАНЫЛАТЫН ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫҢ ТИІМДІЛІГІ

Қазақстандағы салауатты өмір салтын көрсетіледі. дамытудың бастамасы мектепке дейінгі Доппен уқалау. Арқаға арналған «Ауа - ұйымдардағы балалардың денсаулығын райы» жаттығуы. Балалар бірінің артына бірі сақтаудың аса қажет екендігін көрсетеді. тұрып, алдыңғы тұрған балаланың арқасына Балабақша жұмысына денсаулық сақтау доппен әр- түрлі массаждар жасайды.

технологияларын енгізу қажетті заман тала - Тыныс алу жаттығулары. Тыныс алу бынан туындайды. Осыған орай жұмыстың жаттығулары өкпенің жұмысын жетілдіріп, объектісі – мектепке дейінгі жаста баланың қан айналымын жақсартады. Кедір - бұдыр денсаулығын қорғау болып саналады. жолдармен жүріп отыр. Табанға массаж -

Жұмыстың мақсаты - мектепке дейінгі өте тиімді пайдалы денені шынықтырудың ұйымда баланың денсаулығын сақтаудың, түрі. Бұл табан бөлігіндегі активті нүктелерге салауатты өмір салтын ұйымдастырумен ба- қалыптасу үшін керек, майтабанның алдын ла денсаулығын шыңдаудың мүмкіндіктерін алу үшін пайдалы. Құмды, тасты, сулы қарастыру болып табылады. жерлермен жүріп өту. Әр түрлі кедергілері

Міндеттер: мектепке дейінгі ұйымда бар кілемшелерді басып жүру. денсаулық сақтау технологиясын қолдану Көзге арналған жаттығулар. Көзге түскен мүмкіндіктерін анықтау; денсаулық сақтау жүктеменің қарқынына қарай күнде 3-5 технологиясына сипаттама бере отырып, мин. Педагогтың көрсетуі, көрнекілікті мектепке дейінгі ұйымда денсаулық сақтау қолдану ұсынылады. Көздің шаршауы және технологиясын пайдалану әдістемесін ұсы- құрғап кетуі — әсіресе, қазіргі балалар, ну; білім берудің жаңа технологияларын көп телефон, гаджеттерде отыратыны жиі қолдану (денсаулық сақтау, ақпараттық) кезесетін жағдай. Көзге арналған жаттығу ғылыми-әдістемелік тұрғыдан қамтамасыз миопияның алдын алып, шаршаңқылық ету, оларды іске асыру механизмдерін сезімін жояды, көздің бұлшық еттерін жетілдіру; балалардың денсаулығын сақтау қалыпқа келтіреді. Бастысы - гимнастиканы мақсатында инновациялық бағыттағы ма- әдетке айналдыруымыз керек. Тек бір рет териалдық-техникалық база қалыптастыру қана қолдану көз шаршауын басқанымен, Құм терапиясының маңыздылығы: сөзбен көздің көру қабілетін жақсартпайды.

айтып жеткізе алмайтын ойлаумен қобалжу- Саусақ жаттығулары: Саусақ ойыны ларды сыртқа шығаруға көмектеседі. Іште арқылы баланың сөйлеуге деген талпынысы, туындаған қиын жағдайларды, шығармашы- қабілеті дамып, ынтасы артады. Сөйлеу тілі лық потенциалдарын босатады. Құм тера- мүшелері әрекетінің қозғауларының дамуы пиясын 3 жастағы балалармен бастауға қол саусақтарының нәзік қимылдарының болады. Кейбір адамдар бұл әдісті психо- дамуымен тығыз байланыста болғандықтан, анализге әкеледі деп ойлайды, бірақ менің бала қолының ептілігін толық жетілдіру, тәжірбиемде те рапияның еркін әдіс екені түзету-тәрбие жұмысын жүйелі жүргізуді

қалайды. Мектепке дейінгі кезеңде қолдың алу мақсатында пайдалы. Аяқтың денеге ұсақ моторикасы мен қимыл-қозғалыстарын пайдалы әсер ететін көптеген нүктелері дамыту жұмыстары маңызды болып бар екенін барлығы дерлік біледі. Массаж табылады. Қол саусақтар жаттығулары төсенішіндегі ұқалайтын заттар балалардың есте сақтау және назар аудару қабілетін денсаулықтарына пайдалы: аяқтың дамытатындығын психологтар айтып кеткен. дұрыс қалыптасуына ықпал етеді; жалпақ Тақпақты саусақтар жаттығулары ырғаққа аяқтың алдын-алу; иммунитет иммунитетті ілесіп қимылдауына және баланың сөйлеу арттырады; баланың дамуын ынталандырырғағының қалыптасуына көмектеседі. рады; нерв жүйке жүйесін жеңілдетеді.

Ұйқыдан кейінгі жаттығу түрлері: Төсек Сонымен қатар дене шынықтыру, оқу үсті жаттығулары. Ұйқы ашар жаттығуларын іс қызметі мен күнделі өмірде қолданатын жасауға қызығушылығын арттыру, қимыл- іс-әрекеттерінде балардың денсаулықтарын дық іскерліктерін жақсартуға тырысу, нығайтуға болады.

оларды дұрыс және дәл орындай білуге Күтілетін нәтижесі: Мектепке дейінгі үйрету. Балалардың жалпы физиологиялық мекемедегі балалардың дені сау, жетілуін жақсарту, қимыл қозғалыс арқылы психологиялық және интеллектуалдық биологиялық қажеттілігін қанағаттандыру, тұрғыда жан-жақты қалыптасқан тұлға жағымды эмоцияналды көңіл күй ортасын тәрбиелеу. Тәрбиешінің балалармен жасау. жұмыс жүргізуіндегі денсаулық сақтау

1). Велосипед жаттығуы. Қол мен аяқты технологиялары. Баланың денсаулығын жоғары көтеріп. аяқты кезекпен сермеу. 2). сақтау және нығайту, дене жаттығуларын Қайық жаттығуы. Ішпен жату, қолдар иектің жасауға қызғушылықтарын арттыру, астында. Жоғары тартылып, еңкею, тербелу. қимылдық іскерліктерін жақсартуда

3). Ауыр тастар көтеру. Алақанды жұмып, мектепке дейінгі мекемеде денсаулық сақтау қолды жартылай көтеріп – түсіру. технологияларының түрлері: Балабақшада

4). Ашулы мысық. Тіземен тұрып, белді оқу-тәрбие жұмыстарын заман талабына бүкірейтіп, басты төмен түсіру. сай жүргізу, баланың денсаулығын

5). Мейірімді мысық. Белді бүгіп, басты сақтау мен нығайту мәселелерін тиімді жоғары көтеру. шешу медициналық және педагогикалық

Сауықтыру жолы: Денсаулық жолдары қызметкерлердің бірлескен нәтижелі аяққа массаж жасауға арналған, оларды еңбектеріне байланысты. Осындай мәселені үйде, балаларға ғана емес, бүкіл отбасы шешу барысында біздің анықтағанымыз, үшін де қолдануға болады, бірақ балаларда баланың денсаулығын нығайтуда және Денсаулық жолдарымен жүру тек аурудың алдын-алуда тек қана баланың қызығушылық тудырады. Аяқтарда көптеген қимыл белсенділіктерін көтеру өте аз, белсенді нүктелер бар, оларды ынталандыру сонымен қатар шынықтыру шараларын дене жүйелері мен ағзаның жұмысына оң жүйелі өткізу керек. Ол үшін педагог әсер етеді. Сіздің балаңыздың денсаулығы дәстүрлі жұмыстарға дәстүрден тыс жұмыс жақсы болса да, бұл құрылғы алдын- түрлерінің жүйесін тудыруы жөн.

Әдебиеттер тізімі:

1. Ахутина Т.В. Денсаулық сақтау оқыту технологиялары: жеке-бағытталған тәсілі, 2000ж.

2. Ковалько В.И. Денсаулық сақтау технологиялары – 2007ж.

3. Сухарев А.Г. «Балалар мен жасөспірімдердің денсаулығын нығайту тұжырымдамасы» 2008ж.

4. Сивцова А.М. «Мектепке дейінгі білім беру мекемелерінде денсаулық сақтау педагогика-лық технологияларын қолдану» Әдіскер. – 2007ж.

5. Смирнов Н.К. «Педагог жұмысындағы Денсаулық сақтау білім беру технологиялары» 2011ж.

Бектурова Куралай Батырбековна

Текелі қаласы, ЖК «Ержанов»
жекеменшік балабақшасы
тәрбиеші

ЕРТЕГІ АРҚЫЛЫ МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ТІЛІН ДАМУ ЖОЛДАРЫ

Аңдатпа. Бұл мақалада мектепке дейінгі балалардың тілін ертегі арқылы дамыту жолдары сөз етілген.

Болашақтың базары да, келешектің — кемеңгері де балалар емес пе? қиялын ұштайды. Мінез-құлқын, ерік-жігерін, Саналы, өскелең ұрпақ тәрбиелеу-әрбір сөйлеу қабілетін, тілін дамытып, сөздік қорын тәрбиешінің міндеті. Баланың ой-өрісін қалыптастырады. Ертегіні оқытуда оның дамытуға, олардың қиялына қанат бітіріп, жарлық ерекшелігін ескеріп, тәрбиелік тіл байлықтарының молаюына балабақша мақсатына айырықша көңіл бөлген жөн. тәрбиешілерінің сіңірі еңбегі орасан Әсіресе, ертегінің мектеп жасына дейінгі зор. Кеше ғана аяғын аттап басқан жас балаға тигізер әсері мол. Бала тұлғасының сәбидің алғашқы рет қоғаммен араласуы интеллектуалды-шығармашылық және креабалабақшадан басталады. Қазіргі өмірдің тивті әлеуметін дамыту мәселесі ғаламдық өзінен туындап отырған талаптарды білім беру кеңістігінің басты міндеттері орындау, жаңашылдыққа жаршы болу болып табылады. Қиял-біздің өміріміздің үзіліссіз тәрбие негізінің бастау бұлағы — бір қыры. Көз алдымызға елестетіп мектепке дейінгі ұйымдардан басталған көрейікші, адамда қиялдау қабілеті орынды. Бала тәрбиесі отбасынан бастау болмаса, ғажайып өнер туындылығы, түрлі алды десек те, ғылымға негізделген әдіс ғылым жаңалықтары тумаған болар еді. тәсілмен берілетін тәлім — тәрбие ісі Балалардың дамуы үшін ең алдымен оның көбінесе балабақшадан басталып, жан — қиялдай білу қабілетін дамыту керек. Ал жақты педагогикалық өрісін табады. Әсіресе ертегі баланы төзімділікке, шыдамдылыққа, балабақшадағы тәрбие бала табиғатына тапқырлыққа, еңбекқорлыққа шақырып, ерекше әсер етіп, оған өмір бойы ізгілікті мақтаншақтық пен сараңдықты табалайды. әсер етіп, мағынасы өшпейтін із қалдырады. Әділеттілікті қолдап, сезімтал ұяң мейірімді Баланы мектеп алды даярлау үздіксіз білім жандарды алдау мен арбаудан қорғайды. беру жүйесіндегі маңызы мен өзектілігі Ертегілер құрамы жағынан әр алуан. ерекше мәселелердің бірі болып саналады. Ертегіні әр түрлі әдіс — тәсілдерді қолдана отырып, балаға жеткізе білу керек. Ертегіні жақты дамыту кезінде ертегінің алатын ролі баяндай отырып, мұңаюға, шаттануға өте зор. Ертегі — қай халықтың фольклорында үйретеміз, оқиғаларымен қызықтырып, да ертеден келе жатқан көне жанрлардың ой-қиялын дамытамыз, оны баяндауға бірі. Ол ұрпақтан-ұрпаққа тараған мол мұра. жетелеп, тілін дамытамыз, адамгершілікке, Ертегіден халқымыздың ертеңге деген кішіпейілділікке, қамқорлыққа сенім, арман тілегін, қиялын, даналығын, тәрбиелейміз. Балалар жағымсыз ғасырлық өмір тәжірибесін көрейміз. кейіпкерлердің жаман әрекеттерінен

бойларын аулақ ұстап, жақсылыққа құмартады. Ұрпақ тәрбиесінде ең тиімді тәрбие құралы ретінде ертегілер тілі жеңіл, түсінуі оңай болғандықтан, ертегілердің балаларға отансүйгіштік, еңбексүйгіштік, т.б. тәрбиелер беруде ғана емес, олардың тілін дамытуда да атқарар қызметінің маңызы өте зор. Ертегілер балалардың ой-өрісін жетілдіріп, Отанын сүйуге, елін қорғауға, өнерді игеруге, жалпы адамгершіліктік құндылықтарды бойына сіңіруге септігін тигізеді. Сонымен қатар баланың сөздік қорын да молайтуда қызметі өте зор. Ал сөздік қоры мол, тілі дамыған бала — үздік бала, себебі жоғарыда аталғандар — жақсы үлгілердің негізі. Ой өрісі дамып, сөздік қоры молайған баланың айтар ойы да, істер ісі де өнегелі болмақ. Ертегі арқылы мектеп жасына дейінгі баланың тілін дамыту жолдарын әрбір педагог өз тәжірибесінде түрлі әдіс-тәсілдер арқылы қарастырады. десек, бұл орайда мен сіздермен осы мәселе төңірегінде ой бөліскім келіп отыр. Мектепке дейінгі жасөспірім бала тілін дамытуда сахналық қойылым ерекше рөл атқарады. Сахналық қойылым әр балаға қуаныш, ұмытылмас әсер сыйлайды, оның көркемдік талғамын, еліктеуі мен қиялын дамытады. Балалар рөлге енеді, көркемдік оқу әдісі, кейіпкер бейнесін сомдауы, сөйлеу мәнері, бет әлпетінің өзгеруі, қол қимылдары, дене бітімінің жағдайы мен жүріс тұрысы арқылы нақты бейнелер қалыптасады. Сөйлеу логикасы мен дикциясын, дұрыс

артикуляциясын меңгере біледі, тілі дамиды.

Қойылымдар арқылы ертегіге деген қызығушылықтары артып, ойлау қабілеттері дамып, шығармашылық жолға бір қадам жасады. Сонымен қатар балаларға ертегі әңгімелеген кезде ертегілердегі кейіпкер-дің мінез-құлқына, дауыс ырғағына, қимылдарына балалардың назарын аудартып, бар ынтасымен тыңдауын қадағалаймын. Ертегіні сахналай отыра ең бастысы бала диалогтық қарым-қатынастың не екенін, оны қалайша әсерлі жеткізу керектігін ұғынды, нәтижесінде мәнерлі жеткізе білді.

Мектепке дейінгі бала тәрбиесінде қуыршақ театрының алатын орны ерекше. Балабақшаға театр келеді немесе балалар біз қуыршақ театрын тамашалаймыз дегенді естесе, балалар оны көргенше тағатсыздана күтеді. Сондықтан мен балаларымның театрға деген қызығушылығын балабақшадағы шағын ғана қуыршақ театры арқылы жүзеге асырамын.

Мысалы, «Үйшік», «Шалқан», «Бауырсақ» т.б ертегілерін балалар қуыршақтарды сөйлету арқылы жүзеге асырып, өздерін үлкен театр сахнасында жүргендей сезінді. Әрбір қуыршақтың сөзін нақышына келтіртіп дыбыстату арқылы мен оларды таңғажайып ертегі әлеміне сүңгіттім, көңілдерін көтердім, балалардың сөздік қоры молайды.

Бұған қоса бүгінгі менің кішкентай тәрбиеленушілерім болашақта от ауызды, орақ тілді қайсар қазақ халқының рухын биіктетер азаматтары болатынына сенемін.

Әдебиеттер тізімі:

1. *Мектепке дейінгі ұйымдарда театрландырылған әрекетті ұйымдастыруға әдістемелік ұсынымдар*
2. «О сказочных героях и домике для них» (Школьный психолог 2004 №38 октябрь, 7-9 беттер)
3. «Бала мен балабақша» республикалық педагогикалық журналы (№1, 2017ж)
4. «Отбасы және балабақша» журналы (№5, 2016ж)
5. «Мектепке дейінгі және бастауыш мектептегі білім беру мен тәрбиені ұйымдастырудың қазіргі бағыттары» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция (16 қазан 2012жыл)
6. Юлия Шиманович «Добро пожаловать в сказочный мир» (Школьный психолог 2007, №11 июнь, 26-32 беттер)

Мадыханова Нурсулу Абитбековна

Алматы облысы, Жамбыл ауданы

КМҚК «Ұлан» бақшасының тәрбиешісі

ЛОГИКАЛЫҚ ТАПСЫРМАЛАР АРҚЫЛЫ БАЛАЛАРДЫҢ ОЙЛАУ ҚАБІЛЕТІН ДАМУЫ

Аңдатпа. Мақалада балалардың логикалық тапсырмалар арқылы ойлау қабілетін дамыту қарастырылған.

Аннотация. В статье рассматривается развитие мышления детей через логические задания.

Annotation. The article deals with the development of children's thinking through logical tasks.

Түйін сөздер: Логика, домино, лото, асық, ребус.

Қазақстан Республикасының білім қолданылады.

беру стандартында білім берудің басты Логикалық тапсырмалар арқылы міндеті-логикалық ойлауды дамыту болып балалардың шығармашылық қабілетін табылатындығы атап айтылған. «Ойлау дамыту-үш негізгі бағытта іске асырылады: негіздері, ақыл-ой мен шығармашылық Қызығушылығын арттыру; қабілеттер, жаңа дағдылар, сонау бала Ойлау және қабылдау қабілетін дамыту; кезден қалыптасады». (Елбасының жолдауы Шығармашылық ізденісін дамыту. 5 қазан, 2018 ж.). Баланы ойната отырып, Баланың логикалық ойлауы ой әрекетінде, ұйымдастырылған оқу іс – әрекетінде түрлі білімді меңгеру, тіл үйрену үстінде дамиды. логикалық тапсырмалар беру арқылы кез Балалардың ақыл-ой белсенділігін өрістету келген сабақтың мазмұнына сәйкестендіре олардың тұлға ретінде жетілуінің маңызды отырып, алға қойған мақсатқа қол саласы болып табылады. Бұл жас мөлшерінде жеткізе аламыз. Логикалық тапсырмалар ойлау қабілетін, ойлау дербестігін дамыту, орындатудың маңызы зор. Логикалық талдау, салыстыру, қорытындылау секілді тапсырмалар балаларды белсенділікке ойлау әрекеттерін дамытудың да маңызы тәрбиелеу, өз бетінше жұмыс істеуге дағды- зор. Сондықтан балалардың шығармашылық ландыру, сондай-ақ балаларды икем- тапсырмаларды орындау барысында, ділік пен шеберлікке баулу мақсатында ойлауын дамыту, тапсырмалар бергенде пайдаланылады. Логика гректің logos – таңдауға, жинақтауға, салыстыруға, топтауға «ойлау», «сөз», «ақыл-ой», «заңдылық» арналған тапсырмалар логикалық ойлауын деген ұғымдарды білдіретін кең мазмұнды дамытатындай болуы керек.

сөзінен шыққан. Осыған сәйкес «логика» Мысалы, сөздік-логикалық ойлаудың термині, негізінен, мынадай үш мағынада дамуына мынандай жаттығулар көмектеседі: қолданылады: «Артығын анықта» әдістемесі. Баланың ма-

1) дүниедегі заттар мен құбылыстардың маңызды бөліктерді бөліп көрсету, жалпылай заңдылықтарын білдіру үшін; білу дағдысын көрсетеді. Тапсырманы сурет

2) ойлаудың дәйектілігін, айқындылығын, не заттай немесе жазбаша түрде ұсынуға дәлелділігін білдіру үшін; болады.

3) логика ғылымы-ойлау логикасының Сонымен қатар, ойлау әрекетін дамытатын теориялық, ғылыми бейнесі ретінде тәсілдерді ойын түрінде қолдануға болады.

Мысалы, «Керісінше айт» ойыны. Бұл ойында қарама-қарсы мағыналы сөздерді өткенде заттар пайдалану тиімді. Мысалы, жуан- жіңішке, кара-ақ, ыстық-суық, салыстыру, беттестіру арқылы ұзын –қысқа т.б.[2].

Осы сияқты әртүрлі жаттығуларды тәрбиеші ретін тауып оқу үрдісінде қолдана білсе, оқыту түрленеді, оның тиімділігі артады, балалардың ақыл-ойы жетіле түседі. Балаларға тапсырманы біртіндеп күрделендіре түссе, сонда логикалық ойлау қабілеттері қалыптаса бастайды. Осындай тапсырмалар, әдетте, тосын, болжауға келмейтін және қарапайым болады. Балалар мұндай тапсырмаларды зор орындайды және өздігінен анализ жасауға үйреніп, өз жұмыстарының қорытындыларын жеткізе білеуіне бағытталуға, салыстыруға дағдылана бастайды.

Мен балалардың логикалық ойлау қабілеттерін дамытуда мынандай талаптарды басшылыққа алынды:

- Оқу іс-әрекетіне балаларды түгелдей қамту;
- Жеке дара қасиеттерін ескере білу; ағаштың жапырағы;
- Іс-әрекетке қызықтыра білу.

Оқу іс – әрекетінде тапсырмалардың мынадай түрлерін өз пайдаланып жүрмін:

- «Бір сөзбен ата» әдістемесі
- «Не артық» әдістемесі
- «Суреттерді есте сақта» әдістемесі
- «Суретте қандай заттар жасырылған» әдістемесі

«Айырмашылықтарын тап» әдістемесі

«Мына суреттерде не жетіспейді?» мағынасын

- «Белгілерді қой» әдістемесі
- «Айырмашылықтарын тап» әдістемесі

Мақсаты: заттарды өзара салыстыру тәсілдерін меңгеру деңгейін анықтау.

Тапсырма: бала 2 суретке зер сала қарап, олардың өзара айырмашылықтарын (барлығы 5 айырмашылық бар) атап көрсетуі қажет.

«Не артық» әдістемесі

Мақсаты: белгілі бір топқа жататын нысандарды жіктеу, оған сәйкес «артық» нысанды шығарып тастау.

Тапсырма: балаға бір топқа жататын заттар және осы заттардың тобына жатпайтын бір зат бейнеленген карточкалар ұсынылады. Оларды қарап көрген бала 1 «артық» суретті алып тастауы тиіс [4].

Дидактикалық ойын. «Біреу және көп»:

Мақсаты: «Біреу және көп» ұғымын ажырата алуға үйрету. Тәрбиеші балалардан заттардың арасынан бір және көп заттарды табуды өтінеді. Мысалы: сағат біреу - ойыншық көп; бір аквариум - көп гүл. т.б.

Логикалық ойын

1. Екі сиырдың мүйізі қанша?

2. Бір мысықтың аяғы қанша?

3. Бес қойдың басы нешеу?

4. Үш адамның қолы нешеу?

Тәрбиеші бақылау, заттарды қарау, сурет жеткізе білеуіне бағытталуға, салыстыруға дағдылана бастайды.

ойын-сабақтарын ұйымдастыру барысында, ойын ойыншықтарды, табиғи заттарды қолдану арқылы өткізеді. «Дәл осындайды тауып ал», «Салыстыр да, атын ата», «Қай

тап», «Қайсысы көп, қайсысы аз», т.б.

Үстел үсті ойынын ұйымдастыру руда құрастыру қолданылады. Мысалы: «Суретті

құрастыр», «Қандай затқа ұқсайды?», «Қай сурет тығылды?», «Бір сөзбен ата», «Қай байқағыш», «Қиылған суреттер», «Ұқсасын тап», «Не артық?», «Есінде сақта».

Ал, сөздік ойын арқылы сөзді орындауға, дұрыс жауап айтуға, сөз түсінуге, орындауға сөйлеуге үйренеді. Мысалы: «Сөз ойла», «Сөз құра», «Жұмбақ ойла», «Жақсы-жаман», «Жалғастыр», «Үш сөз ата».

Мақсаты: заттарды өзара салыстыру қорыта келгенде, балабақша қызметінде тәсілдерін меңгеру деңгейін анықтау.

Тапсырма: бала 2 суретке зер сала күрделі міндеттерді шешу барысында, қарап, олардың өзара айырмашылықтарын (барлығы 5 айырмашылық бар) атап көрсетуі қажет.

баланың ақыл-ойының дамуына мүмкіндік береміз. Біздің өткізген сабағымыз балаларға қызықты болып, оларды жалықтырмауы қажет.

Әдебиеттер тізімі:

1. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жалпыға міндетті мемлекеттік стандарты– (2012 жылғы 23 тамыздағы №1080 ҚРҰҚ)
2. Мектепке дейінгі балалардың ойлауын дамытушы технологиялар әдістемелік құрал 2014 .
3. Ә.Тұрғынбаев «Логика» Алматы «Білім» 2004 ж.
4. Е.Шаханов «Логикалық жаттығулар жинағы» Астана 1999ж.

Жамишова Гулжихан Онашовна

Маңғыстау облысы, Түпқараған ауданы,
«Күншуақ» бөбекжай – балабақшасы»
жекеменшік мекемесінің психологы

КӨШБАСШЫ БАЛАҚАЙЛАР

Мақсаты: Танымдық қабілеттерін, логикалық ойөрісін,зейінін дамыту. Ұжыммен жұмыс жасай білуге, жеңіске ұмтылуға,қарсыластарын құрметтеуге үйрету.Білуге,үйренуге деген қызығушылығын арттыру, өз туған жері туралы білімдерін тиянақтау.Отанға,туған жерге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.

Жүргізуші: Армысыздар, құрметті қонақтар және ойынға қатысушы сайыскерлер!

«Тәуелсіз ел тірегі-білімді ұрпақ» деп халқымыз бекер айтпаса керек. Бүгінгі біздің балабақшада ересектер «Алтын сақа» тобы балалары арасында өткелі отырған «Көшбасшы балақайлар» сайысына қош келдіңіздер!

Бәйгеге түсіп жарыспай,
Жүйріктің бағы жанар ма?

Білім мен өнер жарысып
Тәрбие –тәлім табар мән

Бұл бәйге ойдың бәйгесі

Кім жүйрік ойға сол –алда

Дегендей ортаға ойынға қатысушы бүлдіршіндерді шақырамыз

(Құрамында 3 баладан тұратын екі топ қатысады.)

Күн» тобы

Ақжол

Гауһар

Данияр

Ақбота

«Шуақ» тобы

Әділбе

Асылтас

Еркеназ

Жасұлан

Ұранымыз: Жалындаймыз жанамыз,

Жастан жасқа толамыз.

Байтақ елдің бақытты,

Азаматы боламыз.

Жүргізуші: Шын жүйрік шабысынан танылады,

Қатты білім ,терең ой саналады.

Баға берер әділқазы ортамызда,

Сіздерге құрметпенен қол соғамыз.
Қазылар орнықтырар әділдікті,
Кімдердің жауаптары кәміл шықты.
Білім мен тапқырлардың сайысында,
Жеңіске жетер дейміз нағыз мықты.

(әділқазы мүшелерімен таныстыру)

Жүргізуші: Сайыс 5 кезеңнен тұрады.

1 кезең - Бәйге

2 кезең - Бейне сұрақ

3 кезең - Кім тапқыр? (мақалды жалғастыр, жұмбақтың шешуін тап)

4 кезең - Дыбысқа сөз ойла

5-кезең –Артық затты тап.

6 кезең - Болашаққа бала көзімен (сурет сайысы)

1 кезең - Бәйге

«Бәйге десе бұлқынбас жас болар ма»-деп бірінші кезең «Бәйгені» бастайық.

Мұнда қатысушы екі топқа ортақ 10 сұрақ беріледі. Сұраққа жауап беретін дайын топ алдындағы тетікті бірінші болып басып сұраққа жауап береді, егер жауап дұрыс болмаса келесі топ жауап беруге болады. Әр дұрыс жауап 1 ұпаймен белгіленеді.

2 кезең - Бейне сұрақ

Экранда берілген түстерді таңдау арқылы ашылған сурет, тапсырмаларды орындайды.

3 кезең «Кім тапқыр?»

Бұл кезеңнің шарты жұмбақтың шешуін 3 тілде айтамыз.

1. Өзі ірі жануар

2. Өзі жуас, өзі момын,

Үстінде екі тауы бар (түйе)

Бір шешпейді тонын (қой)

3. Батырға көлік болған 4. Екі айнасы бар

Сүті-қымыз

Екі найзасы бар (сиыр)

Жегенге тамақ болған

Тағаммен жүріс (жылқы)

Мақалды жалғастыр»

1. Туған жердің қадірін 2. Туған жердің күні де ыстық

Шетте жүрсең білерсің Түні де ыстық

3. Туған жердей жер болмас, 4. Бөтен жердің гүлінен

Туған елдей ел болмас Туған жердің тікені артық

5. Туған жер-тұғырың 6. Аққу көлін аңсайды

Туған ел-қыдырың Адам туған жерін аңсайды

7. Отансыз адам ормансыз бұлбұл

Музыкалық үзіліс . Би: Қаражорға

4 кезең Дыбысқа сөз ойла

Экранда көрсетілген сандарды таңдау арқылы шыққан дыбысты атау, сөз ойлату, сөзді буынға бөлгізу.

5 кезең. Артық затты тап

Шарты: Берілген сурет ішінен зер сала қарап, қандай заттың артық екенін

анықтау. 6 кезең « Болашаққа бала көзімен» сурет сайысы (Болашақ Таушық ауылын қалай елестетер едің.) Қорытынды:

Бүгінгі ойыннан көңіл-күйлеріңізді смайликтер арқылы көрсете қойыңыздар.

Жүректен-жүрекке:

Жарық болсын күніміз,

Жарқын шығар үніміз.

Елін сүйіп ержетер,

Біз болашақ гүліміз.

ТӘЖІРИБЕМЕН БӨЛІСУ - ДЕЛИМСЯ ОПЫТОМ

Әдебиеттер тізімі:

1. «Балабақшада оқыту және тәрбиелеу бағдарламасы». Алматы, 1989
2. Балаңыз мектепке дайын ба? Психологиялық тапсырмалар мен ойын жаттығулар. Астана, 2003
3. Ойнайық та ойлайық. Кітап. 1986 жыл
4. «Бала мен балабақша» Республикалық педагогикалық журнал. №12, 2015ж.

Абдрахманова Таннур Дәулетбековна

Павлодар облысы, Тереңкөл ауданы

«Талбесік» бөбекжайы

қазақ тілі мұғалімі

ЛЭПБУК ТЕХНОЛОГИЯСЫ ЖӘНЕ ОНЫ ҚАЗАҚ ТІЛІ САБАҒЫНА ПРАКТИКАЛЫҚ ҚОЛДАНУ

Қоғам дамуының осы кезеңінде білім өзіне және өз күшіне сенеді. Бұл жұмыс берудің осы мақсатына қол жеткізу түрі, егер топта балалармен қарым-қатынас тәсілдерінің бірі мен сабақта лэпбук жасау жасау қиын, ол ұялшақ және араласпайтын әдістемесін қолдануды табамын. Басында, бала болса тиімді. Ол осындай балалға «лэпбук» ұғымын білдіреді: Лэпбук — бұл мұғалім мен топтағы балалар алдында өзін портфолио немесе кез келген формада және әлеуетін ашуға көмектеседі. Баланың және кез келген тақырыпқа ақпаратты қоғамдағы әлеуметтенуі тұрғысынан сурет, шағын мәтіндер, диаграммалар мен жұмыстың маңызды нысаны-3-5 бала бір графиктер түрінде орналастыруға мүмкіндік лэпбукпен жұмыс істейтін кіші топтағы беретін қалталары мен терезелері бар өзара іс-қимыл болып табылады. Бұл жерде, кішкентай кітапшалардың коллекциясы. Бұл бір жағынан, әркім өзінің маңыздылығын бала өзі жинайтын кітап, оның жекелеген түсінуі тиіс, ал екінші жағынан, біреу бөліктерін біртұтас бүтіндей етіп желімдейді, белгілі бір тапсырмасыз қалып, барлық әр түрлі түстер мен формаларды пайдалана жұмысты басқа біреу жасайды деп ойлайды. отырып креативті түрде ресімдейді. Көп Топта оқушылар өздерінің жұмыс қарым-жағдайда лэпбук үшін негіз қатты қағаз қатынасын бір-біріне жеке көңіл-күй мен немесе картон болып табылады, ең бастысы, антипатияларда емес, жұмысты барынша лэпбук мөлшері бойынша балаға түсінікті жақсы орындауға ұмтылады, сонымен қатар де қарапайым болуы тиіс. Осылайша, лэпбук лэпбук жасау жұмысы (оны жобалаудан — бұл балаланың шығармашылық әлеуетін өмірге іске асыруға дейін) уақыт бойынша да, дамытуға бағытталған плакаттың, кітаптың мазмұны бойынша да еңбек сыйымдылығы және үлестіру материалының ұжымдық әртүрлі, сонымен қатар осындай жұмыстағы бейнесі, ол берілген тақырып аясында ой- мұғалімнің рөлі ақпарат көзі болу үшін өрісін кеңейтіп қана қоймай, қойылған емес, керісінше, педагог балаларды өздері проблеманы шешу және қиындықтарды ізде нуге итермелейтін фактор болып жеңу үшін қажетті дағдылар мен дағдыларды табылады. Мұғалім қажет болған жағдайда қалыптастыра отырып, креативті әрекет лэпбук жасау процесіне араласатын және етуге үйретеді. қажет болған кезде кеңеспен көмектесетін

Бұл жұмыстың бір артықшылығы-лэпбук бақылаушы болып табылады. Әрбір лэпбук жасау жұмысы жеке сипатта, сондай-ақ бірегей және оны жасаушы ретінде бірегей, жұптық немесе топтық сипатта болуы мүмкін. оны жасаудың дұрыс немесе дұрыс емес әдісі Олардың әрқайсысын жеке қарастырайық: жоқ, себебі барлығы балаланың берілген Жеке жұмыс істей отырып, бір бала тақырыпты қалай қабылдайтындығына, өз іздестіру, ақпарат жинау және өз жұмысын мақсаттарына жету үшін қандай құралдармен өз бетінше ресімдеумен айналысады, тек қолданатындығына байланысты. Лэпбукпен

жұмыс істеу үшін бәрі қолайлы: түрлі-түсті мәселелерді толық бейнелейді. қағаз; ойылған және өз бетінше салынған суреттер; қолжазба немесе басылған балалардың проблеманы қалай көруіне және мәтіндер, Графиктер мен диаграммалар. оны қалай шешкісі келетініне байланысты Ләпбуктың тағы бір артықшылығы-ләпбук- болады. Нәтижесінде, әр балаланың оқу бұл қолмен жасалған таңғажайып Білім соңында өз портфолиосы болады, онымен құралы. Ләпбук өзі өте интерактивті, оны жұмыс істеу қызықты, оны пайдалану оңай, жасау процесінен бастап дайын нәтижеге ең бастысы, ол бізді қоршаған шындыққа дейін. Ләпбукты жасағанда балалар қатысты әртүрлі мәселелер бойынша қажетті білімдерін толықтырады, өткен материалды ақпаратты қамтиды.

қайталап, пысықтайды. Алған білімдерін бір Мәселені шешу және ләпбуктың жүйеге келтіреді, папканы алғанда өткен ақпаратпен толтыру балаларға байланысты тақырыптар естерінде қалып, ойға тез екені, ләпбукты құру кезінде оқытуда жеке және сараланған тәсілдер қамтамасыз келеді.

Ләпбукпен жұмыс жасау, Білім беру етілетіндігін көрсетеді. Әрбір жұмысты артықшылықтарынан басқа, ләпбукты бала- бағалау әр балаға жеке көзқарасты лар «қазына» ретінде қабылдай алады, оған көздейді, өйткені үлгерімі орташа бала үшін қайтып келу, ақпаратты парақтап, қайта қарап, кейде жеке-дара осы тәртіптің жұмысын оны еске алып, өз жадында жинақтай отырып. құру мүмкін емес (зерттеу, қорытынды, Бір тақырып бойынша жұмыс істей отырып, себеп-салдарлық байланысы бар). әр түрлі жұптар мен топтардың балалары Алайда, ләпбукпен жұмыс істей отырып, өздерінің алдына қойылған проблемалардың ол өзін көрсете алады және үлгерімі шешімін жиі табады, – бұл таңқаларлық, жоғары сыныптастардан асып түседі. бірақ дәл осын-дай сәттерде мұғалім қазіргі Сабақ барысында және сабақтан тыс заманғы білім берудің басты мақсатына қызметте ләпбукты қолдану бірнеше апаратын бас-палдақ сатыларының бірінде себептер бойынша оқу сабағының әрбір тұрғанын, атап айтқанда өзін — өзі оқытуға түрінде мүмкін еместігін атап өту қажет. Осы үйретуді түсінеді. оқыту әдістемесі мен техникасы балалар

Сондықтан, құрылған «Қазына» берілген тақырып бойынша ақпаратты белгілі балаларға көрсетілгенде, ақпаратты бір дәрежеде меңгерген, бірақ ләпбук жасай меңгеруді жақсартуға ықпал ететін отырып, оларға ләпбук орталық тақырыбы кездейсоқ талқылаулар мен пікірталастар бойынша ақпаратты нақтылауға, зерделенген орын алады. Егер біз «Қазақ тілі» пәні және жаңа материалды ресімдеуге және туралы айтатын болсақ, балалар ақпаратты түсіндіруге креативті қарауға тура келеді. іздеу кезінде өздерінің пассивті сөздік Бұл жұмыстың ең кемшілігі-ләпбук жасауға қорын ғана емес, сонымен қатар белсенді қажетті уақыт. Ләпбукті жасау алдында түрде дамытады, өйткені өз көзқарасын оның құрылымын мұқият ойластыру және қорғай отырып, олар ләпбукте тапқан және қажетті ақпаратты табу қажет екенін ескере көрсеткен материалды пайдаланады. Бір отырып. Жұмыстың көп бөлігін (ақпаратты ләпбукпен жұмыс істей отырып, балар жоспарлау және іздеу) үйде жүзеге асыруға өздері үшін келесі зерттеулердің тақырыбын болады, бірақ мұғаліммен кеңес беру жиі ашатынын атап өту қажет. Балалар кезінде. Әрине, ләпбукты құру оқу сабағы жаңа нәрселерді білу қажеттілігімен жиі шеңберінде жүзеге асыру қажет, балалар кездескен сайын, соғұрлым назарын бір-бірімен өз жаңалықтарымен бөлісу аударарды. Жоғарыда айтылғандай, ләпбук- мүмкіндігі болуы үшін топтың әр балаланың бұл жаһандық тақырыптың нақты аспектісі, жұмысын жеке-жеке көрсету. Сонымен сондықтан дұрыс жұмыс жасағанда, мұғалім қатар, мұғалімнен алдағы сабаққа қосымша өз пәнін оқыту кезеңінде топпен бір дайындық талап етіледі, себебі балаларда тақырыпқа ләпбуктардың тұтас сериясын сұрақтар болады, оларда өзі білмейтін құра алады, ол осы тақырыпқа байланысты ақпарат болады және оған дайын болу

керек. Бұл жағдайда мұғалім өз балаларына қазіргі заманғы білім беру аясында бірінші кезекте білім көзі емес, тәжірибелі жолсерік білімді іздеуге, қабылдауға және меңгеруге екенін есте сақтау және түсіндіру керек.

Қорытынды жасай отырып, ләпбукпен жұмыс істейтін аз маңызды кемшіліктерге қарамастан, оның артықшылықтары даусыз екенін атап өту қажет. Ләпбукты құру балаларға қазақ тілін білуді беріп қана қоймай, сонымен қатар оларды мәселені жан-жақты қарауға, міндеттер қоюға және оларды шешуге, ақпаратты ұйымдастыру және таңдау мәселелеріне шығармашылық тұрғыдан қарауға үйретеді. Білім беруді жаңғырту жағдайында мұғалім жаңа заманауи қоғамға қажет тұлғаны — түрлі идеяларды стандартты емес ойлай

алатын, ұсына алатын және іске асыра алатын тұлғаны оқытуға және тәрбиелеуге көмектесетін оқытудың жаңа әдістері мен технологияларын іздестіруі қажет. Өз жұмысыңызда ләпбук жасау техникасын қолдана отырып, сізде осындай тұлғаны жаңа жағдайда жаңа өмірге дайындау мүмкіндігі пайда болады. Ләпбук-бұл сабақта алған білімдерін бекітуге және пысықтауға көмектесетін әдіс ғана емес, бұл күтпеген нәтижелер бере алатын қиялдың ұшуы, бұл бір күні басталған зерттеу, ол бүкіл өмір бойы жалғасады, өйткені егер балада бақылау және зерттеу болса, ол өседі және білімін толықтырады. Мұғалімнің міндеті балаларға өз күштеріне сенімділік беріп, жаңа білім алуға дұрыс ынталандыру болып табылады.

Әдебиеттер тізімі:

1. Блохина Е., Лиханова Т. «Ләпбук – «жинақ кітапшасы» «Обруч» № 4 2015 жыл. журналы
2. Гатовская Д. А. Ләпбук МЖБС оқытудағы тиімді құрал
3. Білім берудің дамуы мен мәселелері Ләп бук тиімді технология: интернет көзі

Куанышева Алия Кенжемуратовна

Жамбыл облысы, Жамбыл ауданы

«Балдырған» бөбекжай-бақшасы

педагог-психолог

ЕРТЕГІЛЕР ЕЛІНДЕ

Білім беру саласы: Қатынас. Орманда кеш жүр едім
Шығармашылық. Шыға келді алдымнан
Бөлімі: Сөйлеуді дамыту. Құрастыру. Бұл не екен? (Бауырсақ)
Мақсаты: Балаларға ертегілер әлеміне Б ірінші тобымыздың аты Бауырсақ
еніп, жақсы көңіл-күй сыйлау Тапсырмалар, Өсіп шықты үлкен боп
жұмбақ арқылы сөйлеуді дамыту. Жұла алмады атасы, жұла алмады апасы.
Әдіс-тәсілдер: Көрсету әңгімелеу, Жұла алмады қызы да, күшік пенен
жұмбақ, сұрақ-жауап. мысықта
Көрнекіліктер: Ұялы тақта, көңіл-күй Тышқан келіп көмекке, бір-екі-үш деп
таңбасы, ертегі кейіпкерлері, бағалау Жұлып алды ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ? (Шалқан)
тақтайшасы, фетр тақта. Екінші тобымыздың аты Шалқан
Билингвизм: Сказка-ертегі, бауырсақ- Балала р Екі топқа бөліндік, бүгінгі оқу
колобок, шалқан-репка, рулетка-ұялы тақта, қызметіміз жарыс түрінде өтеді.Берілген
смайлик-көңіл-күй таңбасы. тапсырмаларды орындап, аяқталғаннан
Барысы: Мотивациялық-қозғаушы кезең: кейін мен арнайы дабыл белгісін басамын.
алдын-ала жапсырылған көңіл-күй таңбасы Екі топқа да берілетін бірінші тапсырма :
бойынша, екі қатарға бөлінген балалармен Ұялы тақтамен жұмыс. Екі топқа берілген ұялы
амандасу, екі топқа бөліп отырғызу. Қайырлы тақтайшаның астыңғ бөлігінде орналасқан
күн балалар, көңіл-күйіміз көтеріліп, бір ертегі кейіпкерлерінің ішінен өз тобының
серігіп қалдық солай ма? Балалар бүгінгі оқу атына сай келетін ертегі кейіпкерерін ,ұялы
қызметіміздің тақырыбы «Ертегілер елінде». тақтайшаның үстіңгі бөлігіне жабыстыру.
Балалар сенде қандай етегілерді Екі топқа да берілетін екінші тапсырма:
білесіңдер? Жарайсыңдар балалар. Өте екі топ кезек-кезек өз тобының атына сай
тамаша. Олай болса біз топтарымызға ат е ртегіні сахналау.
қою үшін мен сендерге жұмбақ жасырамын. Үшінші тапсырма: Фетр тақтамен
Жұмбақтың жауабы ертегінің аты. жұмыс. Екі топқа фетр тақтасы ұсынылады.
1. Қашып кеткен атадан Ертегіні бейнелеуге арналған үлестірмелі
Қашып кеткен ападан материалдар беріледі, балалар өз қиялы

Баулиева Анаргүл Жакировна

Манғыстау облысы

МКҚК «Балбөбек» балабақшасы

тәрбиеші

БАЛА – ӨМІР ГҮЛІ

---

*«Бала тәрбиесі бір өнер, өнер болғанда ауыр өнер,
жеке бір ғылым иесі болуды тілейтін өнер» - Мағжан Жұмабаев*

Дүниеде балаға деген махаббатқа не Ғұмар Қарашев «Баланың ақылы бірте-жетсін шіркін! Бүгінгі таңда, әрбір отбасының бірте өспекші, міне осы мезгілде оған бақыты мен байлығы-әрине бауырындағы жолбасшылық ету-тәрбиенің басты шарты»-баласы. Бала-жас кезінде қандай тәрбие деген болатын. Баланың ақылын өсіретін-көрсенсе, ертең соған лайықты адам боп шыға- математикалық логикалық ойындар. Ал ды. Демек, балабақшада берілген тәрбие тәрбиенің негізі бес жасқа дейін құралады. тәрбиенің баспалдағы. Мен бала тағдыры Сондықтан балабақшамызда үлкен жемісті жайлы ұзақ ойға баттым. Бүгін оларға қандай еңбек жүргізіп келеміз. Балабақшамызда тәрбие беріп жатырмыз? деген сұрақ мені шығармашылық және интеллектуалдық мазалады. Ендеше балабақша тәрбиешісі қабілеттерді дамытуға арналған тиімді қандай болу керек? Меніңше, ең алдымен бағдарламамен жұмыс жасаудамыз. Әсіресе, тәрбиешінің ақ жүрегі болуы керек. ата-бабадан қалған ұлттық салт-дәстүрдің Мейірімділік, махаббат, қайырымдылық, орындалуына көп көңіл бөлеміз. Отанын адалдық ақ жүректен шығады. Одан соң сенің сүйетін, білімді, еңбекқор бала тәрбиелеу мінезің жақсы болу керек. Адамға мінез үш үшін еңбек етудеміз. «Өнерлі - өрге адамнан жұғады. Ата-анадан, тәрбиешіден, жүзер»-демекші, аудандық «Жауқазын» құрбыдан. Демек, балабақша тәрбиешісінің ән байқауында Жауынбай Жазылбек бас мінезі жібектей әдемі болуы қажет. Сонда жүлдені иеленді. «Испан биін» билеген тәрбиелеген баласы да ақылды болмақ. қыздарымыз ІІ-орынды жеңіп алды. Биыл Қазақтың нағыз қайнаған ортасы-ауыл. дана, дара, данышпан Абай Құнанбайұлының Сол ауылдың болашағы балабақшадан 175 жылдығына арналған мәнерлеп оқу басталады. Мен еңбек ететін «Балбөбек» сайысында Нұрлан Аяғөз І-орын иеленді. балабақшасы 2011 жылы маусым айында, Балалардың осындай жетістікке жетуіне Мемлекеттік «Балапан» бағдарламасы көмектескен тәрбиешілер болатын. О.Өтеш, аясында ашылған болатын. 140 орындық Ж.Нәбиева, Қ.Майлыбаева, А.Баулиевалар- балабақша заманауи тәрбие беретін мекенге аудандық «Үздік тәрбиеші» сайыстардан айналды. Биыл балабақшамызға 9 жыл жоғарғы жүлде алып жүрген еңбекқор толады. Бақшамыздың әдеміде, әсем, тәрбиелі тәрбиешілер. Бала тағдырына тікелей әсер мекенге айналуы іскер басшымыз Мақанова ететін болғандықтан, мамандығымыздың Нина Іңірбайқызының арқасы деп сенімді қыр-сырын үйренуден жалыққан емеспіз. түрде айта аламын. Оның адамгершілік Сәби өмірге келген соң, ата-анасының қасиеті ұжымға рух сыйлайтындай. Осы мейірім, шапағатына бөленеді. Анасының тоғыз жылда қаншама сәбиді тәрбиелеп, ыстық құшағы ерекше екені даусыз. Олай өсірдік. Ұлы ғұлама алаш қайраткері ақын болса біздер тәрбиешілер ананың ыстық

алақаны, мейірімді жүрегі бола алуымыз шарт. Кіршіксіз баланың көңіл кілтін табу-кез келгеннің қолынан келе бермес. Балабақша – баланың бесіктен кейінгі ұясы тәріздес. Сондықтан балапандарымыз ұяда «нұрлы ақылды», «ыстық қайратты», «жылы жүректі» болса екен. «Бала дүниеге

келгеннен бастап, өзін-өзі дамытуға қабілетті. Оның ішкі жан дүниесінде ерекше күш бар. Ал үлкендердің міндеті сол энергияның жұмсалыуына жағдай жасау»-деп Мария Монтессори бекер айтпаған. Ендеше, энергияны тек қана жақсылыққа бағыттау-біздің қолымызда. Себебі, бала-өмір гүлі.

Әдебиеттер тізімі:

1. *Отбасы және балабақша №1.2015 қаңтар - ақпан*
2. *М.Мұқанов, «Жас және педагогикалық психология» (Алматы 1982ж)*
3. *Ү.Тұрғынтаева, «Халық даналығы-адамгершілік тәрбие құралы. Отбасы және балабақша»*

Алимбекова Акмарал Султангазиевна

Алматы облысы, Жамбыл ауданы

КМҚК «Ұлан» бақшасының тәрбиешісі

ЛЭПБУК АРҚЫЛЫ БАЛАЛАРДЫҢ СӨЗДІК ҚОРЛАРЫН ДАМУ

Аннотация. «Лэпбук» - инновационная форма развития познавательно-исследовательской активности детей дошкольного возраста, как один из самых эффективных видов деятельности детей, который положительно влияет на развитие умственной активности и творческой самостоятельности, и позволяет интегрировать сведения из разных областей знаний для решения одной интересующей нас проблемы и применять полученные знания на практике.

Annotation. “Lapbook “ children of pre-school in the form of educational and research activities on the development of innovative thinking , will have a positive effect on the development of creative abilities to solve a problem every industry knowledge and can apply the knowledge gained .

Ключевые слова: лэпбук, логика.

Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңында «Әр баланың қабілетіне қарай интеллектуалдық дамуы, жеке адамның дарындылығын дамыту» сияқты мәселелер мемлекеттің білім беру стандартында білім берудің басты міндеті-логикалық ойлауды дамыту болып табылатындығы атап көрсетілген. Бұл міндеттерді шешу үшін, мектепке дейінгі ұжымдардың, әр тәрбиешінің күнделікті ізденісі арқылы, барлық жаңалықтар мен қайта құру, өзгерістерге батыл жол ашарлық жаңа тәжірибеге, жаңа қарым - қатынасқа өту қажеттілігі туындайды.

Лэпбук арқылы балалардың сөздік қорларын дамыту менің өз білімімді көтеру тақырыбымның мақсаты болғандықтан, мен көп ізденіп, лэпбук туралы материалдарды жинақтадым. «Лэпбук» - мектепке дейінгі балалардың танымдық – зерттеу белсенділігінің даму түрінің инновациялық формасы. Бұл әдіс арқылы балалардың ойлау, шығармашылық қабілеттерінің дамуына жақсы әсерін тигізеді. Бір тақырып негізінде әр сала бойынша білімдер алады және алған білімдерін қолдана алады. Лэпбук балалардың танымдық қабілеттерін арттырады, ойлау қабілетін дамытып,

шығармашылықпен жұмыс жасауға, және ойлау қабілеттерін дамытады өздігінен ақпарат жинауға, жаңа тақырыпты және балалар оны кез келген ыңғайлы тез ұғынып, есте сақтауға жағдай жасайды. уақытта ашып, әртүрлі тапсырмаларды

Мемлекеттік стандартқа сәйкес I кіші орындау арқылы сөйлеу дағдыларымен, топтан бастап балаларға сөзді дыбыстық танымдық – тілдік құзыреттілігін дамытады жағынан дұрыс айтқызып үйрету екен. Сондықтан да, баланың әрекетін қарастырылған, сондықтан да, мен өз ұйымдастыруға, басқаруға және ойнатуға тәжірибемде ортаңғы топтағы балалардың көмектесетін және арасындағы өзара сөздік қорларын дамытуда дидактикалық әрекеттесудің бір түрі ретінде ләпбукты ойындарды, тапсырма-жаттығуларды қарастыруға болады.

қолданамын, мысалы: «Суретті құрастыр», Ләпбук – бұл қалташалары, есігі, «Қандай затқа ұқсайды?», «Қай сурет терезелері бар жиналмалы кітапша, тығылды?», «Бір сөзбен ата», «Кім жылжымалы бөлшектерден құралған, байқағыш?», «Қиылған суреттер», «Ұқсасын оған бір тақырыптың материалдары тап», «Не артық?» орналастырылады[2]. Сондықтан, ләпбукті

Ана тілінде кездесетін дыбыстарды дұрыс құру үшін бірінші балардың жас ерекшелігіне айту үшін ең алдымен баланың есту қабілетін қарай тақырыпты таңдадым, мысалы: топқа жетілдіріп, дыбыстарды ажырата білуге арналған жылдық оқу жоспарынан өтпелі жаттықтырған дұрыс. Бала, әдетте дыбысты тақырыптар бойынша: жыл мезгілдері, есту арқылы ажыратуға машықтанады. жануарлар әлемі, отбасы, құстар, Балаларды қызықтыру үшін жаңа ақпаратты мамандықтар, өсімдіктер әлемі, ертегілер тез меңгеріп алуға және жаңа ақпаратты тез т.б. Тақырыпты толықтай ашу үшін осы есте сақтауға маған ләпбук құралы көмекке келді. сұрақтарға тоқталдым: Бала не біледі? Бала нені білгісі келеді? Білу үшін не істеу керек?

Баланың жас ерекшелігін ескере отырып, Жоспар құрып, макетті дайындап алғаннан сабақта түрлі тапсырмаларды, ләпбук кейін қалташалар, карточкалар, суреттер, құрастыру арқылы, баланың шығармашылық тақырыпты ашуға қажетті материалдарды қабілетін дамыту, интеллектуалдық деңгейін жинақтадым. Осы дайындаған қалташа көтеріп, алған білімдерін бір жүйеге келтіреді, немесе конверттерге тақырып бойынша папканы алғанда өткен тақырыптарын жиналған ақпараттар салынады /суреттер, естеріне түсіріп, қайталап, пысықтайды. фото, ойын, мәтін т.с.с./

Бала оларды алып, салып, қарап, ойнап Осындай шығармашылық жұмыспен алады. Нақты бір тақырып бойынша зерттеп, айналысқан бала, тек қана қызықты оқып үйренген іс-әрекеттің қорытынды кітаптың құрастырушысы емес, ол енді кезеңі. Осы папканы толтыру үшін бала дизайнер, суретші-иллюстратор, өзінің бірнеше әрекеттерді жасауы керек: бақылау құрастырып шығарған оқиғаларының, ертегі, жасау, берілген материалды оқып дайындау, жұмбақтарының авторы болады. Қызықты тапсырмаларды жасағанда балалар түрде өткізілетін жұмыс түрі балалардың білімдерін толықтырады, өткен материалды танымдылық, шығармашылық қабілеттерін қайталап, пысықтайды. Бала тақырыптық дамытады, әрі бала өзіне көп ақпараттар материалмен жұмыс істеу барысында алады. Ләпбукті қолдан жасау кезінде бақылау жүргізеді, тапсырманы орындайды, балаға оны шаблондарсыз, өз қалауынша зерделейді және баяндай алады. Ал сөздік безендіру мүмкіндігі туады, бұл оның ойлау ойын арқылы сөзді орынды қолдана білуге, қабілетін дамытады және өтілген және дұрыс жауап айтуға, сөз мағынасын түсінуге, жаңа материалдарды есте жақсы сақтауға орынды сөйлеуге үйренеді. Мысалы: «Сөз көмектеседі.

ойла», «Сөз құра», «Жұмбақ ойла», «Жақсы- Қорыта келе, Ләпбук белгілі бір жаман», «Жалғастыр», «Үш сөз ата». тақырыпты бекітуге арналған тамаша

Сабақ барысында, байқағаным ләпбук тәсіл және бала үшін, оның танымын, балалардың қызығушылығын арттырады логикасын арттыру үшін ләпбу жақсы

әсерін тигізеді. Ләпбук арқылы: балалардың дамытады; балалар өз бетінше әрекет етуде, ұйымдастырылған оқу қызметіне деген белсенді қолданады. Сондықтан, мен өзімнің қызығушылығын арттырады; жеке және тәжірибемде балалардың қиялын, ойлау, топпен жұмыс істеуге үйретеді; есте сақтау, таным қабілеттерін жетілдірудер түрлі әдіс-есту, көру, сөйлеу, ойлау қабілеттерін тәсілдерді сабағыма қолданамын.

Әдебиеттер тізімі:

1. *Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жалпыға міндетті мемлекеттік стандарты– (2012 жылғы 23 тамыздағы №1080 ҚРҰҚ)*

2. *Нурболатова Л.М.» Ләпбук - мектеп жасына дейінгі балаларды оқытудың қазіргі заманғы құралы «мақала»*

Михайлова Мария Петровна

Директор

ГККП «Мичуринский детский сад Павлодарского района», магистр педагогических наук, высшая категория

РАЗВИТИЕ КРИТИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ У ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

Современный мир отличается динамич- в дошкольном детстве, служат основой и ным развитием во всех социально- ориентиром в жизненных целях взрослому значимых областях, изменения происходят человеку.

ежедневно. Поэтому уровень образования Дошкольное воспитание и обучение и интеллектуальный потенциал общества в первый уровень непрерывного образования. современных условиях приобрел характер Именно в этом возрасте важно создать важнейшей составляющей национального условия для формирования и развития богатства, а образованность человека, личности ребенка, способного успешно профессиональная мобильность, стремление адаптироваться в современном постоянно к творчеству, умение действовать в меняющемся мире.

нестандартных ситуациях –стали условием Дошкольное учреждение – это реализации стратегии устойчивого развития первая ступень образовательного и безопасности Республики Казахстан. процесса, в котором условия и система Сегодня существуют новые требования в деятельности сегодня направлены на воспитании и образовании подрастающего внедрение инновационных технологий поколения. Перед педагогическим с учетом возрастных и индивидуальных сообществом Республики Казахстан стоит особенностей дошкольников. Именно глобальная задача: внедрение новой инновационная деятельность способствует модели образования, направленной на повышению качества дошкольного обновление его содержания через качество образования и профессиональной образовательных услуг. компетентности педагогов. Способствует

Дошкольный возраст – начальный созданию мотивации у дошкольников период становления личности, когда зарож- на приобретение знаний и умений для даются базовые ценностные ориентиры. дальнейшего использование этих знаний в Научно доказано, ценности, усваиваемые продуктивной деятельности.

В соответствии с новыми требованиями к подходу учебно-воспитательного процесса я обратилась к технологии «Критическое мышление».

Способность мыслить – дана каждому человеку. А вот качественный уровень мышления – это процесс формирующийся.

Недостаточное развитие уровня мышления дошкольников, и как следствие, речевой активности, приводит, в будущем, к появлению затруднений в овладении школьной программой.

Мы живем не в простое время, во время больших противоречий, но великое предназначение человека на Земле остается неизменным. Любовь и уважение к матери, к месту, где ты родился, мирное небо над головой – эти ценности будут актуальны всегда.

К вопросу нравственно – патриотического воспитания все чаще в своих посланиях к народу обращается Елбасы нашей страны Н.А.Назарбаев. «... на нас, взрослых лежит ответственность за то, какими будут завтрашние «творцы истории», кому мы вручим судьбу Родины».

Собственный жизненный опыт ребенка ограничен. Семья, квартира, двор, детский сад – вот, пожалуй, и все, с чем он хорошо знаком. Но за этим стоит «большой мир», в котором ему предстоит жить, когда он станет взрослым. И готовить его к жизни в этом большом и сложном мире жизненно необходимо.

Наш Елбасы Н. А. Назарбаев и президент К.Ж. Токаев возлагает большие надежды на молодое поколение. «Казахстанец будущего» - это высококлассный специалист, владеющий казахским, русским, английским языками, он социально активен, мобилен, не боится перемен. Новые цели и задачи определены на 2020-2050 год. И одним из важных направлений является воспитание нового казахстанского патриотизма.

Формирование навыков работы с информацией – это залог успешности действий любого человека в изменяющемся мире. Поэтому очень важно уже ребенка – дошкольника научить находить источник информации, работать с ней,

оценивать её. А для этого, прежде всего, необходимо создать специальные условия, выработать специальную систему работы, в соответствии с возрастными особенностями, чтобы сформировать не только желание к получению готовых знаний, а и устойчивый интерес к самостоятельному, личностному, общекультурному, познавательному развитию. Ребенок будет вооружен умением учиться.

«Критическое мышление» – это инновационная технология, возникла в Америке в 80-е годы 20 столетия. В основу ее положены идеи и положения теории Ж. Пиаже об этапах умственного развития ребенка; Л.С. Выгодского о зоне ближайшего развития и о неразрывной связи обучения и общего развития ребенка.

В ней синтезированы идеи и методы коллективных и групповых способов обучения, а также сотрудничества, развивающего обучения; она является общепедагогической, над предметной. Критическое мышление – это продуктивное мышление.

- Критическое мышление включает в себя:
1. Аналитическое мышление.
  2. Ассоциативное мышление.
  3. Самостоятельность мышления.
  4. Логическое мышление.
  5. Системность мышления.

Мышление ребёнка дошкольного возраста формируется в педагогическом процессе. Существенным является учёт того факта, что самостоятельность мышления детей младшего возраста в процессе решения задач проявляется лишь в использовании аналогии, которая выражается не столько в «переносе», сколько в «наложении» опыта на новые предметы и явления. Как же можно тренировать или развивать критическое мышление у дошкольников?

Мышление развивается при любой форме обучения, но уровень зависит от организации педагогического процесса.

- 1 уровень – «Зарождающейся» или «Зачаточной формы» критичности (возраст детей: 4-5 лет)
- 2 уровень – «Проясняющейся» критичности (возраст детей: 5-6 лет)

3 уровень – «Позитивная» (возраст детей: 6-7 лет)

1. Актуализация знаний по поводу индивидуальной, парной, групповой работы предложенной темы: какова информация по с целью знакомства с новой информацией, данной теме, чтобы выявить ресурсы ребенка ее соотнесения с имеющимися знаниями, и группы, и в работе группы учитывать опыт каждого ребенка.

2. Мотивация: осуществить вызов, пробудить интерес к предлагаемой теме, систематизация новой информации, ее сформулировать вопросы, поставить цель предстоящей деятельности. Чтобы превратить дошкольника в

3. Активизация участников (детей): активного и заинтересованного участника договор о будущем характере и правилах образовательного процесса, необходимо работы, составление четкого алгоритма будущих действий.

4. Осмысление материала (собственно деятельность): чередование (поиск ответов, выявление затруднений и противоречий).

5. Рефлексия: суммирование и

оценка, ответы на поставленные вопросы содержание образования связать с близкой, доступной для осмысления ребенка целью.

Список литературы:

1. Загашев И.О., Заир-Бек С.И., Муштавинс-кая И. В., *Учим детей мыслить критически.* -С-Пб: «Альянс «Дельта» совм. С издательством «Речь», 2003.
2. Акименко В. М. *Новые педагогические технологии: Учеб. –метод.пособие.* Ростов н/Д., 2008.
3. «Новые технологии в обучении» - Коллеги - журнал учителей Казахстана

Мажура Ольга Александровна

Акмолинская область, Есильский район

ГККП «Ясли-сад «Айналайын»

музыкальный руководитель

ПРИНЦИПИАЛЬНО НОВЫЕ ПОДХОДЫ В ОБУЧЕНИИ ДОШКОЛЬНИКОВ

Аннотация. в данной статье охарактеризованы пути повышения мотивации к современным, принципиально новым подходам в обучении дошкольников, такие как цифровизация и техника проблемного диалога.

Показаны конкретные приемы работы, которые позволят достичь результата. Важно правильно понять и решить проблемы современного воспитания, и использовать их практически.

Ключевые слова: новые подходы, цифровизация, цифровые технологии, техника проблемного диалога.

«Новое поколение казахстанцев – это самое большое достижение Казахстана» Н.Назарбаев

Принципиально новые подходы в современном цифровом мире, педагогическом обучении дошкольников. Что это? Под педагогом должен иметь высокую компетентность в обучении понимается вооружение воспитателя области цифровых технологий; уметь их применять на практике.

Век цифровизации – век новых подходов в обучении и воспитании детей. Деятельность преподавателя в процессе учебных занятий. Современные тенденции диктуют перемену Целью типовой учебной программы в обучении и воспитании дошкольников, дошкольного воспитания и обучения в рамках программы. Для успешной является формирование у детей духовно- нравственных ценностей, знаний, умений и концепции воспитания и обучения с новыми навыков в соответствии с их возрастными технологиями, практикой, сервисами. и индивидуальными возможностями, «На наших глазах рождается новая воспитание общечеловеческих ценностей - глобальная цивилизация с цифровым тей, патриотизма и толерантности. Программой сообществом - экономика знаний» - программа способствует формированию Н.Назарбаев.

Цифровое обучение на занятиях в познавательных и социальных мотивов детском саду предполагает использование детей, развитию увлеченности и интереса информационно-коммуникативных технологий к получению знаний. Работая с детьми, педагог – мультимедиа. Что имеет огромный каждый педагог задумывается над тем, как плюс в современном обучении, но при провести занятие ярко, красочно, чтобы в правильном использовании.

Деятельность ребенка в процессе обучения ребенка было сосредоточено на получении знания – особая индивидуальная форма познаний. Для этого важно на занятиях увлечь знания действительности. Великий педагог ребенка чем-то новым и интересным. В Г.Песталоцци писал: «Час рождения ребенка

есть час его обучения». Данное обучение включает в себя два момента: самообучение ребенка - стихийное, неуправляемое, и обучение, организуемое взрослым – целенаправленный и планомерный процесс. Ребенок знакомится с новым для него миром не путем непосредственного столкновения с ними, а получает уже готовые знания, выработанные способы действий как ситуацию. Выслушав ответы детей, результат общечеловеческого опыта. специальными наводящими вопросами

Педагог помогает воспитаннику понимать требования, предъявляемые образовательной задачей, изучать отдельные процессы и принцип их работы, выбирать подходящие для конкретной задачи.

Для успешного воспитания и обучения педагогу нужно изменить принципы своей деятельности, перейдя к новому этапу: идти в ногу со временем, повышать уровень квалификации, применять инновационные методы, обучать воспитанников критическому мышлению.

Требование современного мира - активный воспитанник, который в ходе обучения будет искать новые подходы к решению проблемных ситуаций, будет исследовать.

В этом помогут, например, различные квест – игры, где для прохождения по сюжету необходимо решить определенные задачи. Очень хорошо развивают мышление, мотивацию, двигательную активность ребенка. Так же, большие перспективы в воспитании открывает техника проблемного диалога. Педагог создает проблемную ситуацию. Педагог подталкивает ребенка к выдвижению своей гипотезы и ее проверке, благодаря чему развиваются коммуникативные способности. При правильном использовании прошлого опыта и современных сервисов, с помощью цифровых технологий, можно достичь в реальном времени реального результата в обучении детей. Дошкольный возраст – это значительный период в жизни детей, так как от рождения до школы они проходят очень большой путь развития. Правильно поставленное дошкольное воспитание имеет решающее значение для всего последующего физического и духовного развития ребенка.

Список литературы:

1. «Дошкольная педагогика» Е.А.Данилова, 1978 г.
2. Типовая учебная программа дошкольного воспитания и обучения №8275 Республика Казахстан, от 17.01.2013
3. <https://tengrinews.kz/>
4. «Обучение детей раннего возраста» Л.А.Давиденко, 1974 г.

Молдагазина Шолпан Исмагуловна

Успенский район

КГКП «Ясли – сад «Балапан»

воспитатель

ИГРОВАЯ ТЕХНОЛОГИЯ КАК МЕТОДЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ РАННЕЙ СОЦИАЛИЗАЦИИ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

Аннотация. В докладе говорится о роли игровых технологий в жизни ребенка дошкольного возраста. Благодаря игровым технологиям происходит социализация детей дошкольного возраста. С использованием игровых технологий дети безболезненно привыкают жить и работать в коллективе, сочувствовать, сопереживать сверстникам. В игре также компенсируется дефицит общения ребенка со взрослым.

Ключевые слова: игровые технологии, игры, дидактические игры, игры – забавы, сюжетно - образительные игры, процессуальные игры.

Обучение ребенка происходит постепенно, как в семье, так и дошкольном образовательном учреждении. Участниками образовательного процесса являются родители, педагоги и сам ребенок. В основном, необходимые знания ребенок приобретает через игру, как наиболее доступный для него способ получения информации. Игры – забавы – это игры, в которых читают стихи, поют песни и водят хороводы. К ним относятся: Игры – потешки. Хороводные игры. Подвижные игры. Дидактические игры- это разновидность игр с правилами, специально создаваемые для детей. Игры с сюжетными игрушками: Процессуальные (образительные) и ролевые игры

Так что же такое игра с точки зрения участников образовательного процесса? Для ребенка игра – это получение максимального удовольствия от жизни. Педагог в игре видит ведущий вид деятельности детей дошкольного возраста, который даёт ребёнку возможность развиваться. Игры с сюжетными игрушками: Процессуальные (образительные) и ролевые игры

В данной работе мы говорим о применении игровых технологий. Так дадим определение игровым технологиям. Игры с сюжетными игрушками: Процессуальные (образительные) и ролевые игры

Игровые технологии – это определённая последовательность действий педагога по разработке этапов и осуществлению игровой деятельности: Вводить детей в предметный мир, раскрывая способы употребления предметов и их назначение. Учитывать выполнение нескольких

- отбор, разработка и подготовка игры; действий с одним предметом и переносить знакомые действия с одного объекта на другой. Выполнять с помощью взрослого
- включение детей в игру;
- осуществление самой игры;
- подведение итогов и результатов. несколько игровых действий, объединенных сюжетом. Подводить детей к пониманию роли в игре. Формировать начальные навыки ролевого поведения, учить связывать

Игровые технологии: Игры-забавы. сюжетом. Подводить детей к пониманию Дидактические игры. Игры с сюжетными роли в игре. Формировать начальные навыки игрушками. ки ролевого поведения, учить связывать

сюжетные действия с ролью. персонажам, тематическому содержанию

Педагог, при проведении сюжетно-от- к планируемой сюжетно-отобразительной образительных игр с дошкольниками дол- игре; обучающие сюжетно-отобразительные жен руководствоваться следующим: Дол- игры (планируются приемы практического жен показать действия с предметами, сопро- руководства игрой, исходя из возрастных вождая словом, раскрывающим результат особенностей и потенциальных действия (перелили воду), его значение возможностей развития ребенка).

(перелили воду в чашку, чтобы пить), дать 3) Обогащение жизненного опыта, оценку действия (ловко получилось – воду этонаблюдения, целевые прогулки; не пролили). Создавать игровые ситуации рассматривание картин, иллюстраций, с показом новых способов использования фотографий; обследование, эксперименти- сюжетных игрушек, предметов-заместителей. ро-вание с предметами; чтение, рассказы-Проигрывать ролевые диалоги с вание, заучивание текста наизусть; игрушками: свободное общение; прослушивание дисков,

- воспитатель с игрушкой – ребенок с аудиозаписей; посильное участие детей в игрушкой; трудовых действиях взрослых;

- ребенок с двумя игрушками. продуктивные виды детской и совмес-

Проигрывать жизненные ситуации, эпи- тной со взрослым деятельности.

зоды из книг, мультфильмов с последующим 4) Включение игровых персонажей в вовлечением в игру детей. В результате чего режимные моменты.

закладываются предпосылки перехода от 5) Установление эмоционально-положи- предметной игры к сюжетной, а внимание тельного контакта.

детей переключается с самого предмета на Вывод: Как вывод хочу сказать персонаж и сюжет. следующие: Вышеперечисленные игры

Необходимо перечислить педагогичес- способствуют развитию общения детей со кие условия развития процессуальной игры, сверстниками и составляют неотъемлемую это: 1) Создание предметно-игровой среды, часть жизни нашей группы. Они стали которое включает в себя: привычными и желанными для наших

Внесение и обыгрывание, игрушек, воспитанников. Эти игры мы проводим во предметов воспитателем (старшими время режимных моментов, на прогулке, детьми); игровых атрибутов; маркеров в свободной игре детей. С использованием пространства; предметов оперирования. игровых технологий дети безболезненно Создание проблемных ситуаций через привыкают жить и работать в коллективе, игрушки. Создание проблемных ситуаций, сочувствовать, сопереживать сверстникам. направленных на использование предметов В игре также компенсируется дефицит заместителей и воображаемых предметов. общения ребенка со взрослым. Думаю, что

2) Обогащение игрового опыта, что в данный опыт работы может быть интересен свою очередь включает: дидактические, воспитателям, работающим с детьми раннего подвижные, театрализованные, игры со дошкольного возраста в любом дошкольном строительным материалом и др. близкие по образовательном учреждении.

Список литературы:

1. Богусловская З.М. , Смирнова Е. О. Развитие игры для детей младшего дошкольного возраста: Книга для воспитателей детского сада. – М.: Просвещение, 1991. - 207с.

2. Взаимодействие дошкольного учреждения с социумом. – Пособие для практических работников в ДОУ.- М.: АРКТИ, 2003.

3. Социализация дошкольника через игру: пособие для педагогов дошкольных учреждений / Авт. - сост. Т.В. Пятница. – Мозырь: ООО ИД «Белый Ветер», 2004.

4. Чечет В. В. , Коростелева Т.М. Семья и дошкольное учреждение: взаимодействие в интересах ребенка. – М.: Университетское, 2000

Достова Алма Сериковна

ГККП «Розовский ясли сад
акимата Павлодарского района»
педагог-психолог

СКАЗКОТЕРАПИЯ – КАК МЕТОД АКТИВИЗАЦИИ РЕСУРСОВ ЛИЧНОСТИ

Аннотация. Обсуждается проблема активации внутреннего потенциала личности. Описаны особенности использования сказкотерапии в индивидуальной работе и в групповом тренинге с детьми. Проведены принципы работы психолога со сказками.

Ключевые слова: сказкотерапия, активизация, внутренняя гармония, творческое начало, коррекция.

Обогащение практической психологии новыми средствами эффективной работы с детьми, в частности, сказкотерапией отрадное явление последнего десятилетия. До последнего времени практическая психология образования явно недостаточно использовала развивающей психотерапевтический потенциал сказок. А ведь сказкотерапия оказывается эффективной в работе не только с дошкольниками и младшими школьниками, но и с подростками и старшеклассниками. Более того, существуют психотерапевтические сказки для учителей и родителей.

Самое большое, что может «позволить себе» жанр сказки, - это ориентирование на то, как лучше поступать в той или иной жизненной ситуации. В сказке никто не учит ребенка «жить правильно».

События сказочной истории естественно и логично вытекают одно из другого.

и образно, ребенок воспринимает и усваивает причинно-следственные связи, существующие в этом мире. Но нужно знать, как работать со сказками, как самостоятельно создавать истории, помогающие детям учиться и грамотно изменять поведение.

Сказку можно использовать в работе в ситуациях, в которых, на первый взгляд, психолог бессилён. А главное – сказка, произвольного внимания,

наличие Тайны и Волшебства.

Метод сказкотерапии, как и многие другие, можно использовать как в индивидуальной работе, так и в группе. В процессе каждого занятия по сказкотерапии мы можем решать широкий круг задач, например по отработке навыков произвольного внимания, сп

живущая внутри каждого человека, способна развивать сокровища его души.

Поэтому, когда мы говорим о том, что сказкотерапия – это лечение сказками, мы имеем в виду совместное с клиентом открытие тех знаний, которые живут в душе и являются в данный момент психотерапевтическими.

Цель сказкотерапии – активизация в человеке творческого созидющего начала, раскрытие глубин собственного внутреннего

Развитие его самопознания. Привлекательность сказок для психотерапии, психокоррекции и развития личности ребенка, достоинство сказок заключается в следующем:

- отсутствие в сказках дидактики,

- неопределенность места действия

образность языка. Кладезь мудрости.

Метафоричность языка:

- победа Добра. Психологическая Таким образом, ребенок воспринимает и защищенность:

наличие Тайны и Волшебства.

Метод сказкотерапии, как и многие другие, можно использовать как в индивидуальной работе, так и в группе. В процессе каждого занятия по сказкотерапии мы можем решать широкий круг задач, например по отработке навыков произвольного внимания, сп

наличие Тайны и Волшебства.

Метод сказкотерапии, как и многие другие, можно использовать как в индивидуальной работе, так и в группе. В процессе каждого занятия по сказкотерапии мы можем решать широкий круг задач, например по отработке навыков произвольного внимания, сп

наличие Тайны и Волшебства.

Метод сказкотерапии, как и многие другие, можно использовать как в индивидуальной работе, так и в группе. В процессе каждого занятия по сказкотерапии мы можем решать широкий круг задач, например по отработке навыков произвольного внимания, сп

наличие Тайны и Волшебства.

Метод сказкотерапии, как и многие другие, можно использовать как в индивидуальной работе, так и в группе. В процессе каждого занятия по сказкотерапии мы можем решать широкий круг задач, например по отработке навыков произвольного внимания, сп

наличие Тайны и Волшебства.

Метод сказкотерапии, как и многие другие, можно использовать как в индивидуальной работе, так и в группе. В процессе каждого занятия по сказкотерапии мы можем решать широкий круг задач, например по отработке навыков произвольного внимания, сп

наличие Тайны и Волшебства.

Метод сказкотерапии, как и многие другие, можно использовать как в индивидуальной работе, так и в группе. В процессе каждого занятия по сказкотерапии мы можем решать широкий круг задач, например по отработке навыков произвольного внимания, сп

группы, развития чувства взаимопомощи важные фразы, информация, которую и поддержки, развития памяти, коррекции хотелось бы запечатлеть на подсознательном уровне, просто необходимо.

поведенческих реакций и др. Работа в группе может осуществляться в индивидуальной работе роль психолога, разных формах:

педагога особенно велика, он задает 1) прослушивание сказок и анализ темы занятий, внимательно наблюдает за (интерпретация). Цель – осознание, поведением ребенка и интерпретирует интерпретация того, что стоит за каждой его реакции, строя все свое дальнейшее сказочной ситуацией, фразой, появлением поведение на основе этих наблюдений. новых героев, конструкцией сюжета. 2)

Используемые здесь психотерапевтические групповое рассказывание сказок. В этом метафоры подбираются и создаются случае рассказчиком является группа индивидуально для каждого ребенка в детей. Рассказывается известная всей соответствии с его проблемами и целями группе сказка. Каждый участник по очереди работы. рассказывает маленький кусочек сказки.

Для того, чтобы сказка была интересна 3) рассказывание известной сказки и ребенку, задела его, необходимо в придумывание к ней продолжения. После предварительной беседе выяснить его того, как сказка рассказана, участники группы интересы увлечения, причем, не столько придумывают к ней продолжение, причем для прояснения проблемы, сколько для последний рассказчик должен закончить выявления позитивных аспектов, на которые сказку. 4) групповое придумывание можно опереться в процессе создания или сказки. Кто-то начинает говорить первую подбора истории. Использование темы, фразу, например: «В некотором царстве, близко и понятной ребенку, позволяет ему в некотором государстве...». Следующий легче вжиться в образ сказочного героя, участник группы присоединяет к сказочной соотнести его и свои проблемы, увидеть фразе одну или две фразу и так далее. 5) эффективность выхода из сложившейся рассказывание сказки от первого лица и ситуации. от имени различных персонажей сказки.

Одним из важных моментов этого направления является то, что в процессе Участники группы выбирают сказку, работы психолог следит за всеми которую они собираются рассказывать и распределяют персонажи между собой. В изменениями, происходящими с ребенком, группах дошкольного и младшего школьного возраста интересно будет инсценирование включая малейшие изменения мимики, пантомимики, дыхания и строит свою сказок.

дальнейшую работу в соответствии с его реакцией. Даже движение глаз отражает проигрывание трудных ситуаций и внутреннее состояние человека, в частности, способов их разрешения, а также движение глаз влево и вверх означает прослушивание сказок с позитивно использование прошлых зрительных окрашенными прогнозом на будущее. воспоминаний, движение вправо и вверх Необходимо отметить, что существует ряд свидетельствует о построении новых или детских проблем, для решения которых будущих образов, а движение глаз влево и групповая работа малоэффективна и даже вниз говорят о кинестетических ощущениях. нежелательна на первых порах. С детьми Кроме того, в процессе рассказывания крайне агрессивными, эгоцентричными, сказки эффективно использование пауз, конкурирующими со своими братьями, сменой интонации, громкости произношения сестрами или же с детьми, переживающими сильный стресс, кризис, лучше работать психологом, то введение собственного и дивидуально или лишь затем, когда большая имени клиента или созвучною с его именем часть проблем решена, можно включать их особенно перед тем, как будут сказаны в групповую работу. Напротив, для детей

замкнутых, малообщительных, пассивных, не владеющих элементарными навыками общения, с заниженной самооценкой, страдающих страхами и фобией, проведение группой работы полезно и дает хорошие результаты.

Таким образом, сказкотерапия является эффективным психотерапевтическим методом, направленным на активизацию внутреннего потенциала личности, развитие ее самосознания и творческих способностей.

Список литературы:

1. Т.Д. Зинкевич -Евстегнеева Практикум по сказкотерапии - Спб., 2000.
2. Т.Д. Зинкевич-Евстегнеева, Т.М. Грабенко Практикум по креативной терапии - Спб., 2001.
3. Психокоррекционная и развивающая работа с детьми. Учебное пособие/Под ред. И.В.Дубровиной. М.,2001.
4. Абрамова Г.С. Практическая психология. М.,1999.

Рассоха Ирина Владимировна

Щербактинский район
КГКП « Ясли-сада « Балдаурен»
воспитатель

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ДИДАКТИЧЕСКОГО ПОСОБИЯ ДЛЯ ЗНАКОМСТВА ДОШКОЛЬНИКОВ С ПРИРОДНЫМИ КЛИМАТИЧЕСКИМИ ЗОНАМИ

Безгранична и многообразна природа земного шара. Много удивительного можно узнать о животном и растительном мире. У нас есть горы, реки и озера, леса и пустыни, богатейший растительный и животный мир.

Детей дошкольного возраста интересует тема природы, но часто мы взрослые можем рассказать только самые простые темы, дать поверхностную информацию. И это не по тому, что взрослые мало знают. Мы думаем, что ребенок - дошкольник это не поймет, да и зачем ему такие темы как: природно-климатические зоны, что такое погода, свойство воды и многое другое.

Анализируя многолетнюю работу с детьми, я пришла к выводу, что при знакомстве с новым, главное дать возможность ребенку сделать вывод, что все окружающее взаимосвязано, растения не могут жить без животного мира и, наоборот, на образ жизни животных влияют климатические условия.

Это вызывает внимание у дошкольника, ему интересно, когда он самостоятельно или с помощью взрослого приходит к такому выводу, умозаключению. Все это натолкнуло на изготовление дидактического пособия, которое является наглядно-игровым пособием, с помощью которого ребенок играя, манипулируя фигурками познает природу той или иной природной зоны.

Главный смысл использования дидактического пособия — это сопоставление живого объекта с неживым аналогом. Игрушка в этом случае способствует разграничению представлений игрушечного и реалистического характера, помогает осознанию специфики живого, выработке возможности правильно (хотя и по-разному) действовать с живым объектом. Игрушка как раздаточный материал (дети могут взять в руки рыбку-игрушку и не могут — живую белку, которая прыгает с дерева на

дереву), что особенно важно для младших определенной дидактическую функцию дошкольников. в эколого-образовательном процессе

Построение игровой ситуации с дошкольного воспитания. Она становится игрушками-аналогами сводится к сопостав- важным атрибутом занятий, на которых дети лению живого объекта с игрушечным усваивают знания о животных и растениях. изображением по самым различным Данное пособие помогает формировать моментам: внешнему облику, условиям пространственное представление о жизни, способу функционирования размещении природных объектов х (поведения), способу взаимодействия с ним. взаимосвязи; учит понимать причинно-

Следует специально обратить внимание следственные связи внутри природной зоны: на параллельное использование игрушки знакомится с особенностями растительного и живого объекта. Игрушка никого не мира и жизнью животных в различных подменяет, она наравне с животным (или природных зонах. С помощью данного растением) фокусирует на себе внимание пособия мы помогаем дошкольникам понять ребенка, в равной степени является взаимосвязь растений и животных друг с содержательным элементом обучения, другом и со средой обитания: в пособие что создает благоприятные условия для раскрыта многообразия живых организмов нахождения различий между игрушкой и и сообществ. Данное пособие помогает живым объектом. развивать интерес и любовь дошкольников

Разнообразные игровые ситуации к природно-климатическим зонам, показали, что игрушка-аналог любого помогает сформировать представление привлекательного облика может быть об экологических проблемах той или использована в дидактических целях при иной климатической зоны, воспитывает формировании реалистических представ- положительное эмоционально-ценностное лений о животных у детей разного дошколь- отношение к природе, стремление дейс- ного возраста. Важным при этом является твовать в окружающей среде в соответствии способ ее включения в занятие, когда с экологическими нормами поведения.

Игрушка противопоставляется либо живо- Приоритетным направлением дидакти- му животному, либо ею реалистическому ческого пособия является познавательное изображению на картине. Использование развитие дошкольников, основная цель игрушки на занятии должно быть в полном которого: ознакомление дошкольников с соответствии с ее функциональным наз- природно-климатическими зонами земли. начением: игрушка помогает создавать Отсюда вытекают следующие задачи: игровые ситуации, воспроизводить игровые Поощрять интерес к географическим действия, ролевые взаимоотношения. объектам, создавать эмоционально-положи-

Следует отметить и такое явление: тельный настрой от совершенных открытий. использование игрушек - аналогов может Конкретизировать и обобщить пред- быть в одних случаях более, а в других — ставления о климатических зонах, позна- менее успешным. Присутствие игрушки комить с закономерностями распределения уместно всякий раз, когда разговор на растительного и животного мира клима- занятии строится на базе полученных ранее тических зон, закрепить знания о цветовых (в процессе наблюдений, бесед) конкретных соотношениях на модели климатических знаний. Особенно это необходимо, когда поясов.

с животным (растением) невозможен Формировать умение рассуждать, при- действенный контакт, непосредственное водить и высказывать доказательные ар- общение. Дети с удовольствием держат в гументы, делать соответствующие выводы. руках игрушечных жирафа, моржа, черепаху, Оптимальной формой процесса озна- так как исключена возможность взять в руки комления дошкольников с природой живых животных. являются игровые обучающие ситуации.

Итак, образная игрушка может выполнять Они создаются педагогом для решения

конкретных дидактических задач, входящих в природоведческие занятия, наблюдения.

Итак, знакомство ребёнка – дошкольника с природно-климатическими зонами даёт ему возможность самому сделать вывод, что все окружающее взаимосвязано: и на образ жизни животных и растений

влияют климатические условия. Ведь каждый уголок нашей планеты отличается своей неповторимостью, разнообразным климатом, рельефом, растительным и животным миром, поэтому так необходимо сохранить окружающую среду для будущих поколений.

Пособие изготовлено воспитателем Рассоха И.В.совместно с Григороаш Е.А.

Байгабулова Айгуль Сарсенбаевна

Северо-Казахстанская область,
района Мағжана Жумабаева
Ясли-сад «Бәбек» села Возвышенка
педагог-психолог

Жумажанова Гульнар Зиядовна

воспитатель

ТЕМАТИЧЕСКАЯ НЕДЕЛЯ «ДОБРОТА В НАШИХ СЕРДЦАХ»

«Детство – важнейший период в человеческой жизни, не подготовка к будущей жизни, а настоящая, яркая, самостоятельная, неповторимая жизнь! От того, как прошло детство, кто вел ребенка за руку в детские годы, что вошло в его разум и сердце от окружающего мира, - от этого в решающей степени зависит, каким человеком станет сегодняшний ма-лыш»

В.А. Сухомлинский

В рамках реализации годовой задачи ясли - сада по приобщению детей к общечеловеческим и нравственным ценностям, нами была запланирована тематическая неделя «Доброта в наших сердцах». Целью стало создание положительной психологической атмосферы в ясли - саду, воспитание у детей положительных качеств характера, сплочение коллектива, мотивация детей на совершение добрых поступков, добрых дел во благо других людей.

Были обозначены задачи тематической недели: способствовать эмоциональ-

ному, духовно-нравственному и интеллектуальному развитию; формировать у детей положительное отношение ко всему живому; углублять представление детей о доброте, как о ценном, неотъемлемом качестве человека; закреплять знания правил вежливого общения; совершенствовать коммуникативные навыки (умения выслушивать товарища, искренно высказывать свое мнение, проявлять доброжелательность к суждениям других детей); поощрять стремление ребенка совершать добрые поступки.

Для реализации данного проекта нами очередь поддержали акцию, благодарили был разработан перспективный план, со- детей и высказывали им добрые пожелания. гласно которого с детьми была проведена Для развития творческого потенциала беседа «Что такое доброта?» с просмотром детей мы включили в план работу с презентации о доброте, психологическая пластилином «Цветок доброты». Данный игра «Солнышко настроения»; чтение вид работы развивает самостоятельность, произведения В. Маяковского «Что такое бережное отношение к природе, воспитывает хорошо и что такое плохо?». экологическое сознание.

Были организованы и проведены Педагоги и родители тоже не остались дидактические игры: «Благородные без внимания, для них был организован поступки», «Вежливые слова», «Круг круглый стол «Воспитание добротой», в желаний», викторина «Поступки героев конце которого были вручены памятки всем сказок», задача которых была уточнение участникам.

представлений о добрых и злых поступках Заключительным этапом стало и их последствиях, выставка детских рисун- проведение мероприятия «Доброта в нашем ков «Добро глазами детей». Чтение сказок сердце», цель которого была добиться о добре и зле, разучивание стихотворений, положительных результатов в работе инсценировка сказки «Теремок» - все с детьми и родителями по воспитанию это помогает разбудить детские чувства, важного качества в человеке – доброты.

воображение, раскрыть духовный и Воспитывать доброту и радость, творческий потенциал ребенка и даёт отзывчивость и сочувствие, дружелюбие, возможность адаптироваться в социальной желание сделать что-то для други х среде. Незабываемые впечатления оставила людей, принести им пользу - вот чувства, акция «Добрые пожелания прохожему», побуждающие детей к активным действиям: где дети получили массу положительных помочь, проявить заботу, внимание, эмоций от того, что поднимали настроение успокоить, порадовать.

незнакомым людям. Прохожие в свою

Список литературы:

1. Алябьева Е.А. Тематические дни и недели в детском саду – М.: ТЦ Сфера, 2005г.
2. Жукова Р.А. Трудовое воспитание – Волгоград ИТД «Корифей»
3. Шорыгина Т.А. Беседы о хорошем и плохом поведении – М.: ТЦ Сфера, 2010г.
4. Ушакова О.С. Развитие речи и творчества дошкольников. – М.: ТЦ Сфера
5. Удальцова Е.И. Дидактические игры в воспитании и обучении дошкольников 1982г.

Карабалиева Гаухар Мухамедияровна

Жамбылская область, Жамбылский район
КГКП «Ясли-сад «Балдырган»,
преподаватель русского языка

ИГРУШКИ

Аннотация. Мотивация ребёнка. Процесс обучения дошкольника в игровой форме пробуждает интерес к деятельности, радует и превращает получение знаний в занимательное путешествие в мир новой информации и навыков.

Самореализация. Именно через игру ребёнок учится познавать свои возможности, проявлять инициативу, делать осознанный выбор.

Развитие коммуникативных навыков. В игре дошкольник учится общению со сверстниками и со взрослыми, примеряет роль и лидера, и исполнителя, тренируется находить компромиссы и выходить из конфликта, развивает речь.

Игротерапия. Игру по праву можно считать проверенным способом для снятия стресса и преодоления трудностей из разных жизненных сфер.

Ключевые слова: методы, дошкольник, приёмы, связная речь

Организованная учебная деятельность:
русский язык

Цель: Обогащение словарный запас слов и навык детей через знакомство с игрушками. «Это что?», «какой?», «какая?», «что лишнее?». Активировать употребление игрушек. Закрепить интонацию вопроса «да» «нет». Прививать бережное отношение к игрушкам.

Билингвальный компонент: игрушки - ойыншықтар, барабан - дабыл, кукла - куыршақ, мяч - доп.

Оборудование: игрушки, слайд.

1. Организационный момент. Здравствуйте дети!

Как ваши дела?

Какое у Вас настроение сегодня?

2. Активизация внимания. Игра «Чудесный мешочек».

– Сегодня утром почтальон принёс мне посылку, в которой лежал вот этот чудесный мешочек. Вы хотите узнать, что в нём?

Педагог достаёт из мешочка все предметы: матрёшка, мяч, чашка, ложка, машина, кукла, пирамида. Дети называют

все предметы.

3. Дидактические игры.

1. Игра «Какой, какая?»

2. Д/игра «Большой-маленький»

3. Игра «Делим на слоги»

4. Игра «Что лишнее»

Индивидуальная работа - Сейчас мы приступим к выполнению лягушки, путем складывания бумаги. Как называется эта техника? У нее голова и тело будет единым целым, а сколько будет лапок? Для изготовления лягушки нужен квадрат, а наш лист какой формы? (прямоугольный)

- Давайте вспомним, как из бумаги прямоугольной формы сделать квадрат.

Совместно выстраиваем последовательность работы.

1. Возьми лист цветной бумаги.

2. Выровни и совмести боковую и верхнюю стороны.

3. Прогладь лист гладилкой.

4. Отогни оставшуюся часть и прогладь.

5. Ножницами отрежь по сгибу полоску бумаги.

ТӘЖІРИБЕМЕН БӨЛІСУ - ДЕЛИМСЯ ОПЫТОМ

Самостоятельная работа.
(Индивидуальная помощь учителя)

4. Физминутка «Буги-вуги»вочки? А кто играет с машинками ? (Ответы

5. Игра «Собери картинки» (Дети собирают картинки и называют игрушки, которые у них получились)

ИТОГ ЗАНЯТИЯ:
- Кто играет с куклой мальчики или девочки?
- Кто играет с машинками ? (Ответы детей)
- Правильно, молодцы ребята.
На этом наше занятие закончено.
Досвидание

Дуанаева Айгуль Казкеновна

г.Павлодар

ГККП «Ясли сад» №85

воспитатель

РАЗВИТИЕ МЕЛКОЙ МОТОРИКИ РУКИ ПОСРЕДСТВОМ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ МЕТОДИК РАБОТЫ

Аннотация. В данной статье актуально рассматривается методика развития мелкой моторики с усовершенствованными приемами на детей 3-4 лет. Неоднократно применяя эту методику, был доказан положительный результат. От простого к сложному. Дети легко ориентируются в этой методике, охотно выполняют поставленную задачу. Цель применить гафрированную бумагу, была запланирована мной 2 года назад. На сегодняшний день мы не обходимся без этой методике.

Ключевые слова: гафрированная бумага, методика, применять, дети 3-4 лет, положительный результат

На сегодняшний день тема по мелкой моторике и введении усовершенствования этой методики занимает весьма ведущее место в образовании ДОУ. Оставаясь актуальной уже большое количество времени, мы просто вносим новизну, дорабатывая взяв за основу метод развития мелкой моторики. Каждый педагогический за плечами огромный опыт и практику, не сможет возразить, что даже на начальном этапе жизни именно мелкая моторика В

речевыми сопровождениями и без него.
2. Формирование моторики специально подобранных ситуаций (продуктивных ситуаций, развивающих, графических упражнений, оригами).
3. Работа с мелкими предметами (крупы, семена, пуговицы).
4. Обучение детей технике работы с гафротрубочками. (нетрадиционная техника аппликаций).

В группе предполагается создать условия для накопления практического опыта, прежде всего ручной умелости, без которой невозможно быстро и успешно

Детей с плохо развитой моторикой усвоить различные навыки. Все привычные методы аппликация, вырезание из бумаги не могут шнуровать, застегивать пуговицы, и другие виды детского творчества не работают с мелкими игрушками, пазлами. только развивают ребенка эстетически, Это в дальнейшем отражается на несостоятельности ребенка. но и помогают ему учиться актуальности и терпению, без которых в школе не обойтись.

Я воспитатель средней группы д/сада В итоге хочу добавить, что инновационные методы работы, а это именно работа с детьми изучив общую картину с гафрированной бумагой положительно сказывается и на творческое развитие

1. Обязательно игра – упражнение для ребенка, развив ему вкус, пространственное мышление и чувства цвета. А также, все

это способствует гармоничному развитию на свете – ребенок, мечтает видеть личности. А именно творчество способствует его талантливый, умным, удачливым, а развитию эмоциональной сферы, учит самое главное – счастливым! Счастья ребенка выражать свои чувства справляться многогранно и многолика, но невозможно с ними. В своей работе разработала и быть счастливым, потеряв чувство цвета, применяю техники работы с гофрированной стремление к созданию гармонии, желание бумагой и довольна результатом, наблюдаю творить прекрасное. Первые шаги в работе какой интерес вызывает эта техника у детей, с гофрированной бумагой настолько просты, считаю эту технику актуальной. что не требует от ребенка больших усилий.

Каждый взрослый человек, у которого Он с удовольствием открывает для себя есть самая драгоценная жемчужина возможности бумаги.

Список литературы:

1. Н. Дубровская - Аппликация из гофрированной бумаги. Издательство: Детство-Пресс, 2013 г. - 64 стр.

Будько Марина Михайловна

г.Павлодар

ГККП «Ясли – сад» № 51

воспитатель

ШАХМАТЫ КАК СРЕДСТВО РАЗВИТИЯ ПОЗНАВАТЕЛЬНЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ ДОШКОЛЬНИКА

В развитии ребёнка образование и среда играют большую роль, чем наследственность... Вопрос в том, какое образование и какая среда лучше всего развивают потенциальные способности ребёнка.

Массару Ибука

Успешное обучение ребёнка в начальной школе играют шахматы. Дети легко осваивают по современным программам шахматные премудрости с 3-х лет. предполагает высокий уровень развития. Благодаря игре в шахматы дети учатся быть мыслителями, умение самостоятельно терпеливыми, усидчивыми, настойчивыми приобретать, обобщать и систематизировать в достижении поставленной цели, вырабатывать свои знания, творчески решать различные задачи, развивают в себе работоспособность, проблемы. Как же развить логику ребёнка, умение решать логические задачи, тренировать память, учатся самодисциплине и т. д. Конечно же, заинтересовать увлекательной игрой. Применение в работе с детьми методики игры, ведь игра - единственная форма раннего обучения азам шахматной игры деятельности ребёнка, которая во всех случаях отвечает его организации. способствует развитию у детей способности ориентироваться на плоскости, развитию

Огромную роль в воспитании успешного, аналитической деятельности, мышления, самостоятельного, гармонично развитого суждений, умозаключений, учит ребёнка

запоминать, сравнивать, обобщать, предвидеть результаты своей деятельности.

Игра в шахматы решает сразу несколько задач:

1. Познавательная: учит думать, запоминать, сравнивать, ориентироваться на плоскости, развивает логическое мышление.

2. Воспитательная: вырабатывает внимательность, собранность, усидчивость и целеустремленность.

3. Эстетическая: развивает фантазию, обогащает внутренний мир.

4. Коррекционная: помогают гиперактивным детям стать спокойнее, способствуют развитию умения сосредотачиваться на результате. Совместная игра воспитателя одним виде деятельности. с ребёнком, с подгруппой детей. Дети

Поэтому начинать обучение игре желательно как можно раньше, но безусловно на их уровне, доступном для ребенка. У ребят вырабатывается уверенность в

Для целей обучения азам шахматной игры, весьма важно и то, что уже к концу третьего года жизни малыши умеют говорить не торопясь, внятно отвечать на вопросы, рассказывать об увиденном в предложениях. Воспринимают небольшие сюжетные сказки, даже без наглядного проведения, правильно держат карандаш и пользуются им, проводят горизонтальные, вертикальные, округлые линии, усвоить названия шахматных фигур и их простейшие связи между предметами и явлениями, дети учатся простейшим обобщениям. Все эти знания и умения - та база, на которой можно построить процесс начального обучения шахматной игре. Весь вопрос лишь в том, чтобы сделать его максимально наглядным, доступным, эмоционально насыщенным, интересным.

Развитие логики ребёнка дошкольного возраста зависит от создания стимулирующих его практическую и познавательную деятельность. Для успешного усвоения детьми операций, названий шахматных ходов, необходима работа в интерес к игре становится системой, она включается во все основные

структуры педагогического процесса: учебные занятия; организацию совместной

деятельности с детьми; В совместную деятельность вносится соответствующий

дидактический и развивающий материал.

Предоставление детям возможности для свободной самостоятельной деятельности.

Руководство к совместной деятельности с детьми: Объяснение правил игры, ознакомление с общими способами действий,

исключая сообщение детям готовых решений. Стимулирование педагогом

проявленной самостоятельности в играх,

поощрение стремления детей достичь

развитию умения сосредотачиваться на результата. Совместная игра воспитателя

с ребёнком, с подгруппой детей. Дети

усваивают при этом игровые действия,

на их способы, подходы к решению задач.

У ребят вырабатывается уверенность в своих силах, понимание необходимости сосредотачиваться, напряжённо думать

в поисках решения задач. Создание проблемно – поисковой

ситуации в совместной с ребёнком игровой деятельности. Воспитатель играет, составляет

сюжетные сказки, даже без наглядного силуэт, отгадывает загадку, ходы лабиринта

проводения, правильно держат карандаш и в это время привлекает ребёнка к оценке

своих действий, просит его подсказать следующий ход, дать совет, высказать

предположение. Ребёнок занимает активную позицию в организованной подобным

образом игре, овладевает умением рассуждать, обосновывать ход поисков.

Объединение в совместной игре детей, в совместной игре детей, в совместной

деятельности в уголке: соревнований, конкурсов (на лучшую логическую задачу,

лабиринт, фигуру-силуэт), вечеров досуга, математических развлечений.

Всю работу организую с учётом индивидуальных особенностей воспитанников.

Предлагаю ребёнку игру, ориентируясь на уровень его умственного и нравственно

и волевого развития, проявления активности, привлекая малоактивных детей,

заинтересовывая их игрой и помогая освоить её. Интерес к игре становится ус-

тойчивым тогда, когда ребёнок видит свои

успехи. Тот, кто освоил новый ход, решил шахматную задачу, стремится к новым достижениям. Руководство со стороны педагога направлено на постепенное развитие детской самостоятельности, инициативы, творчества. Развитие логического мышления детей – процесс длительный и весьма трудоёмкий, прежде всего для самих детей, уровень мышления каждого очень специфичен. К слабым детям необходим особый подход. Важно учитывать психические и физические особенности детей, оказание поддержки, воспитание уверенности в себе, самостоятельности в решении простых задач.

Новизна опыта состоит: в раннем обучении игре в шахматы в непринуждённой игровой форме; в комплексном использовании занимательного дидактического

материала (математического содержания) через организацию игровой деятельности (или организацию разнообразных форм детской деятельности) по обучению игре в шахматы.

Применение в работе с детьми методики раннего обучения азам шахматной игры способствует развитию у детей способности ориентироваться на плоскости, развитию аналитико-синтетической деятельности, мышления, суждений, умозаключений, учит ребёнка запоминать, сравнивать, обобщать, предвидеть результаты своей деятельности.

Шахматы - уникальный инструмент развития творческого мышления, мощное средство для гармоничного развития интеллекта ребёнка. Они сочетают в себе элементы искусства, науки и спорта. Игра развивает и дисциплинирует дошкольников.

Список литературы:

1. Балашова Е.Ю. «Шахматная азбука» - М.: Просвещение, 2009 г. – 72 с.
2. Балашова Е.Ю. «Герои сказки играют в шахматы» - М.: Просвещение, 2009
3. Балашова Е.Ю. «Задачник I ступень» - М.: Просвещение, 2009 г. – 64 с.
4. Балашова Е.Ю. «Шахматная азбука I ступень» - М.: Просвещение, 2009 г.
5. Весела И. «Шахматный букварь»: книга для учащихся/пер.с чешского Ильина Е.И., Попова Н.Н. – Петрозаводск: БНП, Кругозор, 1994 – 112 с.
6. Дорофеева А. «Хочу учиться шахматам!» - М.: Просвещение, 2007 – 160 с.
8. Лобач П. «Правила шахмат» - Саратов, 2009 – 16 с.
9. Фоминых М. «Шахматы для друзей» - Чебоксары, 2009 – 64 с.

Будаева Валентина Петровна

г.Петропавловск
ГККП «Ясли-сад «Росинка»
заведующая

СОВРЕМЕННЫЕ РАЗВИВАЮЩИЕ СРЕДСТВА ИГРОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

***Аннотация.** Игра представляет собой особую деятельность, которая расцветает в детские годы и сопровождает человека на протяжении всей жизни. В настоящее время общепризнано, что игра является ведущей деятельностью ребенка дошкольного возраста.*

Период дошкольного детства – это время общения. Игра имеет огромное значение для ребенка, когда активно формируются социально-воспитания и развития личности. Для детей психологические основы личности, идёт игра, которую принято называть «спутником приобщения к человеческой культуре, детства», составляет основное содержание происходит воспроизводство социального жизни, выступает как ведущая деятельность, опыта. Ребёнок усваивает нормы общения, тесно переплетается с трудом и обучением. овладевает навыками индивидуальной и В игру вовлекаются все стороны личности: коллективной работы, учится принимать и ребёнок двигается, говорит, воспринимает, любить себя, доброжелательно относиться к думает; в процессе игры активно работают окружающему миру. все его психические процессы: мышление,

Педагогами и психологами признано, воображение, память, усиливаются эмоционально-что сферой социального опыта ребёнка, наглядные и волевые проявления. где закладываются основы для его полноценного социального общения, является важным явлением уже потому, что это не совместная игра с другими детьми. Игра – возрастное явление, а личностное.

традиционное средство педагогики, Личностные качества ребёнка формируются выверенные веками, народным опытом, рождаются в активной деятельности и прежде возможность приобретения социального опыта в той, которая на каждом возрастном опыте и развития коммуникативности. этапе является ведущей, определяет его

Исследования отечественных и зарубежных учёных - философов, социологов, историков культуры (Гайнц Либшер, Георг Клаус, К.Г.Юсупов, В.И.Истомин, В.И.Устименко, Д.Н.Узнадзе и др.) рассматривают особенности взаимоотношений с окружающими людьми. В дошкольном возрасте такой интерес, отношение к действительности, ведущей деятельностью является игра. В игре формируются или перестраиваются своеобразие игры, её роль и значение и частные психические процессы. значение в жизни общества и отдельной личности. Значительно повышается в условиях личности, в человеческой культуре. Исследователи отмечают ценность игры, её условия (исследование Т.В. Ендовицкой). В игре острота зрения, а также указывают на её значение в развитии ребёнка раньше и легче удерживает формирование социального поведения, сознательную цель запоминать и, например, самоутверждения человека, на возможность запоминать большее количество слов, чем в прогнозировании его поведения в ситуации лабораторных условиях.

В игре складываются благоприятные условия для развития интеллекта ребёнка, для перехода от наглядно-действенного мышления к образному и к элементам словесно-логического мышления. Именно в игре развивается способность ребёнка создавать обобщённые типичные образы, мысленно преобразовывать их.

В.В. Давыдов в своих исследованиях показал, что «...на основе игровой деятельности у ребёнка формируется ряд психологических новообразований. Это, прежде всего, воображение и символическая функция, которая позволяет ребёнку производить перенос одних вещей на другие, замещение одного предмета другим».

Игры, выполняют особую роль в развитии воли детей, причем каждый вид игровой деятельности вносит свой специфический вклад в совершенствование волевого процесса. Конструктивные, предметные игры, проявляющиеся первыми в возрастном развитии ребенка, способствуют ускоренному формированию произвольной регуляции действий: сюжетно-ролевые игры ведут к закреплению у ребенка необходимых волевых качеств личности.

В игре, как в зеркале, отражается картина понимания ребенком внешнего мира, его отношения к нему - то есть внутренний мир ребенка. В ней раскрываются его возможности взаимодействовать с окружающей средой, преобразовать ее и себя.

Итак, важная роль игры в развитии психических процессов ребёнка объясняется тем, что она вооружает ребёнка доступными для него способами активного воздействия, моделирования с помощью внешних, предметных действий такого содержания, которое при других условиях было бы недостижимым и не могло бы быть по-настоящему освоено. Игра влияет на все стороны психического развития, что неоднократно подчеркивали как педагоги, так и психологи.

Немаловажное значение имеют и игрушки в становлении личности. Игрушка возникает в истории человечества как средство подготовки ребенка к жизни в

современной ему системе общественных отношений. Игрушка - предмет, служащий для забавы и развлечения, но одновременно являющийся средством психического развития ребенка.

Игрушка - неизменный спутник ребёнка с самого рождения. Еще в младенчестве ребенок получает погремушки, которые определяют содержание его поведенческой активности, его манипулирования. Они делают и хотят действовать правильно. Художник Хироше Манабе известен своей неповторимой манерой живописи. У него своя теория воспитания детей, которую он испытал на своих детях. Для нашего исследования принципиальное значение имеет его позиция: «Я никогда не покупаю им готовых игрушек. Я даю им наборы деталей, из которых они могут собрать игрушку сами. Даже если у них не получается и они начинают плакать, они знают, что им всё равно никто не поможет. Если они хотят иметь игрушку, они должны собрать её сами. Поэтому дети стараются изо всех сил. Это великолепный воспитательный приём – он включает в себя «радость достижения», которой лишён ребёнок, имеющий только готовые игрушки. Очень важно, однако, чтобы разборная игрушка соответствовала возрастным возможностям ребёнка» [3, с.37]. Когда вокруг ребёнка слишком много игрушек, это его подавляет и ему трудно сосредоточиться на чём-то одном. Ребёнок лучше всего играет с одной игрушкой, придумывая разнообразные игры с ней. Оказывая детям помощь в организации игры, нельзя подавлять их инициативу, навязывать свои идеи. Необходимо разумно сочетать контроль с предоставлением свободы и самостоятельности.

У взрослых часто бывают искажённые представления о ценности той или иной игрушки, основанные на их собственных детских впечатлениях. Малыш с любопытством изучает окружающие его предметы и особенно реагирует на те, которые дают ему «радость достижения» и удовлетворяют его потребность в творчестве. Педагоги не должны забывать следующее: чем больше помогать ребёнку в самом раннем возрасте,

тем легче ему будет потом, тем больше формирует личность, подготавливая ее проблем ребенок и его родители избегают в различных видах деятельности. Игра, старшем возрасте, и многое, что без труда влияя на складывание определенных под- достигается в детстве, с трудом достигается в зрелых годах, отражает вероят- (или вообще невозможно!) в более старшем возрасте будущее, она выступает как возраст. Чем больше будут использоваться многостороннее и вариативное приспособ- развивающие средства игровой деятель- ление к этому будущему. Игра обеспечивает ности, тем больше вероятность, что будет развитие самостоятельности, инициативы, развернут скрытый талант ребёнка. открывает большие возможности для

Таким образом, можно сделать вывод о творчестве, приобщает детей к сложному том, что игра - это основной вид деятель- интеллектуальному труду. Чтобы игры дос- ности детей дошкольного возраста, в тигли нужной цели, необходима четкая процессе которой развиваются духовные организация их, правильное руководство и физические силы ребенка: его внимание, со стороны воспитателя. Только в таком память, речь, мышление, воображение, случае игры будут эффективным средством дисциплинированность, ловкость. Игра обучения дошкольников.

Список литературы:

1. *Детская практическая психология / Под редакцией Т.Д. Марцинковской – М., 2004*
2. *Цит. по: Волынкин В.И. Художественно-эстетическое воспитание и развитие дошкольников. - Ростов н/Д., 2007.*
3. *Ибука М. После трех уже поздно: Пер. с англ. - М.: РУССЛИТ, 1991.*

Рсаева Багила Бексултановна

СКО, Айыртауский район, с.Саумалколь,
ясли-сад «Колосок», воспитатель

ВНЕДРЕНИЕ ТРЕХ ВИДОВ ИГР В ОРГАНИЗОВАННУЮ УЧЕБНУЮ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ДОШКОЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ

В соответствии с новыми аспектами обновлённого содержания программы, традиционное проведение организованной учебной деятельности, было изменено. С помощью дифференцированного подхода на игровое обучение при помощи трёх видов игр: «игра под руководством», «структурированная игра» и «свободная игра», которые учитывались с учётом возрастных особенностей детей и их потребностей, для успешного достижения цели. В начале занятия проводится мотивация, для того чтобы привлечь детей к традиционному проведению организованной учебной деятельности.

В начале занятия проводится мотивация, для того чтобы привлечь детей к традиционному проведению организованной учебной деятельности. С помощью дифференцированного подхода на игровое обучение при помощи трёх видов игр: «игра под руководством», «структурированная игра» и «свободная игра», которые учитывались с учётом возрастных особенностей детей и их потребностей, для успешного достижения цели. В начале занятия проводится мотивация, для того чтобы привлечь детей к традиционному проведению организованной учебной деятельности.

Внесены значительные изменения в структуру проведения организованной учебной деятельности. При организации данных игр учитываются такие аспекты обновления, как коммуникативность, креативность, работа в команде, исследовательская деятельность, ведение диалога, наблюдение. Именно они являются целью. Во-вторых, для детей подбирают задания разноуровневого характера и фактором является то, что применяя три вида используют дифференцированный подход к игре, учитывается уровень подготовленности каждого из детей, их интересы. Это помогает раскрыть талант отдельных детей, научить их коммуницировать, работать в команде. А

Например: организованная учебная деятельность в старшей группе.

Образовательная область также важно использовать такие ключевые идеи, как «Голос ребенка», при котором каждому ребенку предоставляется право

Раздел «Основы грамоты»

Тема: «Звуковой анализ трёхзвучных слов»

Цель: знает и называет гласные и согласные звуки.

В данной организованной учебной деятельности тема подобрана в соответствии с сквозной темой. Цель сформулирована в формате SMART с учетом цели обучения и сквозной темы, которая способствует достижению результата.

В игре под руководством используют технологию ТРИЗ, при котором у детей развивается критическое мышление, что способствует успешному достижению цели.

В данной игре применяются

вопросы высокого порядка, при котором дети

могут размышлять и делать выводы, отвечать

полными ответами. Также используют ободре-

ние, похвалу, поощрение, которое помогает

развить у детей внимание, интерес к игре.

В структурированной игре выбирают скофолдра, который наблюдает за правильностью выполнения задания.

Воспитатель косвенно ведет наблюдение за действиями детей корректирует ход структурированной игры, при котором между детьми завязывается диалог. Дети помогают друг другу, делятся информацией, находят правильные пути решения, работают

в команде, при котором проявляется их любознательность.

В свободной игре воспитатель подготавливает достаточное количество разнообразных ресурсов, чтобы каждый ребенок мог выбрать себе игру, которая ему нравится. В этой игре дети работают в команде, делятся информацией, слушают друг друга. Ресурсы подбираются

с учётом возрастных особенностей детей и соответствуют цели обучения. В ходе свободной игры дети активны, самостоятельны, что способствует развитию самообучения.

В результате внедрения трёх видов игр в организованную учебную деятельность, важно использовать ключевые идеи: модель 4К, «Голос ребенка», при котором у детей проявляется любознательность, независимость, потребность, наблюдение. Эти ключевые идеи по-новому раскрывают теоретические основы дошкольного воспитания и обучения.

Список литературы:

[1]. Государственный общеобязательный стандарт дошкольного воспитания и обучения (Приложение 1 Приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 31 октября 2018 года № 604).

[2]. Типовая учебная программа дошкольного воспитания и обучения (Приказ и.о. Министра образования и науки Республики Казахстан от 12 августа 2016 года № 499).

[3]. Методические рекомендации по мониторингу развития умений и навыков у детей дошкольного возраста, Астана, 2018-124стр.

[4]. Инструктивно – методическое письмо 2018 - 2019

[5]. О. В. Дыбина «Игровые технологии ознакомления дошкольников с предметным миром»

[6]. А.И.Сорокина «Дидактическая игра в детском саду»